



ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0600201223

**за извършен одит на „Национална електрическа компания“ ЕАД
за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 286 от 03.09.2024 г.
на Сметната палата (Протокол № 31)

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	3
ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК	5
Част първа	6
РЕЗЮМЕ	6
Част втора	14
ВЪВЕДЕНИЕ	14
1. Основание за извършване на одита	14
2. Информация за одитираната организация	14
3. Одитиран период	15
4. Предмет на одита	15
5. Цели на одита	15
6. Обхват на одита, ограничения в обхвата	15
7. Критерии за оценка	15
8. Одитни стандарти, приложени при одита	16
КОНСТАТАЦИИ	17
I. Управление на НЕК ЕАД	17
1. Права, задължения и компетентност на органите на дружеството	17
2. Планиране и отчитане на дейността на НЕК ЕАД	28
II. Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД	32
1. Изготвяне, изпълнение и отчитане на бизнес програмата на НЕК ЕАД	32
2. Финансово състояние на НЕК ЕАД	43
III. Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД	58
1. Обща информация	58
2. Стопанисване на недвижимите имоти на НЕК ЕАД	60
3. Разпоредителни действия и отдаване под наем на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД	71
4. Изпълнение на договорите за отдаване под наем на недвижими имоти	83
IV. Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори	86
1. Обща информация	86
2. Вътрешни правила за реда и организацията на обществени поръчки	86
3. Планиране на обществени поръчки	91
4. Възлагане на обществени поръчки	96
4.1. Възлагане на обществени поръчки чрез процедури по реда на ЗОП	98
4.2. Възлагане на обществени поръчки по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП	112
5. Изпълнение на сключени договори	119
Част четвърта	124
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	124
Част пета	127
ПРЕПОРЪКИ	127
Част шеста	129
ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	129
ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201223	130
Приложение	130
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201223	131

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АППК	Агенция за публичните предприятия и контрол
АЕЦ	Атомно-електрическа централа
БЕХ	Български енергиен холдинг
БНЕБ	Българска независима енергийна борса
ВЕКП	Високоэффективно комбинирано производство
ВПВОП	Вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки
ВПОПД	Вътрешни правила за организация на почивното дело
ВО	Вътрешен одит
ГФО	Годишен финансов отчет
ДВУ	Договори за възлагане на управлението
ДР	Допълнителни разпоредби
ДПУСЯ	Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЕДОП	Единен европейски документ за обществени поръчки
ЕИП	Европейското икономическо пространство
ЕСК	Едноличен собственик на капитала
ЗВ	Закон за водите
ЗДС	Закон за държавната собственост
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЗД	Закон за задълженията и договорите
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПП	Закон за публичните предприятия
ЗПСК	Закон за приватизацията и следприватизационен контрол
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗТ	Закон за туризма
ЗТРРЮЛНЦ	Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ИД	Изпълнителен директор
ИМС	Имоти, машини, съоръжения
ИП, РП	Инвестиционна и Ремонтна програми
ИСТ	Информационни системи и технологии
ИСУ	Интегрираната система за управление
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЛ	Контролен лист
КСС	Количествено-стойностна сметка
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
МС	Министерски съвет
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МФК	Международен фонд „Козлодуй“
МФО	Междинен финансов отчет
НЕК	Национална електрическа компания
НТР	Национален туристически регистър
НС	Народно събрание
ОП	Обществени поръчки
ПАВЕЦ	Помпено-акумулираща водоелектрическа централа

ПБРНУЕТЦТМХС	Правилник за безопасност при работа в неелектрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по топлопреносни мрежи и хидротехнически съоръжения
ПВЕЦ	Предприятие „Водноелектрически централи“
ПДС	Публична държавна собственост
ПЕ	Производство и експлоатация
ПКПМС	Планиране и контрол на програми и материално стопанство
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПОИД	Правила за обмен на информация и документооборот
ПООПЦПД	Правила за организиране на отдиха и ползването на централизираните почивни домове
ПОПКЗЦ	Правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД
ППЗДС	Правилник за прилагане на Закона за държавната собственост
ППЗОП	Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки
ППЗПП	Правилник за прилагане на Закона за публичните предприятия
ПРУПДТДДУК (отм.)	Правилник за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала (отм.)
ПТ	Производство и търговия
ПУРС	Правила за управление и разпореждане със собствеността
ПУЦОП	Правила за управление на цикъла на обществени поръчки в НЕК ЕАД
Разпореждане на МС	Разпореждане на Министерския съвет
РМС	Решение на Министерския съвет
РОП	Регистър на обществените поръчки
СГС	Софийски градски съд
СД	Съвет на директорите
СМР	Строително-монтажни работи
ТЕЕ	Търговия с електрическа енергия
ТЕЦ	Топло-електрическа централа
ТЗ	Търговски закон
ТРРЮЛНЦ	Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел
ТР	Търговски регистър
Фонд СЕС	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“
ФСО	Финансово-счетоводен отдел
ХА	Хидроагрегат
ХГ	Хидрогенератор
ХТК	Хидротехнически комплекс
ЦАИС ЕОП	Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“
ЧР	Човешки ресурси
ПЯиК	Предприятие „Язовири и каскади“

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

Принципал	Търговско дружество, което е едноличен собственик на капитала на търговско дружество, за което едновременно са изпълнени следните условия: енергийно предприятие по смисъла на § 1, т. 24 от ДР на ЗЕ и чийто едноличен собственик на капитала е търговско дружество с 50 или над 50 на сто държавно участие в капитала. ¹
Ефективност	Степента на постигане на целите при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от дейността на дружеството.
Ефикасност	Постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на съответното дружество.
Икономичност	Придобиването с най-малки разходи на необходимите ресурси за осъществяване на дейността на дружеството при спазване на изискванията за качество на ресурсите. ²
Отчетен период	Календарна година (1 януари – 31 декември)
Бизнес програма	Документ за планиране на дейността на публичното предприятие за период най-малко три години, съдържащ и ключови показатели за изпълнение на заложените финансови и нефинансови цели. (§1, т. 1 от ДР на Закона за публичните предприятия (ЗПП))
Доминиращо влияние	Държавата пряко или непряко притежава повече от 50 на сто от записания капитал на предприятието, контролира мнозинството от гласовете, свързани с акциите/дяловете, емитирани от предприятието, или може да назначи повече от половината от членовете на управителния или надзорния орган на предприятието. (§1, т. 2 от ДР на ЗПП)
Обществени услуги	Образователни, здравни, водоснабдителни, канализационни, топлоснабдителни, електроснабдителни, газоснабдителни, телекомуникационни, пощенски или други подобни услуги, предоставени за задоволяване на обществени потребности. (§1, т. 5 от ДР на ЗПП)
Орган, упражняващ правата на държавата	Публично предприятие по чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗПП, когато упражнява правата на собственост в друго публично предприятие. (§1, т. 7, б. „б“ от ДР на ЗПП)
Членове на органи за управление и контрол	Членовете на съветите на директорите в акционерните дружества с едностепенна структура. (по смисъла на §1, т. 13 от ДР на ЗПП)

¹ §1, т. 1 от ДР на Наредба № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на търговските дружества с 50 и над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала, извършващи дейности по ЗЕ (изд. от министъра на енергетиката, обн., ДВ, бр. 68 от 30.08.2016 г., в сила от 30.08.2016 г.)

² §1, т. 2, т. 3 и т. 4 от ДР на Наредба № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г.

Част първа РЕЗЮМЕ

В изпълнение на Годишната програма за одитната дейност на Сметната палата за 2023 г. е извършен одит на „Национална електрическа компания“ (НЕК) ЕАД за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г.

Одитната задача обхваща четири области на изследване: „Управление на НЕК ЕАД“; „Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД“; „Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД“ и „Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори от НЕК ЕАД“.

Използваните критерии за оценка са: съответствие с изискванията на правната рамка и договорите в областите на изследване и състояние на системите за финансово управление и контрол (СФУК) в тях през одитирания период.³

В резултат на извършения одит е установено:

Област на изследване „Управление на НЕК ЕАД“

В областта на изследване е установено частично несъответствие с правната рамка, вътрешните актове и договорите.

1. През по-голямата част от одитирания период е действал устав, който не е актуализиран своевременно в съответствие с разпоредбите на Закона за публичните предприятия (ЗПП) и на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП).

2. Провеждани са конкурсни процедури за назначаване на членове на Съвета на директорите (СД) по реда и условията на ППЗПП. При избирането им, от членовете на СД са представяни декларации в съответствие с Търговския закон (ТЗ) и Устава на дружеството. Избирани са изпълнителен член, председател и заместник-председател на СД и са провеждани заседания на СД в съответствие с приложимите изисквания.

Въз основа на решения на едноличния собственик на капитала (ЕСК), през одитирания период са сключени общо 10 договора за възлагане на управлението (осем с неизпълнителни членове на СД и два с изпълнителен член), от които 6 са за срок от 5 години, в съответствие с чл. 53 от ППЗПП, три са със срок до провеждане на нова конкурсна процедура и един – до избор на нов изпълнителен член на СД. С решението на СД на Български енергиен холдинг (БЕХ) ЕАД,⁴ с което е избран член на СД на НЕК ЕАД за срок от датата на вписване на решението в Търговския регистър (ТР) до провеждане на нова конкурсна процедура, е упълномощен изпълнителният директор (ИД) на БЕХ ЕАД да сключи договор за възлагане на управлението с новоизбрания член, считано от датата на вписване в ТР. На заседание на СД на НЕК ЕАД, проведено същия ден,⁵ новоизбраният член на СД е избран за изпълнителен член, т.е. преди вписването на обстоятелството за избора му за член на СД на НЕК ЕАД в ТР.⁶ Договорът в качеството му на член на СД и договорът в качеството му на изпълнителен член са сключени след вписването в ТР съгласно решението на ЕСК.

Вписването на новите обстоятелства е извършвано с няколкодневно закъснение. Протоколите от заседания са изпращани на ЕСК в съответствие с Устава на НЕК ЕАД, с изключение на 7 протокола общо за двете години, представени със закъснение.

3. Утвърдените права и задължения в договорите за управление са в съответствие с нормативните изисквания, с изключение на клаузата за гаранциите за управление, която допуска непарична гаранция, в несъответствие с разпоредбите на ППЗПП. Създаден е риск (който се е реализирал) за внасяне на друг вид гаранция, различен от паричен. Това създава възможност за забавяне при своевременното усвояване на средствата от дружеството при

³ Подробно посочени в Част втора „Въведение“ от настоящия одитен доклад.

⁴ По Протокол № 28-2022 от 29.04.2022 г., т. I.6.2 от заседание на БЕХ ЕАД

⁵ Протокол № 20 от 29.04.2022 г., т. 3 от заседание на СД на НЕК ЕАД

⁶ 10.05.2022 г.

възникване на обстоятелства за това. Не са разработвани и утвърждавани вътрешни правила/инструкции за конкретизиране начина на определяне, внасяне и възстановяване на гаранциите на членовете на СД на НЕК ЕАД.

3. Възприетият подход при определяне на данните, спрямо които се изчисляват възнагражденията на членовете на СД на НЕК ЕАД, не са регламентирани във вътрешни правила/инструкции или друг акт/документ, което затруднява проследяването на начина на определянето им, съответно осъществяването на контрол. Не е установено превишение на основното месечно възнаграждение на членове на СД и изпълнителни членове над определените максимални прагове в ППЗПП. Информацията за възнагражденията на членовете на СД е представена в Годишните финансови отчети (ГФО) в съответствие с изискванията, като не са установени разлики между изплатените и отчетени възнаграждения.

4. Бизнес програмите за 2021-2025 г. и за 2022-2026 г. са приети от СД на НЕК ЕАД с известно закъснение, поради променящите се пазарни условия в края на 2021 г и 2022 г. на свободния пазар, което се е отразило пряко във всички аспекти на дейността на компанията. Бизнес програмите, в т.ч. ремонтни и инвестиционни програми, както и техните актуализации, са одобрявани от ЕСК в съответствие с нормативните изисквания.

5. На ЕСК е предоставяна изискуемата информация, включително тримесечни доклади, ГФО и годишни доклади за дейността на дружеството. Отчетите са приемани от ЕСК и са публикувани заедно с годишните доклади за дейността и одиторските доклади в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) съгласно нормативните изисквания, с изключение на неспазване на срока за вписването им. Годишните финансови отчети на за 2021 г. и 2022 г. са проверени и заверени от назначените от ЕСК регистрирани одитори.

Област „Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД“

В областта на изследване е установено:

1. Действащият през одитирания период Наръчник на Интегрираната система за управление (ИСУ) не съдържа детайлно описание на процеса по стратегическо планиране и разработване на бизнес програмата на дружеството (в т.ч. етапи и срокове за изпълнение на съответните действия/дейности, ред за комуникация/ обсъждания и обмен на информация между компетентните звена и/или лица от структурата на дружеството, изисквания за документиране, нива на съгласуване и контрол, и др.), с което не са осигурени достатъчни условия за еднозначно, последователно и проследимо изпълнение на съответните действия/етапи по изготвяне на бизнес програмата, която е ключов (основополагащ) документ за определяне на приоритетните направления (насоки) в дейността и развитието на дружеството през съответния планов хоризонт.

2. В рамките на одитирания период в НЕК ЕАД действат две бизнес програми, в т.ч. Бизнес програма за периода 2021 г. – 2025 г. и Бизнес програма за периода 2022 г. – 2026 г., които съдържат нормативно регламентирани части (елементи), посочени в чл. 58, ал. 2 от ППЗПП. Планираните (целеве) стойности на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на дружеството, са изведени в обобщен вид като приложения към бизнес програмите. Като основен пропуск може да се посочи това, че определени нефинансови цели (свързани например с развитието на пазарните позиции на дружеството, с управлението на човешките ресурси, с надграждането на информационните системи и технологии, и др.) не са обвързани с конкретни показатели (индикатори) за измерване на изпълнението, което не осигурява условия за извършване на обективна и обоснована оценка относно степента на тяхната реализация (т.е. дали и доколко постигнатото изпълнение е достатъчно).

Бизнес програмите са актуализирани след средата на първата година от пет годишния период на планиране, като извършването на корекциите е съобразено с изискванията на чл. 59, ал. 2 от ППЗПП.

Планираните финансови, производствени и търговски показатели на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г. са постигнати, като при повечето от тях е налице по-добра степен на изпълнение спрямо прогнозираната стойност в бизнес програмата. Комбинираното въздействие на различни фактори, свързани основно с условията на пазарната среда (като увеличение на продадените количества електрическа енергия на свободния пазар и БНЕБ, достигнатите по-високи пазарни цени спрямо прогнозираните, повишеното ползване на балансиращите мощности на дружеството и др.), са довели до по-голямо преизпълнение на приходите от това на разходите, а от там и до значително по-добър финансов резултат спрямо планирания.

3. В НЕК ЕАД се изготвят инвестиционна и ремонтна програми, чиято цел е да осигурят развитието и доброто техническо и експлоатационно състояние на производствените мощности на дружеството, както и на други активи, обезпечаващи дейността, а от там и изпълнението на бизнес програмата. Организацията и редът за разработване, обсъждане, приемане и изпълнение на двете програми са уредени с вътрешни правила, с което са осигурени условия за проследимост, еднозначно прилагане и контрол на процеса.

През одитирания период от СД на НЕК ЕАД са приети инвестиционна и ремонтна програми, съдържащи конкретни проекти/дейности, които следва да бъдат изпълнени или стартирани през съответната година. Обобщена информация за планираните инвестиции и ремонтни дейности, вкл. за източниците на финансиране (собствени или привлечени средства) и ключовите проекти, които са в процес на изпълнение или предстои да започнат, е включена в бизнес програмите на дружеството.

Общата стойност на планираните инвестиции за 2021 г. възлиза на 74 125 хил. лв., а за 2022 г. на 69 338 хил. лв. Предвидените разходи за ремонтни дейности са в размер на 9 461 хил. лв. за 2021 г. и 9 244 хил. лв. за 2022 г. Първоначално приетите инвестиционна и ремонтна програми са актуализирани с решения на СД на НЕК ЕАД, като извършените корекции са отразени в актуализираните бизнес програми на дружеството. В резултат на извършените промени общият размер на инвестиционните разходи за съответната година намалява значително – с 41 на сто през 2021 г. и с 37 на сто през 2022 г. При разходите за ремонтни дейности е налице идентична тенденция, като тяхното намаление през 2021 г. спрямо първоначално заложената стойност е с 35 на сто, а през 2022 г. с 39 на сто.

Достигнатото изпълнение на актуализираната инвестиционна програма за 2021 г. е 56 на сто – при планирани инвестиции от 43 539 хил. лв., отчетеното изпълнение е 24 402 хил. лв. Извършените инвестиционни разходи през 2022 г. са в общ размер на 22 532 хил. лв., което представлява изпълнение от 52 на сто спрямо планираната стойност за годината (43 669 хил. лв.). При ремонтната програма е налице още по-ниска степен на изпълнение – 26 на сто през 2021 г. и 36 на сто през 2022 г., което показва, че близо две трети от планираните разходи за ремонтни дейности не са извършени. Основните причини за неизпълнението на двете програми са свързани с: негативните ефекти от пандемията от Covid-19, вкл. възникналите нарушения/дефицити във веригите на доставки; забавяне при провеждането или прекратяване на обществени поръчки и съответно прехвърляне на разходи за следваща година; отказ на изпълнители да подпишат договори поради нарастващата инфлация през периода; и др.

4. През одитирания период, в съответствие с чл. 60, ал. 2 и ал. 3 от ППЗПП, в НЕК ЕАД са изготвени годишни отчети за изпълнението на бизнес програмата (вкл. на инвестиционната и ремонтна програми), съдържащи сравнителен анализ на достигнатите спрямо заложените показатели за съответната година. Отчетите са представени на ЕСК (БЕХ ЕАД) и са одобрени от СД на Холдинга.

От СД на НЕК ЕАД не са изготвени годишни самооценки за дейността и ефективността на Съвета, с което не са изпълнени изискванията на чл. 21, ал. 5 от ЗПП и чл. 60, ал. 4 от ППЗПП.

5. През одитирания период финансовите резултати от дейността на НЕК ЕАД се подобряват, като от дружеството е отчетена печалба (преди данъци), в размер на 688 684 хил. лв. за 2021 г. и 1 181 032 хил. лв. за 2022 г. Най-съществено влияние върху постигнатите резултати има отчетеният ръст на приходите от продажби на електрическа енергия на свободния и балансиращия пазар, дължащ се както на по-големите реализирани количества енергия на тези пазари, така и на достигнатите високи продажни цени (т.е. постигнатите резултати са силно повлияни от създалата се пазарна конюнктура при търговията с електрическа енергия). Наред с това, извършеният преглед на финансовото състояние на дружеството показва наличие на някои съществени проблеми (рискове), като: нарушена ликвидност и отрицателен оборотен капитал; натрупани значителни задължения към БЕХ ЕАД, чийто размер е над 2 млрд. лв.; наличие на съществена несигурност относно бъдещото третиране на капитализираните разходи за изграждане на АЕЦ „Белене“, чиято стойност надхвърля 2,5 млрд. лв.; неприключили ремонтни дейности на най-голямата производствена мощност на НЕК ЕАД (ПАВЕЦ „Чаира“), за чието завършване, по предварителни оценки, ще са необходими значителни по размер финансови средства; наличие на некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за предходни регулаторни периоди, свързани с дейността по обществена доставка на електрическа енергия; продължаващо действие (до средата на 2026 г.) на договора за задължително изкупуване на електроенергия от ТЕЦ „Марица Изток 1“, като от 01.07.2025 г. закупените количества следва да се реализират на свободния пазар и др.

Като фактори, оказали негативно въздействие върху финансовото състояние на НЕК ЕАД следва да се посочат и решенията на Министерския съвет (МС) за: предсрочно⁷ възстановяване на получената от дружеството през 2016 г. възмездна финансова помощ⁸ за погасяване на присъдени суми по делото, заведено от „Атомстройекспорт“ във връзка с прекратяването на проекта за изграждане на АЕЦ „Белене“; разпределяне и внасяне на допълнителен дивидент в размер на 225 млн. лв. от печалбата на дружеството за 2022 г. С посочените решения на МС не е осигурена възможност на НЕК ЕАД за предвидимо управление на паричните потоци, което е довело до непланирано (извънредно) разходване на собствени средства в размер на близо половин милиард лева (във връзка с предсрочното погасяване на финансовата помощ), както и до необходимост от ползване на заемно финансиране от БЕХ ЕАД на стойност близо един милиард лева⁹.

Основното предназначение на заемите, отпуснати от БЕХ ЕАД е за погасяване/покриване на различни задължения на НЕК ЕАД (т.е. за оказване на ликвидна подкрепа), а не за инвестиции, които за развиват производствения капацитет на дружеството и да носят добавена стойност. Натрупаните заемни задължения водят до насочване на значителни финансови ресурси за изплащане на главници и лихви, като ликвидните затруднения на НЕК ЕАД показват необходимост от търсене на възможности за допълнително разсрочване (предоговаряне) и/или рефинансиране на задълженията.

Посочените обстоятелства и рискове, както и предварителните резултати на НЕК ЕАД за 2023 г., показващи влошаване на някои ключови показатели (като спад в производството на електрическа енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ, намаление на продажбите на свободния пазар, изпреварващо процентно намаление на приходите спрямо това на разходите, което в крайна сметка има за резултат намаление на печалбата с над 1 млрд. лв., увеличение на задлъжнялостта и др.) индикират, че ръководството на НЕК ЕАД е изправено пред редица предизвикателства, свързани с финансовото управление на Компанията, като без подкрепата на БЕХ ЕАД в дългосрочен план, за дружеството е налице

⁷ С близо 1 година и 8 месеца по-рано.

⁸ В размер на 1 176 661 хил. лв.

⁹ В т.ч.: 700 000 хил. лв. за оказване на ликвидна подкрепа на НЕК ЕАД във връзка с предсрочното погасяване на възмездната финансова помощ; 224 657 хил. лв. за внасяне на допълнителния дивидент от печалбата на НЕК ЕАД за 2022 г.

значителен риск по отношение спазването на принципа за действащо предприятие през следващи отчетни периоди.

Област на изследване Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД

В областта на изследване „Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД” е установено частично несъответствие с правната рамка, вътрешните актове и договорите.

1. Дружеството стопанисва недвижими имоти – 1 074 сгради и 717 земи и управлява и активи – водностопански съоръжения, които са обявени за публична държавна собственост (ПДС) по Закона за водите (ЗВ).

Структурното звено, ангажирано с дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти на дружеството, е дирекция „Административна“, на пряко подчинение на ИД на НЕК ЕАД. Дейности по управление и стопанисване на недвижимите имоти на НЕК ЕАД са възложени и на вътрешноструктурните единици към дружеството: Предприятие „Водноелектрически централи“ (ПВЕЦ) и Предприятие „Язовири и каскади“ (ПЯиК), в частност на техните управители, пряко подчинени на ИД на НЕК ЕАД.

През одитирания период в НЕК ЕАД не са извършвани проверки и не са изготвяни анализи или доклади във връзка с изпълнение на дейностите по фактическото стопанисване и управление на недвижимите имоти, в т.ч. и на тези, които не се ползват, но генерират значителни разходи. Не е разработен документ, с който да са определени приоритетите, целите и мерките, които ще бъдат предприети в дългосрочен план по отношение на дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти, собственост на дружеството. Не е създаден регистър на недвижимите имоти, стопанисвани и управлявани от Централно управление (ЦУ) и предприятията към НЕК ЕАД.

Чрез ПЯиК дружеството стопанисва и управлява 21 бр. комплексни и значими язовири, обявени за ПДС с чл. 13, ал. 1, т. 1 от ЗВ, както и 15 бр. язовири, които не са със статут на ПДС. Повече от половината от стопанисваните от НЕК ЕАД язовири са определени за стратегически обекти от значение за националната сигурност на Република България. Сред тях са язовири с национално значение, които са част от обекти, свързани с производството на електрическа енергия и със стратегическо значение за сектор „Енергетика“. С § 31, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗВ¹⁰ е предвидено стопанисването на комплексните и значими язовири да се извършва от юридически лица със сто на сто държавно участие или от юридически лица със смесено държавно и общинско участие, в които държавата има мажоритарен дял или от търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с държавно участие. Съгласно § 31, ал. 2 и ал. 3 от ПЗР на ЗИД на ЗВ условията и редът за предоставяне за стопанисване и управление на язовирите – ПДС се определят и предоставят за стопанисване и управление с акт на МС.

Въпреки че НЕК ЕАД попада в хипотезата на § 31, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗВ, през одитирания период и към момента на извършване на одита такива актове не са издавани от МС и съответно експлоатираните от НЕК ЕАД комплексни и значими язовири не са предоставени на дружеството по нормативно установения ред. Липсата им създава непреодолими пречки за изясняване на обема на правата и задълженията, които НЕК ЕАД следва да изпълнява по отношение на язовирите – ПДС. От страна на НЕК ЕАД са отправяни искания до ЕСК на дружеството и до министъра на енергетиката за съдействие и предприемане на действия за приемане на съответните актове, уреждащи предоставянето за стопанисване и управление на язовирите – ПДС. През 2022 г. със заповед на министъра на енергетиката е създадена междуведомствена група за изготвяне на предложения за решаване на въпроси относно правото на управление върху един от стопанисваните от дружеството язовири - ПДС (яз. „Искър“). Въпреки предприетите до момента действия,

¹⁰ ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г., ред. бр. 55 от 2018 г.

въпросните язовири – ПДС не са предоставени за стопанисване и управление на дружеството по съответния нормативен ред.

Действащите през част от одитирания период Правила за управление и разпореждане със собствеността не са своевременно актуализирани в съответствие с настъпили промени в нормативната уредба на изследваната област.

2. През одитирания период от НЕК ЕАД не са извършвани продажби на недвижими имоти, собственост на дружеството. През 2022 г. на основание чл. 3, ал. 3, т. 3, б. „г“ и чл. 4, ал. 2 от ЗПСК от АППК е обявена и извършена продажба на недвижими имоти, представляващи обособени части от имуществото на НЕК ЕАД.

3. За проверявания период са проведени общо 20 процедури за отдаване под наем на 64 недвижими имоти (жилищни имоти, складови помещения, гаражи и др.), собственост на НЕК ЕАД, в т.ч. 12 процедури за отдаване под наем на 47 недвижими имоти (9 процедури чрез търг и 3 чрез пряко договаряне) през 2021 г. и 8 процедури за отдаване под наем на 17 недвижими имоти (5 процедури чрез търг и 3 чрез пряко договаряне) през 2022 г. Проверени са три процедури за отдаване под наем чрез търг с тайно наддаване по реда на Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, избрани на извадков принцип чрез рисков подбор, и една процедура е проверена на етап планиране на одита. В обхвата на проверката са включени и всички 6 процедури чрез пряко договаряне, с които са отдадени общо 14 недвижими имоти. По една от тях договорът за наем на недвижимия имот е сключен чрез пряко договаряне по реда на чл. 30, ал. 1, т. 4 от ППЗПП, а при пет са сключени 13 договора с работници и служители на дружеството за предоставяне под наем на жилищни помещения и гараж, собственост на НЕК ЕАД.

При процедурите за отдаване под наем на недвижими имоти са установени несъответствия с приложимата правна рамка за областта, както следва: определяне на депозит за участие в несъответствие с нормативно заложения му максимален размер при два търга; несъответствие с нормативните изисквания на размера на стъпката на наддаване, предвидена в условията за провеждане на един търг; неизготвяне на доклад от председателя на тръжната комисия при две процедури; неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди представяне на документацията в СД за вземане на решение за провеждане на два търга и преди сключване на четири договора за наем; извършване на предварителен контрол за законосъобразност след сключване на два договора за наем; несъответствие с вътрешните правила на определения размер на депозит за сключване на договор при един търг; несъгласуване от всички отговорни длъжностни лица на осемнадесет договора за наем и неспазване на системата за двоен подпис при четиринадесет договора за наем.

При прякото договаряне е установено забавено доплащане от страна на наемателя на дължимия депозит по договора и неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на договора.

Сключването на договорите за наем с работници и служители на НЕК ЕАД не е извършвано по реда на Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители съгласно Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП. В дружеството са прилагани регламентирани с вътрешни правила ред и условия за провеждане на пряко договаряне и сключване на договори с работници и служители за предоставяне под наем на жилищни имоти, собственост на дружеството. Установени са следните несъответствия: несъгласуване на доклад на ИД до СД от всички длъжностни лица при две договаряния; несъответствие на предвидения в девет договора срок за плащане на депозита с определения във вътрешните правила и забавено плащане на депозит и част от него при два договора; сключване на пет договора за срок, надвишаващ определения от СД; несъгласуване на договорите от всички определени длъжностни лица; неспазване на системата за двоен подпис при част от договорите; неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди представяне на документацията пред

СД по три договаряния; неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност по всички договори за наем.

4. През одитирания период, сключените и действащите договори за наем на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД, са 59 бр., като за целите на одита е извършена проверка на изпълнението на 15 договора, избрани на извадков принцип според вида на наемателя (физически или юридически лица). Изпълнението на договорите за наем е в съответствие с приложимата правна рамка и с клаузите на договорите, с изключение на: неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на пет договора; несъгласуване на договорите от всички отговорни длъжностни лица; забавено плащане на една или няколко наемни вноски по четири договора; определяне на размер на депозита в несъответствие с вътрешните правила при шест договора.

В Област на изследване „Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори“ са установени съществени несъответствия с правната рамка и договорите:

1. В НЕК ЕАД, като част от структурата на дружеството, е създадено специализирано звено, което отговаря за изготвянето на Графика на планираните обществени поръчки (ОП) и законосъобразността при подготовката, провеждането и приключването им. Създадена е вътрешна организация в процеса по възлагане и изпълнение на ОП, но липсва регламентация на процеса по прогнозиране, както и ясна регламентация за начина на документирането на предварителния контрол за законосъобразност и изразяване на мнение за извършване/неизвършване на плащане. Планирането на ОП е извършено в частично несъответствие с вътрешните правила, тъй като не е изисквана/представяна информация от всички основни структурни звена или е изпращана след определения срок. По този начин е създаден риск ОП да не бъдат включени в план-графика за съответната година или да се възложи ОП без да е спазен съответният приложим ред по ЗОП.

2. През одитирания период в НЕК ЕАД са открити 305 бр. процедури за възлагане на ОП по реда на ЗОП на обща стойност 95 499 518 лв. и 103 възлагания по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП с обща прогнозна стойност 5 307 514 лв.

При проверката на проведените процедури и възлагания са използвани одитни извадки, като приложените способности за избор на извадкови единици са „рисков подбор“ и „подбор на единиците по стойност“. Проверени са 12 процедури с прогнозна стойност в общ размер на 5 680 721 лв. без ДДС, от които: 9 процедури пряко договаряне на стойност 483 025 лв. без ДДС, 1 открита процедура на стойност 1 037 280 лв. без ДДС и 2 процедури публично състезание на обща стойност 4 160 416 лв. без ДДС.

Проверени са 5 ОП, възложени по реда на глава 26 от ЗОП, с обща прогнозна стойност 811 723 лв. без ДДС, от които четири възложени чрез публикуване на обява за събиране на оферти и една възложена чрез покана до определени лица.

Процедурите по възлагане на ОП са проведени в съответствие със ЗОП, ППЗОП и вътрешните правила, със следните изключения:

При процедурите на пряко договаряне са установени следните несъответствия: приложена документация към поканата без да е одобрена с решението за откриване на процедурата; непосочване в поканите на две поръчки на размера на предвидената гаранция; несъставяне на протоколи от комисии при три поръчки; неизпращане от комисията на всички участници протокол с установените липси на информацията при една поръчка; утвърждаване на докладите за резултатите от работата на комисията след срока при три поръчки; сключване на три от договорите след регламентирания срок. Приложеният образец на банкова гаранция за изпълнение е в противоречие с принципите на ЗОП, като по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника, определен за изпълнител. В несъответствие с вътрешните правила, в сила от 11.11.2020 г. декларациите на комисията не са прикачени в Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС) ЕОП.

При проверената открита процедура е установено: непосочване на изискуема информация в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата; непосочване на допълнителни изисквания, касаещи защита на лични данни в техническата спецификация и утвърждаване на доклада от работата на комисията след законоустановения срок. Декларациите на членовете на комисията не са прикачени в ЦАИС ЕОП в несъответствие с приетите вътрешни правила.

При провеждането на две публични състезания са установени следните несъответствия: поставени критерии за подбор в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; неиздаване на решение за определяне на изпълнител или за прекратяване на процедурата в срока по чл. 181, ал. 6 от ЗОП; определяне на срок за получаване на оферти в несъответствие с чл. 32, ал. 3 от ЗОП; техническото предложение на участника, част от подадената оферта, е проверено за съответствие с предварително обявените условия в нарушение на чл. 56, ал. 2 от ППЗОП; неприкачени декларации в ЦАИС в несъответствие с вътрешните правила.

Проверените възлагания по чл. 20, ал. 3 от ЗОП са проведени в частично съответствие със ЗОП и ППЗОП, тъй като: при три възлагания са поставени ограничителни условия в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; при една поръчка не е изпратено обявление за възлагане съгласно чл. 194, ал. 4 от ЗОП; при две поръчки договорите са сключени след изтичане на 30-дневния срок в несъответствие с чл. 194, ал. 1 от ЗОП; неправомерно съчетаване на правилата, приложими при възлагане по реда на чл. 191 от ЗОП и при процедури на договаряне при една поръчка; нарушаване на принципите за публичност и прозрачност с непубликуване на изискуемата информация в профила на купувача по една поръчка в нарушение на чл. 19а, ал. 4 от ППЗОП.

3. През одитирания период са сключени 360 договора след проведена процедура по реда на ЗОП на обща стойност 30 478 016 лв. След възлагане по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП са сключени 73 договора на обща стойност 1 979 398 лв. Общият брой на сключените през одитирания период договори/възложени дейности по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП е 354 на обща стойност 2 059 931 лв.

Формирани са одитни извадки за определяне на единиците при изпълнението на сключените договори, като приложените методи за избор на извадкови единици са „рискос подбор“ и „подбор на единиците по стойност“.

Проверени са 7 договора на обща стойност 816 783 лв. без ДДС, в т.ч.: два договора на обща стойност 529 540 лв., сключени след проведена процедура; два договора на обща стойност 158 394 лв., сключени след възлагане по реда на глава 26 от ЗОП и три договора на обща стойност 128 849 лв. сключени по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП.

Изпълнението на сключените договори е в съответствие с правната рамка и договорите. Изплатените средства по проверените договори са в рамките на договорената стойност и са документално обосновани. Осъществените контролни дейности при сключването и изпълнението на договори са прилагани постоянно и създават условия за законосъобразно изпълнение, с изключение на липсата на ясна регламентация за начина на документиране на предварителния контрол и за изразяване на мнение за извършване/неизвършване на плащане.

Част втора

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът е осъществен на основание чл. 6, ал. 3, и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 366 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2023 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-06-02-012 от 27.10.2023 г.¹¹ на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

2. Информация за одитираната организация

„Национална електрическа компания“ ЕАД е юридическо лице, чийто капитал е собственост на БЕХ ЕАД¹². Дружеството е публично предприятие по чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗПП и има качество на организация от публичния сектор по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 9 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС). Органи на управление на дружеството са едноличния собственик на капитала (БЕХ ЕАД) и СД¹³. Съветът на директорите е в състав от 5 члена, които се назначават от ЕСК.

Предметът на дейност на НЕК ЕАД включва: производство на електрическа енергия; централизираните покупки и продажби на електрическа енергия; снабдяване с електрическа енергия на потребителите, присъединени към преносната мрежа; внос и износ на електрическа енергия; строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводството; инвестиционна дейност; внедряване и популяризиране на енергийната ефективност при производството на енергия.

„Национална електрическа компания“ ЕАД притежава лицензи за: производство на електрическа енергия; обществена доставка на електрическа енергия; търговия с електрическа енергия; доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция. Дружеството е най-големият производител на електрическа енергия от възобновяеми източници в България и заема централно място в националната електроенергийна система (ЕЕС), с производство на електрическа енергия от 31 ВЕЦ и ПАВЕЦ с обща инсталирана мощност 2 737 МВт в турбинен режим и 931 МВт в помпен режим. Водноелектрическите централи на НЕК ЕАД са основните регулиращи мощности на ЕЕС, като с тях се балансира работата на атомната електрическа централа (АЕЦ) и топлоелектрическата централа (ТЕЦ), на променливите товари на соларните и вятърните централи, както и на битовите потребители.¹⁴

Дружеството е основен участник на електроенергийния пазар в България, като осъществява търговска дейност на регулирания и свободния пазар. В качеството си на обществен доставчик НЕК ЕАД изкупува електрическа енергия: от централи, присъединени към електропреносната мрежа с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 КВт, произведена от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия; по договори за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия¹⁵ в количество, определено по реда на чл. 4, ал. 2, т. 8 от ЗЕ.¹⁶ Изкупената електроенергия се реализира чрез продажби на: регулирания пазар (т.е. на крайни снабдители) по цени, определени от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР); пазара на балансираща енергия; платформите на Българска независима енергийна борса (БНЕБ).

¹¹ Допълнена със Заповед № ОД-06-02-015 от 15.12.2023 г.

¹² „Български енергиен холдинг“ ЕАД е дружество със 100 на сто държавно участие в капитала. Правата на собственост на държавата се упражняват от министъра на енергетиката.

¹³ Чл. 18, ал. 2 от Устава на НЕК ЕАД

¹⁴ <https://nek.bg/index.php/bg/deinost/proizvodstvo-na-el-energia>; <https://nek.bg/index.php/bg/za-nas/licenzii-i-udostoverenia>

¹⁵ договорите с ТЕЦ „Ей И Ес-ЗС Марица Изток 1“ ЕООД и ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3“ АД

¹⁶ Чл. 93а от ЗЕ, ред. ДВ, бр. 41 от 2019 г., в сила от 1.07.2019 г., изм. ДВ, бр. 9 от 2021 г., в сила от 2.02.2021 г.

Като доставчик от последна инстанция, НЕК ЕАД има задължението да снабдява с електрическа енергия крайни клиенти, чиито обекти са присъединени към електропреносната мрежа, в случаите, когато тези клиенти не са избрали друг търговец на електрическа енергия, или когато избраният от тях търговец не извършва доставка на електрическа енергия по независещи от клиента причини.¹⁷

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗФУКПС за одитирания период носят: Иван Йончев, изпълнителен член на СД до 29.04.2022 г. и Мартин Георгиев, изпълнителен член на СД от 13.05.2022 г.¹⁸

3. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г.

4. Предмет на одита

Предмет на одита е НЕК ЕАД. При осъществяване на своята дейност, дружеството следва да се ръководи от принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност.

5. Цели на одита

Целите на одита са:

5.1. Да се установи степента на съответствие с изискванията на нормативните актове, вътрешните актове и договорите в областите на изследване: „Управление на НЕК ЕАД“; „Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД“; „Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД“ и „Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори“.¹⁹

5.2. Да се установи състоянието на СФУК в изследваните области.

6. Обхват на одита, ограничения в обхвата

Одитната задача обхваща четири области на изследване:

6.1. Управление на НЕК ЕАД, със следните процеси: Права, задължения и компетентност на органите на дружеството; Планиране и отчитане на дейността.

6.2. Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД, с процеси: Изготвяне, изпълнение и отчитане на бизнес програмата на НЕК ЕАД и Финансово състояние на НЕК ЕАД.

6.3. Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД, с процеси: Стопанисване на недвижимите имоти; Процедури за отдаване под наем на недвижимите имоти; Изпълнение на договорите за отдаване под наем на недвижими имоти.

6.4. Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори от НЕК ЕАД, с процеси: Планиране на обществени поръчки; Възлагане на обществени поръчки; Изпълнение на сключените договори.

В обхвата на одита не са прилагани ограничения.

7. Критерии за оценка

При одита на НЕК ЕАД са приложени следните критерии за оценка:

7.1. Управление на НЕК ЕАД

¹⁷ <https://nek.bg/index.php/bg/deinost/dpi>

¹⁸ **Одитно доказателство № 2**, т. III.1.

¹⁹ С цел повишаване на ефективността, ефикасността и икономичността от вложените одитни ресурси на Сметната палата в одитната задача, по отношение на област „Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД“, във всички случаи, при които естеството на събраната информация и видът на одитните доказателства позволяват, са формулирани изводи и в аспекта правилност на одита за съответствие (спазени ли са и в каква степен принципите за добро финансово управление) – Наръчник за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата, част Одит за съответствие, Глава първа, Раздел V, т. 1.3.

Съответствие с приложимите изисквания на: ТЗ; Закона за счетоводството; ЗПП; ППЗПП; Устава на НЕК ЕАД; Договори за възлагане на управлението и контрола на дружеството; Вътрешни актове, свързани с управлението и контрола на търговското дружество.

7.2. Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД

Съответствие с приложимите изисквания на: ЗПП; ЗФУКПС; ППЗПП; Правила на НЕК ЕАД за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми; Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества.

7.3. Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД

Съответствие с приложимите изисквания на: ЗВ; ЗПП; Закона за държавната собственост (ЗДС); Закона за задълженията и договорите (ЗЗД); Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост (ППЗДС); ППЗПП; Устава на НЕК ЕАД; Правилника за работа на СД на НЕК ЕАД; Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на Общото събрание на дъщерните дружества; Правила за управление и разпореждане със собствеността на НЕК ЕАД; Правила за обмен на информация и документооборота в НЕК ЕАД; Правила за организиране на отбиха и ползването на централизираните почивни домове на НЕК ЕАД; Процедури за отдаване под наем и договори за наем на недвижими имоти.

7.4. Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори

Съответствие с изискванията на: ЗОП; ППЗОП; Общи правила за възлагане на обществените поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД, одобрени от СД на БЕХ ЕАД; Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за представяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на Общото събрание на дъщерните дружества; Правила за управление на цикъла на обществени поръчки в НЕК ЕАД; Правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД; Договори за обществени поръчки, сключени по реда на ЗОП.

8. Одитни стандарти, приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на Върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, с МСВОИ 100 „Основни принципи на одита в публичния сектор“, МСВОИ 400 „Принципи на одита за съответствие“ и МСВОИ 4000 „Стандарт за одит за съответствие“.

Част трета КОНСТАТАЦИИ

I. Управление на НЕК ЕАД

1. Права, задължения и компетентност на органите на дружеството

Дружеството се управлява по едностепенната система за управление. Органи за управление на дружеството са ЕСК (БЕХ ЕАД) и СД. Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителната разпоредба (ДР) на Наредбата за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на търговските дружества с 50 и над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала, извършващи дейности по Закона за енергетиката (ЗЕ),²⁰ принципалът е органът, упражняващ правата на държавата в капитала на търговското дружество (ТД), съответно дружеството, което е ЕСК на капитала на ТД. Принципалът е и органът, овластен да взема всички решения, предоставени в компетентността на ЕСК.²¹

1.1. Изменение и допълване на устава на НЕК

Едноличният собственик на капитала изменя и допълва устава на дружеството.²² Уставът на дружеството е приет през 2009 г., с последно изменение от 14.05.2014 г., действащо от началото на одитирания период.

На свое заседание²³ от СД на НЕК ЕАД е обсъдена възможността за промяна на вътрешнокорпоративни актове и е възложено на ИД на НЕК ЕАД да внесе доклад с предложения. В изпълнение на решението, от ИД е изготвен доклад с предложение за последващи действия с оглед актуализацията на актовете. Съгласно доклада, предвид приемането на ЗПП и ППЗПП и въведените с тях специфични условия към членовете на органите на управление е наложителна промяна в Устава, която е от компетентността на едноличния собственик, като след промяната му да се предприемат действия и за промяна на Правилника за работа на СД.

На 13.10.2022 г. от СД на БЕХ ЕАД е приет и утвърден от нов устав.²⁴ Приемането на нов устав е свързано основно с отменянето на Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, (ПРУПДТДДУК, отм. ДВ. бр.40 от 05.05.2020 г.) и привеждането му в съответствие с изискванията на ЗПП, предвид че дружеството е публично предприятие. В устава е отразено изискването²⁵ относно броя на членовете на съветите на директорите на публичните предприятия, категоризирани като „големи предприятия“.²⁶ Промените в новия устав обхващат освен броя на членовете на СД, възможността за смяна на ИД, структурата и функциите на СД и др. Уставът е вписан на 28.10.2022 г. в ТРРЮЛНЦ.²⁷ Привеждането на Устава в съответствие с последните изменения на нормативните изисквания (ЗПП, ППЗПП) е извършено в края на одитирания период, почти 2 години след влизането в сила на ЗПП и повече от 1 година и половина след приемането на ППЗПП.²⁸

През по-голямата част от одитирания период е действал устав, който не е актуализиран своевременно в съответствие с разпоредбите на ЗПП и на правилника за неговото прилагане.

1.2. Възлагане на управлението.

1.2.1. Избор и освобождаване на членове на СД; процедури по избор.

²⁰ Наредба № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на ТД 50 и над 50 на сто държавно участие в капитала, извършващи дейности по Закона за енергетиката, издадена от министъра на енергетиката, обн., ДВ, бр. 68 от 30.08.2016 г., в сила от 30.08.2016 г.

²¹ Чл. 219, ал. 2 от ТЗ, чл. 15 от ЗПП и чл. 20 от Устава на НЕК ЕАД

²² Чл. 221, т. 1 от ТЗ, чл. 20, ал. 2, т. 1 от Устава

²³ Протокол № 29 от 24.08.2021 г., т. III.1

²⁴ Одитно доказателство № 3, т. 1, 2022 г., № 75

²⁵ Чл. 22, ал. 2 и чл. 23, ал. 2 от ЗПП

²⁶ Чл. 19 от ЗСч

²⁷ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000649348>

²⁸ Одитно доказателство № 1, диск 1, т. 2

Дружеството се управлява и представлява от СД, като общото събрание избира и освобождава членовете на СД,²⁹ а ЕСК решава всички въпроси, които законът поставя в компетентността на общото събрание.³⁰ Една от компетентностите на ЕСК е избирането и освобождаването на членовете на СД.³¹ Той се състои най-малко от три, но не повече от девет лица.³² С влизането в сила на ЗПП, СД на публичните предприятия, категоризирани като „големи“, следва да се състоят най-малко от петима членове.³³ С последващите изменения на ЗПП, в сила от 10.11.2020 г., е дадена възможност съставите на органите за управление и контрол на публичните предприятия да бъдат приведени в съответствие с изискванията му в 16-месечен срок от влизането в сила на закона.³⁴ Членовете на СД на НЕК ЕАД първоначално са трима, след което, с решение на ЕСК³⁵ са избрани петима членове на СД с мандат пет години. Решението на БЕХ ЕАД е от 23.07.2021 г., като за това време СД на дружеството се управлява от трима членове, като продължава да упражнява компетентността си до вписването на нов СД, съгласно устава.

Съгласно изискванията на ЗПП, всички членове на органите за управление и контрол се избират и назначават след провеждане на конкурс. Условието и редът за провеждане на конкурса се уреждат в ППЗПП.³⁶ Конкурсна процедура за избор на членове на органите за управление и контрол в ПП, които не са категоризирани като „големи“, може да се провежда по реда на раздел III на глава V от ППЗПП или от съответния орган, упражняващ правата на държавата, по ред, определен от него, а конкурсната процедура за избор на представители на държавата в органите на управление и контрол в публичните предприятия се провежда от съответния орган, упражняващ правата на държавата, по ред, определен от него.³⁷ Критериите и показателите за подбор, както и критериите за оценка и тяхната тежест, следва да се определят от органа, упражняващ правата на държавата.³⁸

С решение³⁹ на СД на ЕСК са одобрени *Правила за провеждане на конкурсни процедури за избор на членове на органи за управление и контрол на публични предприятия, в които БЕХ ЕАД е орган, упражняващ правата на държавата с Методика за оценяване на концепциите и резултатите от проведените интервюта с кандидатите, участници в конкурс за избор на членове на СД и образци на декларации.*⁴⁰ От БЕХ ЕАД е уведомена АППК за проведената конкурсна процедура за избор на представител на държавата и лицата, с които са сключени договори за възлагане на управлението.⁴¹ От АППК са изпратени⁴² на БЕХ ЕАД имената на номинираните кандидати за *независими* членове на СД на НЕК след извършеното класиране.⁴³ На НЕК ЕАД е изпратено решението на СД на БЕХ,⁴⁴ с което са избрани членовете на СД през 2021 г.

От ЕСК на 23.07.2021 г. е взето единодушно решение за освобождаване и избор на членове на СД на НЕК на основание проведени конкурсни процедури.⁴⁵ Тримата действащи членове са освободени, като са им прекратени договорите за управление (без

²⁹ Чл. 221, т. 4 от ТЗ

³⁰ Чл. 20, ал. 1 от Устава на НЕК ЕАД

³¹ Чл. 20, ал. 2, т. 4 от Устава на НЕК ЕАД

³² Чл. 244, ал. 1

³³ Чл. 22, ал. 2

³⁴ § 3, ал. 4 от ПЗР на ЗПП, доп. ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 2.10.2020 г., изм., бр. 96 от 2020 г., в сила от 10.11.2020 г.

³⁵ **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021 г., № 40 от 23.07.2021 г.

³⁶ Чл. 21 от ЗПП

³⁷ Чл. 37 от ППЗПП

³⁸ Чл. чл. 31, 32 и 34 от ППЗПП

³⁹ Протокол № 4-2021/02.02.2021 г.

⁴⁰ **Одитно доказателство № 5**, т. 2, подт. 1 и 2

⁴¹ **Одитно доказателство № 5**, т. 2, подт. 5

⁴² Писмо от АППК с изх. № 92-00-24-406 от 06.07.2021 г. и вх. № в БЕХ ЕАД 01-0780 от 06.07.2021 г.

⁴³ <https://appk.government.bg/bg/arhivpokani/543>

⁴⁴ Изх. № на БЕХ 02-0411 от 26.07.2021 г., Протокол № 40 от 23.07.2021 г. на СД на БЕХ

⁴⁵ **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021 г., № 40 от 23.07.2021 г.

освобождаване от отговорност) и са назначени отново, като отделно са назначени двама нови членове, в съответствие с изискванията за минимален брой от 5 членове на СД. Избраните членове са с мандат 5 години, съгласно устава на дружеството.⁴⁶ Членовете на СД могат да бъдат преизбирани без ограничение.⁴⁷

В одитирания период са освободени трима членове,⁴⁸ поради което от страна на БЕХ ЕАД са назначени членове до провеждане на конкурсна процедура. На 24.11.2022 г. е обявена публична покана на интернет страницата на БЕХ ЕАД за стартирането на конкурсна процедура за избор на един член (представител на държавата), а на 05.12.2022 г. на интернет страницата на АППК е обявена покана за конкурс за номиниране на независими членове на СД на НЕК ЕАД.⁴⁹ На 12.01.2023 г. (след одитирания период) и след проведена конкурсна процедура е избран член на СД/изпълнителен член.

1.2.2. Избор на изпълнителен член. Избор на председател на СД.

Съветът на директорите следва да приеме правила за работата си и избира председател и заместник-председател от своите членове.⁵⁰

През 2009 г. е приет и одобрен от ЕСК Правилник за работа на Съвета на директорите на НЕК ЕАД,⁵¹ който е изменен в началото на 2023 г.⁵² През одитирания период не са извършвани промени, а §3 от Правилника гласи, че промени в законодателството, които отменят или изменят разпоредби, съдържащи се в него, не водят до нищожност на целия Правилник и заменят съответно нищожните разпоредби.

Независимите членове в органите за управление и контрол в публичните предприятия следва да са не по-малко от една трета, но не повече от една втора от състава.⁵³ Избраните в резултат на конкурсна процедура независими членове в НЕК ЕАД са двама, като броят им е в съответствие с изискванията.⁵⁴

Съгласно приложимата правна рамка, СД следва да възложи управлението на дружеството на един или няколко изпълнителни членове, избрани измежду неговите членове, и да определи възнаградението им. Изпълнителните членове следва да са по-малко от останалите членове на Съвета.⁵⁵ Изпълнителният член не може да бъде едновременно и председател на СД.⁵⁶

През одитирания период са избрани общо двама изпълнителни членове.⁵⁷ Изпълнителният член и избраният от СД на НЕК ЕАД председател на СД са различни лица,^{58,59} а избиранията за председатели са независими членове, в изпълнение на изискванията на чл. 22, ал. 2 от ЗПП.⁶⁰

През 2021 г., с решение⁶¹ от ЕСК е възложено на новоизбрания СД да избере председател на СД и изпълнителен член на дружеството.⁶² В изпълнение на решението на ЕСК, на свое заседание, от СД на НЕК ЕАД⁶³ е избран измежду членовете му председател

⁴⁶ Чл. 22, ал. 2 и чл. 23, ал. 3 от ЗПП

⁴⁷ Чл. 233, ал. 3 от ТЗ

⁴⁸ Протоколи с № 17 от 21.03.2022 г., № 24 от 12.04.2022 г. и № 28 от 29.04.2022 г. на СД на БЕХ ЕАД

⁴⁹ **Одитно доказателство № 5**, отг. 1 и т. 2, подг. 7, <https://appk.government.bg/bg/arhivpokani/1793>

⁵⁰ Чл. 244, ал. 2 от ТЗ; чл. 24 и чл. 25, ал. 2, т. 5 от Устава и чл. 5 от Правилника за работа на СД

⁵¹ **Одитно доказателство № 1**, т. 2

⁵² С решение на СД от 21.02.2023 г. и одобрено от ЕСК на 16.03.2023 г., в сила от датата на одобрението

⁵³ Чл. 22, ал. 1 от ЗПП; чл. 26, ал. 1 от Устава от 13.10.2022 г. и чл. 4, ал. 1 от Правилника за работа на СД

⁵⁴ **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021 г., т. 40

⁵⁵ Чл. 244, ал. 4 от ТЗ, чл. 23, ал. 3 от Устава и чл. 4, ал. 1 от Правилника за работа на СД

⁵⁶ Чл. 4, ал. 1 от Правилника за работа на СД и чл. 26, ал. 1 от Устава на НЕК ЕАД

⁵⁷ Ив. Й. от 09.08.2019 г. до 29.04.2022 г. и М. Г. от 13.05.2022 г.

⁵⁸ Хр. Г. до 27.07.2021 г., В.Н. от 09.09.2021 г. до 29.04.2022 г. и В.П. от 29.04.2022 г.

⁵⁹ **Одитно доказателство № 2**, III.1 Справка отговорни длъжностни лица

⁶⁰ Председателят на съвет трябва да е независим член

⁶¹ Протокол № 40 от 23.07.2021 г. от заседание на БЕХ ЕАД; на основание чл. 244 от ТЗ и чл. 23, ал. 3 от Устава на НЕК ЕАД, при условията на чл. 22, ал. 2 от ЗПП

⁶² **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021 г., т. 40

⁶³ на основание чл. 244, ал. 2 от ТЗ и чл. 266, ал. 1 от Устава

и заместник-председател на СД⁶⁴ – независими членове, в съответствие с изискванията. През 2022 г., поради освобождаването на член на СД, изпълняващ функцията на заместник-председател⁶⁵ е определен нов, а след освобождаването на член на СД (председател на СД),⁶⁶ заместник-председателят е избран за председател на СД.⁶⁷

1.2.3. Заседания на Съвета на директорите на НЕК ЕАД

Съветът на директорите се събира на редовни заседания най-малко веднъж на 3 месеца, за да обсъди състоянието и развитието на дружеството, както и при необходимост.⁶⁸ При проверката на протоколите от проведени заседания е установено, че са проведени 43 заседания през 2021 г. и 56 през 2022 г., или средно между 2 и 6 заседания месечно.⁶⁹

Заседанията са водени от председателя на СД, като са присъствали всички членове и решенията са вземани единодушно.⁷⁰ В изпълнение на Правилата за работа на СД са провеждани редовни заседания, като в случай на отсъствие на член на СД е прилагано пълномощно към протокола от заседанието, като един отсъстващ е представляван от един член.⁷¹ Изготвяни са протоколи от всяко заседание в писмена форма, подписани са от всички участвали в заседанието и е подписвана всяка страница на протокола.⁷² Протоколите от заседания са изпращани на ЕСК в съответствие с Устава на НЕК ЕАД,⁷³ с изключение на 4 през 2021 г. и 3 през 2022 г., представени с няколкодневна закъснение.⁷⁴

1.2.4. Сключване на договори за възлагане на управлението

Редът за сключване на договори за възлагане на управлението с членовете на СД се урежда с Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП).⁷⁵ Сключените преди влизането в сила на ППЗПП договори за възлагане на управлението и контрола запазват своето действие до провеждането на предвидените в закона и правилника процедури.⁷⁶ Управлението и контролът на публичните предприятия се възлагат с договори за управление и контрол, сключени в съответствие с разпоредбите на ТЗ или специалния закон, с който е създадено предприятието, като общото събрание избира и освобождава членовете на СД и определя възнаграждението на членовете, на които няма да бъде възложено управлението.^{77,78} Договорите за управление и за контрол в публичните предприятия следва да се сключват за срок от 3 до 5 години и да съдържат определени реквизити.⁷⁹ Отношенията между дружеството и изпълнителен член на СД се уреждат с договор за възлагане на управлението, който следва да се сключва в писмена форма от името на дружеството чрез председателя на СД. Отношенията с останалите членове на СД могат да се уредят с договор, който се сключва от името на дружеството чрез лице, оправомощено от общото събрание на акционерите или от едноличния собственик.⁸⁰

Действащите в рамките на одитирания период договори за управление са общо 14, четири от които са сключени преди началото на периода.⁸¹

⁶⁴ Протокол № 26 от 27.07.2021 г. на СД на НЕК ЕАД

⁶⁵ Протокол № 15 от 31.03.2022 г. на СД на НЕК ЕАД

⁶⁶ Протокол № 20 от 29.04.2022 г. на СД на НЕК ЕАД

⁶⁷ **Одитно доказателство № 1**, дискове 3 и 4

⁶⁸ Чл. 244, ал. 3 от ТЗ; Чл. 23 от Устава на НЕК и чл. 2 от Правилника за работа на СД

⁶⁹ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 2

⁷⁰ Чл. 17, ал. 3 и ал. 6 от Правилата за работа на СД

⁷¹ Чл. 17, ал. 1 и ал. 2 от Правилата за работа на СД

⁷² Чл. 18, ал. 1 от Правилата за работа на СД

⁷³ Чл. 27, ал. 6

⁷⁴ **Одитно доказателство № 7**, 21.03.2024 г., отг. 4

⁷⁵ Чл. 17, ал. 4 от ЗПП

⁷⁶ § 10 от ДР на ППЗПП

⁷⁷ Чл. 221, т. 4 и 5 от ТЗ; Чл. 52, ал. 1 от ППЗПП

⁷⁸ Чл. 20, ал. 1 от Устава на НЕК ЕАД – ЕСК решава всички въпроси, които законът поставя в компетентността на общото събрание

⁷⁹ Чл. 53 и чл. 54, ал. 1 от ППЗПП: права и задължения на страните; размер на възнаграждението; основания за прекратяване на договора; размер на паричната гаранция и др.

⁸⁰ Чл. 244, ал. 7 от ТЗ

⁸¹ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 9

Въз основа на решения на ЕСК, през одитирания период са сключени общо 10 договора (осем с неизпълнителни членове на СД⁸² и два с изпълнителен член⁸³). От сключените през одитирания период 10 договора за възлагане на управлението, 6 са за срок от 5 години, в съответствие с чл. 53 от ППЗПП, три са със срок до провеждане на нова конкурсна процедура⁸⁴ и един – до избор на нов изпълнителен член на СД.^{85,86} С решението на СД на БЕХ ЕАД,⁸⁷ с което е избран член на СД на НЕК ЕАД за срок от датата на вписване на решението в ТР до провеждане на нова конкурсна процедура, е упълномощен ИД на БЕХ ЕАД да сключи договор за възлагане на управлението с новоизбрания член, считано от датата на вписване в ТР. На заседание на СД на НЕК ЕАД, проведено същия ден,⁸⁸ новоизбраният член на СД е избран за изпълнителен член, т.е. преди вписването на обстоятелството, че е избран за член на СД на НЕК ЕАД в ТР.⁸⁹ Договорът в качеството му на член на СД и договорът в качеството му на изпълнителен член са сключени⁹⁰ след вписването в ТР⁹¹ съгласно решението на ЕСК.⁹²

Съгласно чл. 244, ал. 7, изр. 2 от ТЗ отношенията с членовете на СД могат да се уредят с договор, който се сключва от името на дружеството чрез лице, оправомощено от общото събрание на акционерите или от едноличния собственик. С решения от заседания на СД на БЕХ ЕАД е упълномощен ИД на БЕХ ЕАД, като представляващ ЕСК, да сключи договори за възлагане на управлението.⁹³ В съответствие с решенията договорите са сключени между членовете на СД и НЕК ЕАД, представлявано с оглед сключването на договора от ИД на БЕХ ЕАД, но цитираните основания за сключване на договорите от Устава⁹⁴ не са относими, тъй като в случая страна по тях е НЕК ЕАД, а не БЕХ ЕАД.

В договорите за възлагане на управлението на неизпълнителен/изпълнителен член на СД на ЕАД са определени: права и задължения на страните; начинът на определяне на възнаграждението, размерът на паричната гаранция, която членовете дават за периода на своето управление, отговорност при неизпълнение; основания за прекратяване и др., в съответствие с чл. 54 от ППЗПП,⁹⁵ с изключение на клаузата за гаранциите, с която се допуска непарична гаранция.⁹⁶ Сключените преди влизането в сила на ППЗПП договори за възлагане на управлението и контрола запазват своето действие до провеждането на предвидените в закона и правилника процедури.⁹⁷

1.2.5. Декларации от членовете на СД

При избирането им, от членовете на СД са представени декларации: по чл. 23, ал. 4 от Устава на НЕК ЕАД; нотариално заверено съгласие и декларация по чл. 234, ал. 2 и ал. 3

⁸² ДВУ №№ РД-ЛС-НЕК-49 от 09.09.2021 г.; 57 от 13.05.2022 г.; 50 от 09.09.2021 г.; 51 от 09.09.2021 г.; 52 от 09.09.2021 г.; 53 от 09.09.2021 г.; 54 от 08.04.2022 г. и 55 от 10.05.2022 г.

⁸³ ДВУ №№ РД-ЛС-НЕК-48 от 09.09.2021 г. и 56 от 10.05.2022 г.

⁸⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. 9; № РД-ЛС-НЕК-55 от 10.05.2022 г.; № РД-ЛС-НЕК-54 от 08.04.2022 г. и № РД-ЛС-НЕК-57 от 13.05.2022 г.

⁸⁵ **Одитно доказателство № 1**, т. 9; № РД-ЛС-НЕК-56 от 13.05.2022 г.

⁸⁶ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000649348>; (вписване на обстоятелството на 18.01.2023 г.)

⁸⁷ По Протокол № 28-2022 от 29.04.2022 г., т. I.6.2 от заседание на БЕХ ЕАД

⁸⁸ Протокол № 20 от 29.04.2022 г., т. 3 от заседание на СД на НЕК ЕАД

⁸⁹ 10.05.2022 г.

⁹⁰ 13.05.2022 г.

⁹¹ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000649348>

⁹² Протокол № 28-2022 от 29.04.2022 г., т. I.6.3 от заседание на БЕХ ЕАД

⁹³ Протокол № 40-2021 от 23.07.2021 г.; № 28-2022 от 29.04.2022 г.; № 17-2022 от 21.03.2022 г.

⁹⁴ В чл. 29, ал. 1, изр. първо от Устава е посочено, че всеки един от членовете на СД сключва договор за управление с ЕСК.

Договорът за управление с ИД, както и договорите за управление на членовете на СД, се подписват от представляващия ЕСК, освен ако СД на ЕСК не упълномощи друг свой член за това. (чл. 30, ал. 4, изр. първо)

⁹⁵ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 9

⁹⁶ Договорите за управление се изготвят от ЕСК

⁹⁷ §10 от ДР на ППЗПП

и чл. 237 от ТЗ; по чл. 20, ал. 1, т. 9-12, ал. 3 от ЗПП; чл. 23, ал. 2 и ал. 3 от ЗПП; спесимен за изпълнителния член.⁹⁸

Съгласно договора за възлагане на управлението на неизпълнителен член на СД, в случай че довереникът бъде избран за изпълнителен член на СД, се сключва нарочен договор.⁹⁹ През одитирания период са сключени два договора за възлагане на управлението на изпълнителен член на СД.¹⁰⁰ Оценката за изпълнението на конкретния член на СД се извършва от СД на ЕСК.¹⁰¹

През по-голямата част от одитирания период е действал устав, който не е приведен своевременно в съответствие с разпоредбите на ЗПП и на правилника за неговото прилагане. Членовете на СД, в т.ч. изпълнителните членове, председател и заместник-председател на СД са избирани и назначавани в съответствие с приложимите изисквания, с изключение на избора на изпълнителен член преди вписването му като член на СД в ТР.¹⁰² Протоколите от заседания са изпращани на ЕСК в съответствие с Устава на НЕК ЕАД, с изключение на 7 протокола общо за двете години, представени с няколкодневна закъснение. В сключените през одитирания период договори за възлагане на управлението фигурира клауза, с която се допуска непарична гаранция за управление, в несъответствие с разпоредбите на ППЗПП.¹⁰³

1.3. Възнаграждения на членовете на СД и гаранции за управление

Съветът на директорите възлага управлението на дружеството на един или няколко изпълнителни членове, избрани измежду неговите членове, и определя възнаграждението им.¹⁰⁴ Отношенията между дружеството и изпълнителен член на съвета се уреждат с договор за възлагане на управлението, който се сключва в писмена форма от името на дружеството чрез председателя на СД. Отношенията с останалите членове на съвета могат да се уредят с договор, който се сключва от името на дружеството чрез лице, оправомощено от общото събрание на акционерите или от едноличния собственик.¹⁰⁵

Съгласно разпоредбите на ППЗПП изчисляването на балната оценка и размера на възнагражденията на членовете на изпълнителните и контролните органи се извършва в предприятието на основата на нормативно установената отчетност.¹⁰⁶ В договорите за възлагане на управлението на неизпълнителен/изпълнителен член на СД на ЕАД с едностепенна система на управление са включени¹⁰⁷ клаузи относно възнаграждението и гаранциите за управление, които дават членовете на СД,¹⁰⁸ като сключените преди влизането в сила на ППЗПП договори запазват своето действие до провеждането на предвидените в ЗПП и правилника за прилагането му процедури.¹⁰⁹ В договорите, сключени преди одитирания период и продължили да действат до изтичането на срока им, е вписано, че основното месечно възнаграждение следва да се определя по реда и условията на чл. 33 от ПРУПДТДУК (отм), а в договорите, сключени през 2021 г., основното месечно възнаграждение се определя съгласно изискванията на ППЗПП.¹¹⁰

1.3.1. Определяне на възнагражденията

⁹⁸ Одитно доказателство № 4, т. 8

⁹⁹ Раздел VIII. Други условия, т. 23

¹⁰⁰ №№ РД-ЛС-НЕК-48 от 09.09.2021 г. и 56 от 13.05.2022 г.

¹⁰¹ Чл. 30 от Устава на НЕК

¹⁰² <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000649348>, вписан на 10.05.2022 г.

¹⁰³ Договорите за управление се изготвят от ЕСК

¹⁰⁴ Чл. 244, ал. 4 от ТЗ

¹⁰⁵ Чл. 244, ал. 7 от ТЗ

¹⁰⁶ Чл. 56, ал. 7, изр. първо

¹⁰⁷ Чл. 54, ал. 1, т. 2 от ППЗПП

¹⁰⁸ Одитно доказателство № 1, диск 2, т. 9

¹⁰⁹ §10 от ДР на ППЗПП

¹¹⁰ Т. 8.1. от договорите за възлагане на управлението

Възнагражденията на членовете на СД, включително на изпълнителния член, се определят при условията и по реда на договорите за възлагане на управлението, сключени с ЕСК (или упълномощено лице). Месечните възнаграждения следва да се изчисляват чрез бална оценка за предходното тримесечие, образувана въз основа на отчетните стойности на следните показатели: „стойност на дълготрайните материални активи¹¹¹/активите¹¹²“, „средносписъчен брой на персонала“,¹¹³ „изменение на рентабилността на продажбите¹¹⁴/приходите от дейността¹¹⁵“; „изменение на финансовия резултат“; „изменение на добавената стойност на един зает“ и „задължения на предприятието“.

При специфични условия за стопанска дейност, като фиксирани от държавни или общински органи цени на продукцията или услугите или на употребяваните суровини, материали и енергоносители, предоставяне на субсидии от държавния и/или общинските бюджети, целесъобразност от икономичното изразходване на природните ресурси или при възложени задачи за инвестиции или обновяване на производството, както и при възложени задължения за извършване на обществена услуга или за изпълнение на цели на публичната политика, общото събрание може да определи други подходящи показатели и критерии вместо показатели № 4 и 5, като спазва същия размер за бални единици на критериите.¹¹⁶

От дружеството не са коригирани показателите съгласно измененията, въведени с ППЗПП, като през 2021 г. са ползвани показатели, приети с решение на БЕХ ЕАД през 2014 г.^{117,118} В резултат на извършения мониторинг на размера на възнагражденията за III тримесечие на 2021 г., на дружеството е изпратено писмо от БЕХ ЕАД¹¹⁹ с указания за правилното прилагане на чл. 56 от ППЗПП при определяне възнагражденията на членовете на СД. Използваните за определяне на балната оценка показатели първоначално не са в съответствие с Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП, но впоследствие са коригирани и приведени в съответствие с изискванията съгласно указанията, дадени от ЕСК.

През 2022 г. възнагражденията на членовете СД са определяни тримесечно чрез бални оценки, образувани въз основа на стойност на дълготрайните материални активи над 5 000 хил. лв. (4 бални единици)¹²⁰, средносписъчен брой на персонала над 1 500 души (4 бални единици),¹²¹ изменение на рентабилността на приходите от дейността, изменение на финансовия резултат и изменение на добавената стойност на един зает (0 или 2 бални единици – за неизпълнение или за изпълнение); задължения на предприятието – спазени срокове по текущи задължения на предприятието и редовно обслужвани просрочени задължения по договорите за погасяването (2 бални единици).

При определянето на балните оценки за база е ползвано съответното тримесечие за предходната година (а не предходното тримесечие), предвид дадената възможност¹²² на публичните предприятия със сезонен характер на производство и реализация да могат да използват като база за установяване на показатели¹²³ информацията за съответното тримесечие на предходната година. Съгласно мнение на одитираната организация,¹²⁴ най-

¹¹¹ Т. 1 от таблицата на Приложение 2 към чл. 33 от ПРУПДТДДУК (отм.)

¹¹² Т. 1 от таблицата на Приложение 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП

¹¹³ без чл. 163, ал. 1 и чл. 164, ал. 1 от Кодекса на труда

¹¹⁴ Т. 3 от таблицата на Приложение 2 към чл. 33 от ПРУПДТДДУК (отм.)

¹¹⁵ Т. 3 от таблицата на Приложение 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП

¹¹⁶ Т. 8 от забележките към Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП

¹¹⁷ **Одитно доказателство № 4**, Справка 2021 г. и писмо №50-00-560/2014 г.

¹¹⁸ През 2021 г. са ползвани показателите „непланова (принудена) загуба на работоспособност на ВЕЦ“ и „продажба на електроенергия от ВЕЦ на свободния пазар“ вместо „изменение на финансовия резултат“ и „изменение на добавената стойност на един зает“.

¹¹⁹ **Одитно доказателство № 4**, писмо №50-00-287/2021 г.

¹²⁰ **Одитно доказателство № 4**, годишни и междинни ФО

¹²¹ **Одитно доказателство № 4**, Справка

¹²² Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП, т. 7

¹²³ № 3 „Изменение на рентабилността на приходите от дейността“; № 4 „Изменение на финансовия резултат“ и № 5 „Изменение на добавената стойност на един зает“

¹²⁴ **Одитно доказателство № 7**, отг. 6

големият дял в продажбите от електроенергия е този за реализираната електроенергия от крайните снабдители, който варира в отделните тримесечия в количествено изражение поради повишената консумация през първо и четвърто тримесечия, когато температурите са по-ниски и потреблението по-високо, съответно е налице по-голяма съпоставимост със съответното тримесечие на предходната година. Като друг съществен източник на сезонност е посочено производството на ВЕЦ, което е със силно изразено пролетно пълноводие и значително по-малки количества в другите периоди на годината. В тази връзка от дружеството е използвана възможността, дадена с ППЗПП, за определяне на специфичен характер на дейността и е възприет подход при изчисляване на балните оценки данните от текущото тримесечие на настоящата година да бъдат отнасяни към съответното тримесечие от предходната година. *Възприетият подход и установената практика при определяне на данните, спрямо които се изчисляват възнагражденията на членовете на СД на НЕК ЕАД, не са регламентирани във вътрешни правила/инструкции или друг акт/документ*¹²⁵ *което създава риск от нееднородна практика във връзка с изчисляване на възнагражденията и затруднява проследяването на начина на определянето им, съответно осъществяването на контрол върху тази дейност.*¹²⁶

Съгласно ППЗПП, възнагражденията на членовете на СД се определят при стойност на една бална единица в размер на 50 на сто от минималната месечна работна заплата, установена за страната за съответния месец,¹²⁷ а изпълнителните членове получават и възнаграждение, определено при стойност на една бална единица, равна на минималната месечна работна заплата, установена за страната за съответния месец.^{128,129}

Определените от предприятието бални оценки за 2021 г. са 14 бални единици за първо, второ и трето тримесечие и 16 бални единици за четвърто тримесечие.¹³⁰ За 2022 г. са определени съответно 14 бални единици за първо и второ тримесечие, 16 за трето и 12 за четвърто.¹³¹ От проверката на показателите, участващи в определянето на балната оценка, е установено, че по Показател 1 „Стойност на активите“¹³² се взема стойността само на дълготрайните материални активи, а не на всички активи, както е посочено в Приложението, но по принцип това не оказва влияние върху балните единици, участващи в определянето на балната оценка през одитирания период.¹³³

С указанията към Приложението¹³⁴ е определено, че всички показатели се изчисляват по информация от финансовия отчет. При Показател 3 „Изменение на финансовия резултат“ през 2022 г. са извършвани допълнително корекции на отчетения за тримесечието финансов резултат, с получени през следващо тримесечие приходи от Фонд СЕС, които, добавени към текущото тримесечие, променят отчетения финансов резултат, съответно оказват влияние върху общата бална оценка за тримесечието. Корекция, която е довела до изменение на балната оценка, е извършена за първо и второ тримесечие в посока увеличение от 10 на 14 и в посока намаление от 14 на 12 за четвърто тримесечие,¹³⁵ като направените корекции на балните оценки не се отразяват на получените възнаграждения от членовете на СД за годината. Съгласно обяснение на одитираната организация¹³⁶ и предоставени на ЕСК писма,¹³⁷ разходите и приходите се определят еднократно за

¹²⁵ **Одитно доказателство № 7**, т. 8

¹²⁶ **Препоръка П.1**

¹²⁷ Чл. 56, ал. 3 от ППЗПП

¹²⁸ Чл. 56, ал. 4 от ППЗПП

¹²⁹ 650 лв. с ПМС № 331 от 26.11.2020 г., в сила от 01.01.2021 г. и 710 лв. с ПМС № 37 от 24.03.2022 г., в сила от 01.04.2022 г.

¹³⁰ **Одитно доказателство № 4**, т. 9 (Справки за определяне на балните оценки по тримесечия за 2021 г.)

¹³¹ **Одитно доказателство № 4** (Справки за определяне на балните оценки по тримесечия за 2022 г.)

от Приложение 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП

¹³² **Одитно доказателство № 4**, т. 9, отчети

¹³³ Т. 10 към Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП

¹³⁴ **Одитно доказателство № 4**, справки „преди и след“

¹³⁵ **Одитно доказателство № 6**, отг. 3

¹³⁶ **Одитно доказателство № 5**, отг. 3

регулаторен период в края на м. юни и действат за периода от м. юли до м. юни на следващата година. Тъй като те са прогнозни, при възникнали отклонения през периода, при следващото ценообразуване, КЕВР привежда необходимите корекции с решението за следващия регулаторен период. Корекциите на показателите, формиращи балните единици на СД на НЕК ЕАД през 2022 г. са извършени на база некомпенсирани разходи/увеличен приход от Фонд СЕС към НЕК ЕАД в резултат на увеличено производство от ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица изток 3, чиято закупена допълнителна електроенергия е насочена към регулирания пазар и не е предвидена в ценовото решение на КЕВР за регулаторния период 2021-2022 г., съответно в действащия тогава компенсаторен механизъм на Фонд СЕС. По мнение на НЕК ЕАД, отклонението е съществено и влияе значително на финансовия резултат и оттам на всички показатели на дружеството, включително и на определяне на балните единици за възнагражденията на управителните органи. С цел синхронизиране на разходи и приходи, включително и такива от компенсаторния механизъм, същите са насочвани към периода, за който се отнасят, *но няма вътрешни правила/инструкции/методики, в които да е разписан специфичният начин на определянето им.*¹³⁸ Изготвените справки с определените бални единици се предават за последващо изчисляване и определяне на възнагражденията на звеното за човешки ресурси на ръка.^{139,140}

Размерът на възнаграждението на членовете на СД,¹⁴¹ след преизчисляване,¹⁴² не може да надхвърля шесткратния размер на минималната месечна работна заплата, установена за страната за съответния месец, а на изпълнителните членове – осемнадесеткратния.¹⁴³ Не е установено превишение на основното месечно възнаграждение на членове на СД и изпълнителни членове над определените максимални прагове в ППЗПП.¹⁴⁴

1.3.2. Предоставяне на информация за възнагражденията на ЕСК

Информация за определените възнаграждения на членовете на изпълнителните и контролни органи следва да се представя тримесечно на органа, упражняващ правата на държавата.¹⁴⁵

Предоставяна е информация на ЕСК с определените възнаграждения на членовете на СД по тримесечия за двете години на одитирания период,¹⁴⁶ в съответствие с изискванията на ППЗПП. С изпращането на информация за определените възнаграждения на членовете на СД са създадени условия за своевременно осъществяване на контрол от едноличния собственик на капитала.

1.3.3. Оповестяване на информация за възнаграждения в ГФО

Съгласно нормативните разпоредби,¹⁴⁷ отчет за възнагражденията на членовете на СД следва да се оповестява в ГФО, анализи и доклади на дружеството. В съответствие с

¹³⁸ Одитно доказателство № 7, т. 8

¹³⁹ Одитно доказателство № 6, отг. 4

¹⁴⁰ Препоръка П.1

¹⁴¹ ППЗПП, чл. 56, ал. 3: Членовете на СД на ПП-АД, получават възнаграждение, определено при стойност на една бална единица в размер 50 на сто от МРЗ, установена за страната за съответния месец.

¹⁴² ППЗПП, чл. 56, ал. 6: След приключването на всяко тримесечие, в зависимост от постигнатите през него стойности на показателите и критериите в приложението по ал. 2, се изчислява балната оценка и се преизчисляват месечните възнаграждения за отчетното тримесечие. Преизчислените възнаграждения се начисляват и изплащат с възнаграждението за последния месец на отчетното тримесечие. През първите два месеца на тримесечието членовете на изпълнителните и контролните органи получават авансово месечно възнаграждение въз основа на балната оценка за предходното тримесечие.

¹⁴³ Чл. 56, ал. 9 и ал. 10 от ППЗПП

¹⁴⁴ Одитно доказателство № 4, Справка

¹⁴⁵ Съгл. изискванията на чл. 56, ал. 7, изр. трето от ППЗПП

¹⁴⁶ Одитни доказателства № 5, отг. 3 и № 7, отг. 7

¹⁴⁷ Чл. 61, ал. 3, т. 4 от ППЗПП.

изискванията в годишните отчети¹⁴⁸ е представена информация за възнагражденията на СД.¹⁴⁹ Годишните доклади са публикувани на сайта на АППК.¹⁵⁰

В т. 17 на Годишния доклад за дейността е отчетена информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и контролни органи за отчетната финансова година, изплатени от дружеството.¹⁵¹ В резултат на извършените проверки е установено, че отчетената в ГФО информация съответства на възнагражденията на членовете на СД, отразени във фишовете за работна заплата. Не са установени разлики между изплатените и отчетени възнаграждения.

1.3.4. Гаранции за управление

В Устава, действащ до 13.10.2022 г., е посочено, че размерът на гаранцията се определя от ЕСК,¹⁵² така както е регламентирано в ПРУПДТДДУК¹⁵³ (отм.), като не е уточнен минималният ѝ размер съгласно разпоредбата на ТЗ.¹⁵⁴ С ППЗПП е предвидено в договора за управление да се определи размерът на паричната гаранция, която се дава за управлението, но не по-малко от тримесечното брутно възнаграждение.¹⁵⁵ Уставът не е приведен своевременно в съответствие с новите изисквания, а това става частично с новия Устав, в сила от 13.10.2022 г., с добавянето на минималния размер на гаранцията, а именно 3 месечни брутни възнаграждения. В устава не е уточнено, че същата следва да е парична, а вместо това е останал старият текст, че когато гаранцията е била внесена в пари, на връщане подлежат и лихвите върху внесената сума.^{156,157}

В договорите за възлагане на управлението е заложена клауза относно гаранциите за управление:¹⁵⁸ гаранцията, която довереникът¹⁵⁹ следва да даде за своето управление, е в размер на три месечни възнаграждения по т. 8 от договора (основни), а съгласно ППЗПП,¹⁶⁰ следва да са брутни.¹⁶¹ По информация от одитираната организация,¹⁶² възнаграждението за определяне на размера на дължимата гаранция включва единствено възнаграждението, определено съгласно чл. 56 от ППЗПП,¹⁶³ а допълнителните плащания не са с фиксиран размер и не се включват за целите на определяне на гаранцията, което е в несъответствие с изискването на чл. 54, ал.1, т. 5 от ППЗПП.¹⁶⁴

В договорите, действащи в началото на одитирания период, сключени при условията на ПРУПДТДДУК (отм.) не е конкретизиран видът¹⁶⁵ на гаранцията, а само е направено уточнението, че ако е парична, се връща заедно с начислената лихва в размер на основния лихвен процент. Текстът е запазен и в договорите, сключени през 2021 г. и 2022 г. при условията на ППЗПП, в несъответствие с разпоредбата на ППЗПП,¹⁶⁶ в която изрично е уточнено, че гаранцията е парична.¹⁶⁷ Това е създавало риск от неспазване на нормативните изисквания и внасяне на друг вид гаранция, различен от паричен, който се е реализирал.

¹⁴⁸ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 5, 2021 г. стр. 48 и 2022 г. стр. 47

¹⁴⁹ Раздел XI Допълнителна информация, т. 17

¹⁵⁰ <https://reports.appk.government.bg/public/Public/ReportsView/4856>

¹⁵¹ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 5, 2021 г. стр. 48 и 2022 г. стр. 47

¹⁵² Чл. 29, ал. 5

¹⁵³ Чл. 27, ал. 2

¹⁵⁴ Чл. 240, ал. 1

¹⁵⁵ Чл. 54, ал. 1, т. 5 от ППЗПП

¹⁵⁶ Чл. 29, ал. 5

¹⁵⁷ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 2

¹⁵⁸ Раздел VIII. Други условия, т. 21

¹⁵⁹ Лицето в качеството му на член на СД на НЕК ЕАД

¹⁶⁰ Чл. 54, ал. 1, т. 5

¹⁶¹ **Одитно доказателство № 1**, т. 9 ДВУ

¹⁶² **Одитно доказателство № 7**, т. 5 и имейл

¹⁶³ Т. 21 и т. 8 от ДВУ

¹⁶⁴ **Препоръка П.2**

¹⁶⁵ Чл. 27, ал. 2 от ПРУПДТДДУК (отм.)

¹⁶⁶ Чл. 54, ал. 2

¹⁶⁷ Договорите се сключват от ЕСК

Съгласно ППЗПП,¹⁶⁸ членовете на СД дават парична гаранция за своето управление само в това си качество. В изпълнение на тази разпоредба, при избирането им, от членовете на СД са дадени гаранции в размер на тримесечното им възнаграждение, които следва да се върнат след прекратяване на договора и след освобождаване от отговорност на членовете на СД.¹⁶⁹ Гаранциите са депозирани по нарочни сметки на името на лицата. Предоставени са 7 договора за гаранционен депозит.¹⁷⁰

При пет от членовете през 2021 г. са удържани суми от първоначалните възнаграждения до достигането на тримесечния размер на гаранциите,¹⁷¹ а от един член на СД е внесена цялата сума.¹⁷² Блокираната сума по депозитната сметка на лицата може да се ползва само след наредително писмо за деблокиране на ЕСК, придружено с оригинал или нотариално заверен препис от протокол на СД на БЕХ ЕАД, като след прекратяване на договора и след освобождаване от отговорност на членовете, блокираната сума остава в полза на внеслото я лице, а при констатирани нанесени вреди на дружеството и взето решение от СД на БЕХ ЕАД – в полза на НЕК ЕАД.¹⁷³

През 2022 г. от един от членовете е предоставено обезпечение под формата на запис на заповед „на предявяване“.¹⁷⁴ Гаранцията не съответства по форма на изискването на чл. 54, ал. 1, т. 5 от ППЗПП, където е регламентирано¹⁷⁵ същата да е парична.¹⁷⁶

1.3.5. Освобождаване от отговорност. Възстановяване на гаранции за управление.

През одитирания период членовете на СД не са освобождавани от отговорност, съответно не са възстановявани гаранции.¹⁷⁷ Дадената гаранция се връща след прекратяване на договора и след решението на ЕСК за освобождаване от отговорност, като освобождаването се базира на експертна преценка за наличието/липсата на предпоставки за ангажирането на отговорност на освободените членове на СД, за извършването на която е необходимо технологично време.¹⁷⁸ През 2023 г., с влизане в сила на изменението на ППЗПП,¹⁷⁹ е въведен шестмесечен срок за връщане на гаранцията след прекратяването на договора за управление и след решението на общото събрание за освобождаване от отговорност.¹⁸⁰ През 2023 г. и 2024 г., извън одитирания период, от три лица, освободени през одитирания период от длъжността „член на СД“,¹⁸¹ са подадени заявления за освобождаване от отговорност, въз основа на които от БЕХ ЕАД са взети решения и са освободени внесените гаранции.¹⁸²

Договорите за управление и Устава на дружеството са в съответствие с нормативните изисквания, с изключение на формата на гаранция за управление. Допуснато е предоставяне на несъответстваща на нормативните изисквания форма на гаранция за управление от действащ член на СД през одитирания период, което създава възможност за затруднение на дружеството при евентуални констатирани нередности и причинени вреди да предприеме действия, с цел възстановяване на нанесените щети, както и за забавяне при усвояване на средствата от гаранцията.

¹⁶⁸ Чл. 54, ал. 2

¹⁶⁹ Чл. 29, ал. 5 от Устава, чл. 54, ал. 3 от ППЗПП

¹⁷⁰ Одитно доказателство № 4, т. 3

¹⁷¹ Одитно доказателство № 4, т. 2, извлечения

¹⁷² Част от състава е променян през годината

¹⁷³ Одитно доказателство № 4, т. 2

¹⁷⁴ Одитно доказателство № 4, т. 3

¹⁷⁵ Одитно доказателство № 7, т. 8

¹⁷⁶ Препоръка II.2

¹⁷⁷ Одитно доказателство № 3, отг. 4

¹⁷⁸ Одитно доказателство № 5, т. 4

¹⁷⁹ изм. и доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 1.03.2023 г.

¹⁸⁰ Чл. 54, ал. 3 от ППЗПП, в сила от 01.03.2023 г.

¹⁸¹ С Протоколи № 17-2022/21.03.2022 г.; № 24-2022/12.04.2022 г. и № 9-2024/01.02.2024 г. на СД на БЕХ ЕАД

¹⁸² Одитно доказателство № 4, т. 5

Начинът на определяне на възнагражденията на членовете на СД на НЕК ЕАД, с оглед неговата специфика, не е разписан във вътрешни правила или друг документ, което не осигурява прозрачност на процеса и възпрепятства упражняването на контрол върху него. Липсва и утвърден вътрешен ред, регламентиращ внасянето и освобождаването на гаранциите за управление със съответните контролни процедури, срокове и отговорни длъжностни лица, с оглед осигуряване спазването на нормативните изисквания.¹⁸³

2. Планиране и отчитане на дейността на НЕК ЕАД

Бизнес програмата се разработва от публичното предприятие и се приема от неговия управителен орган. Одобряването на приетите бизнес програми се извършва от общото събрание, съответно от органа, упражняващ правата на държавата в публичното предприятие, и при спазване на специфичните изисквания на специалната нормативна уредба. Органът, упражняващ правата на държавата, съответно общото събрание, приема вътрешни правила или политики за одобряване, актуализиране и отчитане, в които се определят *и сроковете* за приемане на бизнес програмите на публичните предприятия от техните органи на управление и контрол.¹⁸⁴ В изпълнение на изискванията, от СД на БЕХ ЕАД са приети *Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества.*¹⁸⁵

2.1. Планиране на дейността

Органът, упражняващ правата на държавата като ЕСК одобрява бизнес програмите и включените в тях ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели, приети от СД, със съдействието на АППК.¹⁸⁶ Уставът на НЕК ЕАД предвижда едноличният собственик на капитала (БЕХ ЕАД) да одобрява Бизнес програмата на дружеството, изготвена от СД.¹⁸⁷ Съветът на директорите на НЕК ЕАД следва да изготви Бизнес програма на дружеството за целия мандат и поотделно за всяка година и да я представи на ЕСК за одобрение.¹⁸⁸ Органът, упражняващ правата на държавата в предприятието следва да утвърди прогнозните показатели и стойностите, които трябва да бъдат постигнати за всяка година от периода.¹⁸⁹

На свои заседания от СД на НЕК ЕАД¹⁹⁰ са приети Ремонтна и Инвестиционна програми за 2021 г. и Бизнес програма¹⁹¹ на дружеството за периода 2021-2025 г. От СД е възложено на ИД да представи приетата Бизнес програма на БЕХ ЕАД за одобрение в изпълнение на писмо¹⁹² с указания на БЕХ ЕАД. Съгласно изискванията на Правилата,¹⁹³ Бизнес програмата следва да се представи за одобрение от СД на БЕХ ЕАД (след като е приета от СД на дружеството¹⁹⁴), като се представи в деловодството и чрез електронна поща до 15 ноември на годината, предхождаща петгодишния период на бизнес планиране,¹⁹⁵ но с писмо на БЕХ ЕАД е изискано да бъде представена по-късно, на 23 декември 2020 г.¹⁹⁶

¹⁸³ Препоръки П.1 и П.2

¹⁸⁴ Чл. 57, ал. 7 от ППЗПП

¹⁸⁵ Приети с решение по т. I.1. от Протокол № 4-2018 от 18.01.2018 г., изм. с решение по т. I.13.1 от Протокол № 7-2020 от 18.02.2020 г., изм. с решение по т. I.1 от Протокол № 32-2020 от 26.05.2020 г., изм. с решение т. I.1 от Протокол № 76-2022 от 20.10.2022 на СД на БЕХ ЕАД

¹⁸⁶ Чл. 17, ал. 2 от ЗПП

¹⁸⁷ чл. 20, ал. 2, т. 16 от Устава (до 13.10.2022 г.) и чл. 20, ал. 2, т. 5 от Устава (в сила след 13.10.2022 г.)

¹⁸⁸ Чл. 25, ал. 2, т. 2 от Устава

¹⁸⁹ Чл. 60, ал. 1 от ППЗПП

¹⁹⁰ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 6

¹⁹¹ **Одитно доказателство № 1**, диск 3, т. 4, т. I.7

¹⁹² Писмо на БЕХ ЕАД № 02-0541 от 12.11.2020 г.

¹⁹³ **Одитно доказателство № 1**, диск 5, т. 21

¹⁹⁴ Чл. 27, ал. 1 от Правилата на БЕХ ЕАД

¹⁹⁵ Чл. 27, ал. 2 от Правилата на БЕХ ЕАД

¹⁹⁶ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 1

Бизнес програмата 2021-2025 г. е приета от СД на НЕК ЕАД след този срок,¹⁹⁷ съответно е представена по-късно на ЕСК за одобрение, което по мнение на одитираната организация, е съгласувано устно с БЕХ ЕАД с оглед уточняване на допълнителни детайли. На свое заседание СД на БЕХ ЕАД е одобрил представената от НЕК ЕАД Бизнес програма за периода 2021-2025 г., като на ИД на НЕК ЕАД е възложено да осъществява текущ контрол по изпълнението ѝ.¹⁹⁸

През 2021 г. е извършена актуализация на Бизнес програмата във връзка с дадени указания от БЕХ ЕАД.¹⁹⁹ От СД на НЕК ЕАД са приети актуализирани Ремонтна и Инвестиционна програми (РП и ИП) за 2021 г.,²⁰⁰ както и Актуализирана бизнес програма за периода 2021-2025 г. От СД на БЕХ ЕАД е одобрен²⁰¹ предложеният проект на Актуализирана бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2021-2025 г. и е възложено на ИД на НЕК ЕАД да осъществява контрол по изпълнението ѝ.

Аналогично, през 2022 г. са приети РП и ИП и Бизнес програмата за периода 2022-2025 г., както и актуализациите им през годината.²⁰² Причината за закъсненията при приемането им от СД на НЕК ЕАД, според одитираната организация, се дължат на рязко променящите се пазарни условия в края на 2021 г. и 2022 г. на свободния пазар, което се е отразило пряко във всички аспекти на дейността на компанията, като производствена програма, закупена електроенергия, финансов резултат и финансови показатели.²⁰³

От ЕСК са давани указания на дружеството относно изготвянето и представянето за одобрение на Бизнес програмите,²⁰⁴ съответно актуализациите им.²⁰⁵

От ИД на НЕК ЕАД са утвърдени Правила за планирането и контрола по изпълнение на ремонтните и инвестиционни програми (ППКИРИП), с цел регламентиране и координиране на процесите по планиране, организация и контрол на дейностите, свързани с изпълнение на ИП и РП в НЕК ЕАД с описание на дейностите и отговорни лица.²⁰⁶

Агенцията за публичните предприятия и контрол следва да извършва оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия. Резултатът от оценката се предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, заедно с предложения за подобряване на управлението на публичното предприятие.²⁰⁷ От АППК са изпращани писма до ЕСК, като за 2021 г. е установено: неспазване на срока за представяне на финансовия отчет за второ тримесечие чрез Електронно-информационната система на публичните предприятия; липса на годишна самооценка по чл. 60, ал. 4 от ППЗПП; и публикувана непълна информация на сайта на дружеството. За Бизнес програмата 2022-2026 г. от страна на АППК няма възражения за одобряването ѝ.²⁰⁸

2.2. Отчитане на дейността

2.2.1. Годишни отчети

До 30 юни ежегодно СД следва да съставя за изтеклата календарна година годишен финансов отчет и годишния доклад за дейността и да ги представя на избраните от общото събрание регистрирани одитори, когато извършването на одит е задължително в предвидените от закон случаи или е било взето решение за извършване на независим

¹⁹⁷ Приета от СД на НЕК ЕАД с Протокол № 4 от 27.01.2021 г.

¹⁹⁸ **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021, 14-2021, т. II.13

¹⁹⁹ № 02-360 от 08.07.2021 г.

²⁰⁰ **Одитно доказателство № 1**, диск 2 т. 6, прот. 25 от 26.07.2021 г.

²⁰¹ **Одитно доказателство № 3**, т. 1, 2021 г., подт. 49, Писмо 02-360/2 от 25.08.2021 г.

²⁰² **Одитно доказателство № 1**, диск 2, прот. 40 от 23.11.2021 г. и т. 6, прот. 3 от 18.01.2022 г.; диск 3, прот. 30 от 13.07.2022 г. и прот. 33 от 28.07.2022 г.

²⁰³ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 6, имейл

²⁰⁴ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 1, Писма №02-0541/12.11.2020 г. и № 02-0614/ 12.11.2020 г.

²⁰⁵ **Одитно доказателство № 7**, прил. 25-3, Писма №02-0360 от 08.07.2021 г. и №02-0538 от 15.07.2022 г.

²⁰⁶ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 1, Правила ИП РП

²⁰⁷ Чл. 17, ал. 3 от ЗПП

²⁰⁸ **Одитно доказателство № 3**, т. 6 и т. 8

финансов одит.²⁰⁹ В срок до 30 юни на годината, следваща отчетния период, публичните предприятия следва да представят на органа, упражняващ правата на държавата, и в Агенцията за публичните предприятия и контрол чрез електронно-информационната система одитираните и приети годишни финансови отчети, заедно с одобрените Бизнес програми и отчети за степента на изпълнение на показателите, заложи в Бизнес програмите.²¹⁰

В изпълнение на изискванията на ТЗ²¹¹ и при спазване на определения срок,²¹² на заседания на СД на НЕК ЕАД²¹³ са приети годишните финансови отчети на дружеството, приложенията към тях и годишните доклади за дейността за съответните години от одитирания период, като е взето решение те да бъдат представени на назначените регистрирани одитори за проверка и заверка.²¹⁴ На ИД е възложено да предложи за одобрение от ЕСК разпределение на балансовата печалба и разпределение на неразпределена печалба от минали години. Взети са решения ГФО за съответните години и годишните доклади за дейността да се представят за обявяване в ТР след одобряването им от ЕСК.²¹⁵

Съгласно разпоредбите на чл. 26 от ЗПП и на чл. 17 от Правилата на БЕХ ЕАД във връзка с одобряване на ГФО от общото събрание,²¹⁶ дъщерните дружества следва да представят в БЕХ ЕАД пакет от документи. Изготвената годишна отчетна информация съдържа необходимите документите в съответствие с Правилата на ЕСК. В изпълнение на нормативно определения срок²¹⁷ са представени в БЕХ ЕАД²¹⁸ докладите за дейността на дружеството за 2021 г. и за 2022 г., годишните финансови отчети към 31.12.2021 г. и към 31.12.2022 г., заверени от регистриран одитор, одиторските доклади за двете години, както и протоколите от заседанията на СД за приемане на годишните финансови отчети и доклади за дейността, с приложения.²¹⁹ От ЕСК са разгледани, обсъдени и приети годишните финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД, както и отчетите за изпълнение на актуализираните Бизнес програми.²²⁰

2.2.2. Тримесечни отчети

В 30-дневен срок след изтичането на всяко тримесечие публичните предприятия следва да представят на органа, упражняващ правата на държавата, тримесечни финансови отчети, анализи и доклади за дейността си.²²¹ Съгласно *Правилата за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества,*²²² същите следва да представят в БЕХ ЕАД тримесечните отчети в срок до 18-то число на месеца, следващ последния отчетен месец на съответното тримесечие, подписани от съставителя и от ИД и приети от СД.²²³ През одитирания период не е спазван срокът за представяне (18-ти), определен с Правилата на БЕХ ЕАД.²²⁴ В съответствие с изискванията на ППЗПП, в БЕХ ЕАД са представяни

²⁰⁹ Чл. 245 от ТЗ

²¹⁰ Чл. 14, ал. 2 от ППЗПП

²¹¹ Чл. 245 от ТЗ

²¹² 28.04.2022 г.; 09.05.2023 г.

²¹³ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 5, 2021/2022, Решения СД на НЕК ЕАД

²¹⁴ Протокол № 1 от 28.04.2022 г. и Протокол № 21 от 09.05.2023 г.

²¹⁵ **Одитно доказателство № 1**, дискове 3 и 4, т.т. 11А, подт. 16 и 11В, подт. 19

²¹⁶ на основание чл. 221, т. т. 7, 10 и 11 от ТЗ

²¹⁷ Чл. 14, ал. 2 от ППЗПП

²¹⁸ Вх. № в БЕХ 02-320/5 от 13.05.2022 г. и 02-0264/4 от 23.05.2023 г.

²¹⁹ **Одитно доказателство № 3**, т. 3

²²⁰ **Одитно доказателство № 1**, т. 5

²²¹ Чл. 14, ал. 1 от ППЗПП

²²² **Одитно доказателство № 3**, т. 2, Правила на БЕХ ЕАД

²²³ Чл. 16 от Правилата на БЕХ ЕАД

²²⁴ **Одитно доказателство № 3**, т. 4

тримесечните междинни финансови отчети с приложения, приети на заседания на СД на НЕК ЕАД при спазване на срока, с изключение на един отчет.^{225,226} По мнение на одитираната организация, по-късното представяне на отчета за полугодieto се дължи на това, че МФО към 30 юни подлежат на междинен одит с издаване на одиторско мнение и е подписан и заверен от одиторите с известно закъснение. Представените отчети са подписани от главния счетоводител и ИД, в съответствие с изискванията.

Съгласно разпоредбите на чл. 21, ал. 5 от ЗПП и чл. 60, ал. 4 от ППЗПП всички съвети следва да изготвят годишни самооценки на своята дейност и ефективност, които се представят на органа, упражняващ правата на държавата, и на АППК. Не са изготвени такива оценки през одитирания период в несъответствие с посочените изисквания.²²⁷

2.2.3. Публикуване на информация

Публичните предприятия следва да публикуват финансова и нефинансова информация за предприятието в съответствие с разпоредбите на чл. 28 от ЗПП, чл. 61 от ППЗПП и приложимото законодателство, като НЕК ЕАД попада в обхвата на чл. 2, ал. 1 от ЗПП и съгласно чл. 14, ал. 1 и ал. 2 от ППЗПП и следва да публикува информация, която подлежи на публично оповестяване.²²⁸

Публичните предприятия са задължени да предоставят на АППК изготвените и предоставени на ЕСК финансови отчети, анализи и доклади по ред, формат, съдържание и срокове, определени в ППЗПП, а АППК следва да публикува получената информация на своята интернет страница.²²⁹ Съгласно разпоредбите на ППЗПП информацията следва да се представя в 30-дневен срок след изтичането на всяко тримесечие и до 25 април на следващата година, а до 30 юни на годината, следваща отчетния период – одитираните и приети годишни финансови отчети.²³⁰ Публикувани са тримесечните и годишните финансови отчети на дружеството, като не е спазен срокът на предаване на отчета за второ тримесечие на 2021 г. и първо, второ и трето тримесечие на 2022 г.²³¹

Публичните предприятия следва да изработят своя политика за оповестяване на информация.²³² Разработен е процес „Външен обмен на информация“ към Интегрираната система за управление,²³³ както и *Инструкция относно условията и реда за осъществяване на дейността по приемането, регистрирането, обработването, подготовката на отговор или отказ, съгласуване и изпращане на отговор на постъпилите писмени или устни запитвания и съхранение на постъпилите запитвания*,²³⁴ но документът не съдържа списък на информацията, която подлежи/не подлежи на публично оповестяване; срокове за публикуване на информацията; процедурата и честотата на проверка и актуализиране на разкритата информация.²³⁵

Публичните предприятия, категоризирани като „големи“, следва да поддържат своя интернет страница, на която да публикуват:²³⁶ устав, информация за съветите на предприятието, финансови резултати и др.

Във функционалната характеристика на отдел „Международно сътрудничество и връзки с обществеността“ (понастоящем отдел „Корпоративни комуникации“) е възложена поддръжката и актуализацията на web-страницата на компанията. Публикувана е

²²⁵ МФО към 30.06.2022 г., представен на 12.08.2022 г.

²²⁶ **Одитно доказателство № 3**, т. 4

²²⁷ **Одитно доказателство № 1**, диск 2, т. 10

²²⁸ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 14

²²⁹ Чл. 29, ал. 1 и ал. 2 от ЗПП

²³⁰ Чл. 14, ал. 1 и ал. 2 от ППЗПП

²³¹ <https://reports.appk.government.bg/public/Public/Reports?orgId=29>

²³² Чл. 63 от ППЗПП

²³³ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 1

²³⁴ **Одитно доказателство № 1**, диск 1, т. 14

²³⁵ Чл. 63, ал. 1 от ППЗПП

²³⁶ Чл. 64, ал. 1

информация съгласно чл. 64, ал. 1 от ППЗПП, която е непълна.^{237,238} През одитирания период са въведени контролни дейности, но не са изпълнявани последователно. След одитирания период от ИД на НЕК е издадена заповед за сформирание на работна група, която има за задача да предприеме действия за гарантиране съответствието на дейността на НЕК ЕАД със ЗПП и ППЗПП.²³⁹

Предприятията следва да публикуват приетия ГФО чрез заявяване за вписване и представяне за обявяване в ТР в срок до 30 септември на следващата година.²⁴⁰ Отчетите са обявени със закъснение на 25.10.2022 г., съответно 02.01.2024 г.²⁴¹

Спазени са приложимите изисквания относно изготвяне на ГФО и годишни доклади за дейността. На ЕСК е предоставяна изискуемата информация, включително тримесечни и годишни финансови отчети и годишни доклади за дейността на дружеството. Годишните финансови отчети на дружеството са приети от ЕСК и са публикувани заедно с годишните доклади за дейността и одиторските доклади в ТРРЮЛНЦ при спазване на нормативните изисквания, с изключение на срока за вписването им. На интернет страницата на дружеството е публикувана непълна информация. От АППК са предоставяни резултати от оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия. От СД не са изготвяни годишни самооценки на дейността за своята дейност и ефективност. Изследваните контролни дейности, които следва да бъдат осъществявани не са изпълнявани последователно.

II. Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД

1. Изготвяне, изпълнение и отчитане на бизнес програмата на НЕК ЕАД

1.1. Основна нормативна рамка и вътрешни актове.

1.1.1. „Национална електрическа компания“ ЕАД е организация от публичния сектор по чл. 2, ал. 2, т. 9 от ЗФУКПС. Всички средства, които се събират, получават, съхраняват, разпределят и разходват от дружеството представляват публични средства по смисъла на закона.²⁴²

Изпълнителният директор на НЕК ЕАД има качество на ръководител на организация от публичния сектор и носи управленската отговорност по смисъла на ЗФУКПС.^{243,244} В този контекст, изпълнителният директор отговаря за: определянето на целите на дружеството, вкл. за разработването и прилагането на стратегически и годишни планове, и индикатори за достигане на поставените цели; идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите; планирането, управлението (по законосъобразен, икономичен, ефикасен и ефективен начин) и отчитането на публичните средства с оглед постигане на целите; въвеждането на адекватни и ефективни контролни дейности, регламентирани с писмени правила, които да се прилагат на всички нива в организацията и на всички етапи при постигането на целите; и др.²⁴⁵

²³⁷ <https://www.nek.bg/index.php/bg/za-nas/zpp-info>

²³⁸ публикувани са Устав на дружеството, информация за СД, ГФО към 31.12.2021 г.; финансови отчет към 30.06.2022 г. но не е налична информация за ГФО към 31.12.2022 г.

²³⁹ Одитно доказателство № 4, публикуване

²⁴⁰ Чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗСч

²⁴¹ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000649348>

²⁴² § 1, т. 1 от ДР на ЗФУКПС.

²⁴³ Съгласно § 1, т. 8 от ДР на ЗФУКПС, „Ръководители“ са лицата, управляващи организациите от публичния сектор, изпълняващи ръководни функции и носещи управленска отговорност. За държавните предприятия по чл. 2, ал. 2, т. 7 от ЗФУКПС и търговските дружества по чл. 2, ал. 2, т. 8 и 9 от същия закон, ръководители са лицата, които са овластени да ги управляват.

²⁴⁴ Указания за осъществяване на управленската отговорност в организациите от публичния сектор (утвърдени със Заповед № ЗМФ-601 от 09.07.2019 г. на министъра на финансите).

²⁴⁵ Чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 1, чл. 7, ал. 1, чл. 13, ал. 1-3 от ЗФУКПС.

Целите на организациите от публичния сектор следва да бъдат ясни, конкретни, измерими и обезпечени с ресурси, които са определени по вид, размер и източник (т.е. да отговарят на концепцията SMART²⁴⁶).²⁴⁷

1.1.2. „Национална електрическа компания“ ЕАД е публично предприятие по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗПП и има задължение да разработи Бизнес програма²⁴⁸ за период от 3 или 5 години²⁴⁹. Бизнес програмата следва да съдържа най-малко: *описателна част* (в т.ч.: обща информация за предприятието, вкл. области на дейност, мисия, визия, общи стратегически цели; състояние на предприятието, вкл. финансово-икономическо); *организационна структура*; и др.); *аналитична част* (в т.ч. анализ на пазара, пазарните позиции и конкурентната среда; допускания за развитието на икономическата среда и перспективите на предприятието; анализ на основните рискове); *прогнозна част* (в т.ч.: прогнозни финансови отчети за три- или петгодишния период, разработени във варианти според направените допускания; конкретни стойности на ключовите показатели за изпълнение на финансовите и нефинансовите цели за прогнозния период по години; инвестиционен план или програма, ако се предвиждат инвестиции, основните инвестиционни обекти, влияещи на прогнозните финансово-икономически показатели; ремонтна програма на предприятието, чиито дълготрайни материални активи изискват ремонтни дейности, оказващи съществено влияние върху неговото финансово състояние).²⁵⁰ Определените в бизнес програмата финансови²⁵¹ и нефинансови²⁵² цели следва да са обвързани с ключови показатели за изпълнение²⁵³, с определени изходни и целеви нива, които могат да бъдат измерени.²⁵⁴

Изпълнението на бизнес програмата подлежи на ежегодно отчитане при приключване на финансовата година пред органа, упражняващ правата на собственост в капитала на дружеството (в случая БЕХ ЕАД), и АППК. Отчетът за изпълнение на бизнес програмата следва да съдържа сравнителен анализ на достигнатите със заложените показатели за съответния период.²⁵⁵

²⁴⁶ Целите, отговарящи на концепцията SMART следва да бъдат: Specific (специфични, конкретни), Measurable (измерими), Achievable (постижими), Relevant (подходящи, уместни), Time-bound/Time-based (времево определение), т.е. със срок на изпълнение).

²⁴⁷ Раздел III от Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени със Заповед № ЗМФ-184 от 06.03.2020 г. на министъра на финансите (стр. 14-стр. 15).

²⁴⁸ Съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗПП, „Бизнес програма“ е документ за планиране на дейността на публичното предприятие за период най-малко три години, съдържащ и ключови показатели за изпълнение на заложените финансови и нефинансови цели.

²⁴⁹ Чл. 58, ал. 1 от ППЗПП. Съгласно § 11 от ПЗР на ППЗПП, първите бизнес програми по реда на правилника се изготвят и приемат до края на 2021 г., като тригодишните се отнасят за периода 2021-2023 г., а петгодишните – за периода 2021-2025 г.

²⁵⁰ Чл. 57, ал. 6 и чл. 58 от ППЗПП.

²⁵¹ Финансовите цели и планирани резултати са свързани с финансовата дейност на публичното предприятие и включват рентабилност, структура на капитала, оборот, печалба и дивиденди и други с оглед на спецификата на дейността на конкретното публично предприятие или отрасъла/категорията, в които то попада (§ 1, т. 11 от ДР на ЗПП и чл. 57, ал. 4 от ППЗПП).

²⁵² Нефинансовите цели и планирани резултати са тези, свързани с възложените на публичното предприятие задължения за извършване на обществена услуга или изпълнение на цели на публичната политика (т.е. които произтичат от общата стратегическа цел, определена за предприятието, и от нормативни актове и документи за планиране на политиката и са свързани с осъществяване на функциите, определени за публичното предприятие), както и тези, свързани с конкретния бизнес модел на предприятието, като брой потребители, удовлетвореност на клиентите, брой аварии, технологично развитие, човешки права, околна среда и др. (§ 1, т. 4 от ДР на ЗПП и чл. 57, ал. 5 от ППЗПП).

²⁵³ § 1, т. 1 от ДР на ЗПП.

²⁵⁴ Раздел III от Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени със Заповед № ЗМФ-184 от 06.03.2020 г. на министъра на финансите (стр. 15).

²⁵⁵ Чл. 60, ал. 2 и ал. 3 от ППЗПП.

1.1.3. „Национална електрическа компания“ ЕАД има качество на енергийно предприятие по смисъла на § 1, т. 24 от ДР на ЗЕ²⁵⁶ и притежава лицензии²⁵⁷ по чл. 9, ал. 1, т. 1, т. 10, т. 12 и т. 17 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, издадени от КЕВР.^{258,259} Съгласно чл. 13 от цитираната наредба, дружеството има задължение да изготви бизнес план за срок до 5 години, който съдържа: инвестиционна програма; производствена програма; ремонтна програма; социална програма; прогнозни финансови отчети и други прогнозни данни (например за цени и количества на закупена и продадена електрическа енергия); и др. Бизнес планът подлежи на одобрение от КЕВР и представлява неразделна част (приложение)²⁶⁰ към съответната лицензия.²⁶¹

1.1.4. В БЕХ ЕАД са утвърдени *Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества*²⁶² и *Финансова политика на БЕХ ЕАД*²⁶³, в които са регламентирани: изисквания към съдържанието на бизнес програмите на дъщерните дружества; ред и условия за одобряване и актуализация на бизнес програмите; ред и условия за представяне и одобрение на финансовите отчети и отчетите по изпълнение на бизнес програмите.²⁶⁴ Съгласно цитираните правила:

Дъщерните дружества изготвят бизнес програма за 5-годишен период, която се представя за одобрение от СД на БЕХ ЕАД след като е приета от СД на съответното дружество. Бизнес програмата се представя до края на годината²⁶⁵, предхождаща петгодишния период на планиране. Актуализация на програмата се допуска при настъпили съществени промени в относимите към съответното дружество регулаторни изисквания и/или условия на средата. Представените за одобрение бизнес програми, вкл. техните актуализации, подлежат на преглед и анализ от работна група, назначена със заповед на ИД

²⁵⁶ Съгласно § 1, т. 24 от ДР на ЗЕ, „Енергийно предприятие“ е лице, което осъществява една или повече от дейностите по производството, преобразуването, преноса, съхранението, разпределението, агрегирането, оптимизация на потреблението, доставката и снабдяването с електрическа, топлинна енергия или природен газ, на основата на издадена лицензия по този закон, или лице, което добива енергийни ресурси въз основа на концесия за добив, или лице, което осъществява дейност по производство на електрическа и/или топлинна енергия и/или извършва съхранение на електрическа енергия, и/или извършва търговия с природен газ, без да е задължено да получи лицензия за осъществяваната от него дейност по този закон, или лице, което осъществява дейност по пренос на нефт и нефтопродукти по тръбопроводи.

²⁵⁷ Лицензия № Л-073-01 от 14.02.2001 г. за производство на електрическа енергия; Лицензия № Л-147-13 от 17.12.2004 г. за обществена доставка на електрическа енергия; Лицензия № Л-230-15 от 04.06.2007 г. за търговия с електрическа енергия, допълнена с права и задължения за дейността „координатор на стандартна балансираща група“; Лицензия № Л-408-17 от 01.07.2013 г. за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция, допълнена с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група“.

²⁵⁸ Съгласно ЗИД на ЗЕ (обн., ДВ, бр. 17 от 06.03.2015 г.), Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) е преименувана на Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР).

²⁵⁹ **Одитно доказателство № 1**, т. II.24

²⁶⁰ Чл. 49, ал. 2, т. 3 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката.

²⁶¹ Предвид това, че контролът по изпълнението на условията на съответната лицензия, вкл. одобрението на бизнес плановете на лицензиантите е в правомощията на КЕВР, която е независим специализиран държавен орган, при извършване на одита не е оценявано съответствието на бизнес планирането в НЕК ЕАД спрямо изискванията на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката.

²⁶² Приети с решение на СД на БЕХ ЕАД по Протокол № 4-2018 от 18.01.2018 г., посл. изм. с решение на СД на БЕХ ЕАД по Протокол № 76-2022 от 20.10.2022 г.

²⁶³ Одобрена от СД на БЕХ ЕАД с решение по т. I.4 от Протокол № 24-2009 от 30.05.2009 г. (в сила до м. ноември 2023 г.), нова, одобрена от СД на БЕХ ЕАД с решение по т. I.6 от Протокол № 85-2023 от 16.11.2023 г.

²⁶⁴ **Одитни доказателства № 1**, т. II.21 и **№ 3**, т. 2

²⁶⁵ Съгласно действащата през 2020 г. редакция на правилата на БЕХ ЕАД, срокът за представяне на бизнес програмите е до 15 ноември на годината, предхождаща пет годишния период на бизнес планиране. Съгласно указания на БЕХ ЕАД, срокът за представяне на бизнес програмата на НЕК ЕАД за периода 2021 г.-2025 г. и за периода 2022 г.-2026 г. е определен на 23 декември.

на БЕХ ЕАД. Резултатите от дейността на работната група се документират в доклад, който следва да съдържа преглед и анализ на отделните области на бизнес програмата (в т.ч. производство, продажби, финансов план, инвестиционна програма, ремонтна програма и др.), вкл. на разпределението на финансовите, материалните и човешки ресурси, с оглед постигане на стратегическите цели на дружеството и максимизиране на печалбата, както и аргументирано предложение за одобрение или неодобрение на програмата от СД на БЕХ ЕАД.²⁶⁶

Дъщерните дружества имат задължение да представят на БЕХ ЕАД годишна отчетна информация относно изпълнението на планираните показатели в бизнес програмите, вкл. на инвестиционните и ремонтни програми, както и информация за причините, които са оказали негативно въздействие върху изпълнението. Получената в БЕХ ЕАД информация подлежи на преглед и анализ от работна група, назначена със заповед на ИД на Холдинга. Резултатите от дейността на работната група се документират в доклад, който следва да съдържа анализ на финансово-икономическото състояние на дружеството и на изпълнението на бизнес програмата, както и съответни предложения за вземане на решения от страна на СД на БЕХ ЕАД.²⁶⁷

Допълнително, през одитирания период от БЕХ ЕАД са изпращани писма до НЕК ЕАД, съдържащи указания за разработване на бизнес програмата на дружеството, в т.ч.: информация за основни макроикономически показатели²⁶⁸, очаквани ефекти от процеса на либерализация на електроенергийния пазар, изисквания на национални и/или международни документи и др., които следва да се вземат предвид при планирането на съответните показатели; указания във връзка с разработването на прогнозните финансови отчети, технико-икономически показатели и планове за инвестиционна и ремонтна дейност; и др.²⁶⁹

1.1.5. По информация на НЕК ЕАД, процесът по бизнес планиране в дружеството се осъществява на основание изискванията на ППЗПП, Наръчника на Интегрираната система за управление (ИСУ), притежаваните лицензии и предоставяните указания от ЕСК.²⁷⁰ Съгласно Наръчника на ИСУ²⁷¹, процесът по бизнес планиране включва най-общо следните етапи/действия:²⁷²

Етап/действие	Отговорни звена/лица
1	2
1. Събиране на отчетна и прогнозна информация за основни финансово икономически показатели.	Управление „Регулация, цени и икономически анализи“
2. Анализ на промените в бизнес средата, в т.ч. регулаторна рамка, икономическа и пазарна среда, нормативна уредба, ресурси и др.	Управление „Регулация, цени и икономически анализи“
3. Разработване на планове и програми (в т.ч. производствена програма, инвестиционна програма, ремонтна програма и др.).	Компетентни структурни звена в НЕК ЕАД
4. Разработване на бизнес програма за 5-годишен период.	Управление „Регулация, цени и икономически анализи“
5. Утвърждаване на бизнес програмата от изпълнителния директор на НЕК ЕАД.	Изпълнителен директор на НЕК ЕАД
6. Приемане на бизнес програмата от СД на НЕК ЕАД.	СД на НЕК ЕАД.
<i>Източник: НЕК ЕАД.</i>	

В Наръчника на ИСУ е дадено най-общо и схематично описание на процеса по бизнес планиране, без да е детайлизирана вътрешната организация на този процес, в т.ч.

²⁶⁶ Раздел IV от Правилата.

²⁶⁷ Раздел III от Правилата.

²⁶⁸ Базирани на средносрочните бюджетни прогнози, разработвани от МФ

²⁶⁹ **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, Правила Бизнес план

²⁷⁰ **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, Правила Бизнес план

²⁷¹ Раздел 5.3, т. 5.3.9 и Приложение № 2, т. 3.

²⁷² **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, Правила Бизнес план

срокове за изпълнение на съответните действия, ред за комуникация/обсъждания и обмен на информация между отговорните звена и/или лица от структурата на дружеството, изисквания за документиране, нива на съгласуване и контрол, и др.²⁷³

В НЕК ЕАД се изготвят инвестиционна и ремонтна програми²⁷⁴, чиято цел е да осигурят развитието и доброто техническо и експлоатационно състояние на производствените мощности на дружеството, както и на други активи, обезпечаващи дейността, а оттам и изпълнението на бизнес програмата²⁷⁵. Процесът по разработване, обсъждане, приемане и изпълнение на двете програми е уреден с вътрешни правила – *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми*²⁷⁶, в които са регламентирани организацията, условията и реда за осъществяване на съответните дейности, в т.ч. срокове и отговорни структурни звена и/или лица, вид и обхват на обменната между тях информация, нива на контрол, изисквания за документиране (вкл. образци/форми на документи) и др.²⁷⁷ В правилата не са регламентирани конкретни или допустими критерии²⁷⁸, спрямо които да се оценяват (приоритизират) предложените за включване в съответната програма нови обекти, което поражда риск от включване на проекти/дейности, за чието стартиране/изпълнение не са налице необходимите условия (например проектна готовност, изготвени технически решения/ задания/спецификации, дадени разрешения/съгласувания от други институции и др.). Въпреки това, правилата предвиждат изготвяне на обосновки²⁷⁹ за отделните проекти/дейности, което дава възможност за преценка дали дадено предложение да бъде одобрено за изпълнение, както и определяне на приоритет²⁸⁰ на обектите при включването им в съответната програма.²⁸¹

Описанието на процеса по разработване и приемане на инвестиционната и ремонтна програми на НЕК ЕАД е представено в *Приложение № 2* към одитния доклад.

Предвид притежаваното от НЕК ЕАД качество на организация от публичния сектор по смисъла на ЗФУКПС, на публично предприятие по ЗПП и на енергийно предприятие по ЗЕ, лицензирано за осъществяването на определени дейности, основните изисквания към бизнес планирането в дружеството са регламентирани в различни

²⁷³ Препоръка III.1

²⁷⁴ Съгласно чл. 58, ал. 2, т. 3, б. „в“ и б. „г“ от ППЗПП, бизнес програмите на публичните предприятия съдържат: инвестиционен план или програма, ако се предвиждат инвестиции, основните инвестиционни обекти, влияещи на прогнозните финансово-икономически показатели; ремонтна програма на предприятието, чиито дълготрайни материални активи изискват ремонтни дейности.

²⁷⁵ Чл. 1 от Правилата за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми.

²⁷⁶ Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми, в сила от 01.03.2018 г. и Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми, редакция в сила от 09.12.2022 г.

²⁷⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, Правила планиране ИП и РП

²⁷⁸ Например: степен на важност/приоритет на проекта/обекта/дейността; наличие на съответните условия (готовност) за стартиране/изпълнение на проекта/обекта/дейността; очакван ефект от изпълнението на проекта/обекта/дейността; и др.).

²⁷⁹ Съгласно Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми (версия 1, в сила от 01.03.2018 г.), обосновки се изготвят за: обектите, предложени за включване в инвестиционната програма (съгласно Приложение 3 към правилата); обектите с прогнозна стойност над 30 000 лв., предложени за включване в ремонтната програма (съгласно Приложение 3 към правилата).

Съгласно Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми (версия 2, в сила от 09.12.2022 г.), обосновки се изготвят за: обектите, предложени за включване в инвестиционната програма (съгласно Бланка 3 към правилата); обектите с прогнозна стойност над 30 000 лв., предложени за включване в ремонтната програма (съгласно Бланка 3 към правилата); новите обекти със сметна стойност над 300 000 лв., предложени за включване в инвестиционната или в ремонтната програма (съгласно Бланка 10 към правилата).

²⁸⁰ Определянето на степен на приоритет – висок, среден или нисък, е задължителен реквизит на утвърдените образци (форми) на инвестиционна и ремонтна програми, представляващи приложения към правилата.

²⁸¹ **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, Правила планиране ИП и РП/ Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми, версия 1, в сила от 01.03.2018 г. и Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми, версия 2, в сила от 09.12.22 г.

нормативни и поднормативни актове. Въпреки това, по отношение на съответните изисквания е налице голяма степен на сходство (дори припокриване в определени аспекти), като най-общо задълженията на НЕК ЕАД включват определяне на ясни и измерими финансови и нефинансови цели, базирани на анализ на състоянието и условията на вътрешната и външна среда на организацията, както и разработване на различни планове и програми, които да обезпечат (допринесат за) доброто и устойчиво управление на ресурсите, а от там и за постигането на целите. Същевременно, като най-подробна може да се определи уредбата на процеса по бизнес планиране и отчитане на бизнес програмите, разписана в ЗПП и правилника за неговото прилагане (отнасяща се за публичните предприятия), поради което изискванията на цитираните актове, в комбинация с общите изисквания на ЗФУКПС (вкл. методическите насоки и указания, издадени от министъра на финансите), са използвани като основни критерии на нормативната рамка, спрямо които да се оцени съответствието на този аспект от дейността на НЕК ЕАД.

Вътрешните правила и политики на БЕХ ЕАД са приети в съответствие с изискванията на чл. 57, ал. 7 от ППЗПП и осигуряват условия за осъществяване на ефективен контрол по отношение на изготвянето, изпълнението и отчитането на бизнес програмите на дъщерните на Холдинга дружества.

Вътрешната уредба на НЕК ЕАД, регламентираща процеса по стратегическо планиране и разработване на бизнес програмата, не е достатъчна по съдържание. В дружеството не са утвърдени вътрешни правила или друг акт (по примера на Правилата за планиране и контрол по изпълнението на инвестиционната и ремонтна програми), където да са регламентирани организацията, условията и реда за осъществяване на процеса (в т.ч. етапи и срокове за изпълнение на съответните действия/дейности, ред за комуникация/обсъждания и обмен на информация между компетентните звена и/или лица от структурата на дружеството, изисквания за документирание, нива на съгласуване и контрол, и др.), с което не са осигурени достатъчни условия за еднозначно, последователно и проследимо изпълнение на съответните действия/етапи по разработване на бизнес програмата, която е ключов (основополагащ) документ за определяне на приоритетните направления (насоки) в дейността и развитието на дружеството през съответния планов хоризонт.

1.2. Изготвяне, приемане и одобрение на бизнес програмата на НЕК ЕАД.

В рамките на одитирания период в НЕК ЕАД действат две бизнес програми, в т.ч. Бизнес програма за периода 2021 г.-2025 г. и Бизнес програма за периода 2022 г.-2026 г. Бизнес програмите, вкл. техните актуализации, са приети от СД на НЕК ЕАД и са одобрени от ЕСК на дружеството.²⁸²

В резултат от извършен преглед и оценка на бизнес програмите е установено:

1.2.1. Бизнес програмите на НЕК ЕАД съдържат: обща информация за дружеството, в т.ч.: области на дейност и притежавани лицензии; основна нормативна уредба, приложима към дейността на компанията; информация за организационната структура на дружеството; преглед на пазара на електрическа енергия и основни допускания за неговото развитие; ключови (приоритетни) насоки за развитие на дейността, с оглед подобряване на пазарните позиции (конкурентоспособността) на дружеството и постигане на устойчивост в дългосрочен план; преглед на основни рискове, които биха повлияли върху дейността на дружеството, а от там и върху постигането на целите; прогнозни данни за производството на електрическа енергия от ВЕЦ на дружеството, както и прогноза (план) за покупките и продажбите на енергия; план за приходите, разходите и финансовия резултат, вкл. прогнозни финансови отчети, разработени в три варианта (основен, песимистичен и оптимистичен), съобразно различните допускания за развитието на външната и вътрешна

²⁸² Одитно доказателство № 1, т. II.6

среда на дружеството; план за инвестиционната и ремонтна дейност, вкл. ключови проекти (задачи) за развитие на производствените мощности на компанията.

Планираните целеви стойности на основните финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на дружеството, са изведени в обобщен вид като приложения²⁸³ към бизнес програмите.

Част от нефинансовите цели, свързани например с развитието на пазарните позиции на дружеството, с управлението на човешките ресурси, с надграждането на информационните системи и технологии, и др. не са обвързани с конкретни показатели (индикатори) за измерване на изпълнението (т.е. какъв точно е целения резултат през отделните години и към края на стратегическия период), което не осигурява условия за извършване на обективна и обоснована оценка относно степента на реализация на съответните цели (т.е. дали и доколко постигнатото изпълнение е достатъчно).²⁸⁴

1.2.2. Бизнес програмите на НЕК ЕАД, действащи през одитирания период, са приети от СД на дружеството в съответствие с чл. 57, ал. 6 (изр. първо) от ППЗПП и чл. 27, ал. 1 от Правилата на БЕХ ЕАД²⁸⁵. Програмите са приети и представени за одобрение в БЕХ ЕАД с близо едномесечно закъснение спрямо приложимите указания и правила на ЕСК (т.е. през м. януари на първата година от съответния пет годишен период на бизнес планиране).²⁸⁶

Представените в БЕХ ЕАД бизнес програми са прегледани и анализирани от работна група, сформирана със заповед на ИД на Холдинга, с което е изпълнена контролната процедура, регламентирана в Правилата на БЕХ ЕАД²⁸⁷. Програмите са одобрени от СД на БЕХ ЕАД в съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 2 от ЗПП и чл. 57, ал. 6 (изр. второ) от ППЗПП.²⁸⁸

Бизнес програмите на НЕК ЕАД са актуализирани след средата на първата година от пет годишния период на планиране²⁸⁹, като основните мотиви за това са свързани с: решенията на КЕВР за определяне на нови регулирани цени на електрическата енергия, в сила от 01 юли на съответната година (т.е. за съответния нов регулаторен/ценови период); отчетените резултати на дружеството през първото шестмесечие на годината; влизащи в сила нормативни промени, имащи отношение към дейността на компанията; дадени указания от ЕСК; и др. Актуализациите на бизнес програмите са приети от СД на НЕК ЕАД, разгледани са от работна група, назначена от ИД на БЕХ ЕАД и са одобрени от СД на Холдинга.²⁹⁰

Бизнес програмите на НЕК ЕАД съдържат нормативно регламентираните части (елементи), посочени в чл. 58, ал. 2 от ППЗПП.

²⁸³ Приложения № 5 и № 6 към бизнес програмите.

²⁸⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. II.6

²⁸⁵ Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества.

²⁸⁶ **Одитни доказателства № 1**, т. II.11А, Протокол № 4-2021 от заседание на СД, проведено на 27.01.2021 г., решение по т. I.7 и т. III.Б, Протокол № 3-2022 от заседание на СД, проведено на 18.01.2022 г., решение по т. I.12 и **№ 3**, т. 5, Папки „2021“ и „2022“, Папки „Приемане на БП и АБП“

²⁸⁷ Чл. 36, ал. 1 и чл. 37 от Правилата за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества.

²⁸⁸ **Одитно доказателство № 3**, т. 5, Папки „2021“ и „2022“, Папки „Приемане на БП и АБП“

²⁸⁹ Съгласно чл. 59, ал. 2 от ППЗПП, при възникване на обективни затруднения или значителни изменения в дейността на публичните предприятия в целите на държавната политика или на икономическата среда се допуска актуализация на одобрената бизнес програма за текущата година след изтичането на шестмесечния отчетен период от текущата година.

²⁹⁰ **Одитни доказателства № 1**, т. II.11А, Протокол № 29 от заседание на СД, проведено на 24.08.2021 г., решение по т. I.6 и доклад с мотиви за решението; т. III.Б, Протокол № 33 от заседание на СД, проведено на 28.07.2022 г., решение по т. I.8 и доклад с мотиви за решението, **№ 3**, т. 5, Папки „2021“ и „2022“, Папки „Приемане на БП и АБП“ и **№ 7.1**, приложения по т. 2.

Като основен пропуск може да се посочи това, че определени нефинансови цели (свързани например с развитието на пазарните позиции на дружеството, с управлението на човешките ресурси, с надграждането на информационните системи и технологии, и др.) не са обвързани с конкретни показатели (индикатори) за измерване на изпълнението, което не осигурява условия за извършване на обективна и обоснована оценка относно степента на тяхната реализация (т.е. дали и доколко постигнатото изпълнение е достатъчно).

Контролните дейности по преглед и анализ на бизнес програмите, регламентирани в правилата на БЕХ ЕАД, са приложени последователно през одитирания период, но предвид констатираните пропуски, тяхното действие не може да се определи като ефективно през целия период.

Извършените актуализации на бизнес програмите са съобразени с изискванията на чл. 59, ал. 2 от ППЗПП.

1.3. Инвестиционна и ремонтна програми на НЕК ЕАД.

През одитирания период от СД на НЕК ЕАД са приети инвестиционни и ремонтни програми, съдържащи конкретни проекти/дейности, които следва да бъдат изпълнени или стартирани през съответната година. Програмите са разработени по отделни предприятия и ЦУ на НЕК ЕАД и включват информация за прогнозна стойност на проекта/действието, планирани разходи за годината, степен на важност (приоритет)²⁹¹ на съответния проект/действие и др.²⁹²

Общата стойност на планираните инвестиции за 2021 г. възлиза на 74 125 хил. лв., а за 2022 г. на 69 338 хил. лв. Предвидените разходи за ремонтни дейности са в размер на 9 461 хил. лв. за 2021 г. и 9 244 хил. лв. за 2022 г.²⁹³

Обобщена информация за планираните инвестиции и ремонтни дейности, вкл. за източниците на финансиране (собствени или привлечени средства) и ключовите проекти, които са в процес на изпълнение или предстои да започнат, е представена в бизнес програмите на дружеството.²⁹⁴

Първоначално приетите инвестиционна и ремонтна програми са актуализирани с решения на СД на НЕК ЕАД²⁹⁵, като основните мотиви за това са свързани с: ниската степен на тяхното изпълнение към средата на съответната година²⁹⁶; извършен преглед на заложените обекти и техният приоритет; напредъка по изпълнението на сключените договори с външни контрагенти; намалението на някои предвидени разходи поради договорени по-ниски цени; хода на провеждане на планираните обществени поръчки; случаи на отказ на избрани изпълнители да сключат договор и др. Извършените корекции са отразени в актуализираните бизнес програми на дружеството.²⁹⁷

След извършената актуализация общата стойност на планираните инвестиции за съответната година намалява значително спрямо първоначалния вариант на програмата (с 41 на сто през 2021 г. и с 37 на сто през 2022 г.), като най-съществени корекции са налице

²⁹¹ Висок приоритет (1), среден приоритет (2) или нисък приоритет (3).

²⁹² **Одитно доказателство № 1**, т. II.6, Инвестиционна и ремонтна програми).

²⁹³ **Одитно доказателство № 1**, т. II.6, 2021 и 2022, Инвестиционна програма и Ремонтна програма

²⁹⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. II.6

²⁹⁵ Актуализираните ИП и РП за 2021 г. са приети с решение на СД по Протокол № 25-2021 от 26.07.2021 г. (т. I.5). Актуализираните ИП и РП за 2022 г. са приети с реш. на СД по Прот. № 30 от 13.07.2022 г. (т. I.13).

²⁹⁶ Например, по данни от протоколите за проведени работни срещи във връзка с актуализиране на ИП и РП (приложени към докладите, въз основа на които са взети решенията на СД на НЕК ЕАД за актуализиране на програмите), изпълнението на двете програми към средата на съответната година е, както следва: - към 31 май 2021 г.: за ПВЕЦ – изпълнение от 15.29% на ИП и 4.84% на РП; за ПЯиК – изпълнение от 2.06% на ИП и 1.17% на РП; - към 31 май 2022 г.: за ПВЕЦ – изпълнение от 6.4% на ИП и 10.15% на РП; за ПЯиК – изпълнение от 3.91% на ИП и 3.81% на РП.

²⁹⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. II.11А, Протокол № 25 от заседание на СД, проведено на 26.07.2021 г., решение по т. I.5 и доклад с мотиви за решението; т. II.11Б, Протокол № 30-2022 от заседание на СД, проведено на 13.07.2022 г., решение по т. I.13 и доклад с мотиви за решението; т. II.6

в предприятие „Язовири и каскади“ (ПЯиК), където и през двете години отпадат две трети²⁹⁸ от предвидените инвестиционни разходи. Общата стойност на планираните ремонтни дейности също намалява съществено спрямо първоначално заложената (с 35 на сто през 2021 г. и с 39 на сто през 2022 г.), като през 2021 г. най-голямо намаление е налице в ПЯиК (с 54 на сто), а през 2022 г. в предприятие „Водноелектрически централи“ (ПВЕЦ), с 46 на сто.²⁹⁹

Обобщена информация за стойността на инвестиционната и ремонтна програми на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г., вкл. на техните актуализации, е представена в *Приложение № 3* към одитния доклад.

1.4. Изпълнение на бизнес програмата на НЕК ЕАД.³⁰⁰

1.4.1. Изпълнение през 2021 г. на основни показатели от актуализираната Бизнес програма на НЕК ЕАД (2021 – 2025).

Планираните стойности за 2021 г. на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на дружеството, както и тяхното изпълнение са представени в *Приложение № 4* към одитния доклад.³⁰¹

Електрическата енергия, произведена от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ на дружеството възлиза на 3 605 893 МВтч, което представлява изпълнение от 96 на сто спрямо планираната стойност на показателя, посочена в бизнес програмата.

Общото количество на закупената от НЕК ЕАД електроенергия е в размер на 14 028 157 МВтч или с 12 на сто по-голямо от планираното за годината. Посочената разлика се дължи най-вече на: закупените количества от централите с дългосрочни договори³⁰² и от ВЕИ, при които са отчетени превишения съответно с 19 и с 12 на сто; закупените количества енергия от свободния пазар и балансираща енергия.

Продадената от НЕК ЕАД електрическа енергия възлиза на 17 306 753 МВтч и надвишава планираната стойност на показателя с 9 на сто. Най-съществен дял от общото количество – 70 на сто или 12 088 565 МВтч, имат продажбите на регулирания пазар (т.е. на крайни снабдителите), които са по-големи спрямо заложените в бизнес програмата с малко над 5 на сто.

Приходите на НЕК ЕАД за 2021 г. са на обща стойност 4 118 028 хил. лв. и превишават планираните за годината с 36 на сто. От продажби на електрическа енергия са реализирани 2 381 137 хил. лв. (или 58 на сто от общите приходи) или с 38 на сто повече от планираните. Основно влияние върху стойността на тези приходи са оказали продажбите на свободния пазар, където в резултат на по-големите продадени количества и на достигнатите по-високи продажни цени спрямо планираните, са реализирани приходи в размер на 985 972 хил. лв. или с 85 на сто повече от заложените в бизнес програмата. Отчетените приходи от фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (СЕС) за компенсиране на НЕК ЕАД в качеството му на Обществен доставчик също са по-големи от прогнозираните за годината (с малко над 33 на сто), като това се дължи на повишените разходи на дружеството за закупуване на електроенергия от централите с дългосрочни договори.

Общите разходи на НЕК ЕАД за 2021 г. възлизат на 3 429 344 хил. лв. и превишават планираната в бизнес програмата стойност с 21 на сто. Посочената разлика се дължи на разходите за закупена електрическа енергия, които са в размер на 3 095 927 хил. лв. (т.е. над 90 на сто от общите разходи на дружеството за годината) и надвишават планираните с малко

²⁹⁸ 66 на сто през 2021 г. и 67 на сто през 2022 г.

²⁹⁹ **Одитно доказателство № 1**, т. II.6, 2021 и 2022, Инвестиционна програма и Ремонтна програма

³⁰⁰ В настоящата точка е разгледано изпълнението на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на НЕК ЕАД. Изпълнението на инвестиционната и ремонтна програми на дружеството е разгледано в отделна точка.

³⁰¹ **Одитно доказателство № 1**, т. II.5, 2021, ГФО и доклад за дейността и т. II.7, 2021, Отчет за изпълнението на технико-икономически показатели от бизнес програмата

³⁰² ТЕЦ „Марица Изток 1“ и ТЕЦ „Марица Изток 3“.

над 26 на сто. Най-съществено влияние върху увеличението на тези разходи имат разходите за покупка на електроенергия от централите с дългосрочни договори, чиято стойност е повлияна както от по-големите закупени количества, така и от по-високите цени на въглеродните емисии, които тези централи купуват за произведената от тях енергия и съответно префактурират на НЕК ЕАД. При останалите разходи на дружеството е налице икономия, т.е. тяхната стойност е по-ниска от планираната за годината.

Финансовият резултат (преди данъци) на НЕК ЕАД за 2021 г. е печалба в размер на 688 684 хил. лв. Посочената стойност превишава планираната с над 250 на сто, като това се дължи основно на по-големите количества продадена електрическа енергия на БНЕБ и свободния пазар и на по-високите продажни цени спрямо прогнозираните, както и на увеличените приходи от балансираща енергия и от фонд СЕС.

1.4.2. Изпълнение през 2022 г. на основни показатели от актуализираната Бизнес програма на НЕК ЕАД (2022 – 2026).

Планираните стойности за 2022 г. на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на дружеството, както и тяхното изпълнение са представени в *Приложение № 5* към одитния доклад.³⁰³

Произведената електрическа енергия през 2022 г. от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД възлиза на 2 505 584 МВтч, което представлява изпълнение от близо 94 на сто на планираната стойност на показателя, посочена в бизнес програмата.

Общото количество на закупената от НЕК ЕАД електроенергия е в размер на 14 518 653 МВтч или с 3 на сто повече от планираното за годината. Посочената разлика се дължи най-вече на по-големите закупени количества от ТЕЦ „Марица Изток 3“, както и на покупките от свободния пазар и пазара на балансираща енергия.

Продадената от НЕК ЕАД електрическа енергия възлиза на 16 932 090 МВтч и надвишава планираната стойност на показателя с близо 2 на сто. Най-съществен дял от общото количество – 72 на сто или 12 192 308 МВтч, имат продажбите на регулирания пазар (т.е. на крайни снабдители), чието ниво съответства на планираното в бизнес програмата.

Приходите на НЕК ЕАД за 2022 г. са на обща стойност 5 276 528 хил. лв. и превишават планираните за годината с близо 15 на сто. С най-висок дял в общите приходи на дружеството (71 на сто или 3 753 514 хил. лв.) са приходите от продажби на електрическа енергия, чиято стойност надвишава посочената в бизнес програмата с 18 на сто. Реализираните приходи от участието на компанията на пазара на балансираща енергия и на свободния пазар (вкл. в качеството на ДПИ) също са по-големи от планираните, като това се дължи както на повишеното използване на балансиращите мощности на НЕК ЕАД, така и на достигнатите по-високи пазарни цени спрямо прогнозираните в бизнес програмата. Приходите от фонд СЕС са на ниво, близко до планираното, като при тях е отчетен ръст от 4 на сто.

Разходите на НЕК ЕАД за 2022 г. са на обща стойност 4 095 496 хил. лв. и превишават планираните за годината с малко над 2 на сто. Посочената разлика се дължи на разходите за закупена електрическа енергия, които формират близо 93 на сто от общите разходи на дружеството. Размерът на тези разходи възлиза на 3 789 614 хил. лв. и надвишава планирания с близо 3 на сто. При останалите разходи на дружеството е налице икономия, т.е. тяхната стойност е по-ниска от планираната в бизнес програмата.

Финансовият резултат (преди данъци) на НЕК ЕАД за 2022 г. е печалба в размер на 1 181 032 хил. лв. Посочената стойност превишава планираната за годината с 96 на сто, като това се дължи основно на отчетеното увеличение на приходите на дружеството, в т.ч. от продадена електрическа енергия на БНЕБ и свободния пазар, от балансираща енергия, от фонд СЕС и др.

Планираните финансови, производствени и търговски показатели на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г. са постигнати, като при повечето от тях е налице по-добра степен на

³⁰³ **Одитно доказателство № 1**, т. II.5, 2022, ГФО и доклад за дейността и т. II.7, 2022, Отчет за изпълнението на технико-икономически показатели от бизнес програмата

изпълнение спрямо прогнозираната стойност в бизнес програмата. Комбинираното въздействие на различни фактори, свързани основно с условията на пазарната среда (като увеличение на продадените количества електрическа енергия на свободния пазар и БНЕБ, достигнатите по-високи пазарни цени спрямо прогнозираните, повишеното ползване на балансиращите мощности на дружеството и др.), са довели до по-голямо преизпълнение на приходите от това на разходите, а оттам и до значително по-добър финансов резултат спрямо планирания.

1.5. Изпълнение на инвестиционната и ремонтна програми на НЕК ЕАД.

Обобщена информация за изпълнението на актуализираните инвестиционна и ремонтна програми на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г. е представена в *Приложение № 6* към одитния доклад.

1.5.1. Извършените от НЕК ЕАД инвестиционни разходи през 2021 г. са в общ размер на 24 402 хил. лв., което представлява изпълнение от 56 на сто на планираните инвестиции за годината в актуализираната програма (43 539 хил. лв.). Най-висока степен на изпълнение е отчетена в ПВЕЦ – 64 на сто, а най-ниска в ЦУ на НЕК ЕАД – 15 на сто.³⁰⁴

Извършените инвестиции през 2022 г. са в общ размер на 22 532 хил. лв. или с близо 8 на сто по-малко от предходната година. Общото изпълнение на инвестиционната програма е 52 на сто, като най-висока степен на изпълнение е достигната в ПЯиК – 70 на сто, а най-ниска в ЦУ на дружеството – 28 на сто.³⁰⁵

По отношение източниците на финансиране, и през двете години на одитирания период е постигната по-висока усвояемост на предвидените привлечени средства (чийто основен източник е Международен фонд „Козлодуй“³⁰⁶) – 76 на сто през 2021 г. и 67 на сто през 2022 г., докато разходването на планираните собствени средства е в рамките на 40 – 45 на сто (41 на сто през 2021 г. и 44 на сто през 2022 г.).³⁰⁷

1.5.2. Извършените разходи за ремонтни дейности през 2022 г. са в общ размер на 2 021 хил. лв. или с 26 на сто повече от тези, отчетени през предходната 2021 г. (1 610 хил. лв.). Въпреки това, и през двете години на одитирания период изпълнението на ремонтната програма е доста ниско – 26 на сто през 2021 г. и 36 на сто през 2022 г., което показва, че близо две трети от планираните разходи не са извършени.³⁰⁸

1.5.3. По информация на НЕК ЕАД, основните причини за неизпълнението в пълен обем на планираните разходи в инвестиционната и ремонтна програми на дружеството за 2021 г. и 2022 г. са свързани с: негативните ефекти от пандемията от Covid-19 и свързаните с това нарушения/дефицити във веригите на доставки; забавяне при провеждането или прекратяване на обществени поръчки и съответно прехвърляне на разходи за следваща година; отказ на изпълнители да подпишат договори поради нарастващата инфлация през периода; и др.³⁰⁹

³⁰⁴ **Одитни доказателства № 1**, т. II.7, 2021 и 2022, Годишни отчети за изпълнението на ИП и РП и **№ 3**, т. 3, папка „2021“, т. 11 и папка „2022“, т. 12

³⁰⁵ **Одитни доказателства № 1**, т. II.7, 2021 и 2022, Годишни отчети за изпълнението на ИП и РП и **№ 3**, т. 3, папка „2021“, т. 11 и папка „2022“, т. 12

³⁰⁶ По информация от официалната интернет страница на МЕ ([Международен фонд "Козлодуй" \(МФК\) \(government.bg\)](http://www.government.bg)), МФК е създаден с Рамково споразумение, подписано на 15.06.2001 г. между ЕБВР и Р. България, което е ратифицирано със закон, обнародван в ДВ, бр. 38 от 12.04.2002 г. Администратор на средствата на МФК е ЕБВР, а управление на усвояването им от българска страна се осъществява от МЕ, в рамките на неговата компетентност. Фондът е създаден с цел управление на безвъзмездната помощ, отпусната от Европейската комисия за намаляване на последиците от предсрочното извеждане от експлоатация на блокове 1 – 4 на АЕЦ „Козлодуй“.

³⁰⁷ **Одитни доказателства № 1**, т. II.7, 2021 и 2022, Годишни отчети за изпълнението на ИП и РП и **№ 3**, т. 3, папка „2021“, т. 11 и папка „2022“, т. 12

³⁰⁸ **Одитни доказателства № 1**, т. II.7, 2021 и 2022, Годишни отчети за изпълнението на ИП и РП и **№ 3**, т. 3, папка „2021“, т. 11 и папка „2022“, т. 12

³⁰⁹ **Одитни доказателства № 1**, т. II.7, 2021 и 2022, Годишни отчети за изпълнението на ИП и РП и **№ 3**, т. 3, папка „2021“, т. 11 и папка „2022“, т. 12

Отчетеното изпълнение на планираните инвестиционни разходи за 2021 г. и 2022 г. е малко над 50 на сто (56 на сто през 2021 г. и 52 на сто през 2022 г.). При ремонтната програма е налице още по-ниска степен на изпълнение – 26 на сто през 2021 г. и 36 на сто през 2022 г., което показва, че близо две трети от планираните разходи за ремонтни дейности не са извършени.

1.6. Отчитане на изпълнението на бизнес програмата на НЕК ЕАД (вкл. на инвестиционната и на ремонтната програми на дружеството).

През одитирания период от НЕК ЕАД е изготвена годишна отчетна информация, съдържаща: отчет за финансовото състояние на дружеството, доклад за дейността и анализ на резултатите; одиторски доклад по ЗНФО; нефинансова декларация по чл. 48 от ЗСч; декларация за корпоративно управление; отчет за изпълнението на показателите, заложиени в бизнес програмата; анализ на изпълнението на инвестиционната и ремонтна програми; предложение за разпределение на печалбата; различни справки и отчети, изисквани от ЕСК; и др. Информацията е представена в БЕХ ЕАД, съгласно чл. 17 от Правилата на Холдинга^{310 311}.

През одитирания период от СД на НЕК ЕАД не са изготвени годишни самооценки за дейността и ефективността на Съвета (които подлежат на представяне пред ЕСК едновременно с отчета за изпълнението на бизнес програмата), с което не са изпълнени изискванията на чл. 21, ал. 5 от ЗПП и чл. 60, ал. 4 от ППЗПП.³¹²

Представените в БЕХ ЕАД отчети и доклади за финансово-икономическото състояние на НЕК ЕАД и за изпълнението на показателите от бизнес програмата на дружеството (вкл. на инвестиционната и на ремонтната програми) за съответната година са прегледани и анализирани от работна група, назначена от ИД на Холдинга, в съответствие с чл. 21 и чл. 22 от Правилата на БЕХ ЕАД.³¹³

Годишните финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД за одитирания период, вкл. изпълнението на бизнес програмата на дружеството през съответната година, са приети от СД на БЕХ ЕАД.³¹⁴

През одитирания период от НЕК ЕАД са спазени изискванията на чл. 60, ал. 2 и ал. 3 от ППЗПП за изготвяне и представяне на ЕСК на годишни отчети за изпълнението на бизнес програмата, съдържащи сравнителен анализ на достигнатите спрямо заложените показатели за съответната година.

През 2021 г. и 2022 г. от СД на НЕК ЕАД не са изготвени годишни самооценки за дейността и ефективността на Съвета, с което не са изпълнени приложимите нормативни изисквания.

Контролните дейности по преглед и анализ на финансово-икономическото състояние и изпълнението на бизнес програмите, регламентирани в правилата на БЕХ ЕАД, са приложени последователно през одитирания период, но констатираните пропуски са индикатор, че същите не са действали ефективно през целия период.

2. Финансово състояние на НЕК ЕАД.

Въпреки че одитирания период обхваща 2021 г. и 2022 г., при анализа на финансовото състояние на НЕК ЕАД са разгледани данни за пет годишен период (от 2018 г.

³¹⁰ Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества (ред. 2020 г.).

³¹¹ **Одитно доказателство № 3**, т. 3

³¹² **Одитно доказателство № 3**, т. 3, папка „2021“, приложения по т. 26 и Писмо, рег. № 50-00-203 от 13.05.2022 г. на НЕК ЕАД, т. 26, и папка „2022“, приложения по т. 27 и Писмо, рег. № 50-00-83-1 от 23.05.2023 г. на НЕК ЕАД, т. 27; т. 6, Становище на АППК_БП 2021 – 2025, т. 2.3, рег. № 01-1250 от 08.06.2023 г. на БЕХ ЕАД

³¹³ **Одитно доказателство № 3**, т. 5, папка „2021“ и папка „2022“, Приемане на ГФО

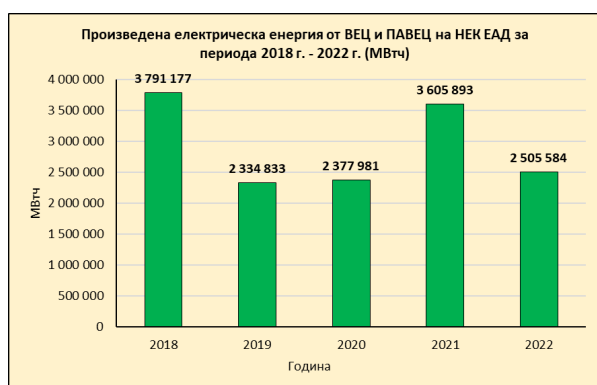
³¹⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. II.5, 2021 и 2022, Решения на СД на БЕХ ЕАД

до 2022 г. вкл.), като целта е да се предостави по-пълна информация на потребителите на одитния доклад, както и да се открият тенденции в изменението на съответните показатели. При извършване на анализа са включени и оперативни данни за 2023 г. съгласно предварителния (неодитиран/неокончателен) годишен финансов отчет на дружеството към 31.12.2023 г.

2.1. Изменение за периода 2018 г. – 2022 г. на основни производствени, търговски и финансови показатели, характеризиращи дейността на НЕК ЕАД.

Информация за стойността на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г. е представена в *Приложение № 7* към одитния доклад.³¹⁵ При анализа на някои показатели са посочени и оперативни данни за 2023 г., съгласно предварителния (неодитиран/неокончателен) годишен финансов отчет на дружеството към 31.12.2023 г.³¹⁶

2.1.1. В рамките на анализирания период количествата произведена електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД са най-високи през първата година на периода, след



което стойността на показателя спада до нива от 2 300 000 – 2 400 000 МВтч. През 2021 г. е отчетен значителен ръст (с близо 52 на сто) спрямо предходната година, който е последван от 30-процентен спад през следващата 2022 г. Намалението на показателя продължава и през 2023 г., когато са произведени 1 862 467 МВтч електроенергия или с 26 на сто по-малко от предходната година. По информация на дружеството, динамиката на показателя се дължи най-вече на промените в обемите водни

ресурси в язовирите, които са характерни съответно за по-суха или за по-влажна година³¹⁷. Наред с това, като фактор, оказал влияние върху намаленото производство през 2022 г. и 2023 г. следва да се посочи и неизползвания капацитет на ПАВЕЦ „Чаира“ поради извършвани ремонтни дейности на хидроагрегатите на централата.³¹⁸

2.1.2. Общото количество на закупената от НЕК ЕАД електрическа енергия намалява



до 2020 г. вкл., като намаленията на годишна база са съответно с 10 и 6 на сто. През 2021 г. е налице лек ръст (с близо 6 на сто) спрямо предходната година, който, макар и с много нисък темп от 0.2 на сто, продължава и през следващата 2022 г. При анализа на показателя следва да се отбележи, че основен дял от закупените количества (между 42 и 63 на сто през отделните години) имат покупките на електроенергия от двете централи с

³¹⁵ ГФО и доклади за дейността на НЕК ЕАД за периода 2018 г.-2022 г., публикувани на официалната интернет страница на БЕХ ЕАД ([Финансови отчети \(bgenh.com\)](http://bgenh.com)).

³¹⁶ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7

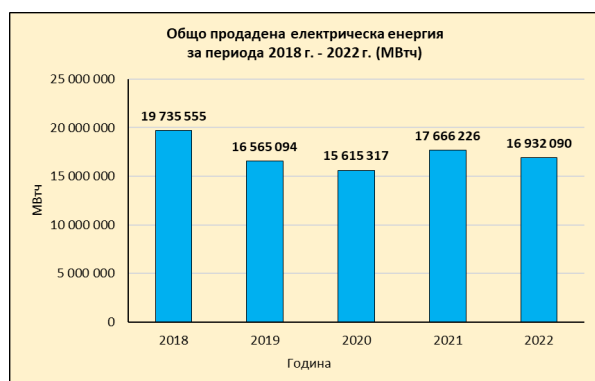
³¹⁷ Годишни доклади за дейността на НЕК ЕАД за периода 2018 г.-2022 г. (раздел IV, т. 2), публикувани на официалната интернет страница на БЕХ ЕАД. [Финансови отчети \(bgenh.com\)](http://bgenh.com). Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г. (раздел I).

³¹⁸ Съгласно отговор на министъра на енергетиката (регистриран в Народното събрание (НС) с вх. № 49-354-06-1875 от 13.12.2023 г.) на въпрос на народен представител, брутното производство на електроенергия от ПАВЕЦ „Чаира“ за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. е както следва (Приложение № 2 към отговора): 2021 г. – 222 659 000 КВтч; 2022 г. – 6 653 000 КВтч; 2023 г. (за първите 9 месеца на годината) – 0 КВтч. [Въпроси - Народно събрание на Република България \(parliament.bg\)](http://parliament.bg).

дългосрочни договори³¹⁹, като най-високо ниво на показателя е отчетено през 2022 г. – общо 9 191 783 МВтч. В рамките на периода е налице съществен спад на закупената енергия от ВЕИ и ВЕКП, като това се дължи на извършени промени в нормативната уредба³²⁰, съгласно които задължението на дружеството да закупува електроенергия от този тип производители поетапно отпада. При закупените количества от т.нар. производители с определени квоти³²¹ (съгласно чл. 93а, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 4, ал. 2, т. 8 от ЗЕ) се наблюдават разнопосочни тенденции – покупките от АЕЦ „Козлодуй“ се увеличават трайно, докато при закупените количества от ТЕЦ „Марица Изток 2“ първоначално е налице ръст (до 2020 г. вкл.), последван от значителен спад към края на периода.

Общото количество на закупената от НЕК ЕАД електроенергия през 2023 г. възлиза на 12 478 770 МВтч, като отчетеното намаление спрямо предходната година (с 14 на сто) се дължи най-вече на по-малките закупени обеми от централите с дългосрочни договори^{322, 323}.

2.1.3. При общото количество на продадената електрическа енергия през периода не се наблюдават съществени колебания. През 2019 г. и 2020 г. продажбите постепенно намаляват (съответно с 16 и 6 на сто на годишна база), като тази тенденция е преодоляна



през 2021 г. когато е отчетен ръст от 13 на сто спрямо предходната година. Към края на 2022 г. продажбите достигат ниво от близо 17 000 000 МВтч, което представлява лек спад спрямо реализираните количества през 2021 г. Най-голям относителен дял в общото количество продадена електрическа енергия имат продажбите на регулирания пазар (т.е. на крайни снабдители) – между 70 и 90 на сто през отделните години на периода, като техният дял е най-висок през 2020 г. (90 на сто

или близо 14 000 000 МВтч). По-съществени промени се наблюдават при продадените количества на свободния пазар и БНЕБ, като техните нива са най-високи през 2021 г. и 2022 г. (съответно 5 079 893 МВтч и 3 736 437 МВтч).

По данни за 2023 г., общото количество на продадената от НЕК ЕАД електрическа енергия възлиза на 14 225 936 МВтч (или с 16 на сто по-малко от 2022 г.), като отчетеното намаление спрямо предходната година се дължи най-вече на по-малките обеми, които са реализирани на свободния пазар (813 049 МВтч).³²⁴

2.1.4. Общата стойност на активите на НЕК ЕАД през анализирания пет годишен период не се променя съществено и варира в рамките на 5 – 6 млрд. лв. Най-висока стойност на показателя е отчетена през 2021 г. (6 042 693 хил. лв.), като това се дължи най-вече на увеличението към края на годината на текущите активи и в частност на паричните средства и начислените вземания от фонд СЕС.

Нетекущите (дълготрайните) активи на НЕК ЕАД представляват основна част от общите активи на дружеството (между 83 и 93 на сто през отделните години на периода), като тяхната стойност е формирана почти изцяло от материални активи – имоти, машини и съоръжения (ИМС)³²⁵. Следва да се отбележи, че близо половината от стойността на ИМС представляват активи в процес на изграждане, като най-съществени в това отношение са

³¹⁹ ТЕЦ „Марица Изток 1“ и ТЕЦ „Марица Изток 3“.

³²⁰ Чл. 93а, ал. 1, т. 1 от ЗЕ.

³²¹ АЕЦ „Козлодуй“ и ТЕЦ „Марица Изток 2“.

³²² ТЕЦ „Марица Изток 1“ и ТЕЦ „Марица Изток 3“.

³²³ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел I, част Покупки на електроенергия

³²⁴ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел I, част Продажби на електроенергия

³²⁵ Стойността на ИМС представлява близо 99 на сто от общата стойност на нетекущите (дълготрайни) активи на дружеството.

капитализираните разходи по проекта за строителството на АЕЦ „Белене“, чиято стойност към 31.12.2022 г. възлиза на 2 499 426 хил. лв. Свързани с проекта са и други ИМС с балансова стойност 73 364 хил. лв. По отношение на бъдещото третиране на тези признати активи е налице съществена несигурност (основно поради непоследователната и непредвидима политика на държавата, отнасяща се до реализацията на проекта и придобитото вече оборудване), което не осигурява условия за извършване на надеждна оценка относно тяхното влияние върху финансовите резултати на дружеството през следващи отчетни периоди³²⁶.

Друга немалка част от стойността на ИМС заемат стопанисвани от НЕК ЕАД язовири и съоръжения към тях, представляващи активи – ПДС по чл. 13, ал. 1, т. 1 от ЗВ, чиято балансова стойност към 31.12.2022 г. е 863 383 хил. лв.

По предварителни данни, общите активи на НЕК ЕАД към 31.12.2023 г. възлизат на 5 515 991 хил. лв., която стойност е по-малка с 2 на сто спрямо отчетената през предходната година.³²⁷

2.1.5. В рамките на анализирания период собственият капитал на НЕК ЕАД бележи постоянен ръст, с едно изключение през 2019 г., когато стойността му намалява с 0,3 на сто спрямо предходната година. По-съществено увеличение е налице през 2021 г. и 2022 г., когато стойността на показателя нараства с над 50 на сто на годишна база, като това се дължи основно на отчетените печалби през съответната година.

По оперативни данни за 2023 г. собственият капитал на дружеството е в размер на 2 682 365 хил. лв., което представлява намаление с близо 12 на сто спрямо стойността му към 31.12.2022 година (3 043 313 хил. лв.).³²⁸

2.1.6. Стойността на общите пасиви на НЕК ЕАД до 2021 г. вкл. остава почти постоянна величина (малко над 4 000 000 хил. лв.), като измененията (+/-) през отделните години са под 1 на сто. През 2022 г. е налице по-съществена промяна, когато стойността на показателя намалява с 36 на сто спрямо предходната година, като основната причина за това е отчетеното увеличение на собствения капитал на дружеството.

В структурата на пасивите, най-съществен относителен дял (между 60 и 70 на сто в периода 2018 г. – 2021 г. и 86 на сто през 2022 г.) заемат задълженията (текущи и нетекущи) към свързани лица, основна част от които са към БЕХ ЕАД (виж следващата таблица).

Задължения (текущи и нетекущи) на НЕК ЕАД към свързани лица за периода 2018 г. – 2022 г.					
Година	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Обща стойност на задълженията към свързани лица (хил. лв.), в т.ч.:	2 670 593	2 671 812	2 721 296	2 519 487	2 237 629
Обща стойност на задълженията към БЕХ ЕАД (хил. лв.)	2 408 211	2 497 887	2 595 216	2 373 546	2 114 057
Източник: Годишни финансови отчети на НЕК ЕАД.					

По предварителни данни за 2023 г. общите пасиви на НЕК ЕАД са в размер на 2 833 626 хил. лв., което представлява ръст от близо 9 на сто спрямо отчетената стойност на показателя през предходната година (2 605 756 хил. лв.).³²⁹

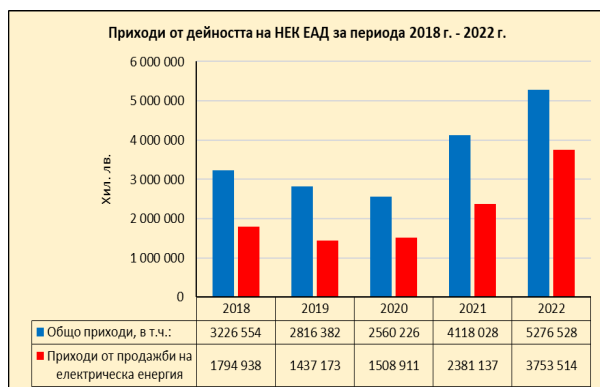
³²⁶ ГФО на НЕК ЕАД към 31.12.2022 г., Бележка 17 и Бележка 38.

³²⁷ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Предварителен отчет за финансовото състояние на НЕК ЕАД към 31.12.2023 г.

³²⁸ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Предварителен отчет за финансовото състояние на НЕК ЕАД към 31.12.2023 г.

³²⁹ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Предварителен отчет за финансовото състояние на НЕК ЕАД към 31.12.2023 г.

2.1.7. Общите приходи от дейността на НЕК ЕАД първоначално намаляват (до 2020 г. вкл.), след което през 2021 г. и 2022 г. тяхната стойност бележи съществен ръст, съответно с 61 и 28 на сто на годишна база. Промените в стойността на показателя са

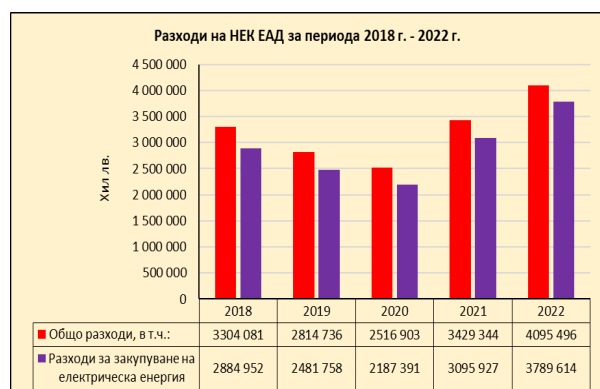


повлияни най-вече от динамиката на реализираните приходи от продажби на електрическа енергия, които заемат основен дял (между 50 и 70 на сто) в структурата на общите приходи на дружеството. При приходите от продажби на регулирания пазар (т.е. на крайни снабдители) не се наблюдават съществени колебания, като тяхната стойност след 2018 г. постепенно намалява (с изключение на 2020 г., когато е отчетен ръст от близо 8 на сто спрямо предходната година).

По-значими изменения са налице при приходите от продажби на свободния пазар и от износ, които нарастват значително през 2021 г. и 2022 г., като това се дължи в най-голяма степен на достигнатите високи пазарни цени. За сравнение, през 2022 г. приходите от продажби на свободния пазар са в размер на 1 943 178 хил. лв. и надвишават тези от регулирания пазар (1 171 039 хил. лв.), въпреки значително по-малките количества, които са реализирани чрез свободни продажби (3 736 437 МВтч спрямо 12 192 308 МВтч на регулирания пазар). През 2021 г. и 2022 г. е налице и значителен ръст на приходите от балансираща енергия, като отчетените увеличения са съответно със 181 и 244 на сто на годишна база.

По оперативни данни за 2023 г. общите приходи от дейността на НЕК ЕАД са в размер на 3 508 378 хил. лв., в т.ч. 1 709 714 хил. лв. приходи от продажби на електрическа енергия. В сравнение с предходната година е налице намаление и при двата показателя, като отчетените спадове са съответно с 34 на сто и 55 на сто. Същественото намаление на приходите от продадена електроенергия е резултат най-вече от отчетения значителен спад на реализираните приходи от продажби на свободния пазар и БНЕБ, чиято стойност (273 589 хил. лв.) е по-малка с 86 на сто спрямо предходната година. Посочената разлика се дължи както на по-малките количества, които са реализирани чрез свободни продажби (813 049 МВтч през 2023 г. спрямо 3 736 437 МВтч през 2022 г.), така и на достигнатата по-ниска средна продажна/пазарна цена (336,49 лв./МВтч през 2023 г. спрямо 520,06 лв./МВтч през 2022 г.).³³⁰

2.1.8. В рамките на анализирания период общите разходи на НЕК ЕАД намаляват до 2020 г. вкл., след което е налице ръст през следващите две години (съответно с 36 и 19 на сто на годишна база).



Посочените изменения се дължат най-вече на динамиката на разходите за закупуване на електрическа енергия, които формират близо 90 на сто от общите разходи на дружеството. Основна част от тези разходи (или между 50 и 90 на сто през отделните години на периода) представляват разходите за закупена електроенергия от ТЕЦ, чиято стойност бележи устойчив ръст през периода, дължащ се в голяма степен на два фактора, а именно

покачващи се цени на квотите въглеродни емисии (CO₂) и увеличение на количества закупена енергия от централите с дългосрочни договори. При разходите за персонал на НЕК ЕАД също е налице постоянно покачване, което е най-силно изразено през 2022 г., когато

³³⁰ Одитно доказателство № 9, приложение по т. 7, Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел II, част Приходи

стойността на показателя нараства с близо 17 на сто спрямо предходната година. Пособствена динамика се наблюдава и при финансовите разходи на дружеството, които след първоначален ръст до 2020 г. вкл. започват да намаляват, като отчетените намаления на годишна база са с увеличаващ се процент.

По предварителни данни, общите разходи на НЕК ЕАД към 31.12.2023 г. са в размер на 3 404 102 хил. лв., като тяхната стойност е по-малка със 17 на сто спрямо предходната година. И през 2023 г. с най-голям относителен дял в общите разходи на дружеството (близо 90 на сто) са разходите за закупена електроенергия, които възлизат на 3 045 499 хил. лв.³³¹

2.1.9. В рамките на анализирания период финансовия резултат на НЕК ЕАД се подобрява значително, като реализираните от дружеството печалби (преди данъци) през 2021 г. и 2022 г. са съответно 688 684 хил. лв. и 1 181 032 хил. лв. Като основни фактори,



оказали въздействие върху отчетения ръст на печалбата могат да се посочат: увеличението на приходите от продажби на свободния и балансиращия пазар, което се дължи както на по-големите реализирани количества електрическа енергия на тези пазари, така и на достигнатите високи продажни цени; нарастването на приходите от фонд СЕС; увеличените нива на произведена енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ (особено през 2021 г.), даващи възможност за продажби на

допълнителни количества на свободния пазар; и др.

Предварителните данни за 2023 г. показват значително намаление на печалбата на НЕК ЕАД, която се свива с над един милиард лева спрямо предходната година (от 1 181 032 хил. лв. към 31.12.2022 г. на малко над 100 000 хил. лв. към 31.12.2023 г.). Посоченото намаление (с над 90 на сто) е резултат от комбинираното въздействие на редица фактори, в т.ч.: намаленото производство на електрическа енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ; по-малките количества продадена електроенергия на свободния пазар; значително по-ниските пазарни цени спрямо предходната 2022 г. и др.³³²

Следва да се отбележи, че финансовите резултати на НЕК ЕАД са силно повлияни от пазарната конюнктура при търговията с електрическа енергия и по-конкретно от достигнатите от дружеството среднопродажни цени на свободния пазар, чиято динамика е представена в следващата таблица.

Осреднени продажни цени, отчетени от НЕК ЕАД							
Година	Мярна единица	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.*
Средна продажна цена, отчетена от НЕК ЕАД (приходи от продажби на свободния пазар / продадени количества)	Лв./МВтч	82,16	98,41	112,64	194,09	520,06	336,49
Изменение на верижна база	%	-	19,77	14,47	72,31	168,94	-56,44

Източник: Годишни доклади за дейността на НЕК ЕАД.
* По предварителни (оперативни) данни за 2023 г.

2.1.10. Съгласно Политиката за участието на държавата в публичните предприятия (Политиката)³³³, НЕК ЕАД е категоризирано в Група А, под-група А2 (като предприятие, осъществяващо търговска дейност и публични функции и политики, като част от дейността му е финансирана от държавата и/или цените на предоставяните от него услуги и стоки

³³¹ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел II, част Разходи

³³² **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 7, Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел II, част Финансов резултат

³³³ Одобрена с РМС № 776 от 12.10.2022 г.

подлежат на регулация). Според цитираната политика, изпълнението на финансовите цели на предприятията от група А се оценява/измерва посредством четири основни коефициента с определени минимални стойности, в т.ч.: ефективност на разходите ≥ 1 ; рентабилност на собствения капитал (ROE); задлъжнялост ≤ 1 ; и обща ликвидност ≥ 1 .

В рамките на периода 2018 г. – 2022 г., както и по предварителни данни за 2023 г., от НЕК ЕАД са отчетени следните стойности на посочените коефициенти:

Финансови коефициенти, отчетени от НЕК ЕАД						
Коефициент \ Година	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.*
Ефективност на разходите (Приходи / Разходи)	0,977	1,001	1,017	1,201	1,288	1,031
Рентабилност на собствения капитал (Финансов резултат преди данъци / Собствен капитал)	-0,065	0,001	0,035	0,351	0,388	0,039
Задлъжнялост (Пасиви / Собствен капитал)	3,398	3,379	3,274	2,082	0,856	1,056
Обща ликвидност (Текущи активи / Текущи задължения/пасиви)	0,313	0,258	0,157	1,649	0,788	0,466

Източник: Годишни финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД.
* По предварителни (оперативни) данни за 2023 г.

Данните в таблицата показват, че с изключение на 2018 г. коефициентът на ефективност на разходите на НЕК ЕАД е по-голям от единица (т.е. от един лев разходи дружеството успява да генерира повече от един лев приходи), като стойността му постепенно се покачва и достига ниво от 1,288 към края на 2022 г.

От 2019 г. коефициентът на рентабилност на собствения капитал на НЕК ЕАД е положителна величина, чиято стойност постепенно нараства, като това се дължи на реализираните от дружеството печалби, които се увеличават на годишна база.

През по-голямата част от анализирания период коефициента на задлъжнялост на НЕК ЕАД превишава „1“ (между два и три пъти), което показва немалки нива на задлъжнялост на дружеството. Въпреки това, при динамиката на коефициента е налице положителна тенденция (т.е. постепенно намалява), чието проявление е най-добре изразено към края на 2022 г., когато стойността му спада под единица.

Коефициентът на обща ликвидност на НЕК ЕАД е по-малък от единица, което показва, че разполагаемите текущи активи на дружеството не осигуряват покритие на текущите (краткосрочни) задължения. Изключение от тази тенденция е 2021 г., когато коефициентът превишава единица, като това се дължи както на отчетената по-ниска стойност на текущите пасиви, така и на значителното увеличение на паричните средства към края на годината. По-ниската стойност на текущите активи спрямо сумата на текущите пасиви показва, че оборотният капитал на дружеството е отрицателна величина, като най-висока отрицателна стойност на този показател е отчетена през 2020 г. (-2 121 130 хил. лв.).

Предварителните данни за 2023 г. показват влошаване на разгледаните финансови коефициенти, като ефективността на разходите, рентабилността на собствения капитал и общата ликвидност намаляват, а задлъжнялостта на дружеството се увеличава. Оборотният капитал на НЕК ЕАД остава отрицателен, като към края на годината текущите пасиви превишават текущите активи с малко над 540 000 хил. лв.³³⁴

През периода 2018 г. – 2022 г. финансовите резултати от дейността на НЕК ЕАД се подобряват, като тази тенденция е по-силно изразена след 2020 г. Най-съществено влияние върху отчетения ръст на печалбите имат достигнатите от дружеството високи продажни цени на свободния пазар, което показва, че постигнатите резултати са повлияни най-вече от създалата се пазарна конюнктура при търговията с електрическа енергия. Наред с това, някои показатели на НЕК ЕАД, като нарушената ликвидност и отрицателния оборотен капитал, натрупаните задължения към ЕСК (БЕХ ЕАД), които

³³⁴ Одитно доказателство № 9, приложение по т. 7, Предварителни отчети за финансовото състояние и за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход; Анализ на дейността на НЕК ЕАД за 2023 г., изготвен на база предварителен финансов отчет към 31.12.2023 г., раздел II, част Анализ на финансови показатели

се запазват на относително високи нива (над 2 млрд. лв.) и са обект на периодично разсрочване, несигурността относно бъдещото третиране на капитализираните разходи за изграждане на АЕЦ „Белене“ и др., както и предварителните финансови резултати за 2023 г. са индикатор, че без подкрепата на БЕХ ЕАД в дългосрочен план, за дружеството е налице значителен риск по отношение спазването на принципа за действащо предприятие през следващи отчетни периоди.

3. Основни фактори, оказващи влияние върху финансовото състояние на НЕК ЕАД.

3.1. В качеството си на обществен доставчик НЕК ЕАД е основен участник на регулирания пазар, като основните приходи и разходи от дейността на дружеството зависят до голяма степен от решенията на КЕВР за определяне на прогнозни количества и цени на електрическата енергия за съответния регулаторен (ценови) период. В този контекст, НЕК ЕАД има ограничена възможност за влияние при определянето от КЕВР на съответните количества и цени, като тази възможност е налице в процеса по тяхното утвърждаване за отделните регулаторни периоди, когато дружеството следва да представи пред Комисията аргументирана обосновка и доказателства за стойността на съответните показатели, свързани с извършваните лицензионни дейности, така че те да бъдат признати от КЕВР за целите на ценовото регулиране в заявления от дружеството размер³³⁵. В резултат на съответните изчисления и допускания, КЕВР определя и размера на компенсациите, които НЕК ЕАД следва да получи (вкл. от фонд СЕС) във връзка с извършените от дружеството разходи за задължително изкупуване на електроенергия в качеството му на обществен доставчик³³⁶.

По информация и оценки на НЕК ЕАД, вследствие на постановените от КЕВР решения за определяне на цени в сектор „Електроенергетика“ през периода 2013 г. – 2021 г., в дружеството е натрупан значителен ценови дефицит (некомпенсирани разходи на обществения доставчик), чиято стойност към 30.06.2023 г. възлиза на 2 456 692 хил. лв. (в т.ч. малко над 837 000 хил. лв., които са признати от КЕВР през 2014 г., но не са възстановени на дружеството).³³⁷ Вследствие на това, паричните потоци на дружеството са нарушени, което е оказало негативно влияние върху неговата способност да се разплаща с доставчици и други контрагенти (основно с производителите на електрическа енергия) и е довело до ползване на кредити (заеми) от ЕСК (БЕХ ЕАД) за оборотни средства и погасяване на задължения, а оттам и до насочване на значителни по размер финансови ресурси за плащане на главници и лихви^{338, 339}.

По информация на КЕВР, за регулаторните периоди след 31.07.2015 г.³⁴⁰ няма некомпенсирани разходи на обществения доставчик, като аргументите за признаване или

³³⁵ Чл. 21 и чл. 30 от ЗЕ и Глава втора от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

³³⁶ Чл. 34 и чл. 36б, ал. 1, т. 1 от ЗЕ.

³³⁷ Заявление, вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2023 г. на НЕК ЕАД до КЕВР за утвърждаване на цени на електрическата енергия от 01.07.2023 г. (т. 7) [Заявления за цени | KEVR \(dker.bg\)](#). Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. на КЕВР за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“, считано от 01.07.2023 г. (раздел IV, т. 2.8) [| KEVR \(dker.bg\)](#).

³³⁸ Следва да се отбележи, че разходите за лихви (представляващи финансови разходи), участват при формирането на финансовия резултат на НЕК ЕАД за съответната година, но не са ценообразуващ елемент съгласно Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия³³⁸, т.е. не се признават за целите на ценовото регулиране.

³³⁹ **Одитно доказателство № 1**, т. П.34, (Писмо, изх. № 91-ИБ-6 от 01.10.2021 г. до КЕВР с копие до министъра на енергетиката и БЕХ ЕАД; Писмо, изх. № 91-ИБ-8 от 15.04.2022 г. до КЕВР и председателя на Комисията по енергетика в 47-то НС; и друга кореспонденция с КЕВР и ЕСК). Заявление, вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2023 г. на НЕК ЕАД до КЕВР за утвърждаване на цени на електрическата енергия от 01.07.2023 г. [Заявления за цени | KEVR \(dker.bg\)](#).

³⁴⁰ Съгласно Решение № Ц-23 от 29.06.2015 г., регулаторният период, приключващ на 30.06.2015 г. е удължен до 31.07.2015 г. [Решения за 2015 год | KEVR \(dker.bg\)](#).

за отказ от признаване на конкретни видове разходи, претендирани от НЕК ЕАД, са посочени в ценовите решения на Комисията за съответните регулаторни периоди.³⁴¹

По отношение на предходни периоди (т.е. преди 31.07.2015 г.), КЕВР потвърждава наличието на некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД, свързани с дейността „обществена доставка на електрическа енергия“, но според Комисията точният размер на тези разходи не е установен. Съответно, към възстановяване на суми на дружеството би могло да се пристъпи след: извършване на допълнителни анализи и проверки, които да установят реалната стойност на некомпенсирани разходи, вкл. каква част от тях може да се класифицира като действителен тарифен дефицит; разработване на дългосрочен механизъм, по който съответните разходи да бъдат възстановени на дружеството от фонд СЕС, при спазване на принципите от ЗЕ за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите (чл. 23, т. 4), както и за осигуряване на балансирано изменение на цените за краен клиент (чл. 24, ал. 1, т. 3); преминаване през процедура по нотификация в Европейската комисия относно предоставяне на държавна помощ.³⁴²

Въпреки че с две решения от 2014 г.³⁴³ КЕВР признава некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за минали регулаторни периоди (до 30.06.2014 г.) и приема планове за тяхното поетапно възстановяване на дружеството, посочената позиция на Комисията е поддържана последователно в решенията³⁴⁴ за определяне на цени в сектор „Електроенергетика“ за съответните регулаторни периоди след 2015 г., но допълнителни анализи и проверки за установяване на точния размер на дефицита на НЕК ЕАД за стари периоди (до 2015 г.), както и дългосрочен механизъм за неговото компенсиране на дружеството, не са изготвени.

Същевременно, съгласно извършените промени в ЗЕ (изм., ДВ, бр. 96 от 2023 г., в сила от 01.07.2025 г. – изм. ДВ, бр. 39 от 2024 г.) средствата от фонд СЕС могат да се използват за покриване на разходите, извършени от енергийно предприятие в качеството му на обществен доставчик за изкупуване на електрическа енергия по дългосрочни договори и по преференциални цени, както и тези, произтичащи от задължението му за изкупуване на електрическа енергия в качеството му на търговец на електрическа енергия, определени с решение на комисията, включително за **предходния** регулаторен период (чл. 36б, ал. 1, т. 1 от ЗЕ). От това следва, че след 01.07.2025 г. от фонда не могат да бъдат компенсирани разходи на НЕК ЕАД за стари ценови периоди (каквито са периодите преди 31.07.2015 г.), за разлика от предходната редакция на цитираната разпоредба, предвиждаща възможност за покриване на разходи, вкл. за **минали регулаторни** периоди.

Разбирането на НЕК ЕАД в тази връзка е, че разходите за минали периоди, които са претендирани от дружеството в съответното заявление за утвърждаване на цени за предходен спрямо предстоящия регулаторен период, попадат в категорията разходи за „предходния регулаторен период“.³⁴⁵

По-подробна информация за решенията на КЕВР относно некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за предходни регулаторни периоди, е представена в *Приложение № 8* към одитния доклад.

³⁴¹ **Одитно доказателство № 8**, т.1

Виж и Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. (стр. 47) и Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. (стр. 52) на КЕВР. <https://www.dker.bg/bg/resheniya>.

³⁴² **Одитно доказателство № 8**, т.1

Виж и Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. (стр. 47) и Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. (стр. 52) на КЕВР. <https://www.dker.bg/bg/resheniya>.

³⁴³ Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. на КЕВР за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ и Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г. на КЕВР за изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. [Решения за 2014 год | KEVR \(dker.bg\)](https://www.dker.bg/bg/resheniya).

³⁴⁴ Решение № Ц-19 от 30.06.2016 г. (стр. 28), Решение № Ц-19 от 01.07.2017 г. (стр. 28 и 29), Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г. (стр. 11), Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г. (стр. 55), Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. (стр. 42), Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. (стр. 49), Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. (стр. 47), Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. (стр. 52). <https://www.dker.bg/bg/resheniya>.

³⁴⁵ **Одитно доказателство № 21** (коментари на НЕК ЕАД по установени факти и обстоятелства, стр. 19).

Липсата на допълнителни анализи и проверки за установяване на точния размер на ценовия дефицит на НЕК ЕАД за стари периоди (до 2015 г.), и съответно на разработен дългосрочен механизъм за неговото възстановяване на дружеството, както и приетите изменения на ЗЕ (в сила от 01.07.2025 г.) пораждаат съществен риск извършени от НЕК ЕАД разходи във връзка с изпълнението на задълженията по обществена доставка на електрическа енергия да не бъдат компенсирани (т.е. съответните разходи да останат за сметка на дружеството).

Наред с това, при евентуално обсъждане на възможности за компенсиране на НЕК ЕАД следва да се търси подходящ баланс между интересите на всички страни, така че финансовата тежест да не се прехвърли на крайните потребители на електрическа енергия, респективно на данъкоплатците (при вариант за пряко или косвено използване на средства от бюджета), които не са отговорни за действията/ решенията на съответните компетентни органи, в чиито правомощия е приемането и прилагането на нормативната уредба в областта на електроенергетиката.

3.2. Като фактори, които са оказали негативно въздействие върху финансовото състояние на НЕК ЕАД могат да се посочат някои решения на Министерския съвет (МС) от 2022 г. и 2023 г., в т.ч.:

3.2.1. На 10.03.2022 г. МС взема решение³⁴⁶, с което задължава НЕК ЕАД да възстанови предсрочно по бюджета на МЕ сума в размер на 1 176 661 хил. лв.³⁴⁷, представляваща получена от дружеството през 2016 г. възмездна финансова помощ за погасяване на присъдени суми по Арбитражно дело № ICC Case 18086/GZ/МНМ, заведено от „Атомстройекспорт“ във връзка с прекратяването на проекта за изграждане на АЕЦ „Белене“.³⁴⁸ Съгласно решението на МС сумата следва да се възстанови до 31.03.2022 г., като впоследствие този срок е променен на 15.04.2022 г.³⁴⁹ (или с близо 1 година и 8 месеца по-рано спрямо първоначално определения през 2016 г. срок – м. декември 2023 г.)

Поради невъзможността на НЕК ЕАД да осигури цялата сума в определения от МС срок, на 14.04.2022 г. от дружеството е сключен договор с БЕХ ЕАД за получаване на заем в размер на 700 000 хил. лв. Сключването на договора е одобрено от КЕВР, на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗЕ.³⁵⁰

Към 15.04.2022 г. предоставената на НЕК ЕАД възмездна финансова помощ е възстановена изцяло на МЕ, като задължението е погасено със собствени средства на дружеството в размер на 476 661 хил. лв.³⁵¹ и с получения от БЕХ ЕАД целеви заем от 700 000 хил. лв.³⁵²

По-подробна информация относно финансовата помощ е представена в *Приложение № 9* към одитния доклад.

3.2.2. Съгласно Разпореждане № 2 от 26.04.2023 г. на МС, изменено и допълнено с Разпореждане № 4 от 23.06.2023 г., дъщерните дружества на държавните предприятия и търговските дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала следва да разпределят в полза на държавата дивидент от печалбата за 2022 г., след приспадане на съответните отчисления по чл. 247а от ТЗ, в размер не по-малък от 50 на сто, като дивидентът подлежи на внасяне до 30.06.2023 г.

³⁴⁶ РМС № 142 от 10.03.2022 г. [Решение 142 / 10.3.2022 г. \(government.bg\)](#).

³⁴⁷ Точният размер на сумата е 1 176 660 837 лева, равняващи се на 601 617 133 евро.

³⁴⁸ Финансовата помощ е предоставена от МЕ на НЕК ЕАД в изпълнение на приетия от НС Закон за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на НЕК ЕАД (обн., ДВ, бр. 76 от 30.09.2016 г.).

³⁴⁹ РМС № 224 от 13.04.2022 г. [Решение 224 / 13.4.2022 г. \(government.bg\)](#). Виж и ПМС № 52 от 13.04.2022 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 19.03.2022 г.).

³⁵⁰ **Одитно доказателство № 1**, т. II.23, II.23.5; т. II.11.2, Протокол № 15 от 31.03.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.3 към протокола; Протокол № 17 от 12.04.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.8 към протокола

³⁵¹ Точният размер на собствените средства на НЕК ЕАД възлиза на 476 660 837 лева.

³⁵² **Одитно доказателство № 1**, т. II.5, 2022, ГФО към 31.12.2022 г., Бележка 35; II.6, 2022, Актуализирана бизнес програма, т. 1.2 Заеми от БЕХ ЕАД, т. 1.2.5, стр. 56

В изпълнение на разпорежданията на МС, от НЕК ЕАД е изплатен дивидент в размер на 224 657 хил. лв. за финансовата 2022 г., като сумата е отразена в междинния финансов отчет на дружеството към 30.06.2023 г.³⁵³

На 14.12.2023 г. МС приема разпореждане³⁵⁴, съгласно което НЕК ЕАД следва да разпредели и внесе дивидент от печалбата за 2022 г. в размер 100 на сто, като оставащата разлика от 50 на сто подлежи на внасяне до 15.12.2023 г. (т.е. за дружеството възниква задължение да изплати допълнителен дивидент от 224 657 хил. лв.). Поради влошената ликвидност на НЕК ЕАД и невъзможността за осигуряване на допълнителната сума със собствени средства, от БЕХ ЕАД е отпуснат нов заем на дружеството в размер на 224 657 хил. лв., който е със срок на погасяване 31.12.2028 г.³⁵⁵

В разпореждането на МС от 14.12.2023 г. е предвидено също НЕК ЕАД да не разпределя и да не внася дивидент през 2024 г. след приемането на одитирания годишен финансов отчет за 2023 г. В тази връзка следва да се отбележи, че предвид честите промени през 2023 г. в правителствената политика по отношение на дивидентите на публичните предприятия³⁵⁶, не би могло да се гарантира, че посочената разпоредба ще остане в сила. Дори при хипотеза за промяна или отпадане на разпоредбата, очакваната печалба на НЕК ЕАД за 2023 г. (по оперативни данни) е значително по-малка от тази, отчетена през 2022 г., като евентуалното отчисляване и внасяне на дивидент в полза на държавата през 2024 г. не би имало същия ефект върху финансовото състояние на дружеството, както изплатения дивидент през 2023 г.

С решенията на МС за предсрочно и изцяло погасяване на получената от НЕК ЕАД възмездна финансова помощ в много кратък срок от неговото постановяване, както и за внасяне на допълнителен дивидент от печалбата за 2022 г., не е осигурена възможност на дружеството за предвидимо управление на паричните потоци, което е довело до непланирано (извънредно) разходване на собствени средства в размер на близо половин милиард лева (за предсрочно погасяване на финансовата помощ), както и до увеличение на дългосрочната задължнялост към БЕХ ЕАД с близо един милиард лева нови заеми.

3.3. Съгласно извършените промени в ЗЕ (ДВ, бр. 96 от 2023 г. и ДВ, бр. 39 от 2024 г.), функцията на НЕК ЕАД като обществен доставчик на електрическа енергия отпада от 01.07.2025 г. В същото време, договорът на дружеството с ТЕЦ „Марица Изток 1“ за дългосрочно изкупуване на електроенергия и разполагаемост продължава да действа до м. юни 2026 г., като съгласно договорните условия НЕК ЕАД има задължение да изкупува от централата минимално количество от 3 156 500 МВтч за календарна година (или пропорционално количество при непълна календарна година).³⁵⁷ Съответно, след 01.07.2025 г. закупените количества електроенергия от ТЕЦ „Марица Изток 1“ следва да се реализират на БНЕБ и свободния пазар (т.е. НЕК ЕАД ще действа в качеството си на търговец на електрическа енергия).³⁵⁸

В контекстна на либерализацията на пазара и продължаващото действие на договора между НЕК ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 1“ е важно да се отбележи, че прогнозираната от

³⁵³ МФО на НЕК ЕАД към 30.06.2023 г., Междинен отчет за паричните потоци, Бележка № 22. [Финансови отчети \(bgenh.com\)](https://bgenh.com).

³⁵⁴ Разпореждане № 7 от 14.12.2023 г. [Разпореждане 7 / 14.12.2023 г. \(government.bg\)](https://www.government.bg).

³⁵⁵ **Одитно доказателство № 9** (приложение по т. 8/ проект на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г. – 2028 г., раздел I, част Финансово състояние на НЕК ЕАД, раздел IX, част Разходи и т. 1.2 Заеми от БЕХ ЕАД, т. 1.2.5).

³⁵⁶ Първото разпореждане от 2023 г. на МС за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала – Разпореждане № 2 от 26.04.2023 г. е изменено и допълвано четири пъти (в т.ч. с разпореждания № № 3, 4, 5 и 7 от 2023 г.)

³⁵⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. II.5, 2022, ГФО на НЕК ЕАД към 31.12.2022 г., Бележка 38, част Дългосрочни споразумения за закупуване на електрическа енергия

³⁵⁸ Съгласно § 59 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн., ДВ, бр. 96 от 17.11.2023 г., изм. и доп. ДВ, бр. 39 от 2024 г.), енергийно предприятие, титуляр на лицензия за обществена доставка на електрическа енергия, преди влизането в сила на този закон изкупува електрическата енергия по договори за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия в качеството си на търговец на електрическа енергия.

дружеството цена за периода 2024 г. – 2026 г. на изкупуваната от централата електроенергия надхвърля 400 лв./МВтч, докато прогнозата за пазарните цени за същия период е за нива около и под 200 лв./МВтч.³⁵⁹ От това следва, че при реализиране на направените прогнози и допускания, разходите на НЕК ЕАД за задължително изкупуване на електроенергия от ТЕЦ „Марица Изток 1“ ще превишават генерираните приходи от нейната продажба на свободния пазар, т.е. НЕК ЕАД ще купува „скъпа“ енергия, чиято продажба по пазарни цени ще доведе до генериране на загуби за дружеството. В тази връзка следва да се отбележи, че последната редакция на чл. 36б, ал. 1, т. 1 от ЗЕ (в сила от 01.07.2025 г.) предвижда възможност за покриване на тази разлика от фонд СЕС, като размерът на компенсацията се определя с решение на КЕВР.³⁶⁰

В случай че бъдещите разходи на НЕК ЕАД за задължително изкупуване на електроенергия от ТЕЦ „Марица Изток 1“ превишават генерираните приходи от нейната продажба на свободния пазар и при условие, че тази разлика не бъде компенсирана, покупко-продажбата на електроенергия от централата би се отразила негативно върху финансовите резултати от оперативна дейност на дружеството, а оттам и върху цялостното му финансово състояние.

3.4. Възможността на НЕК ЕАД да участва активно и пълноценно на пазара на електрическа енергия в дългосрочен план зависи в голяма степен от успешното реализиране на стартираните инвестиционни проекти за рехабилитация, реконструкция и ново строителство на хидроенергийни обекти, чиято цел е да укрепят и развият надеждността и ефективността на основни производствени мощности на дружеството, а оттам и да подобрят сигурността на електроенергийната система на страната. Такива значими проекти са:

3.4.1. *Рехабилитация на хидроенергиен комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“ и рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол.*

Проектът се финансира от Международен фонд „Козлодуй“ (съгласно подписани споразумения³⁶¹ с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) за предоставяне на безвъзмездна помощ в размер на 26 580 хил. евро) и със собствени средства на НЕК ЕАД. Реализацията на проекта включва изпълнението на три договора³⁶² за рехабилитация/реконструкция на съоръжения на отделните централи (ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“, ВЕЦ „Момина клисура“, ПАВЕЦ „Чаира“ и ВЕЦ „Въча 1“) и един договор за консултантски услуги.^{363, 364}

Въпреки отчетеното забавяне на изпълнението, към 31.12.2023 г. ремонтните дейности на централите,³⁶⁵ с изключение на ПАВЕЦ „Чаира“, са завършени, като при някои съоръжения предстои извършване на функционални проби преди въвеждането им в експлоатация. Общата стойност на разходваните средства по договорите възлиза на

³⁵⁹ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 8, проект на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г. – 2028 г., раздел III, т. 6, раздел VI, раздел IX и Приложение № 9 към бизнес програмата

³⁶⁰ Съгласно чл. 36б, ал. 1, т. 1 (в сила от 01.07.2025 г.), Фонд СЕС се създава за управление на средствата за покриване на разходите, извършени от енергийно предприятие в качеството му на обществен доставчик за изкупуване на електрическа енергия по дългосрочни договори и по преференциални цени, както и тези, произтичащи от задължението му за изкупуване на електрическа енергия в качеството му на търговец на електрическа енергия, определени с решение на комисията, включително за предходния регулаторен период.

³⁶¹ Grant Agreement № № 049 от 06.12.2013 г., 049А от 28.05.2014 г. и 049Б от 04.11.2019 г.

³⁶² Договор № GA049A-3 от 18.05.2018 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“ и ВЕЦ „Момина клисура“; Договор № GA049A-2А от 25.04.2019 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Чаира“; Договор № GA049A-4 от 27.08.2019 г. рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол.

³⁶³ Договор № GA049A-1 от 05.08.2015 г.

³⁶⁴ **Одитни доказателства № 1**, т. II.5, 2022, ГФО на НЕК ЕАД към 31.12.2022 г., Бележка 38, част Хидроенергийни проекти и **№ 9**, приложение по т. 4

³⁶⁵ ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“, ВЕЦ „Момина клисура“ и ВЕЦ „Въча 1“.

67 215 хил. лв. без ДДС, в т.ч. 41 729 хил. лв. от финансовия ресурс по грантовите споразумения и 25 486 хил. лв. собствени средства на НЕК ЕАД.³⁶⁶

Ремонтните дейности на ПАВЕЦ „Чаира“ се извършват по договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г. с Консорциум „ABB AG & Voith Hydro GmbH & Co. KG“ и включват рехабилитация на четирите хидроагрегата (ХА) на централата. Вследствие на възникнала авария при изпълнението на функционални проби на ХА4 (на 22.03.2022 г.) и в резултат от извършени последващи проверки и анализи на причините за инцидента, и на текущото състояние на централата и отделните хидроагрегати, на 22.12.2023 г. е подписано изменение на договора, съгласно което са определени нов обхват и срок на дейностите, в т.ч. извършване на допълнителни дейности по ХА2 (свързани с модификация на турбината на хидроагрегата, което да позволи пускането ѝ в експлоатация) и преустановяване на по-нататъшното изпълнение на ремонтни работи по останалите хидроагрегати (ХА1, ХА3 и ХА4). Определеният срок за завършване на ремонтните дейности на ХА2 е до 31.12.2024 г. Разходваните средства към 31.12.2023 г. по договора възлизат на 20 343 хил. лв. без ДДС, в т.ч. 12 868 хил. лв. от безвъзмездната помощ и 7 475 хил. лв. собствени средства на НЕК ЕАД.³⁶⁷

За възстановяване на експлоатационната годност на ХА4 на ПАВЕЦ „Чаира“, на 07.03.2024 г. от НЕК ЕАД е обявена процедура за възлагане на обществена поръчка за подмяна на турбината на хидроагрегата и нейното адаптиране към съществуващото оборудване, вкл. извършване на изпитвания и въвеждане в експлоатация. Прогнозната стойност на поръчката е 53 511 хил. лв. без ДДС, а срокът за изпълнение на дейностите е до 36 месеца от датата на подписване на договора с избрания изпълнител.³⁶⁸

По информация на НЕК ЕАД, по договора³⁶⁹ с Консорциум „ABB AG & Voith Hydro GmbH & Co. KG“ са извършени доставки и услуги,³⁷⁰ свързани с турбината на ХА4 и нейното оборудване, които предстои да бъдат подменени, като стойността на тези дейности възлиза на 975 хил. евро (EUR) или близо 2 000 хил. лв. без ДДС. В същото време, в обхвата на новата обществена поръчка е предвидена подмяна на цялото турбинно оборудване и е дадена възможност за предлагане на проектантско решение за смяна на турбинния регулатор³⁷¹ и агрегата за техническо водоснабдяване, от което следва, че извършените вече дейности и съответстващите им разходи може да се окажат ненужни/неотнормирани към предстоящите за изпълнение работи.³⁷² Спремите дейности по ХА1 и ХА3, както и обявената обществена поръчка за ХА4 показват, че за продължаването на ремонта на ПАВЕЦ „Чаира“ ще бъдат необходими още значителни по размер финансови средства. В тази връзка, на НЕК ЕАД е осигурена възможност за ползване на държавно гарантиран заем, като в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. (ЗДБРБ за 2024 г.)³⁷³ е предвидена възможност за издаване на държавна гаранция в размер до 80 000 хил. лв.

По-подробна информация за изпълнението към 31.12.2023 г. на договорите по проекта за рехабилитация на хидроенергиен комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“ и на ВЕЦ „Въча 1“, е представена в *Приложение № 10* към одитния доклад.

3.4.2. Проект за увеличаване обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждане на язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с язовир „Чаира“ (проект/обект „Яденица“).³⁷⁴

³⁶⁶ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 4

³⁶⁷ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 4

³⁶⁸ [Регистър на обществените поръчки \(eop.bg\)](http://eop.bg).

³⁶⁹ Договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г.

³⁷⁰ Доставка на окомплектован турбинен регулатор, турбинно оборудване и агрегат за техническо водоснабдяване, и инсталационни работи.

³⁷¹ Система за автоматично регулиране на оборотите и активната мощност.

³⁷² **Одитно доказателство № 14.2**, отговори и приложения по т. III, т. 2

³⁷³ Чл. 71, ал. 4, т. 3 от ЗДБРБ за 2024 г.

³⁷⁴ **Одитни доказателства № 1**, (т. II.5, 2022, ГФО на НЕК ЕАД към 31.12.2022 г., Бележка 38, част Хидроенергийни проекти и № 9, приложение по т. 5

Проектът предвижда увеличаване на полезния обем на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ от 4,2 млн. куб. м. на 13,4 млн. куб. м. чрез изграждане на язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел с дължина 6 730 м. и диаметър 7,00 м. за връзка с язовир „Чаира“. Реализацията на инвестиционното намерение има за цел увеличаване на експлоатационния потенциал на централата (вкл. увеличение на работата в генераторен режим от 6 на 20 часа и в помпен режим от 8,5 на 22,5 часа), а оттам и оптимизиране на структурата на генериращите, балансиращи и резервни мощности на електроенергийната система на страната.³⁷⁵

Към 31.12.2023 г. по проекта са извършени различни дейности, предхождащи започването на строителство, в т.ч.: проучвателни и проектни работи; оценка за въздействието върху околната среда; одобряване на подробен устройствен план; учредяване на сервитути; оценка за съответствие на инвестиционния проект със съществените изисквания на строежите; издаване на актове за собственост; учредяване право на строеж върху държавни имоти³⁷⁶; различни анализи, оценки, разрешения, съгласувания и експертни становища; и др.³⁷⁷

За обекта е издадено Разрешение за строеж № РС-3 от 20.01.2023 г., в сила от 11.02.2023 г.³⁷⁸

Извършените разходи по проекта към края на 2023 г. възлизат на 5 970 хил. лв. без ДДС³⁷⁹, в т.ч. 2 512 хил. лв. собствени средства на НЕК ЕАД и 3 458 хил. лв. от външни източници^{380 381}.

По оценки на НЕК ЕАД, прогнозната сметна стойност за строителството на обекта възлиза на 450 000 хил. лв.³⁸² В тази връзка, основното предизвикателство пред дружеството е свързано с осигуряването на финансиране, като усилията са насочени към това проектът да придобие статут на „проект от общ интерес“ и съответно да бъде включен в списъка с проекти по Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и Съвета от 30 май 2022 г., а оттам и да кандидатства за финансиране по линия на европейските механизми и програми. За да се случи това обаче е необходимо да се отстранят определени забележки на Европейската комисия (Главна дирекция „Околна среда“), свързани с изпълнението на екологични изисквания и по-конкретно с необходимостта от разработване на специфични и подробни природозащитни цели и мерки за четири защитени зони от Натура 2000, намиращи се в района на обекта.³⁸³

За финансиране на проекта НЕК ЕАД може да ползва и държавно гарантиран заем, като за тази цел в ЗДБРБ за 2024 г.³⁸⁴ е предвидена възможност за издаване на държавна гаранция в размер до 75 000 хил. лв.

³⁷⁵ [НЕК ЕАД - Проект Яденица \(nek.bg\)](#). Виж и Разрешение за строеж № РС-3 от 20.01.2023 г., издадено от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

³⁷⁶ Виж РМС № 400 от 20.06.2022 г. [Решение 400 / 20.6.2022 г. \(government.bg\)](#).

³⁷⁷ [Одитно доказателство № 9](#), приложение по т. 5

³⁷⁸ [Публичен регистър по чл. 3, ал. 4 от Закона за устройство на територията на издадените разрешения за строеж през 2023 година | МРРБ \(mrrb.bg\)](#). Отговори на министъра на енергетиката (регистрирани в НС с вх. № 49-354-06-820 от 27.06.2023 г. и вх. № 49-354-06-1670 от 14.11.2023 г.) на въпроси на народни представители. [Въпроси - Народно събрание на Република България \(parliament.bg\)](#) и [Въпроси - Народно събрание на Република България \(parliament.bg\)](#).

³⁷⁹ В стойността на разходите не са включени разходи за охрана, които са част от общите договори за охрана на обекти на НЕК ЕАД, както и разходи за такси към държавни и други институции, за данъчни оценки и др.

³⁸⁰ В т.ч. 2 058 хил. лв. по Грантово споразумение № INEA/CEF/ENER/M2014/008 с Изпълнителна агенция Иновации и мрежи (INEA) към Европейската комисия, по линия на Механизма за свързване на Европа.

³⁸¹ [Одитно доказателство № 9](#), приложение по т. 5

³⁸² [Одитно доказателство № 9](#), приложение по т. 5

³⁸³ Отговори на министъра на енергетиката (регистрирани в НС с вх. № 49-354-06-820 от 27.06.2023 г. и вх. № 49-354-06-1670 от 14.11.2023 г.) на въпроси на народни представители. [Въпроси - Народно събрание на Република България \(parliament.bg\)](#) и [Въпроси - Народно събрание на Република България \(parliament.bg\)](#).

³⁸⁴ Чл. 71, ал. 4, т. 4 от ЗДБРБ за 2024 г.

Въпреки извършените дейности по рехабилитация на ПАВЕЦ „Чаира“ и разходваните към 31.12.2023 г. средства от над 20 000 хил. лв. без ДДС, привеждането в експлоатационна годност на хидроагрегатите на централата не е постигнато. Обявената нова обществена поръчка за подмяна на турбината на ХА4, продължаващите ремонтни работи на ХА2, както и спрениите дейности по ХА1 и ХА3 показват, че за цялостното завършване на ремонта на ПАВЕЦ „Чаира“ ще са необходими както допълнително време, така и още значителни финансови ресурси. Посочените обстоятелства в допълнение със съществената несигурност по отношение на реализацията на проект „Яденица“ (предвид високата стойност на проекта и неосигуреното към момента финансиране) не създават условия за предвидимо и ефективно използване на най-голямата производствена мощност на НЕК ЕАД³⁸⁵, а от там и за разгръщане на пълния потенциал на дружеството като основен производител на електрическа енергия от възобновяеми източници и ключов участник за гарантиране на сигурността на електроенергийната система на страната.

3.5. Като фактор с дългосрочно въздействие върху финансовото състояние на НЕК ЕАД следва да се посочи и високата задлъжнялост на дружеството към БЕХ ЕАД.

Основното предназначение на заемите, отпуснати от БЕХ ЕАД на НЕК ЕАД е за погасяване/ покриване на различни задължения на дружеството³⁸⁶ (т.е. за преодоляване на ликвидни затруднения), а не за инвестиции, които да развият производствения капацитет на Компанията и да носят добавена стойност.

Съгласно действащите към м. март 2024 г. условия и погасителни планове на сключените с БЕХ ЕАД договори за заеми и споразумения за разсрочване на задължения, плащанията (погашенията) на годишна база, които НЕК ЕАД следва да извърши (в т.ч. главници и лихви) са посочени в следната таблица:³⁸⁷

Година	Обща стойност (сума) в лева на дължимите плащания към БЕХ ЕАД по сключени споразумения и договори за заеми	В т.ч. главници	В т.ч. лихви
1	2	3	4
2024	296 964 827,61	194 467 294,99	102 497 532,62
2025	326 167 014,29	229 365 280,15	96 801 734,14
2026	324 529 514,22	234 403 532,94	90 125 981,28
2027	322 892 014,26	239 586 149,77	83 305 864,49
2028	570 267 799,95	497 258 893,97	73 008 905,99
2029	195 089 167,24	133 607 631,70	61 481 535,54
2030	147 669 521,75	89 306 320,51	58 363 201,24
2031	86 140 554,35	53 439 183,70	32 701 370,65
Обща стойност:	2 269 720 413,66	1 671 434 287,73	598 286 125,93

Източник: НЕК ЕАД.

В същото време, финансовите прогнози на НЕК ЕАД за периода 2024 г. – 2028 г. (съгласно проекта на Бизнес програма за периода 2024 г. – 2028 г.) показват, че планираните приходи са по-големи от оперативните разходи (без амортизации и финансови разходи), но очакваната положителна разлика през отделните години на периода няма да бъде достатъчна за покриване (погасяване) на

пълния размер на дължимите плащания към БЕХ ЕАД.³⁸⁸ Обобщена информация за това е представена в следващата таблица:

№ по ред	Показатели	Мярна ед.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	2		3	4	5	6	7
1	Приходи*	хил. лв.	2 784 986	1 980 051	1 062 795	501 306	506 197
2	Разходи (без амортизации и финансови разходи)**	хил. лв.	2 576 271	1 637 320	774 484	234 785	238 905
3	"Приходи" минус "Разходи" (разлика)	хил. лв.	208 715	342 731	288 311	266 521	267 292
4	Дължими плащания (погашения) на годишна база към БЕХ ЕАД по споразумения и договори за заеми***	хил. лв.	296 965	326 167	324 530	322 892	570 268
5	"Ред 3" минус "Ред 4" (разлика)	хил. лв.	-88 250	16 564	-36 219	-56 371	-302 976

* Прогнозна стойност съгласно проекта на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г. - 2028 г.
** Прогнозна стойност съгласно проекта на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г. - 2028 г.
*** Съгласно предоставена информация от НЕК ЕАД с писмо, рег. № ЦУ-104-00-25-3 от 25.03.2024 г.

³⁸⁵ ПАВЕЦ „Чаира“ е с инсталирана мощност от 864 МВтч в генераторен режим и 784 МВтч в помпен режим.

³⁸⁶ **Одитни доказателства № 1**, т. II.5, 2022, ГФО на НЕК ЕАД към 31.12.2022 г., Бележка 39.2; и т. II.23 и **№ 9**, т. 8, проект на Бизнес програма на НЕК ЕАД за 2024 г.-2028 г., раздел IX, т. 1.2 Заеми от БЕХ ЕАД

³⁸⁷ **Одитно доказателство № 7.1**, приложение по т. 1

³⁸⁸ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 8, проект на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г.-2028 г., раздел IX Финансов план

В тази връзка, в разработения от НЕК ЕАД проект на Бизнес програма (2024 – 2028) са предвидени основно лихвени плащания по отделните заеми/споразумения, без погашения на главници.³⁸⁹

Допълнително следва да се отбележи, че за финансиране на продължаващия ремонт на ПАВЕЦ „Чаира“, както и за строителството на обект „Яденица“, НЕК ЕАД може да ползва държавногарантирани заеми,³⁹⁰ което, в случай че се реализира, би увеличило допълнително дългосрочната задължнялост на дружеството, а оттам и „напрежението“ върху неговите парични потоци (предвид, че погашенията на главници и лихви по съответните заемни споразумения генерират изходящи парични потоци). Наред с това е важно да се уточни, че тези заеми са с инвестиционно предназначение и тяхното евентуално ползване, при условие че е добре обосновано, би могло да генерира добавена стойност за дружеството.

Ликвидните затруднения на НЕК ЕАД и невъзможността на дружеството да погасява в пълен размер дължимите плащания (главници и лихви) по действащите заемни споразумения и договори с БЕХ ЕАД показват необходимост от търсене на варианти за допълнително разсрочване (предоговаряне) на задълженията и/или за тяхното рефинансиране.³⁹¹ Това обаче следва да се извърши въз основа на задълбочен анализ и да е съобразено с финансовите възможности на НЕК ЕАД, като в противен случай се поражда риск от изпадане на дружеството в т. нар. дългова спирала.

III. Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД

1. Обща информация

Съгласно чл. 15 от Разпореждане № 46 на МС от 7.11.1991 г. за образуване на еднолично търговско дружество с държавно имущество „Национална електрическа компания“ АД (НЕК ЕАД) новообразуваното дружество поема всички активи и пасиви на преобразуваните обединения и комбинати, както и другите им предприятия от системата на Комитета по енергетика^{392,393}, и част от имуществото на организациите по Разпореждания № 45 и № 47 на МС от 1991 г., съгласно разделителни протоколи.

Дружеството управлява и стопанисва недвижими имоти - 1 074 сгради и 717 земи³⁹⁴ с обща балансова стойност³⁹⁵, както следва: към 31.12.2021 г. – 185 891 хил. лв. (земи – 63 255 хил. лв.³⁹⁶ и сгради – 122 636 хил. лв.) и към 31.12.2022 г. – 183 953 хил. лв. (земи – 63 180 хил. лв.³⁹⁷ и сгради – 120 773 хил. лв.). НЕК ЕАД стопанисва и активи –

³⁸⁹ **Одитно доказателство № 9**, приложение по т. 8, проект на Бизнес програма на НЕК ЕАД за периода 2024 г.-2028 г., раздел IX Финансов план, т. 1.2 Заеми от БЕХ ЕАД

³⁹⁰ Предвид регламентираната възможност в ЗДБРБ за 2024 г. (чл. 71, ал. 4, т. 3 и т. 4) за издаване на държавни гаранции в общ размер до 155 000 хил. лв. (в т.ч. до 80 000 хил. лв. продължаване на ремонта на ПАВЕЦ „Чаира“ и до 75 000 хил. лв. за реализацията на проект „Яденица“).

³⁹¹ **Препоръка П.3**

³⁹² Приложение № 1 от Разпореждане № 46 на МС от 7.11.1991 г. (Списък на преобразуваните предприятия от обединения и комбинати и други предприятия от системата на Комитета по енергетика)

³⁹³ Съгласно чл. 1 от Приложение към чл. 1 от ПМС № 227 от 7.11.1991 г. за определяне основните функции и задачи на Комитета по енергетика, същият е орган на МС за провеждане на държавната политика в областта на енергопроизводството и въгледобива (създаден с Указ № 2604 от 22.11.1989 г. за закриване и създаване на комитети при МС и закрит с ПМС № 129 от 10.06.1996 г., обн., ДВ, бр. 51 от 14.06.1996 г.)

³⁹⁴ **Одитни доказателства № 1, II, т. 32 и № 10**, т. 2

³⁹⁵ В сметка 201 се завеждат земи/терени, сметка 203 – сгради и конструкции (Наръчник със счетоводни политики, 01.01.2019 г.)

³⁹⁶ **Одитно доказателство № 1, II, т. 5** Годишен доклад за дейността за 2021 г. (стр. 35): „към 31.12.2021 г. стойността на земите включва активи с балансова стойност 1,132 хил. лв., които са обявени за ПДС по ЗВ“ и Регистър земи и сгради на НЕК ЕАД 31.12.2021 г. – инвентариз. опис на земи и сгради към 31.12.2021 г.

³⁹⁷ **Одитно доказателство № 1, II, т. 5** Годишен доклад за дейността за 2022 г. (стр. 31): „към 31.12.2022 г. стойността на земите включва активи с балансова стойност 1,133 хил. лв., които са обявени за ПДС по ЗВ“ и Регистър земи и сгради на НЕК ЕАД 31.12.2022 г. – инвентаризационен опис на земи и сгради към 31.12.2022 г.

водностопански съоръжения с балансова стойност към 31.12.2021 г. 872 920 хил. лв.³⁹⁸, съответно към 31.12.2022 г. 863 383 хил. лв.³⁹⁹, които са обявени за ПДС по Закона за водите (ЗВ).⁴⁰⁰

Структурното звено, ангажирано с дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти на дружеството е дирекция „Административна“, на пряко подчинение на ИД на НЕК ЕАД.⁴⁰¹ Дирекцията включва два отдела: отдел „Международно сътрудничество и връзки с обществеността“ и отдел „Административно обслужване“ с два сектора: сектор „Почивно дело“ и сектор „Управление на собствеността“.⁴⁰²

Отдел „Административно обслужване“⁴⁰³ организира дейностите по поддържане на сградата на ЦУ и почивните бази на дружеството и осъществява контрол върху качеството на изпълнените ремонтни работи, съдейства за подготовката и провеждането на процедури за ремонт на ЦУ и почивните домове, в т.ч. за доставка на оборудване и обзавеждане за тях, организира и контролира събираемостта на наемите от жилищните и нежилищните помещения, дружествена собственост, като изготвя ежемесечни справки, извършва преглед и съгласуване на преписките, влизаци за решение в СД и др. Сектор „Почивно дело“ участва в изработването на вътрешно-ведомствените правила за ползването на централизираните почивни домове на дружеството, изготвя разпределение на смените по продължителност и по календар, с цел оптимално използване на наличната почивна база, изготвя справки, отчети и доклади за състоянието на почивното дело в дружеството и др. Сектор „Управление на собствеността“ координира, контролира и отговаря за всички действия по стопанисването, управлението и разпореждането със собствеността на НЕК ЕАД в община Белене, Свищов и Плевен и следи процедурите по управление и разпореждане с движимо и недвижимо имущество, собственост на НЕК ЕАД.

Дейности по управление и стопанисване на недвижимите имоти на НЕК ЕАД са възложени и на вътрешноструктурните единици към дружеството: ПВЕЦ и ПЯиК, в частност на техните управители, които са пряко подчинени на ИД на НЕК ЕАД.⁴⁰⁴ Съгласно длъжностните характеристики⁴⁰⁵ на управителите на предприятията основните им функции са да ръководят, организират и координират работата в съответствие с дадените им пълномощия от ИД, да осигуряват текущ контрол и координиране на ежедневния работен процес, да отговарят за обезпечаване на техническите и организационните дейности и ръководят дейностите по експлоатация и ремонт на съоръжения и сгради. С пълномощни на ИД на НЕК ЕАД⁴⁰⁶ са им предоставени права да организират и координират дейността на структурните звена на предприятията, да издават заповеди за стопанисване на имуществото на предприятията в съответствие с нормативните актове и политиката на дружеството, да организират и извършват инвентаризация на активите, да заявяват и да получават от съответните държавни или общински органи удостоверителни документи, касаещи активите, предоставени на предприятията (преписи от документи за собственост или скици, удостоверения за данъчни оценки и др.) и др.

В НЕК ЕАД не се води регистър на недвижимите имоти, собственост или предоставени за управление на дружеството.⁴⁰⁷ Имотите се завеждат в инвентарни книги, в които се отразяват данни за съответния актив: сметка, SAP номер, дата на капитализация,

³⁹⁸ Одитно доказателство № 1, П, т. 5 ГФО за 2021 г. (стр. 45 – Активи ПДС)

³⁹⁹ Одитно доказателство № 1, П, т. 5 ГФО за 2022 г. (стр. 44 – Активи ПДС)

⁴⁰⁰ виж. т. 2.3

⁴⁰¹ Одитно доказателство № 1, П, т. 2

⁴⁰² Одитно доказателство № 1, П, т. 3 Функц. х-ристика на д-я „Административна“, в сила от 12.03.2021 г.

⁴⁰³ Одитно доказателство № 1, П, т. 3 Функц. х-ристика на отдел „Адм. обслужване“, в сила от 01.07.2015 г.

⁴⁰⁴ Одитно доказателство № 1, П, т. 2

⁴⁰⁵ Одитно доказателство № 1, П, т. 3 Длъжностни характеристики на управителите на ПВЕЦ и ПЯиК

⁴⁰⁶ Одитно доказателство № 1, П, т. 12 Пълномощни на ИД, рег. №№ 18694/02.10.2019 г. и 762/11.05.2022 г., за упълномощаване на управителя на ПВЕЦ; Пълномощни на ИД, рег. №№ 5009/21.07.2021 г. и 765/11.05.2022 г., за упълномощаване на управителя на ПЯиК

⁴⁰⁷ Препоръка Ш.3

описание на актива, отчетна стойност, натрупана амортизация и балансова стойност на актива. В дружеството не се води картотека на недвижимите имоти, собственост на НЕК ЕАД. В ЦУ се съхраняват оригиналите или заверени копия от документите за собственост.⁴⁰⁸

2. Стопанисване на недвижимите имоти на НЕК ЕАД.

НЕК ЕАД стопанисва различни по вид недвижими имоти, в т.ч. жилищни, административни, складови, производствени сгради, хидротехнически съоръжения, енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВЕЦ и др.

2.1. Жилищни имоти, стопанисвани от НЕК ЕАД.

НЕК ЕАД стопанисва 388 бр. жилищни помещения, разпределени по съответните структурни звена към дружеството, както следва: Централно управление (ЦУ) - апартамент и 2 къщи, находящи се в гр. София; сектор „Управление на собственост“ – офис Белене – 289 апартамента (227 в гр. Белене, 60 в гр. Плевен и 2 в гр. Свищов); ПЯиК – 53 апартамента и два кантона (един четиристаен и един с два гаража); ПВЕЦ – 33 жилищни имоти (в т.ч. жилищни блокове и апартаменти) и 8 бунгала/сглобяеми сгради.⁴⁰⁹

Към момента на изпълнение на одита около 300 (77 на сто) от жилищните имоти, собственост на НЕК ЕАД, не се ползват от дружеството. Като причини за това най-общо се посочват липсата на необходимост при осъществяване на дейността на дружеството и липсата на интерес от страна на служителите и/или външни лица за наемане или закупуване на имотите, които в голямата си част са придобити при учредяването на НЕК ЕАД през 1991 г.⁴¹⁰ в резултат на преобразуването на държавните предприятия, обединения и комбинати в системата на енергетиката. Част от жилищните имоти⁴¹¹ са изградени и включени в имуществото на НЕК ЕАД във връзка с реализацията на проекта за изграждане на втора атомна централа АЕЦ „Белене“, който към настоящия момент е прекратен.^{412,413}

2.1.1. Жилищни имоти, стопанисвани от ЦУ на НЕК ЕАД.

От ЦУ на НЕК ЕАД, дирекция „Административна“ се стопанисват три жилищни имота на територията на гр. София (1 апартамент и 2 къщи), които не се ползват от дружеството.⁴¹⁴

Сектор „Управление на собственост“ – офис Белене към ЦУ стопанисва 289 апартамента (227 в гр. Белене, 60 в гр. Плевен и 2 в гр. Свищов), от които към 31.12.2022 г. не се ползват 262 имота.

По информация на дружеството⁴¹⁵ през 2023 г. са предприети действия за продажба на част от неизползваните жилищни помещения.

а) С Решение на МС (РМС) № 867 от 7.12.2023 г. за продажба на недвижим имот – собственост на НЕК ЕАД, на едноличния собственик на дружеството (БЕХ ЕАД), е дадено съгласие на основание чл. 30, ал. 1, т. 9 от ППЗПП за продажба чрез пряко договаряне с БЕХ ЕАД на недвижим имот (апартамент), находящ се в гр. София, при условията и по реда на ППЗПП. По отношение на другите два имота, находящи се в гр. София, преди одитирания период (през 2017 г.) са обявявани публични търгове, но поради липса на

⁴⁰⁸ Одитни доказателства № 1, II, т. 32 и № 10, т. 4 и 5

⁴⁰⁹ Одитно доказателство № 10, т. 3.1

⁴¹⁰ С Разпореждане № 46 на МС от 7.11.1991 г. за образуване на НЕК ЕАД и Решение № 29869 от 28.12.1991 г. на СГС за регистрация на НЕК ЕАД

⁴¹¹ 289 жилищни имоти, находящи се в гр. Белене, Плевен и Свищов

⁴¹² С РМС № 260 от 8.04.2005 г. е дадено съгласие за изграждане на ядрена централа на площадка „Белене“. Проектът е прекратен с РМС № 250 от 29.03.2012 г., с което са отменени РМС по т. 57 от протокол 17 от 29.04.2004 г., РМС № 259 от 2005 г. за определяне на енергиен обект „Ядрена централа на площадка „Белене“ като обект с национално значение и на РМС № 260 от 2005 г. за изграждане на ядрена централа на площадка „Белене“, и Решение на НС от 29.03.2012 г. за прекратяване изграждането на Ядрена централа на площадка „Белене“ (обн., ДВ, бр. 28 от 6.04.2012 г.)

⁴¹³ Одитно доказателство № 11

⁴¹⁴ Одитно доказателство № 10, т. 3.1

⁴¹⁵ Одитно доказателство № 11

интерес не са продадени и по информация от одитираната организация предстои инициране на процедура за продажбата им.

б) През 2023 г. от НЕК ЕАД е обявена продажба чрез електронен търг⁴¹⁶ на 60 апартамента, собственост на НЕК ЕАД, представляващи част от жилищен блок, находящ се в гр. Плевен.⁴¹⁷ Търгът е проведен по реда на Наредбата за електронната платформа за продажба на имоти - частна държавна собственост, и на имоти - собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала.

Търгът е спечелен от единствения участник с предложена цена 2 602 хил. лв. без ДДС. В изпълнение на чл. 66 във връзка с чл. 33 от Закона за собствеността от страна на дружеството е отправено предложение до община Плевен, като собственик на поземления имот, в който е изграден жилищния блок, да закупи сградата при същите условия. Съгласно тръжната документация на проведения търг⁴¹⁸, в случай че общината приеме да изкупи жилищния блок, тръжната процедура се прекратява, като дружеството не носи отговорност пред участниците. При отказ на община Плевен да изкупи жилищния блок или липса на отговор в срок от един месец от получаване на предложението за закупуване, действията по приключване на тръжната процедура продължават с оглед прехвърляне правото на собственост върху имота на спечелилия търга участник.

С решение на Общинския съвет - Плевен⁴¹⁹ направеното предложение е прието, като е взето решение имотът да се придобие възмездно от НЕК ЕАД, за сумата 2 602 хил. лв. без ДДС, а кметът на общината е оправомощен да проведе преговори с продавача относно начина и сроковете за плащане на продажната цена за закупуване на сградата, както и да предприеме всички необходими правни и фактически действия за изпълнение на решението.⁴²⁰ Придобиването на жилищния имот от община Плевен е заложено в Програмата за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост в община Плевен през 2024 г.⁴²¹

По информация на дружеството извършените в периода 2021 г. – 2022 г. разходи за поддръжка (данък недвижим имот, такса битови отпадъци, застраховка и охрана) на жилищния блок, предмет на разпоредителната процедура, възлизат на 192 хил. лв., като за 2021 г. размерът им е 96 385 лв., а за 2022 г. – 95 977 лв.⁴²² С най-голям дял (80 на сто) от общите разходи за поддръжка са разходите за охрана на обекта – общо 154 хил. лв. за одитирания период.

в) От общо 227-те жилищни имота, находящи се в гр. Белене, само приблизително 12 на сто са били отдадени под наем през одитирания период (28 апартамента към 31.12.2021 г. и 27 към 31.12.2022 г.). Разходите за стопанисване на жилищните имоти (данък недвижим имот, такса битови отпадъци, застраховка) са в размер на 76 хил. лв., съответно 38 хил. лв. за 2021 г. и 38 хил. лв. за 2022 г., като най-значителен дял от направените разходи за поддръжка на имотите (повече от 70 на сто) заемат тези за

⁴¹⁶ <https://estate-sales.uslugi.io/past-public?authority=102&place=&datefrom=01.01.2023&dateto=31.12.2023> (№ на тръжна процедура 732)

⁴¹⁷ Жилищен блок № 323 на пет етажа (60 бр. апартамента, 18 бр. гаражи, 60 бр. мази, 2 бр. помещения за абонатно и 4 бр. общи помещения), находящ се в гр. Плевен, ж.к. „Кайлъка“, със застроена площ 869.56 кв.м и разгъната застроена площ 5 863.54 кв.м, построена върху общински поземлен имот с идентификатор 56722.666.244

⁴¹⁸ Раздел I. Правила за провеждане на електронен търг (т. 6)

⁴¹⁹ <https://obs.pleven.bg/bg/protokoli-i-resheniya/obs-protokol-6-ot-11012024-g>; Решение № 034 от 11.01.2024 г. на ОбС Плевен

⁴²⁰ Цялата преписка е публично достъпна на официалната страница на ОбС Плевен, секция „Заседания на Общински съвет“: <https://obs.pleven.bg/bg/materiali-za-zasedanie-na-obshtinski-savet-pleven-na-11012024-g>

⁴²¹ Приета с Решение № 078/15.02.2024 г. на ОбС Плевен

⁴²² **Одитно доказателство № 11, т. 2**

застраховане на имотите в размер на 56 хил. лв. От дружеството не са извършвани разходи за охрана на обектите.⁴²³

Реализираните през одитирания период приходи от отдаване под наем на жилищата, находящи се в гр. Белене, са в размер на 51 хил. лв.⁴²⁴ (26 хил. лв. за 2021 г. и 25 хил. лв. за 2022 г.). По информация на дружеството предстои стартиране на процедури за продажба на имоти в гр. Белене, за които има заявен интерес от работници и служители на НЕК ЕАД и от външни кандидати.

г) НЕК ЕАД е собственик и на два жилищни имота в гр. Свищов, за които по информация от дружеството през одитирания период няма заявен интерес за наемането им.

2.1.2. Жилищни имоти, стопанисвани от Предприятие „Язовири и каскади“ и Предприятие „Водоелектрически централи“

„Националната електрическа компания“ ЕАД чрез ПЯиК стопанисва 56 имота, предназначени за задоволяване на жилищни нужди на работници и служители на дружеството, като към 31.12.2022 г. 19 от тези имоти не се ползват (34 на сто). Посочени са комплексни причини за тяхната незаетост през одитирания период. Част от тези имоти са построени преди или по време на изграждането на язовирите и хидротехническите съоръжения към тях, намират се в близост до хидротехническите съоръжения, поддържани и експлоатирани от ПЯиК, и са отдалечени от населени места. Освен за жилищни нужди, част от жилищните помещения, се ползват от работници и специалисти на дружеството, когато се налага извършването на дейности, свързани с производствената програма на НЕК ЕАД, и на аварийни ремонти, както и за съхранение на механизация и уреди, ползвани за ремонти и периодични геодезически и водостопански замервания. По информация на одитирания обект е в ход процедура по продажба на част от жилищата на настоящите им наематели, работници и служители на дружеството.⁴²⁵

„Националната електрическа компания“ ЕАД чрез ПВЕЦ стопанисва 41 жилищни имоти (33 апартамента и 8 бунгала/сглобяеми сгради), като 16 от тях (или 39 на сто) са свободни към края на одитирания период, тъй като не е проявен интерес от служители или външни лица за наемане/закупуване на имотите. Останалите имоти (8 бунгала/сглобяеми сгради) се намират в районите на поддържани и експлоатирани от ПВЕЦ съоръжения, като част от тях се ползват от дежурния и охранителен персонал на обектите.⁴²⁶ В предоставената от одитирания обект справка⁴²⁷ за приходите от наеми и разходите за стопанисване на жилищните имоти на ПВЕЦ е направено уточнение, че идентифицирането на разходите за част от имотите, стопанисвани от ПВЕЦ, е невъзможно, поради което са посочени общите разходи за издръжка на съответните централи (ВЕЦ и ПАВЕЦ).

Обобщена справка за приходите от наеми и разходите за стопанисване на жилищните имоти, собственост на НЕК ЕАД, е дадена в следната таблица:

⁴²³ Одитно доказателство № 11, т. 2

⁴²⁴ По информация на дружеството в посочените приходи са отразени сумите от наеми преди отчисление на дължимите към бюджета 50 % от платени наеми.

⁴²⁵ Одитно доказателство № 11, т. 2

⁴²⁶ Одитно доказателство № 11, т. 2

⁴²⁷ Одитно доказателство № 11, т. 2

№ по ред	Структурно звено, стопанисващо жилищните имоти, собственост на НЕК ЕАД	Брой жилищни имоти	Приходи и разходи (в лв.)			
			2021 г.		2022 г.	
			Приходи	Разходи	Приходи	Разходи
1	Централно управление	3	0	690	0	820
1.1	Сектор „Управление на собственост“ – офис Бeлeнe	289	26 066	134 400	25 439	134 930
2	Предприятие „Язовири и каскади“	56	80 564	172 092	80 491	151 271
3	Предприятие „Водноелектроенрически центри“	41	18 924	5 577 (за 22 имота) За 19 имота е посочено, че разходите за поддръжка на всички имоти, машини и съоръжения във всяка ВЕЦ/ПАВЕЦ се осчетоводяват в общи контролни поръчки и не е възможно идентифицирането на разходите за конкретния жилищен имот. Посочени са всички разходи за съответния ВЕЦ/ПАВЕЦ.	20 481	4 977 (за 22 имота) За 19 имота е посочено, че разходите за поддръжка на всички имоти, машини и съоръжения във всяка ВЕЦ/ПАВЕЦ се осчетоводяват в общи контролни поръчки и не е възможно идентифицирането на разходите за конкретния жилищен имот. Посочени са всички разходи за съответния ВЕЦ/ПАВЕЦ.

През одитирания период не са извършвани проверки и не са изготвяни обобщени доклади и анализи във връзка с дейностите по стопанисване и управление на недвижимите имоти, собственост на НЕК ЕАД. От дружеството са предприемани конкретни действия и мерки по отношение на определени имоти или групи имоти съобразно тяхната специфика, състояние и нужди на дружеството.⁴²⁸

2.2. Почивни бази на НЕК ЕАД

През одитирания период НЕК ЕАД стопанисва 15 почивни бази, като същите не са отдавани под наем на трети лица.⁴²⁹

В периода 2021 г. - 2022 г., в т.ч. и към настоящия момент, пет от почивните бази на НЕК ЕАД⁴³⁰ не се използват и са затворени за посетители⁴³¹, като посочените от дружеството причини за това са неатрактивното им местоположение и липсата на посещаемост през последните години. Почивен дом „Енерго“ Лобош не се използва поради незавършено строителство на обекта и е със степен на завършеност „груб строеж“.⁴³² По информация на одитирания обект със Заповед № 491/17.11.2000 г. на Председателя на Държавна агенция по енергетика и енергийни ресурси активът, собственост на „Електроразпределение София-област“ ЕАД, и представляващ обект: „Почивна станция „Лобош“-незавършено строителство (разходи за придобиване на ДМА) и прилежащ терен на обекта“, е прехвърлен и включен в допълнителния капитал на НЕК ЕАД. Съгласно констативен нотариален акт от 2015 г. за собственост на НЕК ЕАД върху недвижимия имот почивният дом, представляващ двуетажна масивна стоманобетонна сграда със ЗП 1504 кв.м., построена на основание строително разрешение № 22/15.12.1995 г., е със степен на завършеност „груб строеж“. От дружеството не се посочват причините за незавършеното строителство.

През одитирания период от страна на НЕК ЕАД не са извършвани проверки и не са изготвяни анализи, доклади или др. във връзка с дейностите по управление и стопанисване на почивните бази, които не се ползват. От дружеството са провеждани процедури за продажба на Почивни домове „Енерго“ Наречен и „Енерго“ Витиня през 2015 г. и процедура за отдаване под наем на Почивен дом „Енерго“ Ботаническа градина през

⁴²⁸ Одитно доказателство № 11

⁴²⁹ Одитни доказателства № 6, т. 2 и № 10, т. 3.2

⁴³⁰ Почивен дом „Енерго“ Наречен, Почивен дом „Енерго“ Витиня, Почивен дом „Енерго“ Лобош, Учебен център „Трудовец“, Почивен дом „Енерго“ Ботаническа градина

⁴³¹ Одитно доказателство № 10, т. 3.2

⁴³² Одитно доказателство № 6, т. 2

2018 г.⁴³³, но процедурите са прекратени поради липса на подадени заявления за участие от заинтересовани кандидати. В отговор на запитване какви действия ще бъдат предприети от страна на дружеството по отношение на почивните бази, от НЕК ЕАД се уточнява, че е иницирана процедура за продажба на четири от тях: Почивни домове „Енерго“ Наречен, „Енерго“ Витиня, „Енерго“ Лобош и Учебен център „Трудовец“.⁴³⁴

Почивните домове представляват почивни станции по смисъла на § 1, т. 26 от Допълнителните разпоредби на Закона за туризма (ЗТ) и като такива са туристически обекти от клас Б съгласно разпоредбата на чл. 3, ал. 2, т. 1, б. „б“ от ЗТ. Съгласно чл. 111, ал. 1 във връзка с чл. 119, ал. 1 от ЗТ хотелиерство или ресторантьорство на територията на РБ се извършва само в обекти, категоризирани или регистрирани по закона като туристически обекти. След проверка в Националния туристически регистър⁴³⁵ (НТР) е установено, че през одитирания период десет⁴³⁶ от почивните бази, стопанисвани от НЕК ЕАД, притежават удостоверения за категоризация на туристически обект.⁴³⁷ В НТР не е налична информация за издадени удостоверения за категоризация като туристически обекти на 5-те почивни домове, които не се използват и в тях не са предоставяни туристически услуги.

Редът за управление и ползване на част от почивните домове, собственост на НЕК ЕАД, е уреден с Правила за организиране на отдиха и ползването на централизираните почивни домове на НЕК ЕАД⁴³⁸, съгласно които краткотрайният и дълготраен отдих се осъществява в четири планински⁴³⁹ и три морски⁴⁴⁰ почивни домове. По отношение на останалите туристически обекти, стопанисвани от дружеството, в правилата не са регламентирани реда и условията за тяхното ползване.

Съгласно предоставена от одитирания обект справка за приходите и разходите за стопанисване на почивните бази на НЕК ЕАД⁴⁴¹ общият размер на реализираните приходи за одитирания период е 3 774 хил. лв. (1 575 хил. лв. за 2021 г. и 2 199 хил. лв. за 2022 г.). В три от почивните бази⁴⁴² през 2022 г. са настанявани разселени лица от Украйна по Програмата за ползване на хуманитарна помощ за лица, търсещи временна закрила в Република България вследствие на военните действия в Украйна⁴⁴³. За предоставеното настаняване в посочените обекти на дружеството през 2022 г. е изплатена помощ в размер на 595 хил. лв. (Почивно-оздравителен комплекс „Енерго“ Пампорово – 18 хил. лв., Почивен дом „Енерго 1“ – к.к. „Св.Св. Константин и Елена“ – 471 хил. лв., Почивен дом „Енерго“ „Приморско“ – 106 хил. лв.).

Извършените от НЕК ЕАД разходи за поддръжка и стопанисване на почивните бази за периода възлизат на 15 652 хил. лв. (7 423 хил. лв. за 2021 г. и 8 229 хил. лв. за 2022 г.). С най-голям дял от общите разходи са разходите за заплати и осигуровки на персонала (8 193 хил. лв. или 52 на сто), следвани от други разходи (1 788 хил. лв. или 11.42 на сто),

⁴³³ <https://nek.bg/index.php/bg/turgove/turgove-nek?start=56>

⁴³⁴ **Одитно доказателство № 6**, т. 2

⁴³⁵ <https://ntr.tourism.government.bg/CategoryzationAll.nsf/mn.xsp> - НТР (Регистър на местата за настаняване) към МТ

⁴³⁶ Почивно-оздравителен комплекс „Енерго“ Пампорово, Почивен дом „Енерго“ Боровец, Почивен дом „Енерго“ Мала църква, Почивен дом „Енерго“ Предел, Почивен дом „Енерго 1“ – к.к. „Св.Св. Константин и Елена“, Почивен дом „Енерго“ „Приморско“, Почивен дом „Енерго“ Росенец

⁴³⁷ <https://ntr.tourism.government.bg/CategoryzationAll.nsf/mn.xsp> - НТР (Регистър на местата за настаняване) към МТ

⁴³⁸ **Одитно доказателство № 10**, т. 9

⁴³⁹ Почивно-оздравителен комплекс „Енерго“ Пампорово, Почивен дом „Енерго“ Боровец, Почивен дом „Енерго“ Мала църква, Почивен дом „Енерго“ Предел

⁴⁴⁰ Почивен дом „Енерго 1“ – к.к. „Св.Св. Константин и Елена“, Почивен дом „Енерго“ „Приморско“, Почивен дом „Енерго“ Росенец

⁴⁴¹ **Одитно доказателство № 14.2**, т. III.1

⁴⁴² Почивно-оздравителен комплекс „Енерго“ Пампорово, Почивен дом „Енерго 1“ – к.к. „Св.Св. Константин и Елена“, Почивен дом „Енерго“ „Приморско“

⁴⁴³ Одобрена с РМС № 145 от 10.03.2022 г.

разходи за материали (1 762 хил. лв. или 11.26 на сто), разходи за външни услуги (1 584 хил. лв. или 10.12 на сто), разходи за местни данъци и такси (1 305 хил. лв. или 8.34 на сто) и разходи за амортизации (1 020 хил. лв. или 6.51 на сто).

От общите разходи 272 хил. лв. (147 хил. лв. за 2021 г. и 125 хил. лв. за 2022 г.) са разходвани за поддръжка на почивните бази, които не се ползват, като с най-голям размер са разходите за външни услуги (застраховки, охрана, ремонт и консумативи) – 138 хил. лв. От тях 114 хил. лв. (83 на сто) са разходвани за охрана на Почивен дом „Енерго“ Лобош (незавършен строеж).

Видно от гореизложеното разходите за стопанисване на почивните бази на дружеството общо през одитирания период надхвърлят повече от 4 пъти (4.15) размера на реализираните приходи от предоставянето на туристически услуги в тях (за 2021 г. – 4.71 пъти, а за 2022 г. – 3.74).

В НЕК ЕАД не се води регистър на недвижимите имоти, собственост на дружеството, което създава риск от недостатъчна систематизираност на информацията за стопанисваните недвижими имоти, в т.ч. и от предприятията към НЕК ЕАД.

През одитирания период не са извършвани проверки и не са изготвяни анализи или доклади във връзка с изпълнение на дейностите по фактическото стопанисване и управление на недвижимите имоти, в т.ч. и на неизползваните жилищни имоти и почивни бази, собственост на дружеството. В тази връзка не е разработен и вътрешен документ, в който да са определени приоритетите, целите и мерките, които ще бъдат предприети в дългосрочен план по отношение на дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти, собственост на дружеството, в т.ч. и имотите, които не се ползват, но генерират значителни разходи.⁴⁴⁴ Въпреки това от страна на НЕК ЕАД са предприемани конкретни действия по управление и разпореждане по отношение на определени имоти или групи имоти съобразно тяхната специфика, състояние и нужди на дружеството, както и такива при наличие на заявен интерес от външни лица или служители.

2.3. Язовири и хидротехнически съоръжения, стопанисвани от НЕК ЕАД, Предприятие „Язовири и каскади“.

2.3.1. Язовири – публична държавна собственост по приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за водите

С Разпореждане № 46 на МС от 7.11.1991 г. НЕК ЕАД⁴⁴⁵ поема всички активи и пасиви на стопански предприятия, комбинати и централи, в т.ч. ПЯиК-София, ведно със стопанисваните язовири, водохранилищата им, прилежащите им съоръжения и събирателните им деривации, включени като ДМА.⁴⁴⁶

С Протокол № 4 от 3.01.1992 г. от заседание на Управителния съвет на НЕК ЕАД е създадено предприятие „Язовири и каскади“ със статут на клон и предмет на дейност: техническа експлоатация и поддръжане на язовири и хидроенергийни обекти. С РМС № 119 от 30.11.1992 г. капиталът на НЕК ЕАД е намален със стойността на всички съоръжения на язовирите „Христо Смирненски“, „Йовковци“, „Студена“ и „Ясна поляна“, чрез обезсилване на съответния брой акции. С Решение № 15/10.06.1997 г. на СГС е вписано увеличение на капитала на НЕК ЕАД, в който са включени като ДМА комплексните и значимите язовири, включително водохранилищата им до най-високо водно ниво, прилежащите им съоръжения и събирателните им деривации.⁴⁴⁷ С влизане в сила на ЗВ, обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., на основание § 4, ал. 1 от ПЗР на

⁴⁴⁴ Препоръка III.2

⁴⁴⁵ Одитно доказателство № 13, т. 3

⁴⁴⁶ т. 50 от Приложение № 1 „Списък на преобразуваните предприятия от обединения и комбинати и други предприятия от системата на Комитета по енергетика“

⁴⁴⁷ Одитно доказателство № 13, т. 3

ЗВ, е намален капиталът на дружеството с ревалоризираната стойност на тези обекти. Съгласно § 4, ал. 2 в срок до 6 месеца от влизането в сила на закона обектите по чл. 13, т. 1 от ЗВ се преотстъпват за ползване на едноличните търговски дружества с държавно имущество и държавните предприятия по смисъла на чл. 62, ал. 3 от ТЗ, капиталът на които е намален по ал. 1. Обектите, обявени за ПДС съгласно чл. 13, ал. 1, т. 1 от ЗВ, не са преотстъпени за ползване на НЕК ЕАД по предвидения в § 4, ал. 2 ред, но стопанисването им от страна на дружеството е продължило.⁴⁴⁸

Към 31.12.2021 г. НЕК ЕАД, чрез своите предприятия, стопанисва значителен брой ХТС (43 язовирни стени, 671 км тунели и канали и над 500 водохващания) и извършва техническа експлоатация и поддръжка на съоръжения за производство на електрическа енергия (30 ВЕЦ и ПАВЕЦ),⁴⁴⁹ а към 31.12.2022 г. – 41 язовирни стени, 670 км тунели и канали и над 500 водохващания към тях и извършва техническа експлоатация и поддръжка на съоръжения за производство на електрическа енергия (28 ВЕЦ и 3 ПАВЕЦ).⁴⁵⁰

Организационната структура на ПЯиК включва централно управление, 13 ЯР⁴⁵¹, един хидротехнически комплекс (ХТК)⁴⁵² и една ремонтна база.⁴⁵³

По информация на дружеството⁴⁵⁴ НЕК ЕАД чрез ПЯиК стопанисва 36 язовира.⁴⁵⁵ От тях 21 язовира са обявени за ПДС, като са включени в Приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 1 на ЗВ⁴⁵⁶ „Списък на комплексни и значими язовири“, вкл. водохранилищата им до най-високо водно ниво, прилежащите им съоръжения и събирателните им деривации⁴⁵⁷. Дружеството стопанисва и 15 язовира, които не са ПДС и не са включени в списъка на комплексните и значими язовири съгласно Приложение № 1 към чл. 13, т. 1 от ЗВ.⁴⁵⁸

Съгласно чл. 139а от ЗВ комплексното управление на язовири – публична и частна държавна собственост се осъществява от Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДПУСЯ)⁴⁵⁹. Извън обхвата на дейността му са язовирите, които се стопанисват и управляват от НЕК ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД, „Земинвест“ ЕАД и ВиК операторите с държавно или с държавно и общинско участие в капитала.⁴⁶⁰

С § 31, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗВ⁴⁶¹ е предвидено стопанисването на комплексните и значими язовири по Приложение № 1, вкл. водохранилищата им до най-високо водно ниво и събирателните им деривации, да се извършва от юридически лица със сто на сто държавно

⁴⁴⁸ Съгласно ал. 5 на § 4 от ПЗР на ЗВ до изпълнението на разпоредбите на ал. 2 и 3 обектите се стопанисват от дружествата по ал. 1, чийто капитал е намален.

⁴⁴⁹ Нефинансова декларация към Годишния доклад за дейността за 2021 г. (стр. 3)

⁴⁵⁰ Нефинансова декларация към Годишния доклад за дейността за 2022 г. (стр. 4)

⁴⁵¹ ЯР Александър Стамболийски, ЯР Батак, ЯР Белмекен, ЯР Благоевград, ЯР Въча, ЯР Голям Беглик, ЯР Искър, ЯР Копринка, ЯР Родопи, ЯР Розов кладенец, ЯР Чаира, ЯР Овчарица, ЯР Петрохан

⁴⁵² ЯР ХТК по каскада Арда

⁴⁵³ ремонтна база Батак

⁴⁵⁴ **Одитни доказателства № 1, II, т. 25 и № 15**

⁴⁵⁵ § 1, ал. 1, т. 94 от ДР на ЗВ: „язовир“ е водностопанска система, включваща водния обект, язовирната стена, съоръженията и събирателните деривации, както и земята, върху която са изградени.

⁴⁵⁶ Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г.

⁴⁵⁷ яз. „Александър Стамболийски“, яз. „Батак“, яз. „Беглика“, яз. „Белмекен“, яз. „Въча“, яз. „Голям Беглик“, яз. „Доспат“, яз. „Ивайловград“, яз. „Искър“, яз. „Калин“, яз. „Карагьол“, яз. „Кокаляне“, яз. „Копринка“, яз. „Кричим“, яз. „Кърджали“, яз. „Розов кладенец“, яз. „Студен кладенец“, яз. „Тошков чарк“, яз. „Цанков камък“, яз. „Чаира“, яз. „Широка поляна“.

⁴⁵⁸ яз. „Луковит“, изравнител „Алеко“, яз. „Караджа дере“, яз. „Дженевра“, яз. „Овчарица“ и контра стена Овчи кладенец към яз. „Овчарица“, яз. „Бял кладенец“, яз. „Скендер дере“, яз. „Скалица“, яз. „Ковачево“, яз. „Тешел“, изравнител Станкови бараки, изравнител Момина клисура, изравнител Петрохан, изравнител Остра чука, изравнител Клисура.

⁴⁵⁹ По реда на ЗВ на ДПУСЯ са предоставени за управление или за осъществяване на организацията и техническата им експлоатация 556 бр. язовири. Процедурата по безвъзмездно прехвърляне на собствеността на язовири – публична общинска собственост на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от ЗВ не е приключила, като прогнозният брой на язовирите, които предстои да бъдат предоставени за управление на ДПУСЯ, е 2 614 бр. (Източник: <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7923>)

⁴⁶⁰ съгласно ал. 7 на чл. 139а от ЗВ

⁴⁶¹ ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г., ред. бр. 55 от 2018 г.

участие или от юридически лица със смесено държавно и общинско участие, в които държавата има мажоритарен дял или от търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с държавно участие. Считано от 2008 г.⁴⁶² ЕСК на НЕК ЕАД е БЕХ ЕАД и дружеството попада в последната хипотеза на § 31, ал. 1. Условието и редът за предоставяне за стопанисване и управление на язовирите – ПДС, включени в Приложение № 1, се определят с акт на МС по съвместно предложение на министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието, храните и горите и министъра на енергетиката.⁴⁶³ В ал. 3 на § 31 е регламентирано, че язовирите – ПДС по Приложение № 1 се предоставят за стопанисване и управление с акт на МС.⁴⁶⁴

Към момента на изпълнение на одита такива актове не са издавани от компетентния орган (МС) и съответно експлоатираните от НЕК ЕАД комплексни и значими язовири не са предоставени по нормативно установения ред.⁴⁶⁵

Липсата на изрична регламентация относно реда и условията за предоставяне за стопанисване и управление на язовирите ПДС създава редица неясноти и спорни въпроси и за дружеството, и за компетентните органи (министерства, областни управи, контролни органи) във връзка с изпълнение на дейностите по тяхната експлоатация и поддръжка. Това създава неяснота, както по въпроса относно компетентния орган, който следва да внесе в МС проект на решение за предоставянето на въпросните язовири за стопанисване и управление, така и относно условията и реда, при които може да се извърши това.⁴⁶⁶

Въпреки статута на горепосочените язовири, същите се водят в счетоводните регистри на дружеството като активи ПДС.⁴⁶⁷

По информация на НЕК ЕАД, дружеството стопанисва и извършва поддръжка на язовирите (и прилежащите към тях язовирни стени и хидротехнически съоръжения) – ПДС изцяло за своя сметка и не получава бюджетни средства за изпълнение на дейностите по поддръжка и стопанисване на въпросните язовири – ПДС.⁴⁶⁸

НЕК ЕАД извършва фактическото стопанисване на язовирите и съоръженията към тях, но няма качеството на „оператор на язовирна стена“ по смисъла на ЗВ⁴⁶⁹ и Закона за опазване на околната среда (ЗООС)⁴⁷⁰. Разпоредбата на чл. 138в, ал. 1 от ЗВ предвижда задължение за собственика на язовир и съоръжения към него, в случай че не отговаря на изискванията за оператор на язовирна стена по смисъла на ЗВ, да възложи стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на язовирната стена и на съоръженията към нея на лице, което отговаря на тези изисквания.

Поради липсата на изрично решение на въпроса със стопанисването на въпросните язовири, при необходимост от извършване на строителни и монтажни работи по тяхната

⁴⁶² Протокол № 3-2008 от 24.10.2008 г. на СД на БЕХ ЕАД (т. 1.4 за приемане на нов Устав на НЕК ЕАД)

⁴⁶³ § 31 ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗВ

⁴⁶⁴ § 31 ал. 3 от ПЗР на ЗИД на ЗВ

⁴⁶⁵ **Одитни доказателства № 1**, II, т. 34 и **№ 13**, т. 1 и т. 2

⁴⁶⁶ В подкрепа на изложеното са и мотивите по Решение № 7628 от 06.12.2023 г. на Административен съд-София град, трето отделение, 1 състав по дело № 7647 по описа за 2023 г., образувано по жалба на НЕК ЕАД срещу предписание по чл. 14, ал. 4 от ЗООС, издадено от директора на РИОСВ във връзка със стопанисване на язовир ПДС

⁴⁶⁷ **Одитни доказателства № 1**, II, т. 32 и **№ 2**, III, т. 12

⁴⁶⁸ **Одитно доказателство № 13**, т. 1 и т. 5

⁴⁶⁹ § 1, ал. 1, т. 95 от ДР на ЗВ: „оператор на язовирна стена“ е физическо лице хидроспециалист или юридическо лице, което разполага със служител хидроспециалист за осъществяване на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на язовирни стени и на съоръженията към тях, възложени му от собственика.

⁴⁷⁰ § 1, т. 43 от ДР на ЗООС: „Оператор е всяко физическо или юридическо лице, по отношение на което е налице една от следните характеристики: а) експлоатира определено собствено предприятие, съоръжение и/или инсталация, вкл. част от нея; б) контролира експлоатацията на определено предприятие, съоръжение и/или инсталация, вкл. част от нея; в) разпорежда се и взема решения относно настоящото и бъдещето функциониране на предприятието, съоръжението и/или инсталацията, вкл. част от нея.

поддръжка НЕК ЕАД не може да се легитимира като възложител на строеж⁴⁷¹ по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ), както и като заявител на ремонт и реконструкция на язовирите пред дружеството по § 4в, ал. 4 от ПЗР на ЗВ.⁴⁷²

По информация от НЕК ЕАД⁴⁷³ в част от стопанисваните язовири – ПДС,⁴⁷⁴ дружеството няма изградени собствени съоръжения за производство на електрическа енергия ВЕЦ/ПАВЕЦ, чрез които да се осигурява възвръщаемост на разходваните средства от дружеството за експлоатация и поддръжка на язовирите. Поради тази причина, с цел покриване на част от разходите за поддръжка на съоръженията, НЕК ЕАД предоставя услугата „водоподаване“ за целите на питейно-битово водоснабдяване, напояване, промишлено водоснабдяване, аквакултури, производство на електроенергия от ВЕЦ/МикроВЕЦ на различни водоползватели като „Напоителни системи“ ЕАД, ВиК дружества, промишлени предприятия и др. За целта дружеството сключва договори за услугата „водоподаване“ с титуляри на разрешителни за водовземане по реда на ЗВ, която се изразява в осигуряване на воден ресурс чрез стопанисваните от дружеството съоръжения. Въпреки това, поради неуредения въпрос със стопанисването и управлението на посочените обекти, свързан с липсата на издаден акт от компетентния орган за възлагане експлоатацията на язовирите, част от водоползвателите отказват сключването на договори и съответно заплащането на предоставяната услуга. Това поставя дружеството пред невъзможност да защитава интересите си, да сключва договори с водоползватели и съответно да генерира приходи от предоставяната услуга.

Не на последно място по важност е и факта, че повече от половината⁴⁷⁵ от стопанисваните от НЕК ЕАД язовири, в т.ч. и такива със статут на ПДС, представляват част от критичната инфраструктура⁴⁷⁶ и са определени за стратегически обекти от значение за националната сигурност на Република България.⁴⁷⁷ Сред тях са язовири с национално значение за питейното водоснабдяване⁴⁷⁸ и такива, които са част от обекти, свързани с производството на електрическа енергия и със стратегическо значение за сектор „Енергетика“.^{479,480} В тази връзка изпълняването от дружеството на дейности по

⁴⁷¹ Чл. 161. (1) от ЗУТ: „Възложител е собственикът на имота, лицето, на което е учредено право на строеж в имот, и лицето, което има право да строи в чужд имот по силата на закон.“

⁴⁷² § 4в. (4) от ПЗР на ЗВ: „Ремонтите и реконструкциите на язовири-държавна собственост, предоставени за управление и стопанисване на НЕК ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД, „Земинвест“ ЕАД, В и К операторите с държавно или с държавно и общинско участие в капитала, могат да се извършват от търговско дружество със сто на сто държавно участие, определено от МС, при липса на средства и при заявено искане от страна на дружествата“.

⁴⁷³ **Одитни доказателства № 12.1 и № 13**, т. 1

⁴⁷⁴ яз. „Искър“, яз. „Копринка“, яз. „Розов кладенец“, яз. „Калин“, яз. „Карагьол“ и яз. „Кокаляне“

⁴⁷⁵ **Одитно доказателство № 13**, т. 2; Писмо, рег. № ЦУ-04-14-5/11.01.2024 г.

⁴⁷⁶ Съгласно § 1., т. 15 от ДР на Закона за защита при бедствия: „критична инфраструктура“ е система или части от нея, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни негативни последици за Република България в резултат на невъзможността да се запазят тези функции.

⁴⁷⁷ ПМС № 181 от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност (обн., ДВ, бр. 59 от 28.07.2009 г.)

⁴⁷⁸ Приложение 1 към чл. 1, ал. 1 „Списък на стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност“: III. Сектор „Водни ресурси“ – 2.1. яз. „Искър“, яз. „Кърджали“, яз. „Ивайловград“, яз. „Батак“ от ПМС № 181 от 20.07.2009 г.

⁴⁷⁹ Приложение 1 към чл. 1, ал. 1 „Списък на стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност“: IV. Сектор „Енергетика“ – 2.4. Комплекс „Марица изток“ (системата включва яз. „Овчарица“, яз. „Скалица“, яз. „Скендер дере“, яз. „Бял кладенец“, яз. „Ковачево“); 2.8. Каскада „Белмекен-Сестримо-Чаира“ (яз. „Белмекен“, яз. „Чаира“, яз. „Станкови бараки“, дневен изравнител „Момина Клисура“), каскада „Доспат-Въча“ (яз. „Доспат“, яз. „Тешел“, яз. „Цанков камък“, яз. „Въча“, яз. „Кричим“), каскада „Баташки водносилов път“ (яз. „Голям Беглик“, яз. „Беглика“, яз. „Гошков чарк“, яз. „Широка поляна“, яз. „Блатото“, яз. „Караджа дере“, яз. „Дженевра“, яз. „Батак“ и дневен изравнител „Алеко“), каскада „Долна Арда“ (яз. „Кърджали“, яз. „Студен кладенец“, яз. „Ивайловград“) от ПМС № 181 от 20.07.2009 г.

⁴⁸⁰ **Одитно доказателство № 13**, т. 6

поддържане в техническа изправност на хидроенергийните съоръжения е от съществено значение за осигуряване на безопасността и сигурността на населението и представлява дейност от обществен интерес.

С оглед преодоляване на гореизложените проблеми и разрешаване на въпроса с липсата на регламентиран ред и условия за предоставяне за стопанисване и управление на посочените обекти по нормативно определения ред, от страна на НЕК ЕАД многократно са отправяни искания до ЕСК - БЕХ ЕАД и до министъра на енергетиката за съдействие и предприемане на действия за приемане на съответните актове, уреждащи предоставянето на язовирите – ПДС.⁴⁸¹

В отговор на запитване до БЕХ ЕАД за предприети от негова страна действия във връзка с неуредените въпроси по управление и стопанисване на комплексните и значими язовири, е предоставена кореспонденция, водена от страна на НЕК ЕАД и БЕХ ЕАД с МЕ, видно от която ЕСК изразява подкрепа по отношение становище на НЕК ЕАД по законопроект за изменение и допълнение на ЗВ, като настоява да бъдат издадени предвидените в § 31, ал. 2 и ал. 3 от ПЗР на ЗИД на ЗВ актове на МС.⁴⁸²

Предоставена е и заповед⁴⁸³ от 2022 г. на министъра на енергетиката за създадена междуведомствена група,⁴⁸⁴ на която е възложено в срок до 31.10.2022 г. да изготви доклад с предложения за възможни подходи за решаване на въпроса относно правото на управление върху язовир „Искър“, в качеството му на комплексен и значим за националната сигурност на Р България язовир, и проект на съвместно предложение⁴⁸⁵ относно упражняването правото на управление върху язовира, съобразно предназначението му за обезпечаване на питейно-битовото водоснабдяване. Приложено е становище на БЕХ ЕАД по въпроси, свързани със собствеността на язовир „Искър“, но не са представени документи, изготвени от работната група в изпълнение на възложената задача.

В края на 2023 г. от МИИ е изготвен законопроект за изменение и допълнение на ЗВ във връзка с преобразуването на ДПУСЯ в административна структура - Изпълнителна агенция „Управление и стопанисване на язовири“ (ИАУСЯ). Законопроектът е свързан с изпълнение на Програмата за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия⁴⁸⁶, в която е предвидено преобразуването на ДПУСЯ. Одобреният с РМС от 2.01.2024 г. законопроект е внесен от МС за приемане в НС.⁴⁸⁷ С новите текстове на чл. 138 от ЗВ не се променя обхвата на обектите, стопанисвани от ДПУСЯ и тези, които ще се стопанисват от ИАУСЯ, не е посочено изрично кои язовири ще управлява ДПУСЯ/ИАУСЯ, а че това ще са язовири, които не се стопанисват от НЕК ЕАД и др. юридически лица. В тази връзка в становище на НЕК ЕАД⁴⁸⁸ за съгласуване на изпратения от МЕ законопроект отново са изложени проблемните въпроси, свързани със стопанисването и управлението на язовирите – ПДС и необходимостта от приемане на съответните актове на МС.

От дружеството са изготвени предложения за законопроекти, които да бъдат включени от страна на МЕ в Законодателната програма на МС за периода 1 януари – 30 юни

⁴⁸¹ Одитно доказателство № 13, т. 2

⁴⁸² Одитно доказателство № 12.2

⁴⁸³ Заповед № Е-РД-16-364/13.06.2022 г.

⁴⁸⁴ с председател - заместник-министъра на енергетиката и членове - представители на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на околната среда и водите, Министерство на икономиката и индустрията (МИИ), МЕ, Министерство на земеделието, Областна администрация на област София, Столична община, ДПУСЯ, БЕХ ЕАД, НЕК ЕАД, Софийска вода АД.

⁴⁸⁵ на министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и министъра на енергетиката

⁴⁸⁶ Приета с РМС № 1045 от 21.12.2022 г.

⁴⁸⁷ <https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/165304>

⁴⁸⁸ Одитно доказателство № 13, т. 2; Писмо, рег. № ЦУ-ЗАП-1956/15.12.2023 г., на ИД на НЕК ЕАД до МЕ с копие до БЕХ ЕАД

2024 г.⁴⁸⁹ В публикуваната на Портала за обществени консултации програма не са предвидени законопроекти, уреждащи изложените въпроси.

2.3.2. Приходи и разходи за поддръжка и експлоатация на стопанисваните от НЕК ЕАД язовири през 2021 г. и 2022 г.

По информация на НЕК ЕАД⁴⁹⁰ организацията на счетоводната отчетност в ПЯИК по отношение на стопанисваните язовири се води по язовирните райони⁴⁹¹ към предприятието. В предоставена от НЕК ЕАД справка за реализираните приходи и разходи за поддръжка и експлоатация на язовирите за 2021 г. и 2022 г.⁴⁹² са включени приходите от предоставяне на услугата „водоподаване“ (от ВЕЦ и от външни контрагенти) и други приходи, както и разходите за материали, външни услуги (в т.ч. застраховки на ДМА, охрана на обекти, ремонт на ДМА чрез възлагане и др.), амортизации, заплати и осигуровки на персонала, местни данъци и такси и др.

Общият размер на реализираните приходи от експлоатацията на всички язовири през одитирания период е 144 763 хил. лв., като през 2021 г. приходите са 65 845 хил. лв., съответно през 2022 г. – 78 918 хил. лв. Най-голям дял (80 на сто) от тях заемат приходите, получени от експлоатацията на язовирите ПДС, които възлизат общо на 116 372 хил. лв. (53 271 хил. лв. за 2021 г. и 63 101 хил. лв. за 2022 г.). Останалата част от приходите в размер на 28 391 хил. лв. (12 574 хил. лв. за 2021 г. и 15 817 хил. лв. за 2022 г.) са реализирани от експлоатацията на 15-те язовира, които не са ПДС.

Най-голям дял (83 на сто) от получените приходи от експлоатация на всички язовири имат приходите от предоставяне на услугата „водоподаване“ от изградените в тях ВЕЦ за производство на електрическа енергия (общо за периода 120 448 хил. лв.).⁴⁹³

Извършените разходи за поддръжка на язовирите през одитирания период са в общ размер на 117 603 хил. лв.⁴⁹⁴ (56 294 хил. лв. – 2021 г., 61 309 хил. лв. – 2022 г.). От общите разходи за периода с най-голям дял са разходите за амортизации (29 на сто или 35 339 хил. лв.) и разходите за външни услуги, в т.ч. застраховки ДМА, охрана, ремонт чрез възлагане и др. (27,81 на сто или 33 549 хил. лв.).

Разходите за поддръжка на язовирите ПДС за периода 2021 г. – 2022 г. възлизат на 90 427 хил. лв. (43 428 хил. лв. – 2021 г. и 46 999 хил. лв. – 2022 г.) и заемат най-голям дял от общите разходи (75 на сто) за стопанисваните язовири за периода. Разходите, свързани с поддръжка на язовирите, които не са ПДС, са в общ размер на 27 176 хил. лв. (12 866 хил. лв. – 2021 г., 14 310 хил. лв. – 2022 г.).

Отделно от посочените разходи, във връзка с дейностите по стопанисване на язовирите и хидротехническите съоръжения към тях, са извършени неразпределени разходи от ремонтни бази и ЦУ на НЕК ЕАД в размер на 26 996 412 лв. (12 387 хил. лв. за 2021 г. и 14 610 хил. лв. за 2022 г.). С тях общият размер на разходите за поддръжка на язовирите

⁴⁸⁹ Приета с РМС № 119 от 23.02.2024 г. <https://www.strategy.bg/Publications/View.aspx?lang=bg-BG&categoryId=39&Id=384&y=&m=&d=>

⁴⁹⁰ **Одитно доказателство № 12.1**

⁴⁹¹ В 10 от тях се стопанисват повече от един язовир: ЯР Александър Стамболийски (яз. „Александър Стамболийски“, яз. „Луковит“), ХТК по каскада Арда (яз. „Ивайловград“, яз. „Студен кладенец“, яз. „Кърджали“), ЯР Батак (яз. „Батак“ и контра стена „Батак“, изравнител Алеко), ЯР Благоевград (яз. „Карагьол“, яз. „Калин“ и яз. „Малък Калин“, яз. „Белмекен“), ЯР Вьча (яз. „Вьча“, яз. „Кричим“, яз. „Цанков камък“), ЯР Голям Беглик (яз. „Беглика“, яз. „Голям Беглик“, яз. „Тошков чарк“, яз. „Широка поляна“ (яз. „Блатото“), яз. „Караджа дере“, яз. „Дженевра“), ЯР Искър (яз. „Искър“, яз. „Кокаляне“), ЯР Родопи (яз. „Доспат“, яз. „Тешел“), ЯР Чаира (яз. „Белмекен“ и контра стена „Белмекен“, яз. „Чаира“, изравнител Станкови бараки, изравнител Момина клисура), ЯР Петрохан (изравнител Петрохан, изравнител Остра чука, изравнител Клисура)

⁴⁹² **Одитно доказателство № 12.1**

⁴⁹³ С изключение на язовирите, в които НЕК ЕАД няма изградени ВЕЦ: яз. „Искър“, яз. „Кокаляне“, яз. „Калин“, яз. „Карагьол“, яз. „Копринка“, яз. „Розов кладенец“ (ПДС) и яз. „Овчарица“, контра стена Овчи кладенец към яз. „Овчарица“, яз. „Бял кладенец“, яз. „Скендер дере“, яз. „Скалица“, яз. „Ковачево“, изравнител Петрохан, изравнител Остра чука и изравнител Клисура

⁴⁹⁴ Разликата е от закръгление на сумите

през одитирания период възлиза на 144 600 хил. лв. (68 681 хил. лв. – 2021 г. и 75 919 хил. лв. – 2022 г.).

През одитирания период и към момента на извършване на одита от МС не са издадени изискуемите актове на основание § 31, ал. 2 и ал. 3 от ПЗР на ЗИДЗВ.⁴⁹⁵ Липсата им създава непреодолими пречки за изясняване на обема на правата и задълженията, които НЕК ЕАД следва да изпълнява по отношение на язовирите – публична държавна собственост. В тази връзка от страна на дружеството са предприемани редица действия и е водена регулярна кореспонденция с ЕСК и министъра на енергетиката с оглед разрешаване на въпросите, свързани със стопанисването им.

През одитирания период от министъра на енергетиката съвместно с други компетентни органи е сформирана работна група във връзка с изясняване на въпроса относно правото на управление върху един от комплексните и значими язовири по Приложение № 1 към чл. 13, т. 1 от ЗВ, стопанисвани от дружеството, както и за изготвяне на проект на съвместно предложение на компетентните министри във връзка с упражняване правото на управление върху язовира.

Въпреки предприетите до момента действия от дружеството, въпросът с предоставянето с акт на МС на управлението и стопанисването на язовирите – публична държавна собственост остава неразрешен.⁴⁹⁶

3. Разпоредителни действия и отдаване под наем на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД

През одитирания период в дружеството са разработени и утвърдени Правила за управление и разпореждане със собствеността на НЕК ЕАД⁴⁹⁷ (ПУРС), с които се уреждат условията и редът за разпореждане и управление на недвижими имоти и движими вещи, собственост на НЕК ЕАД. Дейностите, свързани с разпореждането и управлението на имоти и вещи на дружеството, се извършват под общото ръководство и контрол на ИД и СД на НЕК ЕАД и СД на БЕХ ЕАД.

Действащите през част от одитирания период ПУРС⁴⁹⁸ не са своевременно актуализирани в съответствие с настъпили промени в нормативната уредба на изследваната област. Изменението в ПРУПДТДДУК (отм.)⁴⁹⁹ по отношение извършването на разпоредителни действия чрез електронен търг⁵⁰⁰ е отразено в правилата година и повече от шест месеца след настъпилата промяна, а тези по ППЗПП⁵⁰¹ повече от година⁵⁰². Измененията са отразени чрез включването на текст, съгласно който процедурата за продажба чрез електронен търг се извършва по реда на Наредбата, без да са разписани реда и вътрешната организация, в т.ч. срокове и отговорни длъжностни лица, във връзка с подготовката и обявяването на електронни търгове за продажба чрез електронната платформа за продажба на имоти при условията и по реда на Наредбата.⁵⁰³ Съответно за процедурата чрез пряко договаряне е извършено препращане към ППЗПП. В ПУРС не се

⁴⁹⁵ ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г., изм. и доп., бр. 95 от 2009 г., бр. 58 от 2015 г., бр. 55 от 2018 г.

⁴⁹⁶ **Препоръка I.1**

⁴⁹⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. 16.1; ПУРС, приети с решение по т. I.1. от Протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г. и ПУРС, утвърдени на 28.05.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.06.2021 г.

⁴⁹⁸ ПУРС, приети с решение по т. I.1. от Протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г. и действащи до 01.06.2021 г.

⁴⁹⁹ отм., ДВ, бр. 40 от 05.05.2020 г., в сила от 05.05.2020 г.

⁵⁰⁰ ПРУПДТДДУК (отм.), ред., ДВ, бр. 77, в сила от 1.10.2019 г.; чл. 14. (1) Продажбата на имоти се извършва чрез електронен търг при условията и по реда на Наредбата за електронната платформа за продажба на имоти – частна държавна собственост, и на имоти – собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или на търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала (обн., ДВ, бр. 77, в сила от 1.10.2019 г.)

⁵⁰¹ Приет с ПМС № 85 от 30.04.2020 г., обн., ДВ, бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г.

⁵⁰² Актуализираните ПУРС са утвърдени от ИД на НЕК ЕАД на 28.05.2021 г. и са в сила от 01.06.2021 г.

⁵⁰³ **Препоръка III.4**

съдържат разпоредби, уреждащи реда и начина за провеждане в дружеството на конкурс⁵⁰⁴ за отдаване под наем на недвижими имоти.

От ЕСК (БЕХ ЕАД) са утвърдени Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на Общото събрание на дъщерните дружества⁵⁰⁵, които са задължителни за всички дъщерни дружества, в случаите, в които е необходимо да се получи разрешение, одобрение или съгласуване от едноличния собственик на капитала (Правилата на БЕХ ЕАД).⁵⁰⁶ Съгласно Правилата на БЕХ ЕАД СД на БЕХ ЕАД дава разрешения за разпоредителни сделки с дълготрайни активи⁵⁰⁷, придобиване на активи, договори за предоставяне за ползване или отдаване под наем на недвижими имоти или активи, чиято балансова стойност надхвърля 5 % от общата балансова стойност на дълготрайните активи на съответното дъщерно дружество към 31 декември на предходната година, за сключването на договори за продажба, замяна и наем на дълготрайни активи чрез пряко договаряне, без значение размера на балансовата им стойност, продажба и замяна на жилища, ателиета, кабинети и гаражи на работници и служители в дружеството и др.

В Правилата за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД (ПОПКЗЦ)⁵⁰⁸ са уредени условията и реда за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност от отдел „Финансов контролинг“ при отдаване под наем и разпореждане с движимо и недвижимо имущество, като предварителният контрол се извършва преди представяне на документацията пред БЕХ ЕАД/СД на НЕК ЕАД за вземане на решение за провеждане на търг/конкурс и след взето решение от БЕХ ЕАД/СД на НЕК ЕАД за провеждане на търг/конкурс и преди подписване на договор. Резултатът от извършения контрол се отразява в Контролен лист (КЛ) и част 2 към него⁵⁰⁹.

В Правилата за обмен на информация и документооборот в НЕК ЕАД (ПОИД)⁵¹⁰ е регламентирана процедура, съгласно която договорите, изготвени от компетентните структурни звена в ЦУ на НЕК ЕАД, следва да бъдат съгласувани от финансов директор, главен счетоводител, юрисконсулт, ръководителя на съответното компетентно структурно звено и лицата, които са го изготвили, а тези, изготвени от компетентните структурни звена в предприятията на НЕК ЕАД, подлежат на съгласуване от управителя на предприятието, когато договорът се сключва от ИД; главен инженер на предприятието, ако договорът е за дейности, които той ръководи; юрисконсулт от предприятието; ръководителя на съответното компетентно структурно звено в предприятието; ръководителя на съответното компетентно структурно звено в ЦУ на НЕК ЕАД, което контролира изпълнението на договора; и лицата, които са го изготвили. В ПОИД, в сила от 20.12.2021 г., към длъжностните лица, които следва да съгласуват договорите, изготвени от структурни звена в ЦУ на НЕК ЕАД, е включен и ръководителят на отдел „Финансов контролинг“, а договорите, изготвени в предприятията на дружеството, подлежат на съгласуване и от главен счетоводител в съответното предприятие.

⁵⁰⁴ Т. 11-16 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП

⁵⁰⁵ **Одитно доказателство № 1**, II, т. 21.2 и т. 21.3

⁵⁰⁶ съгласно § 3. от ЗР на Правилата на БЕХ ЕАД

⁵⁰⁷ С посл. изм. с решение по т. I.1. от Протокол № 76-2022 от 20.10.2022 г. СД на БЕХ ЕАД дава разрешение за разпоредителни сделки с дълготрайни активи и за учредяване на вещни права върху недвижими имоти, стойността на които надхвърля по-ниската стойност от 500 хил. лв. или 5 % от балансовата стойност на дълготрайните активи към 31 декември на предходната година; за продажба и замяна на жилища, ателиета, кабинети и гаражи на работници и служители в дружеството.

⁵⁰⁸ **Одитно доказателство № 1**, I, т. 7

⁵⁰⁹ Чл. 8.4, т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ; Образец 00.НДЗ.ПР.08-6 – КЛ за отчитане на обектите на контрол и резултатите от него на етап преди решения и действия по управление и разпореждане с движимо и недвижимо имущество

⁵¹⁰ **Одитно доказателство № 1**, I, т. 12; чл. 8.2 от ПОИД

По време на одита е установено, че сключваните в предприятията договори за наем на недвижими имоти не са съгласувани от ръководител на съответното компетентно структурно звено в ЦУ на НЕК ЕАД, което контролира изпълнението на договора, в несъответствие с чл. 8.2, т. 8.2.2 от ПОИД. Като причина е посочено, че съгласно разпоредбата на чл. 26 от ПУРС⁵¹¹/чл. 8.2 от ПУРС⁵¹², контролът по управление на имотите и вещите, собственост на НЕК ЕАД, се осъществява от ръководителите на структурните единици или звена, отговорни за стопанисването на собствеността, под ръководството на ИД на НЕК ЕАД, поради което не следва да има определени длъжностни лица от ЦУ, на които да бъде възложено осъществяване на контрол върху изпълнението на договорите за наем на имоти, стопанисвани от ПВЕЦ и ПЯиК.⁵¹³ Налице е липса на синхронизиране на вътрешните правила, поради което на практика от ЦУ на НЕК ЕАД не се контролира изпълнението на договорите, сключвани от предприятията, а съгласувателната процедура по т. 8.2.2 от ПОИД не се прилага съгласно изискванията.⁵¹⁴

3.1. Разпоредителни действия с недвижими имоти или части от тях, собственост на НЕК ЕАД.

През одитирания период от НЕК ЕАД не са извършвани продажби на недвижими имоти, собственост на дружеството.⁵¹⁵

През 2022 г. са проведени две процедури за продажба чрез електронен търг на недвижими имоти, представляващи обособени части^{516,517} от имуществото на НЕК ЕАД, като на основание чл. 3, ал. 3, т. 3, б. „г“ и чл. 4, ал. 2 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК)⁵¹⁸ продажбите са обявени⁵¹⁹ и извършени от АППК.⁵²⁰ Процедурите са проведени по реда на ЗПСК и Наредбата за електронната платформа за продажба на имоти - частна държавна собственост, и на имоти - собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала.⁵²¹

Общата стойност на продадените имоти е 58 500 лв., като договорите за приватизационна продажба са сключени между АППК, в качеството ѝ на продавач, и купувача след одитирания период.⁵²²

3.2. Отдаване под наем на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД.

През одитирания период са проведени общо 20 процедури за отдаване под наем на 64 недвижими имоти (жилищни имоти, складови помещения, гаражи и др.), собственост на НЕК ЕАД, в т.ч. 12 процедури за отдаване под наем на 47 недвижими имоти (9 процедури

⁵¹¹ В сила от 23.10.2014 г.

⁵¹² В сила от 01.06.2021 г.

⁵¹³ **Одитно доказателство № 12**, т. 4.4

⁵¹⁴ **Препоръка III.5**

⁵¹⁵ **Одитно доказателство № 2**, III, т. 13

⁵¹⁶ „Обособена част“ е структура в търговско дружество, която може самостоятелно да осъществява стопанска дейност (магазин, ателие, кораб, цех, ресторант, хотел или други подобни), както и незавършен обект на строителството – собственост на търговско дружество. (§ 1. от ДР на ЗПСК)

⁵¹⁷ 2 бр. складови помещения с площ 89.00 кв.м/128.00 кв.м, находящи се в гр. Белене, бл.3/42

⁵¹⁸ Чл. 4, ал. 2 от ЗПСК: „Приватизацията на обособени части, собственост на търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, се извършва от АППК след съгласуване с органа, който упражнява правата на държавата в капитала на дружеството и след решение на компетентния му орган на управление“.

⁵¹⁹ С Решения №№ 3813-П и 3814-П от 02.11.2022 г. на ИД на АППК

⁵²⁰ **Одитно доказателство № 2**, III, т. 13

⁵²¹ <https://estate-sales.uslugi.io/past-public?authority=29&place=&datefrom=01.01.2021&dateto=31.12.2022>

(тръжни процедури № 494 и № 495)

⁵²² На 11.01.2023 г.

чрез търг и 3 чрез пряко договаряне) през 2021 г. и 8 процедури за отдаване под наем на 17 недвижими имоти (5 процедури чрез търг и 3 чрез пряко договаряне) през 2022 г.⁵²³

По време на одита е извършена проверка на три процедури⁵²⁴ за отдаване под наем чрез търг с тайно наддаване по реда на Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, избрани на извадков принцип чрез рисков подбор според броя на отдадените под наем недвижими имоти с една процедура, като са проверени тези с най-голям брой на отдадените под наем имоти от ЦУ и предприятията на НЕК ЕАД (ПВЕЦ и ПЯиК), както и на една процедура за отдаване под наем чрез търг с тайно наддаване⁵²⁵, проверена на етап планиране на одита.

В обхвата на проверката са включени всичките 6 проведени през одитирания период процедури чрез пряко договаряне, с които са отдадени общо 14 недвижими имоти. По една от тях⁵²⁶ договорът за наем на недвижимия имот е сключен чрез пряко договаряне по реда на чл. 30, ал. 1, т. 4 от ППЗПП, а при другите пет процедури⁵²⁷ са сключени 13 договора с работници и служители на дружеството за предоставяне под наем на жилищни помещения и гараж, собственост на НЕК ЕАД.

3.2.1. Процедури за отдаване под наем чрез търг с тайно наддаване по реда на Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП (Правила за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители).

Съгласно чл. 29, ал. 3⁵²⁸ от ППЗПП сключването на договори за наем на дълготрайни материални активи, както и за застраховане на имуществото на публичните предприятия, с изключение на тези по чл. 5, ал. 4, т. 1 и т. 2 от ЗОП, които извършват една или няколко секторни дейности по смисъла на чл. 123 от същия закон, се извършва след провеждане на търг или на конкурс по реда на Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители съгласно приложение № 1.

При проверката на процедурите е установено:⁵²⁹

Две от процедурите за отдаване под наем на недвижими имоти⁵³⁰ са инициирани с доклади на директора на дирекция „Административна“, като ръководител на структурното звено, отговорно за стопанисване на недвижимите имоти в ЦУ, до ИД на НЕК ЕАД, съгласно реда по чл. 23, ал. 1 от ПУРС⁵³¹/чл. 6.4 от ПУРС⁵³². По други две процедури докладите до ИД за инициране на действията по отдаване под наем на недвижими имоти, стопанисвани от предприятията на НЕК ЕАД, са изготвени от управителя на ПВЕЦ⁵³³, съответно управителя на ПЯиК⁵³⁴.

Докладите съдържат изискуемата информация и документи⁵³⁵ съгласно изискванията на чл. 23, във връзка с чл. 8 и чл. 9/чл. 6.4 във връзка с чл. 5.5 и чл. 5.6 от ПУРС. Към докладите са приложени актуални пазарни оценки за определяне на началната наемна цена на имотите, изготвени от независим лицензиран оценител, в съответствие с

⁵²³ Одитно доказателство № 2, III, т. 10

⁵²⁴ Одитни доказателства №№ 14.1-14.3

⁵²⁵ Одитно доказателство № 14.4

⁵²⁶ Одитно доказателство № 14.5

⁵²⁷ Виж т. 3.2.3; Одитни доказателства №№ 14.6-14.10

⁵²⁸ В действащите през одитирания период редакции на ППЗПП от 05.05.2020 г., ДВ, бр. 40 от 05.05.2020 г. и от 26.10.2021 г., ДВ, бр. 89 от 26.10.2021 г.

⁵²⁹ Одитно доказателство № 12, т. 1 до т. 4; Одитни доказателства №№ 14.1-14.4

⁵³⁰ Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4

⁵³¹ приети с решение по т. I.1. от протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.

⁵³² утвърдени на 28.05.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.06.2021 г.

⁵³³ Одитно доказателство № 14.2

⁵³⁴ Одитно доказателство № 14.3

⁵³⁵ Обосновка за необходимостта от сключване на договор за отдаване под наем на имота, данни за заявен интерес от наемане; приложени документи: документ за собственост, площ, предназначение, градоустройствени показатели, състояние и др.; актуална оценка на независим оценител, изготвена не по-късно от 3 месеца преди датата на завеждане на доклада в деловодството; проект на доклад от ИД до СД на НЕК ЕАД за вземане на решение за одобряване на оценката и извършване на процедурата по отдаване под наем на имота

изискванията на чл. 23 във връзка с чл. 8 и чл. 9/чл. 6.4 във връзка с чл. 5.5 и чл. 5.6 от ПУРС и чл. 29, ал. 3⁵³⁶/ал. 4⁵³⁷ от ППЗПП.

По една процедура⁵³⁸ преди представяне на документацията в СД за вземане на решение за провеждане на търга от отдел „Финансов контролинг“ в ЦУ е извършен предварителен контрол за законосъобразност на инициращите документи, а по две процедури⁵³⁹ не е извършен предварителен контрол за законосъобразност на този етап, което е в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.1 и т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ⁵⁴⁰. От одитирания обект е посочено, че в отдел „Финансов контролинг“ в ЦУ на НЕК ЕАД не са постъпвали документи за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност, касаещи проведените търгове. Уточнено е, че констатацията ще бъде отчетена като съществуващ риск от грешки и ще бъдат предприети съответни действия за недопускането му.⁵⁴¹ При една процедура⁵⁴² не е извършван предварителен контрол за законосъобразност преди представяне на документацията за разглеждане от СД, предвид това че действията по инициране на търга са извършени преди влизането в сила на ПОПКЗЦ.

От ИД на НЕК ЕАД са внесени доклади до СД с предложения за одобряване на изготвените актуални експертни оценки на пазарната стойност на месечния наем на обектите и за даване на съгласие за отдаването им под наем. Докладите са съгласувани от ръководител управление „Правно“ и директор на дирекция „Административна“ в ЦУ, съгласно изискванията на чл. 23, ал. 2, във връзка с чл. 8, ал. 2/ чл. 6.4.1, във връзка с чл. 5.5.1 от ПУРС.

На основание чл. 22, ал. 1/чл. 6.3 от ПУРС и чл. 24 и чл. 25, ал. 2, т. 1 от Устава на НЕК ЕАД от СД са взети решения, с което са одобрени изготвените експертни оценки от независимия оценител, дадено е съгласие за отдаване под наем за срок от 3/5 години на обектите при определени минимални начални стойности на месечните наеми, възложено е на ИД/управителите на предприятията да извършат необходимите действия по подготовката и провеждането на процедурата и да подпишат договорите за наем.

За всяка процедура със заповед на ИД/управителите на предприятията е назначена комисия за подготовка на проект на тръжна документация и проект на заповед за провеждане на търг, в съответствие с чл. 24, във връзка с чл. 12/чл. 6.5 във връзка с чл. 5.10 от ПУРС. Изготвените документация и заповед за провеждане на търга са представени за одобрение с доклад на председателя на комисията.

Процедурите за отдаване под наем чрез търг с тайно наддаване са открити със заповед на ИД/управителя на съответното предприятие, съдържаща реквизитите по т. 1 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП. Със заповедта е одобрена и тръжната документация за провеждане на съответния търг, в съответствие с т. 1.11 от същото Приложение № 1. Посочените в заповедта и тръжната документация условия за провеждане на отделния търг съответстват на тези по Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, с изключение на три процедури, при които е установено:

При две процедури⁵⁴³ е определен депозит за участие в едномесечен размер на начална тръжна месечна наемна цена, в несъответствие с изискването по т. 1.6. от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП размерът на депозита да не надвишава 50 на сто от началната цена. От участниците в посочените процедури са внесени депозити за участие в размер, съответстващ на заложения в условията на търга. По отношение на установеното несъответствие, от одитирания обект е уточнено, че внесените от участниците

⁵³⁶ В ред. на ППЗПП, бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г.

⁵³⁷ В ред. на ППЗПП, бр. 89 от 26.10.2021 г., в сила от 26.10.2021 г.

⁵³⁸ **Одитно доказателство № 14.4**

⁵³⁹ **Одитни доказателства № № 14.2 и 14.3**

⁵⁴⁰ утвърдени на 08.04.2021 г. от ИД, приети с решение на СД по т.1.1 от Протокол № 14/07.04.2021 г., в сила от 12.04.2021 г.

⁵⁴¹ **Одитно доказателство № 12, т. 3**

⁵⁴² **Одитно доказателство № 14.1**

⁵⁴³ **Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4**

депозити се възстановяват съгласно тръжната документация и че направената констатация ще бъде взета предвид, като бъдат предприети необходимите действия за изпълнение на нормативните изисквания.⁵⁴⁴

При една процедура⁵⁴⁵ е определена стъпка на наддаване, чийто размер не съответства на т. 1.2. от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, съгласно която стъпката на наддаване не може да е по-малка от 1 на сто и по-голяма от 10 на сто от началната цена. Размерът на стъпката надхвърля 10 на сто от началната наемна цена за всеки от обектите, предмет на търга.

Обявленията за търговете са публикувани на интернет страницата на дружеството⁵⁴⁶ и изпратени за публикуване на интернет страницата на АППК най-малко 14 дни преди датата на тяхното провеждане⁵⁴⁷, в съответствие с изискването на т. 2 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП.

Със заповед на ИД/управителите на съответното предприятие е назначена комисия за провеждане на търга, като е спазено изискването за брой и състав на комисията съгласно т. 3 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП.

Действията на комисията по разглеждане, оценяване и определяне на спечелилите участници са извършени в съответствие с реда по т. 10 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП.

Подадените заявления за участие в процедурите съдържат изискуемите документи и информация съгласно условията в обявленията за провеждане на търговете и тръжната документация, с изключение на един търг⁵⁴⁸, при който е установено несъответствие на размера на ценовото предложение на участник с определената минимална тръжна наемна цена за един от обектите, предмет на търга, и с изискванията по т. 10 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, поради което същият е отстранен от участие в търга. В досиетата на две процедури⁵⁴⁹ към документите за участие на кандидатите не се съхраняват пликове, обозначени с надпис „Ценово предложение“, поради което не може да се изрази увереност относно съответствие на подадените заявления с изискванията по т. 10, изр. трето от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП и тези на тръжната документация, а именно, че ценовото предложение се поставя в малък, запечатан и непрозрачен плик с надпис „Ценово предложение“.

При две процедури⁵⁵⁰ са проведени повторни търгове по реда на т. 7, изр. трето и четвърто във връзка с т. 1.10 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП.

Резултатите от работата на тръжната комисия са отразени в протокол, подписан от всички членове на комисията съгласно т. 4 от Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП. При две процедури⁵⁵¹ протоколът е представен с доклад от председателя на комисията и е утвърден от ИД в съответствие с предвидения ред по чл. 24 във връзка с чл. 15 и чл. 16, ал. 1/чл. 6.5, във връзка с чл. 5.14 и чл. 5.15 от ПУРС. При други две процедури⁵⁵² от председателя на комисията не е изготвен писмен доклад за приетите от комисията решения, но протоколите са утвърдени от управителя на съответното предприятие.

Със заповед на ИД/управителя на съответното предприятие са определени спечелилите участници, на които са изпратени уведомления за издадените заповеди с покана за сключване на договор за наем и внасяне на депозит за изпълнение на договора, съгласно реда по чл. 24, във връзка с чл. 16 и чл. 17, ал. 1/чл. 6.5 във връзка с

⁵⁴⁴ Одитно доказателство № 12, т. 1 и т. 2

⁵⁴⁵ Одитно доказателство № 14.3

⁵⁴⁶ <http://www.nek.bg>; секция „Търгове“

⁵⁴⁷ Одитни доказателства №№ 14.1-14.4

⁵⁴⁸ Одитно доказателство № 14.2

⁵⁴⁹ Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4

⁵⁵⁰ Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.2

⁵⁵¹ Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4

⁵⁵² Одитни доказателства №№ 14.2 и 14.3

чл. 5.15 и 5.16 от ПУРС. По един търг⁵⁵³ не е сключен договор за наем на съответния обект поради невнасяне на депозит и неявяване на спечелилия участник в определения срок, като внесенят депозит за участие е задържан съгласно изискванията на тръжната документация.⁵⁵⁴

От спечелилите участници в определения срок са внесени депозити в размер, съответстващ на предвидения във вътрешните правила и тръжната документация. По една процедура⁵⁵⁵ е определен депозит в размер на 4 (четири) месечни наема, в несъответствие с чл. 25, ал. 1 от ПУРС⁵⁵⁶, съгласно който при подписване на договора за наем наемателят заплаща депозит в размер на 2 (два) месечни наема. От одитирания обект е уточнено, че размерът на депозита е увеличен на до четири месечни наема, с оглед по-адекватна защита интересите на дружеството при просрочени задължения на наематели, като в чл. 6.6 на актуализираните ПУРС⁵⁵⁷ е предвидено задължение за наемателя за заплащане на депозит от 2 до 4 месечни наема.⁵⁵⁸ Размерът на депозита по останалите процедури е определен съгласно изискванията на чл. 6.6.⁵⁵⁹ от ПУРС⁵⁶⁰ и тръжната документация.

По две процедури преди сключване на договорите за наем е извършен предварителен контрол за законосъобразност от отдел „Финансов контролинг“, за което са изготвени контролни листове от финансов контролор, в съответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 и т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД.⁵⁶¹ При едната процедура⁵⁶² е установено, че контролните листове за извършен предварителен контрол по два договора са издадени със закъснение от 7 дни⁵⁶³, съответно 8 дни⁵⁶⁴ след тяхното сключване, в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 и т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД. От страна на одитирания обект е уточнено, че причината за това се дължи на едностранно подписаните и в случая датирани от страна на наемателите договори, които са изпратени в ЦУ на НЕК ЕАД, и са постъпили в отдел „Финансов контролинг“ за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност преди подписването им от ИД, на 08.09.2022 г., съответно на 09.09.2022 г., т.е. след поставената от наемателите дата на сключване на договорите (01.09.2022 г.). Посочено е, че констатацията ще бъде отчетена като съществуващ риск от фактическа забава при придвижване на досиетата на договорите до ЦУ на НЕК ЕАД и едностранно датирани на договорите от страна на наемателите преди подписването им от ИД.⁵⁶⁵ При две процедури⁵⁶⁶ не е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди подписване на договорите, в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 и т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД.

Договорите за наем са сключени за срок от 3/5 години, при месечни наемни цени на обектите съгласно подадените ценови предложения. По една процедура⁵⁶⁷ договорите са подписани от ИД на дружеството.⁵⁶⁸ По друга процедура⁵⁶⁹ договорите са подписани за наемодател от ръководител сектор „Управление на собственост“ в ЦУ⁵⁷⁰, а при две

⁵⁵³ Одитно доказателство № 14.2

⁵⁵⁴ Одитно доказателство № 12, т. 3

⁵⁵⁵ Одитно доказателство № 14.1

⁵⁵⁶ приети с решение по т. I.1. от протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.

⁵⁵⁷ утвърдени на 28.05.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.06.2021 г.

⁵⁵⁸ Одитно доказателство № 12, т. 1

⁵⁵⁹ Чл. 6.6 „Наемателят при подписване на договор следва да заплати депозит в размер от 2 до 4 месечни наема и да представи съответните платежни документи, удостоверяващи това обстоятелство“

⁵⁶⁰ утвърдени на 28.05.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.06.2021 г.

⁵⁶¹ Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4

⁵⁶² Одитно доказателство № 14.4

⁵⁶³ КЛ № 772 от 08.09.2022 г. по договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г.

⁵⁶⁴ КЛ № 776 от 09.09.2022 г. по договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г.

⁵⁶⁵ Одитно доказателство № 12, т. 2

⁵⁶⁶ Одитни доказателства №№ 14.2 и 14.3

⁵⁶⁷ Одитно доказателство № 14.4

⁵⁶⁸ 3 бр. договори за наем

⁵⁶⁹ Одитно доказателство № 14.1

⁵⁷⁰ 11 бр. договори за наем

процедури⁵⁷¹ от управителите на ПВЕЦ⁵⁷²/ПЯиК⁵⁷³, което им е възложено с решенията на СД за провеждане на съответните търгове.

По отношение на регламентираната в действащите през одитирания период ПОИД⁵⁷⁴ съгласувателна процедура преди сключване на договорите за наем е установено следното:

По една процедура, проведена от ЦУ в НЕК ЕАД⁵⁷⁵, договорите за наем⁵⁷⁶ са съгласувани от юрист (ръководител отдел „Собственост“, управление „Правно“) и лицата, които са ги изготвили, но не са съгласувани от финансов директор, главен счетоводител и ръководителя на съответното компетентно структурно звено, в несъответствие с чл. 8.2, т. 8.2.1 и т. 8.2.3 от ПОИД в НЕК ЕАД⁵⁷⁷. По друга процедура, проведена от ЦУ⁵⁷⁸, договорите⁵⁷⁹ са съгласувани от юрист, ръководителя на съответното компетентно структурно звено и изготвилите ги лица, но не са съгласувани от финансов директор, главен счетоводител и ръководител отдел „Финансов контролинг“, в несъответствие с чл. 8.2, т. 8.2.1 и т. 8.2.4 от ПОИД в НЕК ЕАД⁵⁸⁰.

Договорите⁵⁸¹, сключени след проведена процедура от ПЯиК⁵⁸², са съгласувани от юрисконсулт от предприятието, ръководителя на съответното компетентно структурно звено в предприятието и лицата, които са ги изготвили, в съответствие с чл. 8.2, т. 8.2.2 и т. 8.2.3 от ПОИД в НЕК ЕАД⁵⁸³.

Договорът⁵⁸⁴, сключен след проведена процедура от ПВЕЦ⁵⁸⁵, е съгласуван от юрисконсулт от предприятието, ръководителя на съответното компетентно структурно звено в предприятието и лицата, които са го изготвили съгласно чл. 8.2, т. 8.2.2 и т. 8.2.3 от ПОИД в НЕК ЕАД⁵⁸⁶.

По две процедури⁵⁸⁷ в договорите за наем, подписани за наемодател от съответното упълномощено лице, липсва подпис на лицето, отговорно за счетоводните записвания (ръководител отдел „Счетоводство“, ЦУ), с което не е приложена системата за двоен подпис, в несъответствие с изискванията на чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС. Договорите по две процедури⁵⁸⁸ са съгласувани от лицата, отговорни за счетоводните записвания в ПВЕЦ/ПЯиК⁵⁸⁹, с което е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС.

Процедурите за отдаване под наем на недвижими имоти чрез търгове с тайно наддаване са проведени в частично съответствие с приложимата правна рамка за областта, тъй като са установени следните несъответствия: на определения депозит за участие с нормативно заложения му максимален размер при два търга; на размера на стъпката на наддаване, предвидена в условията за провеждане на един търг; неизготвяне на доклад от председателя на тръжната комисия при две процедури; неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди

⁵⁷¹ **Одитни доказателства №№ 14.2 и 14.3**

⁵⁷² 1 договор за наем

⁵⁷³ 3 бр. договори за наем

⁵⁷⁴ **Одитно доказателство № 1, I, т. 12**

⁵⁷⁵ **Одитно доказателство № 14.1**

⁵⁷⁶ 11 бр. договори за наем

⁵⁷⁷ утвърдени на 23.10.2019 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 06.01.2020 г.

⁵⁷⁸ **Одитно доказателство № 14.4**

⁵⁷⁹ 3 бр. договори за наем

⁵⁸⁰ утвърдени на 16.12.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 20.12.2021 г.

⁵⁸¹ 3 бр. договори за наем

⁵⁸² **Одитно доказателство № 14.3**

⁵⁸³ утвърдени на 23.10.2019 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 06.01.2020 г.

⁵⁸⁴ 1 договор за наем

⁵⁸⁵ **Одитно доказателство № 14.2**

⁵⁸⁶ утвърдени на 16.12.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 20.12.2021 г.

⁵⁸⁷ **Одитни доказателства №№ 14.1 и 14.4**

⁵⁸⁸ **Одитни доказателства №№ 14.2 и 14.3**

⁵⁸⁹ **Одитни доказателства № 1, II, т. 4 и № 1.1; Длъжностни характеристики на ръководител ФСО в ПЯиК и ръководител отдел „Счетоводство“ в ПВЕЦ и поименни щатни разписания**

представяне на документацията в СД за вземане на решение за провеждане на два търга и преди сключване на четири договора за наем; извършване на предварителен контрол за законосъобразност след сключване на два договора за наем; на определения размер на депозит за сключване на договор с вътрешните правила при един търг; несъгласуване от всички отговорни длъжностни лица на осемнадесет договора за наем; и неспазване на системата за двоен подпис при четиринадесет договора за наем.

Въведените в дружеството контролни дейности не са ефективни, не са действали непрекъснато и не са прилагани постоянно, поради което не са предотвратили допуснатите несъответствия с приложимите нормативни и вътрешни актове.

3.2.2. Отдаване под наем на недвижим имот, собственост на НЕК ЕАД, чрез пряко договаряне по реда на чл. 30, ал. 1, т. 4 от ППЗПП.

През одитирания период е проведена една процедура чрез пряко договаряне при условията и по реда на чл. 30, ал. 1, т. 4 от ППЗПП за отдаване под наем на недвижим имот, собственост на НЕК ЕАД. Прякото договаряне е проведено и съответно договорът за наем е сключен с бюджетно предприятие по смисъла на Закона за счетоводството (ЗСч).⁵⁹⁰

При проверка на процедурата е установено:⁵⁹¹

Процедурата за отдаване под наем на недвижимия имот е иницирана с доклад на управителя на ПЯиК, като ръководител на структурното звено, стопанисващо имота, до ИД на НЕК ЕАД, съгласно реда по чл. 23, ал. 1 от ПУРС⁵⁹². Докладът съдържа изискуемата информация и документи по чл. 23, във връзка с чл. 8 и чл. 9 от ПУРС. Към доклада е приложена актуална пазарна оценка за определяне на месечния наем на недвижимия имот, изготвена от независим лицензиран оценител, в съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 2 във връзка с чл. 8 и чл. 9 от ПУРС и чл. 30, ал. 1 от ППЗПП.

От ИД на НЕК ЕАД е внесен доклад до СД, съдържащ предложение за одобряване на изготвената експертна оценка на имота и за даване на съгласие за отдаването му под наем, като същият е съгласуван от ръководител управление „Правно“ и директора на дирекция „Административна“, съгласно изискванията на чл. 23, ал. 2 във връзка с чл. 8, ал. 2 от ПУРС.

На основание чл. 22, ал. 1 от ПУРС и чл. 24 и чл. 25, ал. 2, т. 1 от Устава на НЕК ЕАД от СД е взето решение, с което е одобрена изготвената експертна оценка от независимия оценител и е дадено съгласие за провеждане на пряко договаряне за отдаване под наем на имота за срок до 5 години при начална цена на месечния наем не по-ниска от определената от независимия оценител. Възложено е на ИД на НЕК ЕАД да поиска разрешение от СД на БЕХ ЕАД за провеждане на прякото договаряне, а на управителя на ПЯиК да проведе договарянето и да подпише договора за наем от страна на наемодателя.

От ИД на НЕК ЕАД е изготвен мотивиран доклад до ЕСК за инициране на процедурата за предоставяне на разрешение от СД на БЕХ ЕАД за извършване на прякото договаряне, в съответствие с чл. 3, чл. 4, чл. 39, ал. 4, чл. 41, ал. 1 и ал. 2 от Правилата за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на Общото събрание на дъщерните дружества.⁵⁹³

На основание чл. 2, т. 4, чл. 6, ал. 1 и чл. 39, ал. 4 от Правилата от СД на БЕХ ЕАД е дадено разрешение за сключването на договора за отдаване под наем на недвижимия имот чрез провеждане на пряко договаряне.

⁵⁹⁰ § 1, т. 1 от ЗСч: „Бюджетни предприятия са всички лица, прилагащи бюджети, сметки за средства от ЕС и сметки за чужди средства съгласно ЗПФ, вкл. НОИ, НЗОК, държавните висши училища, БАН, СА, БНТ, БНР, БТА, както и всички други лица, които са бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗПФ.

⁵⁹¹ **Одитни доказателства № 7, т. 1 и № 14.5**

⁵⁹² приети с решение по т. I.1. от протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.

⁵⁹³ приети с решение по т. I.1. от Протокол № 4-2018 от 18.01.2018 г., посл. изм. с Решение по т. I.1. от Протокол № 32-2020 от 26.05.2020 г. на СД на БЕХ ЕАД

След разрешение от СД на БЕХ ЕАД за провеждане на процедурата със заповед на управителя на ПЯиК е назначена комисия за провеждане на пряко договаряне с участника, по чл. 6.5 във връзка с чл. 5.9 - 5.16 от ПУРС⁵⁹⁴. За резултатите от договарянето е съставен протокол, който е одобрен от управителя на ПЯиК.

С участника е сключен договор за срок от 3 години при договорения месечен наем за ползване на имота.⁵⁹⁵ Договорът за наем е подписан за наемодател от управителя на ПЯиК.

Договорът е сключен повече от година след инициране на процедурата и година след изтичане на срока на предходния наемен договор⁵⁹⁶, като ползването на имота е продължило от същия наемател, при заплащане на наемна цена в размер съгласно изтеклия договор за наем.

Видно от приложените в досието платежни документи, като депозит при сключване на договора е използван внесеният по предходен договор със същия наемател, като е извършено доплащане до размера на дължимия депозит, но със закъснение от един месец след подписване на договора, в несъответствие с чл. 6.6 от ПУРС и чл. 3 от договора.

Преди сключване на договора за наем не е извършен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор, в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 и т. 8.4.3 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД.

Договорът е съгласуван от юрисконсулт в предприятието, от главен счетоводител (ръководител отдел „Финансово-счетоводен“) и от ръководителя на съответното компетентно структурно звено, в съответствие с чл. 8.2., т. 8.2.2. и т. 8.2.3. от ПОИД в НЕК ЕАД.

Договорът за наем е подписан за наемодател от управителя на ПЯиК и лицето, отговорно за счетоводните записвания в ПЯиК, с което е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС.

Процедурата на пряко договаряне е проведена в съответствие с правната рамка за областта, с изключение на забавено доплащане от страна на наемателя на дължимия депозит по договора и неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на договора.

3.2.3. Сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за отдаване под наем на недвижими имоти, собственост на дружеството.

В действащите през одитирания период ПУРС е възприет подход, при който процедурата по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за предоставяне под наем на жилища, ателиета и кабинети за индивидуална творческа дейност, гаражи и паркоместа, собственост на дружеството, се определя като процедура на „пряко договаряне“.⁵⁹⁷ Сключването на договори с работници и служители за отдаване под наем на недвижими имоти не попада сред изрично посочените случаи в чл. 30, ал. 1 от ППЗПП, при които с разрешение на органа, упражняващ правата на държавата в публичните предприятия, сключването на договори за наем на дълготрайни активи може да се извърши чрез пряко договаряне.

През одитирания период са проведени 5 процедури на „пряко договаряне“, въз основа на които са сключени 13 договора за наем на жилищни имоти, вкл. нежилищен имот (гараж), с работници и служители на НЕК ЕАД.⁵⁹⁸

Съгласно т. 17 от Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители, Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП, сключването на договори с работници и служители на публичните предприятия

⁵⁹⁴ Съгласно ПУРС, утвърдени на 28.05.2021 г., в сила от 01.06.2021 г.

⁵⁹⁵ Договор № 22НА-Х60В025 от 31.03.2022 г.

⁵⁹⁶ Договор № 18НА-Х60В043/28.03.2018 г. със срок на действие от 01.04.2018 г. до 31.03.2021 г.

⁵⁹⁷ Чл. 20-25 от ПУРС, в сила от 23.10.2014 г./чл. 6.1-6.5 от ПУРС, в сила от 01.06.2021 г.

⁵⁹⁸ Одитно доказателство № 2, III, т. 10

за предоставяне под наем на жилища, ателиета и кабинети за индивидуална творческа дейност, гаражи и паркоместа за лични моторни превозни средства – дълготрайни активи на предприятието, се извършва въз основа на заповед за настаняване, издадена от управителите, изпълнителните директори или председателите на управителните съвети на съответните предприятия въз основа на критериите, установени в колективния трудов договор.

При проверка на сключените договори с работници и служители на НЕК ЕАД⁵⁹⁹ е установено, че през одитирания период предоставянето под наем на жилищни имоти, вкл. и гараж, собственост на дружеството, не е извършвано по реда, посочен в т. 17 от Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители. Видно от представените досиета на договарянията с работници и служители на НЕК ЕАД от ИД не са издавани заповеди за настаняването им в жилищните имоти. В действащите през одитирания период Колективен трудов договор на НЕК ЕАД за периода 2020-2021 г. и Колективен трудов договор на НЕК ЕАД за периода 2022-2023 г.⁶⁰⁰ не се съдържат разпоредби, които да уреждат критериите за сключването на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за предоставяне под наем на жилища, ателиета и кабинети за индивидуална творческа дейност, гаражи и паркоместа за лични моторни превозни средства – дълготрайни активи на дружеството. В колективните трудови договори е включена единствена разпоредба (чл. 72), съгласно която с оглед решаване на жилищни проблеми на свои работници и служители, работодателят може да отдава под наем жилища, собственост на НЕК ЕАД, като работниците и служителите, настанени или подлежащи на настаняване в жилища, собственост на НЕК ЕАД, заплащат наемна цена, определена от СД на НЕК ЕАД, на база оценка на лицензиран оценител.

През одитирания период отдаването под наем на жилищни помещения на работници и служители е извършвано въз основа на рамково разрешение на СД на БЕХ ЕАД⁶⁰¹, с което е дадено разрешение на НЕК ЕАД за сключване на договори за отдаване под наем чрез процедура на пряко договаряне на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД, за срок до 3 години, при месечна наемна цена до 500 лв. без ДДС.⁶⁰²

В действащите през периода ПУРС се съдържат разпоредби, уреждащи предоставянето под наем на имоти на работниците и служителите на дружеството, като в чл. 20, ал. 3 от ПУРС⁶⁰³/ чл. 6.1.2 от ПУРС⁶⁰⁴ е посочено, че предимство за наемане на имоти и вещи имат лицата в трудово правоотношение, които декларират, че те и членовете на семействата им не притежават в същото населено място жилище, вила или помещения за жилищни нужди, годни за постоянно обитаване и не са прехвърляли жилищен имот или вила, годни за постоянно обитаване в същото населено място, през последните 5 години преди подаването на молбата за настаняване. Съгласно чл. 21, ал. 2 от ПУРС⁶⁰⁵ към заявлението за наемане на имот се прилагат декларации за гражданско, семейно и имотно състояние, както и за броя, имената на членовете на техните семейства, които биха обитавали жилището заедно с тях, и че лицето и/или негов съпруг/съпруга не притежават жилище в същото населено място. Подобен текст не е включен в ПУРС, в сила от 01.06.2021 г.

Процедурите за сключване на договорите с работници и служители на НЕК ЕАД (определени като „пряко договаряне“ съгласно ПУРС)⁶⁰⁶ са инициирани с доклади на ръководителите на съответните структурни звена в НЕК ЕАД, стопанисващи жилищния имот до ИД на дружеството, въз основа на постъпили заявления (молби) от

⁵⁹⁹ **Одитни доказателства №№ 14.6-14.10**

⁶⁰⁰ **Одитно доказателство № 12**, т. 5

⁶⁰¹ Протокол № 42-2015/08.09.2015 г. на СД на БЕХ ЕАД за взето решение по т. II.12

⁶⁰² **Одитно доказателство № 7**, т. 3

⁶⁰³ приети с решение по т. I.1. от протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.

⁶⁰⁴ утвърдени на 28.05.2021 г., в сила от 01.06.2021 г.

⁶⁰⁵ приети с решение по т. I.1. от протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.

⁶⁰⁶ **Одитно доказателство № 14**; Писмо, рег. № ЦУ-104-00-29-1/27.03.2024 г. и **Одитни доказателства №№ 14.6-14.10**

работници/служители за наемане на жилищни имоти. Докладите съдържат обосновка за необходимостта от сключване на договора за наем, данни за заявен интерес от наемане, както и приложени актуална оценка, изготвена от независим оценител, и документи за собственост на имота.

Докладите на ИД за разглеждане от СД на НЕК ЕАД на инициращите документи са съгласувани от управление „Правно“ и дирекция „Административна“ в ЦУ на НЕК ЕАД, с изключение на едно договаряне⁶⁰⁷. При друго договаряне⁶⁰⁸ докладът на ИД не е съгласуван от дирекция „Административна“, в несъответствие с чл. 23, ал. 2, във връзка с чл. 8, ал. 2 от ПУРС.

С решения на СД на НЕК ЕАД е възлагано на управителите на предприятията да проведат процедура на пряко договаряне с кандидат-наемателите, като са упълномощавани да подпишат и договорите за наем. От управителите са издавани заповеди за назначаване на комисия за провеждане на прякото договаряне. За резултатите от проведеното договаряне са съставяни протоколи, които са одобрявани от управителя на съответното предприятие.

В резултат на договарянето с участниците са сключвани договори за наем при договорените месечни наеми за ползване на имотите. В съответствие с решенията на СД договорите са подписани за наемодателя от упълномощените управители на ПЯиК/ПВЕЦ.

При проверката на сключените договори са установени следните несъответствия:

По девет договора⁶⁰⁹ срокът за плащане на депозита е определен в несъответствие с чл. 6.6 от ПУРС, като е предвидено депозитът да се заплаща в 7-дневен срок от подписване на договорите. С изключение на два договора⁶¹⁰, по останалите договори, при които е допуснато посоченото несъответствие, плащането/доплащането⁶¹¹ на депозитите е извършено със закъснение, в т.ч. и след изтичане на определения 7-дневен срок. При един договор⁶¹² доплащането на част от дължимия депозит е извършено повече от две години след сключване на договора.

Пет договора⁶¹³ са сключени за срок от 5 години, в несъответствие с даденото от СД на НЕК ЕАД разрешение за сключване на договорите за наем за срок до 3 години.

По отношение на въведения с ПОИД в НЕК ЕАД ред за съгласуване на договорите е установено, че седем договора⁶¹⁴ не са съгласувани от ръководителя на съответното компетентно структурно звено в предприятията, в несъответствие с чл. 8.2, т. 8.2.2 и т. 8.2.3 от ПОИД в НЕК ЕАД.

С изключение на шест договора⁶¹⁵, при останалите договори не е приложена системата за двоен подпис, което е в несъответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС.

⁶⁰⁷ Одитно доказателство № 14.8

⁶⁰⁸ Одитно доказателство № 14.9

⁶⁰⁹ Договор № 21НА-Х60В091/29.10.2021 г. и Договор № 21НА-Х60В092/29.10.2021 г.; Договор № 22НА-Х60В019/15.03.2022 г. и Договор № 22НА-Х60В020/15.03.2022 г.; Договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В034/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В035/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.

⁶¹⁰ Договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.

⁶¹¹ За част от договорите са представени платежни документи за внесен депозит по предходен договор за наем със същия наемател, поради което се налага довносяне на разликата до дължимия депозит по новия договор.

⁶¹² Договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г.

⁶¹³ Съгласно чл. 3.1. от Договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В034/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В035/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.

⁶¹⁴ Договор № 22НА-Х60В019/15.03.2022 г., Договор № 22НА-Х60В020/15.03.2022 г., Договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В034/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В035/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.

⁶¹⁵ Договор № 22НА-Х60В019/15.03.2022 г., Договор № 22НА-Х60В020/15.03.2022 г., Договор № 22НА-Х50В012/12.08.2022 г., Договор № 22НА-Х50В013/12.08.2022 г., Договор № 22НА-Х50В014/12.08.2022 г., Договор № 21НА-ХН50В011/18.11.2021 г.

При три процедури на пряко договаряне⁶¹⁶ не е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди представяне на документацията пред СД за вземане на решение за провеждане на договарянето и не е извършен предварителен контрол преди сключване на договорите за наем⁶¹⁷, в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.1 и т. 8.4.2 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД.

При две процедури на пряко договаряне⁶¹⁸ не е извършен предварителен контрол преди сключване на договорите⁶¹⁹.

Сключването на договорите за наем с работници и служители на НЕК ЕАД не е извършвано по реда на Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители съгласно Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП. В дружеството са прилагани разписани с вътрешни документи ред и условия за провеждане на пряко договаряне и сключване на договори с работници и служители за предоставяне под наем на жилищни имоти, собственост на дружеството.

Процедурите на пряко договаряне са проведени в частично съответствие с вътрешните правила, като са допуснати следните несъответствия: несъгласуване на доклад на ИД до СД от всички длъжностни лица при две договаряния, несъответствие на предвидения в девет договора срок за плащане на депозита с определения във вътрешните правила и забавено плащане на депозит и част от него при два договора, сключване на пет договора за срок, надвишаващ определения от СД, несъгласуване на договори от всички определени длъжностни лица, неспазване на системата за двоен подпис при част от договорите, неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди представяне на документацията пред СД по три процедури, неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност по всички договори за наем.

Въведените в дружеството контролни дейности не са ефективни, не са действали непрекъснато и не са прилагани постоянно, поради което са допуснати установените несъответствия с вътрешните актове на дружеството и клаузите на договорите.

4. Изпълнение на договорите за отдаване под наем на недвижими имоти.

През одитирания период сключените и действащите договори за наем на недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД, са общо 59 бр. с обща стойност на месечните наемни вноски 10 810 лв., в т.ч. 41 бр. договори през 2021 г. и 18 бр. през 2022 г.⁶²⁰ От тях един договор е прекратен през 2022 г., а 11 договора след одитирания период. По време на одита е извършена проверка на изпълнението на 15 договора, избрани на извадков принцип по критерий „вид наемател“ (физически или юридически лица), като способът за избор на единиците, включени в извадката е по стойност, определена като долна граница за възможния избор.⁶²¹

При проверката е установено следното⁶²²:

⁶¹⁶ **Одитни доказателства №№ 14.6, 14.8 и 14.10**

⁶¹⁷ 6 бр. договори: Договор № 21НА-Х60В091/29.10.2021 г. и Договор № 21НА-Х60В092/29.10.2021 г. ; Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г. , Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г. , Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г. ; Договор № 21НА-ХН50В011/18.11.2021 г.

⁶¹⁸ **Одитни доказателства №№ 14.7 и 14.9**

⁶¹⁹ 7 бр. договори: Договор № 22НА-Х60В019/15.03.2022 г. и Договор № 22НА-Х60В020/15.03.2022 г.; Договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В034/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В035/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г., Договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.

⁶²⁰ **Одитно доказателство № 10, II, т. 1**

⁶²¹ От договорите, сключени с физически лица (служители и външни лица) са избрани договорите с месечен наем над 90 лв., а от договорите с юридически лица са избрани тези с месечен наем над 300 лв.

⁶²² **Одитни доказателства № 14.1** (Договори № № 21НА-Х74В003/19.05.2021 г., 21НА-Х74В001/19.05.21 г., 21НА-Х74В007/18.05.21 г., 21НА-Х74В002/19.05.21 г., 21НА-Х74В008/19.05.21 г.), **№ 14.2** (Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г.), **№ 14.4** (Договори №№ 22НА-Х74А004/01.09.2022 г. и 22НА-Х74А003/01.09.2022 г.), **№ 14.8** (Договори №№ 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г.) и **№№ 14.11-14.25** (за всички договори)

4.1. Преди сключване на десет договора⁶²³ е извършен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролър от отдел „Финансов контролинг“, в съответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД. По два⁶²⁴ от тях предварителният контрол е извършен⁶²⁵, съответно 8⁶²⁶ дни след сключване на договорите. Не е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди подписване на пет договора за наем⁶²⁷, в несъответствие с чл. 8.4, т. 8.4.2 от ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД.

4.2. Шест договора за наем⁶²⁸ са съгласувани от съответните длъжностни лица съгласно чл. 8.2, т. 8.2.2 от ПОИД в НЕК ЕАД (юрисконсулт от предприятието, главен счетоводител в предприятието (ръководител отдел „Счетоводство“) и ръководителя на съответното компетентно структурно звено (ръководител отдел „Административен“) в предприятието, с изключение на ръководителя на съответното компетентно структурно звено в ЦУ на НЕК ЕАД.

Седем договора за наем⁶²⁹ са съгласувани от юрисконсулт (ръководител отдел „Собственост“ в Управление „Правно“), но не са съгласувани от финансов директор, главен счетоводител и ръководител на съответното компетентно структурно звено в ЦУ, в несъответствие с чл. 8.2, т. 8.2.1 от ПОИД⁶³⁰ в НЕК ЕАД. По два⁶³¹ договора освен съгласувателни подписи на финансов директор и главен счетоводител, липсва и съгласувателен подпис на ръководител отдел „Финансов контролинг“, в несъответствие с изискванията на чл. 8.2, т. 8.2.1 от ПОИД⁶³² в НЕК ЕАД.

4.3. В договорите за наем са определени правата и задълженията на страните, месечна наемна цена, срок на договора, отговорност при неизпълнение, условия за прекратяване и неустойки при неизпълнение или забава в плащането на наемните вноски и други.

4.4. Извършените плащания съответстват на размера на договорените месечни наеми.

4.5. Дължимите месечни наемни цени са заплащани в договорените срокове, с изключение на четири договора⁶³³, при които е установено забавено плащане на една или

⁶²³ Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В001/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В007/18.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В002/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В008 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В003 от 19.05.2021 г., Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г., Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г., Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г.

⁶²⁴ Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г.; Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г.

⁶²⁵ КЛ № 772 от 08.09.2022 г. за отчитане на обектите на контрол и резултатите от него на етап преди решения и действия по управление и разпореждане с движимо и недвижимо имущество е издаден 7 дни след сключване на Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г.

⁶²⁶ КЛ № 776 от 09.09.2022 г. за отчитане на обектите на контрол и резултатите от него на етап преди решения и действия по управление и разпореждане с движимо и недвижимо имущество е издаден 8 дни след сключване на Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г.

⁶²⁷ Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г. Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г. Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г., Договор № 22НА-ХН 50 В005/24.02.2022 г.

⁶²⁸ Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г., Договор № 22НА-ХН 50 В005/24.02.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г.

⁶²⁹ Договор № 21НА-Х74В001/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В007/18.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В002/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В008 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В003 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В012 от 04.06.2021 г., Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г.

⁶³⁰ В сила от 06.01.2020 г.

⁶³¹ Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г., Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г.

⁶³² В сила от 20.12.2021 г.

⁶³³ Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г. (наемна вноска за м. януари 2022 г. – платена с 14 дни просрочие); договор № 21НА-Х74В007/18.05.2021 г. (наемна вноска за м. април 2022 г., платена с 4 дни просрочие); договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г. (наемна вноска за м. септември 2022 г., платена със 7 дни просрочие); договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г. (наемните вноски за м. септември, октомври, ноември и декември 2022 г. не са заплащани авансово до 15-то число на текущия месец, а до 15-то число на следващия месец, за който се дължат.)

няколко наемни вноски. По три договора⁶³⁴ не може да се изрази увереност относно заплащане на дължимите наемни вноски в договорения размер и срок поради непредставяне от одитирания обект на надлежни платежни документи, удостоверяващи плащането на дължимите суми съгласно договорните клаузи.⁶³⁵ Не са представени документи относно начисляване и съответно плащане на неустойки или лихви за забавено плащане на дължимите месечни наемни цени.⁶³⁶

4.6. По всички договори е предвидено задължение за наемателите за внасяне на депозит за обезпечаване плащането на наемната цена и за гарантиране изпълнението на останалите договорни задължения. Съгласно чл. 25, ал. 1 от ПУРС, в сила от 23.10.2014 г., при подписване на договор наемателят заплаща депозит в размер на 2 месечни наема. В чл. 6.6. от ПУРС, в сила от 01.06.2021 г., е предвидено заплащане на депозит в размер от 2 до 4 месечни наема при подписване на договора за наем.

При проверка на договорите е установено следното:

4.6.1. При 9 договора⁶³⁷ определеният размер на депозита от 2, 3 и съответно 4 месечни наема е в съответствие с чл. 6.6. от ПУРС. При подписване на договорите дължимите депозити са внесени от наемателите в договорения размер и срок.

4.6.2. При 6 договора⁶³⁸ е установено, че от наемодателя е определен депозит в размер на 4 месечни наема⁶³⁹, който надхвърля заложения в чл. 25, ал. 1 от ПУРС размер от 2 месечни наема. В съответствие с договорните клаузи от наемателите са внесени депозити в размер на 4 месечни наема.

4.7. При сключване на 9 договора⁶⁴⁰ са подписани констативни протоколи между представители на наемодателя и наемателя, като не са съставяни приемо-предавателни протоколи за предаване на имотите, предвид ползването им от същите наематели по предходни договори за наем. При четири договора⁶⁴¹ за предаването на имотите са съставени приемо-предавателни протоколи. В два договора⁶⁴² е предвидено, че имотите се считат за предадени на наемателя от страна на наемодателя с подписване на договорите.

Изпълнението на договорите за наем е в съответствие с приложимата правна рамка и с клаузите на договорите, с изключение на: неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на пет договора, несъгласуване на договори от всички отговорни длъжностни лица, забавено плащане на една или няколко наемни вноски по четири договора, определяне на размер на депозита в несъответствие с предвидения във вътрешните правила при шест договора.

Введените в дружеството контролни дейности не са ефективни, тъй като не са предотвратили допуснатите несъответствия.

⁶³⁴ Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г.

⁶³⁵ В справка, изготвена от счетоводител в ПВЕЦ е посочено, че дължимите суми по договорите са удържани по ведомости за заплати.

⁶³⁶ **Одитно доказателство № 14**

⁶³⁷ Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г., Договор № 22НА-ХН 50 В005/24.02.2022 г., Договор № 22НА-Х74А003/01.09.2022 г., Договор № 22НА-Х74А004/ 01.09.2022 г., Договор № 21НА-Х74В012/04.06.2021 г.

⁶³⁸ Договор № 21НА-Х74В001/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В007/18.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В002/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В008 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В003 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г.

⁶³⁹ Съгласно чл. 2, ал. 3 от договорите

⁶⁴⁰ Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В001/19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В007 от 18.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В002 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В008 от 19.05.2021 г., Договор № 21НА-Х74В003 от 19.05.2021 г., Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г., Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г., Договор № 21НА-Х74В012 от 04.06.2021 г.

⁶⁴¹ Договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г.

⁶⁴² Съгласно чл. 4 от Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г. и Договор № 22НА-ХН 50 В005/24.02.2022 г.

IV. Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори

1. Обща информация

През одитирания период дейността по възлагане на ОП е регламентирана със ЗОП.⁶⁴³

Възложител на ОП е ИД на НЕК ЕАД, като представляващ публично предприятие, извършващо секторна дейност⁶⁴⁴, съгласно чл. 5, ал. 4, т. 1 от ЗОП.

През одитирания период ОП са възлагани от ИД на НЕК ЕАД, с изключение на ОП по чл. 20, ал. 4 от ЗОП, които са възлагани от заместник-изпълнителния директор и двамата управители на предприятията в структурата на дружеството⁶⁴⁵, които са упълномощени да подписват всички документи, свързани с възлагането на ОП, включително да сключват договори за тях.⁶⁴⁶

В НЕК ЕАД, като част от структурата на дружеството, е създадено вътрешно специализирано звено,⁶⁴⁷ което отговаря за: изготвянето и актуализирането на Графика за планираните ОП, законосъобразността при подготовка, провеждане и приключване на ОП, както и за изготвянето и актуализирането на *Правилата за управление цикъла на обществените поръчки в НЕК ЕАД (ПУЦОП)*.

2. Вътрешни правила за реда и организацията на обществени поръчки.

В съответствие с разпоредбите на чл. 13 от ЗФУКПС, Методическите насоки по елементите на финансово управление и контрол^{648,649} и чл. 5 от Общите правила за възлагане на ОП от дружествата от групата на БЕХ ЕАД, в НЕК ЕАД са утвърдени ПУЦОП.⁶⁵⁰ В едно от предприятията в структурата на НЕК ЕАД (ВЕЦ – обособено звено) е въведена *Инструкция за възлагане на обществени поръчки в предприятие ВЕЦ*.⁶⁵¹

През одитирания период в НЕК ЕАД са приети и действат и вътрешни правила, уреждащи отделни процеси от възлагането на ОП, изпълнението на договорите и извършване на предварителен контрол за законосъобразност.⁶⁵² *Инструкция за изготвяне на технически спецификации за обществени поръчки*, утвърдена от ИД на НЕК ЕАД на 15.07.2019 г.⁶⁵³ (*Инструкция за техническите спецификации*); *Инструкция за управление на сключени договори за възлагане на обществени поръчки и рамкови споразумения*, утвърдена на 19.01.2022 г.⁶⁵⁴ (*Инструкция за управление на сключени договори*); *Правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД*⁶⁵⁵ (ПОПКЗЦ); *Правила за обмен на информация и документооборот*⁶⁵⁶ (ПОИД).

С ПУЦОП са определени:

⁶⁴³ ЗОП, обн., ДВ, бр. 13/16.02.2016 г., изм. [ДВ, бр. 107](#) от 18.12.2020 г., в сила от 01.01.2021 г., доп., [бр. 62](#) от 05.08.2022 г., в сила от 05.08.2022 г.

⁶⁴⁴ Чл. 123, т. 2 и чл. 125, ал. 1 от ЗОП – дейности свързани с електроенергия

⁶⁴⁵ ПЯиК и ПВЕЦ

⁶⁴⁶ **Одитно доказателство № 1**, т. II.12 и ППП № 01-ОП от 01.12.2023 г., т. III.3; т. 4.1.5 от ПУЦОП

⁶⁴⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. II.2 и II.3

⁶⁴⁸ организацията от публичния сектор да въведат контролни дейности, които да осигуряват адекватна система от правила и процедури за документирани, докладване, осчетоводяване и архивиране на дейностите и процесите в организацията, включително движението на финансовите средства. С одитната пътека се определя кой, какво, как и кога извършва, с каква цел и какъв акт или документ се създава в резултат на това, като се осигурява прозрачност и проследимост на дейностите и процесите от тяхното инициране до приключването им

⁶⁴⁹ утвърдени от министъра на финансите със Заповед №ЗМФ 184/06.03.2020 год.

⁶⁵⁰ **Одитно доказателство № 1**, т. I.15 приети с Решение на СД на НЕК ЕАД п от. I.5 от Протокол № 28/06.11.2020 г.; утвърдени от ИД на НЕК ЕАД на 09.11.2020 г. и изм. на 16.02.2022 г. и на 27.01.2023 г.

⁶⁵¹ **Одитно доказателство № 17**, утв. на 26.08.2019 г. от управител на предприятието;

⁶⁵² **Одитно доказателство № 1**, т. I.7; I.10; I.12; I.15; II.21 и ППП № 01-ОП/01.12.2023 г., т. I.15

⁶⁵³ изменена на 16.02.2022 г. и на 27.01.2023 г.

⁶⁵⁴ Инструкцията е изменена на 17.03.2023 г. и на 01.08.2023 г.

⁶⁵⁵ утвърдени от ИД на НЕК ЕАД на 08.04.2021 г.

⁶⁵⁶ утвърдени на 23.12.2019 г. и на 16.12.2021 г.

- отделните лица⁶⁵⁷ и техните отговорности в процеса по инициране, провеждане и възлагане на ОП;
- редът за: планиране; подготовка и провеждане на процедурите за възлагане на ОП и възлагане на ОП чрез събиране на оферти с обява и покана до определени лица, както и редът за действията на длъжностните лица при възлагане по чл. 20, ал. 4 от ЗОП;
- редът при сключването на договорите по чл. 20, ал. 1, т. 3, ал. 2 и ал. 3 от ЗОП;
- действията при обжалване на ОП;
- действията за публикуване на информация в ЦАИС ЕОП и профила на купувача, както и поддържането и съхранение на документацията за ОП.

В ПУЦОП е посочен ред⁶⁵⁸ за определяне на упълномощени потребители и администратори в ЦАИС ЕОП, както и техните задължения, чрез издаване на заповед от ИД. В съответствие с чл. 9ж от ППЗОП и т. 4.2.4. от ПУЦОП са издадени заповеди от ИД за определяне на администратор в системата на ЦАИС ЕОП.⁶⁵⁹

В утвърдените ПУЦОП⁶⁶⁰ е посочено⁶⁶¹, че етапът на прогнозиране обхваща периода от 1 януари до 31 декември на съответната година и включва установяване на броя, вида и прогнозната стойност на ОП, съобразно очакваните потребности и финансовия ресурс, който възложителят предвижда да осигури. *В правилата не е разписан ред за идентифициране на потребностите на възложителя и определяне на необходимите финансови средства.*⁶⁶²

В НЕК ЕАД са утвърдени⁶⁶³ *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми* (Правила за РП и ИП), в които са разписани дейностите по изготвяне на едногодишни и петгодишни програми за ремонтни и инвестиционни дейности, обезпечавачи работоспособно техническо състояние на съоръженията за производство на електрическа енергия и хидротехнически съоръжения за предоставяне на услугата „водоподаване“. Програмите ИП и РП се изготвят по приложени образци и включват обекти за ремонти и инвестиции, като към всеки обект от ИП и РП на стойност над 30 хил. лв. се представя обосновка с информация за планираните действия за реализиране на обекта – доставка, СМР, услуга, както и начинът на изпълнение – със собствени сили или чрез външно възлагане.⁶⁶⁴ В правилата е разписано задължение⁶⁶⁵, след одобрението на РП и ИП, да се изготвят планови заявки на потребностите от управителите на предприятия по одобрените програми. Изготвените заявки следва да бъдат изпратени до ръководителя на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ в ЦУ на НЕК ЕАД в срок до 20 календарни дни от одобрението на програмите⁶⁶⁶, който изготвя обобщена справка за планови заявки на потребностите на ниво НЕК ЕАД. Изготвената обобщена справка следва да бъде изпратена до 10 декември на отдел „Обществени поръчки“ (отдел ОП) за изготвяне на График на обществените поръчки (График на ОП) за следващата

⁶⁵⁷ ИД на НЕК ЕАД; заявител на ОП (управителите на предприятия ВЕЦ и ЯиК, и ръководителите на структурни звена в ЦУ; ръководител на отдел ОП, като ръководител по планиране и провеждане на ОП; отговорник по подготовката и провеждането на ОП; председател на комисия за подготовка/провеждане на ОП; комисията за извършване на подбор на кандидатите/участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог; отговорно лице по изпълнение на договор/възлагателно писмо; упълномощени потребители и администратори в ЦАИС ЕОП; координатор и др.

⁶⁵⁸ т. 4.2.4 и т. 4.11

⁶⁵⁹ **Одитно доказателство № 1**, т. II.22, №ЗАП-520/01.07.2020 г., изм. ЗАП-520(1)/17.12.2020 г. на ИД на НЕК

⁶⁶⁰ на 09.11.2020 г. и на 16.02.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД

⁶⁶¹ т. 5.1.1.-т. 5.1.3

⁶⁶² **Препоръка III. 6**

⁶⁶³ На 07.02.2018 г. от ИД на НЕК ЕАД

⁶⁶⁴ Прил. № 3 „Форма за обосновка на РП и ИП“ към *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми*, утв. на 07.02.2018 г., отнасящи се до планирането за 2021 г. и 2022 г.

⁶⁶⁵ т. 4.4 от *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтната и инвестиционната програми*

⁶⁶⁶ Но не по-късно от 30 ноември

година. С приемането на нови *Правила за ИП и РП*⁶⁶⁷ задължението за изготвяне и изпращане на планови заявки е отменено.

В ПУЦОП от 2020 г. е регламентирано, че Графикът на ОП се изготвя по утвърден образец въз основа на представената информация от заявителите, на база приетите ИП и РП, и определените нужди по издръжката⁶⁶⁸. Заявителите следва да представят в отдел ОП списък на поръчките, подлежащи на включване в Графика на ОП. Уточнено е, че Графикът следва да бъде изготвен в срок до 15 дни след представяне на информацията, но не е определен срок за представяне на информацията от заявителите. Не е определен и срокът за представяне на Графика на ИД на НЕК ЕАД за утвърждаване и на СД на НЕК ЕАД за приемане, с цел спазване на чл. 8 от *Общите правила за възлагане на ОП от дружествата от групата на БЕХ ЕАД*,⁶⁶⁹ във връзка с чл. 27, ал. 2 от Правилата на БЕХ ЕАД.

Липсата на съответствие между *Правилата за РП и ИП* и ПУЦОП от 2020 г. относно представяне на информация в отдел ОП (заявка на потребности или списък на ОП) и на определен срок за представяне на информацията от заявителите в отдел ОП, е отстранено с утвърждаване на новите *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтните и инвестиционни програми*⁶⁷⁰, и *Правила за обществени поръчки* от 16.02.2022 г. В ПУЦОП от 16.02.2022 г. е посочено⁶⁷¹, че в срок до 25 ноември заявителите представят в отдел ОП подлежащите на включване в Графика ОП, на база ИП и РП и определените нужди по издръжката. С утвърдените на 27.01.2023 г. *Правила за обществени поръчки*, срокът за представяне на списъци на ОП от заявителите е променен – до 1 септември. *В правилата не са определени срокове за представяне на Графика на ОП на ИД и на СД на НЕК ЕАД, с оглед спазване на разпоредбата на чл. 8 от Общите правила за възлагане на обществени поръчки на БЕХ ЕАД*, във връзка с чл. 27, ал. 2 от Правилата на БЕХ ЕАД.

Редът за проследяване изпълнението на сключените договори и за приемане на резултатите от тях е описан в ПУЦОП от 2020 г.⁶⁷², а впоследствие в *Инструкция за управление на сключени договори за възлагане на ОП и рамкови споразумения*, утвърдени на 19.01.2022 г.⁶⁷³ В правилата са описани: отговорностите на длъжностните лица, които имат отношение по изпълнение на договорите; дейностите при приемане на резултата, описани по обект на ОП – услуга, доставка и строителство; действията при освобождаване на гаранции за изпълнение, както и при неизпълнение на задължения; създаване и поддържане на досие по изпълнението на договорите.

По отношение на въведените в НЕК ЕАД **контролни дейности**⁶⁷⁴ е установено, че:
- в ПУЦОП са определени⁶⁷⁵ лицата, които съгласуват договорите за възлагане на ОП по чл. 20, ал. 1, т. 3, ал. 2 и ал. 3 от ЗОП в ЦУ на НЕК ЕАД, преди подписването от ИД, в т.ч. и от ръководител управление „Счетоводство“ (главен счетоводител). Предвиденото съгласуване от главния счетоводител е с оглед спазване на разпоредбата на чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС. Договорите, които се сключват от упълномощените лица за организиране и възлагане на дейности на стойности, определени в чл. 20, ал. 4 от ЗОП, се съгласуват⁶⁷⁶ по

⁶⁶⁷ Утвърдени на 09.12.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД

⁶⁶⁸ т. 5.2

⁶⁶⁹ Заедно с Бизнес програмата

⁶⁷⁰ Утвърдени на 09.12.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД

⁶⁷¹ т. 5.2 от ПУЦОП

⁶⁷² т.4.10 по отношение на действията на отговорното лице по договорите/възлагателните писма и т. 5.12 относно контролни действия при изпълнението на договорите

⁶⁷³ Инструкцията е изменена на 17.03.2023 г. и на 01.08.2023 г.

⁶⁷⁴ система за двоен подпис, която не разрешава поемането на финансово задължение или извършването на плащане без подписите на ръководителя на организацията по чл. 2 и на лицето, отговорно за счетоводните записвания; предварителен контрол за законосъобразност; текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори; политики и процедури за обективно, точно, пълно, достоверно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции

⁶⁷⁵ т. 5.11.8

⁶⁷⁶ т. 8.2

реда на ПОИД.⁶⁷⁷ С извършената промяна на правилата от 20.12.2021 г., при сключване на договорите от управителите на предприятия⁶⁷⁸, същите се съгласуват и от главния счетоводител в предприятието, в съответствие с изискването на системата за двоен подпис.

- В ПУЦОП от 2020 г. е посочено, че заявителите контролират управлението на договорите/възлагателните писма⁶⁷⁹, като изготвят и подписват съставени/получени документи, протоколи, писма, фактури, справки за плащане и справка за извършено плащане (по образец) и изпращат документите за извършване на плащане. Възлагателните действия и изпълнението на договорите подлежат на предварителен и последващ контрол от определените за това длъжностни лица съгласно т. 5.12, но не е разписан редът за извършването на предварителен контрол и документирането му. Последващият контрол са всички проверки, насочени към откриване на възможни грешки/нередности на приключил процес, договор или стопанска операция.⁶⁸⁰ Независими проверки по изпълнение на дейностите се извършват при необходимост от вътрешните одитори.⁶⁸¹

- На 08.04.2021 г. са утвърдени⁶⁸² ПОПКЗЦ, с които се урежда редът и начинът за осъществяването му, с образци на контролни листове, като се посочва, че предварителен контрол на процесите по изпълнение на сключените договори/възлагателни писма и свързаните с тях плащания се осъществява⁶⁸³ от самостоятелно структурно звено;⁶⁸⁴ директори, ръководители и служители от компетентните дирекции, управления и отдели, съгласно утвърдени вътрешни актове (заповеди, функционални и длъжностни характеристики и др.), чрез проверки и полагане на съгласувателни подписи, при стриктно спазване на принципа на разпределение на отговорностите.⁶⁸⁵

Съгласно ПОПКЗЦ в НЕК ЕАД на предварителен контрол за законосъобразност подлежат:

- процеси по възлагане на ОП по чл. 20, ал. 1-3 от ЗОП;
- поемане на задължение при възлагане на ОП по чл. 20, ал. 4 от ЗОП;
- процесът по изпълнение на сключените договори/възлагателните писма и свързаните с тях плащания;
- извършване на плащания на база утвърдени от ръководството доклади. Описани са етапите за извършване на предварителен контрол от специализираното звено при възлагането на ОП и съответните документи, които се съставят.

В правилата не е описан процесът по извършване на предварителен контрол преди плащания по сключени договори за възлагане на ОП и възложени дейности по чл. 20, ал. 4 от ЗОП от ЦУ и предприятията в структурата на НЕК ЕАД, както и документите, които се съставят, а е посочено, че при необходимост от плащане се прилага установеният от дружеството ред⁶⁸⁶.

- През одитирания период, в изпълнение на т. 4.5.6 от *Правилата за РП и ИП*,⁶⁸⁷ при заявяване на средства за разплащане на фактури по сключени договори по програмите в предприятията, управителите на предприятия представят в звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ в ЦУ на НЕК ЕАД заявка-опис на фактурите. След извършване на проверка и обобщаване на информацията от експерт в звено „Планиране и

⁶⁷⁷ В сила от 23.10.2019 г. и от 16.12.2021 г.

⁶⁷⁸ Упълномощени лица по ЗОП

⁶⁷⁹ т. 4.3.2.10

⁶⁸⁰ т. 5.12.4.от ПУЦОП (2020 г.)

⁶⁸¹ т. 6.2. от ПУЦОП (2020 г.)

⁶⁸² от ИД на НЕК ЕАД

⁶⁸³ т. 4.1.1 и т. 4.1.2

⁶⁸⁴ Отдел „Финансов контролинг“

⁶⁸⁵ осъществяваният контрол не трябва да бъде отговорен за предлагането и/или вземането на решението, изпълнение на решението/дейностите и/или осъществяване на последващ контрол върху тези решения/дейности, за които дава мнение за законосъобразност

⁶⁸⁶ т. 8.3.3.1

⁶⁸⁷ в сила от 01.03.2018 г.

контрол на програми и материално стопанство (ПКПМС), същите се представят за одобрение на ИД на НЕК ЕАД и в управление „Счетоводство“ за възстановяване на разходите. С промените в *Правилата за РП и ИП*, в сила от 09.12.2022 г., е предвидено, след извършване на проверка от експерт в звено ПКПМС, заявките да се съгласуват от ръководител „Електропроизводство“, ръководител отдел „Финансов контролинг“, финансов контрольор, главен счетоводител, директор дирекция „Финанси“ и заместник-изпълнителния директор на НЕК ЕАД. Регламентацията е само по отношение на сключени договори, финансирани по РП и ИП, но не и за договорите, чието финансиране е от издръжката на НЕК ЕАД.

Във връзка с прилагането на различен подход в ЦУ и предприятията по отношение на предварителния контрол за законосъобразност преди извършване на плащане,⁶⁸⁸ от страна на дружеството е пояснено,⁶⁸⁹ че същият се осъществява на ниво ЦУ от отдел „Финансов контролинг“ чрез издаване на КЛ по образец за съответния етап от процеса по управление на цикъла на ОП и полагане на съгласувателен подпис в Справка за плащане, образец към *Инструкцията за управление на сключени договори*⁶⁹⁰. Одобреното плащане се включва в дневната обобщаваща справка за предстоящи плащания в съответния падежен ден, като в края на деня същата, ведно с прилежащите актове и документи, се представят в управление „Счетоводство“.

На ниво ПЯиК, с полагане на съгласувателен подпис⁶⁹¹, се осъществява предварителен контрол преди плащане от счетоводител⁶⁹² във ФСО, съгласно длъжностна характеристика и т. 4.1.2 от *Правилата за предварителен контрол*.

Справката, след изготвянето от отговорното лице по договора, се съгласува от ръководителя на звеното, ангажирано с управление на договора, ръководителя на ФСО⁶⁹³ и ведно с всички придружаващи документи, се представя на счетоводител – банкови операции за подготвяне на платежно нареждане и последващите действия по отчитане на стопанската операция. Всички документи се представят на ръководителя на ФСО за окончателен преглед и проверка, като същият отново подписва и представя за подпис на управителя на предприятието.

През одитирания период в ПВЕЦ действа *Инструкция за възлагане на обществени поръчки*, съгласно която, след окомплектоване на документите за изпълнение на договора/възлагателното писмо по чл. 20, ал. 4 от ЗОП, следва да се предават на служител от отдел „Финанси, бюджет и икономически анализи“ (ФБИА). Същият изготвя документите, свързани с плащането, които се съгласуват от ръководител отдел ФБИА и от юрист, и след подписването им от управителя, се насочват към отдел „Счетоводство“ за извършване на плащане.

Във връзка с изпълнение на чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС за разпореждане със средствата по банковите сметки на НЕК ЕАД, в т.ч. за полагане на първи и втори подпис, са издадени пълномощни от ИД на управителите на дружествата, които да полагат първи подпис и лицата, изпълняващи длъжността „ръководител отдел „Финансово-счетоводен“ в ПЯиК и ръководител отдел „Счетоводство“ в ПВЕЦ,⁶⁹⁴ за полагане на втори подпис.

С действащите през одитирания период вътрешни правила е създадена организация на процеса по възлагане и изпълнение на ОП, което е предпоставка за законосъобразното му протичане, с изключение на липсата на регламентация на процеса

⁶⁸⁸ по сключени договори за ОП, както и сключени по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП

⁶⁸⁹ **Одитно доказателство № 17**, т. I.2

⁶⁹⁰ преди образец към ПУЦОП от 2020 г.

⁶⁹¹ в Справка за плащане преди извършване на плащане по сключени договори за възлагане на ОП, вкл. за плащане по договори по чл. 20, ал. 4 от ЗОП

⁶⁹² 9 щатни бройки, съгласно щатно разписание на длъжностите на ПЯиК

⁶⁹³ Окончателен съгласувателен подпис

⁶⁹⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. I.8 – Пълномощни и Справка опис пълномощни и спесимени; представен само спесимен на подписите за предпр. ЯиК от 27.10.2021 г.

по прогнозиране, като част от цикъла на обществени поръчки. В ЦУ и в предприятие ЯиК се извършва предварителен контрол за законосъобразност преди плащане по сключени договори и при директно възлагане на ОП, но липсва ясна регламентация за начина на документиране на предварителния контрол и за изразяване на мнение за извършване/неизвършване на плащане.⁶⁹⁵

3. Планиране на обществени поръчки

Дейността по възлагане на ОП е регламентирана със ЗОП⁶⁹⁶ и ППЗОП⁶⁹⁷.

Във ПУЦОП на дружеството, относими за планирането за 2021 г. и 2022 г.⁶⁹⁸ е посочено⁶⁹⁹, че прогнозирането на ОП включва установяване на броя, вида и прогнозната им стойност, съобразно очакваните потребности и финансовия ресурс, който възложителят предвижда да осигури, като отговорни за правилното прогнозиране са заявителите на ОП⁷⁰⁰. Посочен е редът за определяне на прогнозна стойност на ОП, както и начините за това.⁷⁰¹

Съгласно *Правилата за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми*⁷⁰² се извършва анализ на потребностите по програмите, при което управителите на предприятията⁷⁰³ изпращат в срок до 20 календарни дни от одобрението им⁷⁰⁴ изготвени планови заявки на ръководител звено ПКПМС. Ръководителят на звеното изпраща до 10 декември на отдел ОП обобщена справка за планови заявки на потребностите на ниво НЕК ЕАД по програмите за изготвяне на График на ОП за следващата година.⁷⁰⁵

Графикът на ОП се изготвя от ръководителя по планиране и провеждане на ОП в срок 15 дни след предоставяне на информация от заявителите, изготвена на база приетите ИП и РП и определените нужди по издръжката. След съгласуване на Графика от заявителите и утвърждаването му от ИД на НЕК ЕАД, същият се свежда до знанието на отговорните лица.

Съгласно действащите през 2021 г. и 2022 г. *Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми*⁷⁰⁶, ежегодно до 5 ноември на текущата година, се представят на ИД на НЕК ЕАД за утвърждаване на ИП и РП. Утвърдените програми се внасят за разглеждане и утвърждаване от СД на НЕК ЕАД, за което в правилата не е посочен срок.

В *Правилата за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на едноличен собственик на капитала и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества*⁷⁰⁷ (Правила за вземане на решение от БЕХ ЕАД) Бизнес програмата се представя за одобрение от СД на БЕХ ЕАД до 15 ноември на годината, предхождаща петгодишния период и съдържа план за инвестиционна и ремонтна дейност.

Заедно с Бизнес програмата дружествата представят на БЕХ ЕАД и График за планираните поръчки за провеждане през следваща година по образец. При актуализация

⁶⁹⁵ Препоръка III. 7

⁶⁹⁶ ЗОП, обн., ДВ, бр. 13/16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г., ред. бр. 102 от 31.12.2019 г., в сила от 1.01.2020 г., ред., обн., ДВ, бр. 107 от 18.12.2020 г., в сила от 01.01.2021 г.

⁶⁹⁷ Приет с ПМС № 73/5.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 15.04.2016 г., ред., бр. 29/27.03.2020 г., в сила от 01.04.2020 г., бр. 35/27.04.2021 г

⁶⁹⁸ Одитно доказателство № 1, т. I.15, Приети от СД на НЕК ЕАД на 06.11.2020 г.;

⁶⁹⁹ т. 5.1 Прогнозиране и планиране – общи положения

⁷⁰⁰ т. 4.3.1. от ПУЦОП “Заявители за провеждане на ОП в дружеството са управителите на предприятия ЯиК и ВЕЦ и ръководителите на структурни звена в ЦУ на НЕК ЕАД“

⁷⁰¹ Пазарни консултации и пазарни проучвания

⁷⁰² Одитно доказателство № 1, т. I.1

⁷⁰³ т. 3.4 Управители на предприятия

⁷⁰⁴ не по-късно от 30 ноември

⁷⁰⁵ т. 4.4 Анализ на потребностите по ремонтни и инвестиционни програми за годината

⁷⁰⁶ Одитно доказателство № 1, т. I.1

⁷⁰⁷ Чл. 27, ал. 2

на Бизнес програмата следва да бъде представен и актуален график за планираните поръчки⁷⁰⁸.

Извършването на актуализация на Графика се извършва при настъпили промени по приетите програми на дружеството⁷⁰⁹ в 10 работни дни след получаване на съответната информация от заявителите, която се представя в 10 работни дни от настъпилата промяна.⁷¹⁰

При одита е установено:⁷¹¹

а) С Протоколи от 07.01.2021 г.⁷¹² и 23.11.2021 г.⁷¹³ от СД на НЕК ЕАД са приети ИП и РП на дружеството за 2021 г. и 2022 г., след представянето им от ИД на НЕК ЕАД.⁷¹⁴ С писма⁷¹⁵ от БЕХ ЕАД е удължен срокът за представяне на Бизнес програмите с приложенията за съответните години⁷¹⁶, съответно до 23.12.2020 г. и 23.12.2021 г.

Бизнес програмите са приети от СД на НЕК ЕАД на 27.01.2021 г. и на 18.01.2022 г.⁷¹⁷, представени са на БЕХ ЕАД на 28.01.2021 г. и на 20.01.2022 г.⁷¹⁸ и са одобрени на 23.03.2021 г. и на 09.03.2022 г.

б) не са изготвени и предоставяни планови заявки, както и обобщена справка за планови заявки на потребностите в посочения срок и съгласно разписания ред в т. 4.4 от *Правилата за планиране и контрол на РП и ИП*.⁷¹⁹

в) Организационната структура⁷²⁰ на НЕК ЕАД, в сила от 25.09.2020 г.⁷²¹, се състои от следните структурни звена: 2 предприятия⁷²² и ЦУ на НЕК ЕАД, с основни структурни звена: 7 отдела,⁷²³ пряко подчинени на ИД; 3 дирекции⁷²⁴ и 3 управления.⁷²⁵ Съгласно т. 4.3.1 от ПУЦОП заявители на ОП са управителите на предприятия и ръководителите на структурни звена в ЦУ на НЕК ЕАД.

При анализа на представената информация относно планирането на ОП, е установено, че е прилаган ред, различен от разписания.⁷²⁶

За подготовка на графика за ОП за 2021 г. в НЕК ЕАД⁷²⁷ процесът е стартиран с изпратен имейл⁷²⁸ от заместник-изпълнителния директор само до част от ръководителите на основните структурни звена⁷²⁹ и ръководители на отдели в тях⁷³⁰. Определен е срок за подготовка на необходимата информация до 15.12.2020 г. и са приложени образец на справка

⁷⁰⁸ т. 8 и т. 12 от Общите правила за възлагане на обществени поръчки на БЕХ ЕАД

⁷⁰⁹ Инвестиционна и Ремонтна програми

⁷¹⁰ т. 5.2 от ПУЦОП

⁷¹¹ **Одитно доказателство № 17**, 18.01.2024 г., т. II и 26.01.2024 г., т. III

⁷¹² Протокол № 1

⁷¹³ Протокол № 40

⁷¹⁴ **Одитно доказателство № 1**, т. II-11.А и т. II-11.В

⁷¹⁵ **Одитно доказателство № 1**, т. I.1, рег. № 02-0541/12.11.2020 г. (НЕК ЕАД рег. № 50-00-237/12.11.2020 г.) и № 02-0614/12.11.2021 г. (НЕК ЕАД рег. № 50-00-278/12.11.2021 г.)

⁷¹⁶ В т.ч. план/програма за инвестиционна и за ремонтна дейност

⁷¹⁷ **Одитно доказателство № 1**, т. II-11.А; т. II-11.В (Прот. № 4/27.01.2021 г. и № 3/18.01.2022 г.)

⁷¹⁸ **Одитно доказателство № 3**, т. 5

⁷¹⁹ **Одитно доказателство № 17**, т. III, утв. на 07.02.2018 г., изм. на 09.12.2022 г.;

⁷²⁰ **Одитно доказателство № 1**, т. II.2

⁷²¹ изм. на 15.06.2022 г.

⁷²² предприятия ВЕЦ и ЯиК

⁷²³ „Вътрешен одит“ (ВО); „Кабинет на ИД“; „Обществени поръчки“ (ОП); КЕБиОТ; „Информационни системи и технологии“ (ИСТ); „Киберсигурност“; „Финансов контролинг“; „Сигурност на информацията“

⁷²⁴ „Производство и експлоатация“ (ПЕ); „Финанси“ и „Административна“

⁷²⁵ „Правно“; „Човешки ресурси“ (ЧР); „Сигурност“ и „Търговия с електрическа енергия“ (ТЕЕ)

⁷²⁶ Т. т. 4.3.2.1 и т. 5.2.1 от ПУЦОП от 2020 г.

⁷²⁷ **Одитно доказателство № 17**, т. III

⁷²⁸ на 01.12.2020 г.

⁷²⁹ управител ПВЕЦ; управител ПЯиК; директор д-я „Производство и търговия“ (ПТ); р-л у-ние ЧР; директор д-я „Административна“; р-л у-ние „Сигурност“; р-л отдел ОП в ЦУ

⁷³⁰ р-л сектор „Информационно обслужване и системна интеграция“ към отдел ИСТ; р-л у-ние „Електропроизводство“ към д-я ПТ

за необходимостта от провеждане на ОП, с финансиране от производствените програми или текущата издръжка на дружеството, както и подлежащите на подпис ИП и РП.

В отговор на изпратения от заместник-изпълнителния директор имейл са получени Графици за планираните ОП за 2021 г.⁷³¹ само от 6 звена.

За планиране на ОП за 2022 г., от ръководителя на отдел ОП, са изпратени писма до част от структурните звена (11 бр.) в НЕК ЕАД⁷³² за представяне на информация до 10.12.2021 г., относно подготовката на График за планирани ОП за 2022 г., по приложен образец на справка. Справката е получена от всички структурни звена, до които е изпратено писмото.⁷³³

От ПЯиК е постъпило писмо⁷³⁴ след проведена работна среща за обсъждане на ИП и РП на 18.10.2021 г.

г) На 27.01.2021 г. от ръководител отдел ОП е изпратен⁷³⁵ на ИД на НЕК ЕАД проект на График на ОП за 2021 г. На 04.02.2021 г.⁷³⁶ е представен за утвърждаване изготвеният и съгласуван със заместник-изпълнителния директор и заявителите График за ОП за 2021 г.⁷³⁷ Графикът е утвърден на същата дата от ИД и е съгласуван с част от заявителите.⁷³⁸

На 20.01.2022 г. с доклад⁷³⁹ от ръководител на отдел ОП е представен на ИД на НЕК ЕАД за утвърждаване График за планираните ОП за 2022 г. в НЕК ЕАД. Графикът е съгласуван със заместник-изпълнителния директор и част от заявителите⁷⁴⁰.

Графиците за ОП за двете години са изготвени в съответствие с приетия образец по т. 5.2.1 от ПУЦОП.

След утвърждаване на Графиците за 2021 г. и за 2022 г., както и след извършване на актуализациите им, същите са изпратени за изпълнение до част от ръководителите на структурни звена в НЕК ЕАД, отговорните лица в тях и служителите в отдел ОП.⁷⁴¹

д) през 2021 г. и през 2022 г. са извършвани актуализации на Графиците на ОП:

да) през **2021 г.** са извършени **3** актуализации на Графика на ОП, утвърдени от ИД на НЕК ЕАД на 21.04.2021 г., на 23.08.2021 г. и на 14.09.2021 г.⁷⁴²

Актуализацията през м. април 2021 г. е извършена след проведена среща между структурни звена и получени писма⁷⁴³ от заявители, във връзка с включване на нови и

⁷³¹ по електронната поща от: у-ние „Сигурност“ на 09.12.2020 г.; ПЯиК на 13.01.2021 г.; отдел КЕБиОТ на 15.12.2020 г.; у-ние ЧР на 16.12.2020 г.; от ПВЕЦ на 21.01.2021 г. и от отдел „Свободен пазар“ към у-ние ТЕЕ на 22.01.2021 г.; на хартиен носител от ПЯиК с писмо рег. № 93-03-1/83 от 17.12.2020 г.; ПВЕЦ; ПЯиК; у-ние „Сигурност“; у-ние ЧР

⁷³² рег. № 93-08-1693/30.11.2021 г. до ПВЕЦ; рег. № 05-00-2477/30.11.2021 г. до у-ние „Сигурност“; рег. № 05-00-2478/30.11.2021 г. до д-я „Административна“; рег. № 05-00-2479/30.11.2021 г. до отдел ИСТ; рег. № 05-00-2480/01.12.2021 г. до отдел КЕБиОТ; рег. № 05-00-2481/01.12.2021 г. до управление ЧР; рег. № 05-00-2482/01.12.2021 г. до отдел ВО; рег. № 05-00-2483/01.12.2021 г. до д-я „Финанси“; рег. № 05-00-2484/01.12.2021 г. до у-ние „Правно“; рег. № 05-00-2485/01.12.2021 г. до д-я ПЕ; рег. № 05-00-2487/01.12.2021 г. до у-ние ТЕЕ

⁷³³ д-я „Финанси“; рег. № 05-00-2483 (1)/02.12.2021 г.; у-ние ТЕЕ по имейл на 02.12.2021 г.; у-ние „Сигурност“ рег. № 05-00-2477 (1)/06.12.2021 г.; отдел ВО рег. № 05-00-2482 (1)/07.12.2021 г.; у-ние „Правно“ рег. № 05-00-2484 (1)/08.12.2021 г.; д-я „Административна“ рег. № 05-00-2478 (1)/09.12.2021 г.; отдел ИСТ рег. № 05-00-2479 (1)/10.12.2021 г.; отдел КЕБиОТ рег. № 05-00-2480 (1)/10.12.2021 г.; д-я ПЕ рег. № 05-00-2485 (1)/10.12.2021 г.; ПВЕЦ рег. № 93-08-1785/22.12.2021 г.; у-ние ЧР рег. № 05-00-20/06.01.2022 г.

⁷³⁴ рег. № 93-03-1152/09.11.2021 г.

⁷³⁵ по електронна поща

⁷³⁶ с доклад Рег. № 05-00-249/04.02.2021 г.

⁷³⁷ **Одитно доказателство № 17**, 26.01.2024 г., т. 4

⁷³⁸ зам.-ИД; д-я ПЕ; ПВЕЦ; ПЯиК; д-я „Административна“; у-ние „Електропроизводство“; у-ние „Сигурност“; у-ние ТЕЕ; у-ние ЧР; отдел ИСТ; отдел КЕБиОТ

⁷³⁹ рег. № 05-00-182/20.01.2022 г.

⁷⁴⁰ д-я ПЕ; ПВЕЦ; ПЯиК; д-я „Финанси“; д-я „Административна“; у-ние „Електропроизводство“; у-ние „Сигурност“; у-ние ТЕЕ; у-ние „Правно“; у-ние ЧР; отдел ИСТ; отдел КЕБиОТ; отдел ВО

⁷⁴¹ **Одитно доказателство № 17**, 26.01.2024 г., т. 5 и т. 6

⁷⁴² **Одитно доказателство № 17**, 26.01.2024 г., т. 3 и т. 4

⁷⁴³ рег. № 93-03-352/02.04.2021 г. от ПЯиК; рег. № 93-08-466/06.04.2021 г. от ПВЕЦ и рег. № 05-00-671/07.04.2021 г. от д-я „Административна“

отпадане на ОП, както и за промяна на срокове по отношение иницирането, провеждането и възлагането на поръчките. Изготвен е проект на актуализиран График и е изпратен имейл до част от ръководителите на структурни звена за потвърждение/допълнение/коригиране. На 20.04.2021 г. на ИД на НЕК ЕАД е представен за утвърждаване съгласуван, актуализиран График на ОП за 2021 г.

След извършена актуализация на РП и ИП⁷⁴⁴ са изпратени писма от ръководителя на отдел ОП до заявителите на ОП⁷⁴⁵ за представяне на необходимата информация за актуализация на графика до 09.08.2021 г.

От всички адресати е постъпила необходимата информация в определения срок, с изключение от четирима⁷⁴⁶. В резултат на получената информация е изготвен актуализиран График на ОП за 2021 г., представен е за утвърждаване от ИД на НЕК ЕАД на 20.08.2021 г. след съгласуване от заявителите и е утвърден на 23.08.2021 г.

Третата актуализация на Графика за ОП е извършена чрез добавяне на две ОП, в резултат на получени писма от двама заявителя⁷⁴⁷, като поръчките са иницирани със заявки, подадени предходни години, но не са обявявани. На 14.09.2021 г. ръководителят на отдел ОП е представил актуализирания График за утвърждаване. Същият е утвърден на 14.09.2021 г.

дб) През **2022 г.** са извършени **3** актуализации на Графика за ОП за 2022 г. – на 22.02.2022 г., на 15.08.2022 г. и на 15.11.2022 г.⁷⁴⁸

Извършената актуализация през м. февруари 2022 г. е в резултат на получени писма⁷⁴⁹ за включване и отпадане на обекти и промяна на срокове за инициране на ОП. Актуализираният график е представен на ИД на НЕК ЕАД и е утвърден на 22.02.2022 г.

Втората актуализация на Графика за ОП за 2022 г. е след извършена актуализация на РП и ИП⁷⁵⁰. От ръководителя на отдел ОП е изпратено писмо⁷⁵¹ до заявителите за предоставяне на информация за необходимостта от промени в Графика на 2022 г. до 27.07.2022 г. В срок са получени писма (на хартиен носител/електронна поща) от 9 структурни звена, а от 5 звена информацията е постъпила след определената дата.

Актуализираният график е представен на ИД на НЕК ЕАД⁷⁵² от ръководителя на отдел ОП и е утвърден на 15.08.2022 г.

Третата актуализация на Графика за ОП за 2022 г. представлява допълнение във връзка с писмо⁷⁵³ от заместник-изпълнителния директор до заявителите⁷⁵⁴, с цел оптимизиране на процеса по изпълнение на РП и ИП и навременното осигуряване на потребностите от доставки, услуги и строителство, в т.ч. и финансирани със средства от издръжката на НЕК ЕАД. С писмото е изискана необходимата информация в срок до 05.10.2022 г. След получаване на информацията от заявителите е извършена корекция на някои позиции от графика.

⁷⁴⁴ Протокол № 25/26.07.2021 г., т. I.5 на СД на НЕК ЕАД

⁷⁴⁵ **Одитно доказателство № 17**, 26.01.2024 г., т. III

⁷⁴⁶ д-я ПЕ с писмо рег. № 05-00-1554 (1)/05.08.2021 г. и имейли на 17.08.21 г. и на 18.08.2021 г.; у-ние ТБЕ с писмо рег. № 05-00-1555 (1)/06.08.2021 г.; от отдел ИСТ с писмо рег. № 05-00-1658/09.08.2021 г.; от д-я „Административна“ с писмо рег. № 05-00-1553/(1)/10.08.2021 г.; ПЯиК с писмо рег. № 93-03-833/11.08.2021 г.; ПВЕЦ писмо рег. № 93-08-1094 (1)/12.08.2021 г. и имейли от 19.08.2021 г. и 20.08.2021 г.; от у-ние „Сигурност“ с имейл от 13.08.2021 г.

⁷⁴⁷ ПЯиК, писмо рег. № 93-03-950/09.09.2021 г. и ПВЕЦ, писмо рег. № 93-08-1277/02.09.2021 г.

⁷⁴⁸ **Одитно доказателство № 17**, 26.01.2024 г., т. 3 и 4

⁷⁴⁹ рег. № 93-03-913 (1)/31.01.2022 г. и № 93-03-24 (1)/08.02.2022 г. от ПЯиК; рег. № 05-00-337/09.02.2022 г. от д-я ПЕ; рег. № 93-08-194/15.02.2022 г. от ПВЕЦ

⁷⁵⁰ с Протокол № 30/13.07.2022 г., т. I.13 на СД на НЕК ЕАД

⁷⁵¹ рег. № 05-00-1629/18.07.2022 г. и по електронната поща на 18.07.2022 г.

⁷⁵² с доклад рег. № 05-00-1774/11.08.2022 г.

⁷⁵³ рег. № 91-ОП-111/28.09.2022 г.

⁷⁵⁴ ПВЕЦ; ПЯиК; д-я ПЕ; д-ция „Административна“; д-я „Финанси“; у-ние „Сигурност“; отдел КЕБиОТ; отдел ИСТ

Актуализираният График на ОП за 2022 г. е представен на ИД на НЕК ЕАД⁷⁵⁵ и е утвърден на 15.11.2022 г.

е) Утвърденият График за планираните поръчки през 2021 г. е представен на БЕХ ЕАД на 17.02.2021 г., в несъответствие с т. 8 от *Общите правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД*.⁷⁵⁶ Графикът е представен преди разглеждането на Бизнес програмата от СД на БЕХ ЕАД.⁷⁵⁷

Актуализираната Бизнес програма е изпратена за приемане от БЕХ ЕАД на 25.08.2021 г., съгласно чл. 35, ал. 1 от *Правилата за вземане на решение от БЕХ ЕАД*. На СД на БЕХ ЕАД на 17.09.2021 г.⁷⁵⁸ е представен актуализираният график в резултат на актуализацията на Бизнес програмата, в съответствие с т. 12 от *Общите правила за възлагане на ОП в БЕХ ЕАД*.⁷⁵⁹

Утвърденият График за ОП през 2022 г. е представен на БЕХ ЕАД на 26.01.2022 г.⁷⁶⁰, в несъответствие с т. 8 от *Общите правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД*.⁷⁶¹ Графикът е представен преди разглеждането на Бизнес програмата от СД на БЕХ ЕАД.⁷⁶²

Съгласно *Правилата за вземане на решение от БЕХ ЕАД* актуализираната Бизнес програма е представена за приемане от БЕХ ЕАД на 29.07.2022 г.

На 24.02.2022 г. и на 29.08.2022 г.⁷⁶³ на БЕХ ЕАД са представени само две от актуализациите на графика, в т.ч. и в резултат на актуализацията на Бизнес програмата, в съответствие с т. 12 от *Общите правила за възлагане на ОП в БЕХ ЕАД*. Не е представена актуализацията от 15.11.2022 г., с която са добавени нови обществени поръчки.

ж) От извършения анализ на представените Графици от НЕК ЕАД и предоставените в БЕХ ЕАД за съответните години и техните актуализации, е установено разминаване между броя на позициите в Графика, посочен от НЕК ЕАД⁷⁶⁴ и Графика, изпратен в БЕХ ЕАД⁷⁶⁵. Причината за разминаването е различната форма на изготвяне на Графика, приета от НЕК ЕАД с ПУЦОП (водещи са обособените позиции по обществените поръчки), и формата за изготвяне и представяне на Графика, приета от БЕХ ЕАД с *Общи правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата в групата на БЕХ ЕАД* (водеща е ОП, която включва всички обособени позиции).⁷⁶⁶

При извършения анализ на утвърдените графици на ОП, представени на БЕХ ЕАД⁷⁶⁷ и Справките за откритите и приключили процедури, за възложени обществени поръчки по реда на глава 26 от ЗОП и възложените дейности по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП⁷⁶⁸ през одитирания период, е установено, че:

жа) В актуализирания График на ОП за 2021 г. са предвидени общо 376 ОП, в т.ч.: 171 процедури, 66 възлагания по реда на глава 26 от ЗОП и 139 дейности за възлагане по чл. 20, ал. 4 от ЗОП (за някои ОП е посочен срок за възлагане 2022 г.). От тях през 2021 г. и 2022 г. са открити 104 процедури, 47 възлагания по гл. 26 от ЗОП и са възложени 59 дейности по чл. 20, ал. 4 от ЗОП. Графикът е изпълнен на 55,1 на сто от планираните поръчки.

⁷⁵⁵ с доклад рег. № 05-00-2483/14.11.2022 г.

⁷⁵⁶ **Одитно доказателство № 3**, т. 5, БП за 2021 г. е представена на БЕХ ЕАД на 28.01.2021 г.;

⁷⁵⁷ Протокол № 14-2021/23.03.2021 г., т. II.13

⁷⁵⁸ **Одитно доказателство № 3**, т. 9, писмо рег. № 50-00-209/17.09.2021 г.;

⁷⁵⁹ с включените ОП в резултат и на актуализацията от 14.09.2021 г.

⁷⁶⁰ писмо рег. № 50-00-47/26.01.2022 г.

⁷⁶¹ **Одитно доказателство № 3**, т. 5, БП за 2022 г. е представена на БЕХ ЕАД на 20.01.2022 г.;

⁷⁶² Протокол № 13-2022/09.03.2022 г., т. II.9

⁷⁶³ **Одитно доказателство № 3**, т. 9, писмо рег. № 50-00-88/24.02.2022 г. и рег. № 50-00-321/29.08.2022 г.;

⁷⁶⁴ 2021 г. – 636; 2022 г. – 742

⁷⁶⁵ 2021 г. – 394; 2022 г. – 397

⁷⁶⁶ **Одитно доказателство № 17**, 18.01.2024 г., т. II.3

⁷⁶⁷ Актуализиран График на ОП за 2021 г., представен с писмо рег. № 50-00-209/17.09.2021 г. и за 2022 г., представен с писмо рег. № 50-00-321/29.08.2022 г.

⁷⁶⁸ **Одитни доказателства № 2 и № 3**, т. 9; Опис на справки по образец

жб) В актуализирания График на ОП за 2022 г. са предвидени общо 405 ОП, в т.ч.: 198 процедури, 51 възлагания по реда на глава 26 от ЗОП и 156 дейности за възлагане по чл. 20, ал. 4 от ЗОП (за някои ОП е посочен срок за възлагане 2021 г. и 2023 г.). От планираните поръчки през 2022 г. са открити 111 процедури, 31 възлагания по гл. 26 от ЗОП и са възложени 57 дейности по чл. 20, ал. 4 от ЗОП. Изпълнението на Графика е 49,1 на сто.

жв) И при двата Графика на ОП са налице планирани поръчки чрез възлагане по един ред, но е приложен различен ред за възлагане, независимо от стойността на поръчката. За част от поръчките възложителят, в рамките на своята оперативна самостоятелност, е планирал да приложи най-тежкия ред за възлагане на поръчките, въпреки че спрямо стойността им може да бъде приложен по-облекчен ред.

з) От НЕК ЕАД са представени на БЕХ ЕАД доклади с изискуемото съдържание съгласно чл. 88 от *Общите правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД* относно дейността по възлагане на ОП през 2021 г. и 2022 г.⁷⁶⁹, като докладът за 2021 г. е представен след определения срок.

На БЕХ ЕАД не е представен Анализ за 2021 г. на допуснати слабости, пропуски и/или нарушения, добри практики, както и за мерки за подобряване на процеса по възлагане на ОП в НЕК ЕАД, в несъответствие с чл. 96 от *Общите правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД*. Същият е представен след извършен одитен ангажимент от БЕХ ЕАД.⁷⁷⁰ Анализът за 2022 г. е представен в срок, в съответствие с чл. 96 от *посочените правила*.⁷⁷¹

*Цикълът на възлагане и изпълнение на обществените поръчки включва прогнозиране, планиране, провеждане, приключване и отчитане на резултатите.*⁷⁷² *Планирането на ОП е в частично несъответствие с ПУЦОП, тъй като: не е изисквана информация от всички основни структурни звена и не е представена такава от всички за необходимостта от строителство, доставка на стоки или услуги; част от информацията е изпратена след определения срок. По този начин е създаден риск обществените поръчки да не бъдат включени в план-графика за съответната година или да се възложи ОП без да е спазен съответният приложим ред по ЗОП.*

Графиците на ОП, както и техните актуализации, в резултат на актуализациите на РП и ИП, не са изпращани на СД на БЕХ ЕАД заедно с Бизнес програмата. През 2022 г. една от актуализациите на Графика за ОП не е изпратена на СД на БЕХ ЕАД, въпреки че същата предвижда включване и отпадане на обществени поръчки, свързани с реализирането на РП и ИП.

4. Възлагане на обществени поръчки

През одитирания период са открити 305 бр. процедури за възлагане на ОП по реда на ЗОП на обща стойност 95 499 517,60 лв.⁷⁷³ От тях 6 процедури са обжалвани пред ВАС и КЗК;⁷⁷⁴ 30 процедури са приключили с решение за приключване на ОП след одитирания период;⁷⁷⁵ 17 процедури са приключили с решение за възлагане през одитирания период, но договорът е сключен след одитирания период;⁷⁷⁶ 1 процедура е обект на проверка от

⁷⁶⁹ рег. в БЕХ ЕАД № 01-0263/18.02.2022 г. и № 01-0333/14.02.2023 г.

⁷⁷⁰ *Одитно доказателство № 3*, т. 10, рег. № 01-2422/16.12.2022 г. в БЕХ ЕАД;

⁷⁷¹ *Одитно доказателство № 3*, т. 10, рег. № 01-0348/15.02.2023 г. в БЕХ ЕАД;

⁷⁷² чл. 5 от ЗОП

⁷⁷³ *Одитно доказателство № 2, справка № 4* (процедури)

⁷⁷⁴ УИН 00026-2021-0041; 00026-2021-0046; 00026-2021-0091; 00026-2021-0100; 00026-2021-0141; 00026-2021-0174

⁷⁷⁵ УИН 00026-2022-0124; 00026-2022-0158; 00026-2022-0166; 00026-2022-0167; 00026-2022-0171; 00026-2022-0174; 00026-2022-0175; 00026-2022-177; 00026-2022-0179; 00026-2022-182; 00026-2022-0185; 00026-2022-0187; 00026-2022-0190; 00026-2022-0196; 00026-2022-0197; 00026-2022-0200; 00026-2022-0201; 00026-2022-0202; 00026-2022-0209; 00026-2022-0117; 00026-2022-0121; 00026-2022-0132; 00026-2022-0140; 00026-2022-0149; 00026-2022-0165; 00026-2022-0189; 00026-2022-0195; 00026-2022-0204; 00026-2022-0207; 00026-2022-0208

⁷⁷⁶ УИН 00026-2021-0039; 00026-2022-0088; 00026-2022-0120; 00026-2022-0137; 00026-2022-0141; 00026-

АДФИ;⁷⁷⁷ 11 процедури, при които договорът е сключен по правилата на съответната борса⁷⁷⁸, както и една ОП⁷⁷⁹, възложена чрез договаряне без предварителна покана за участие, тъй като на основание чл. 39, ал. 1, т. 6 от ЗЕ дейността по организиране на борсов пазар на електрическа енергия подлежи на лицензиране от КЕВР. В съответствие с разпоредбата на чл. 43, ал. 1, т. 2 от ЗЕ на територията на Р. България е издадена само една лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия⁷⁸⁰.

Популацията за изследване на етап „изпълнение“ на одитната задача е ограничена чрез изключване на ОП, които: не са приключили с решение на възложителя в рамките на одитирания период; процедурите, при които договорът е сключен след одитирания период; процедурата, обект на проверка от АДФИ; обжалваните процедури пред КЗК и ВАС; процедурите, в резултат на които договорът е сключен по правилата на съответната борса и поръчката, чийто изпълнител е единственият притежаващ лиценз за територията на страната. Една ОП⁷⁸¹, по която не е взето решение за приключване, е проверена на етап „Планиране“.

В периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г. са възложени 103 ОП по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП⁷⁸² с обща прогнозна стойност 5 307 513,88 лв.⁷⁸³, от които 9 са приключили с протокол извън одитирания период⁷⁸⁴, а по 3 е изготвен протокол в одитирания период, но договорът е сключен след него⁷⁸⁵.

Популацията за изследване на етап „изпълнение“ на одитната задача е ограничена чрез изключване на ОП, чиито възлагания не са приключили с протокол в рамките на одитирания период и договорът е сключен след него.

Възлагането на обществените поръчки се инициира с доклад от съответния заявител⁷⁸⁶, придружен с утвърдени образци на заявка, утвърдена техническа спецификация и информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП, съгласно т. 5.3.1 от ПУЦОП. Въз основа на представения доклад отдел ОП изразява становище относно законосъобразността на обявяване на поръчката, съгласно т. 5.7.3 от ПУЦОП, като в приетите правила, в сила от 16.02.2022 г. е определен срок за изразяване на становище от 10 работни дни, в случай на промяна на одобрени с График за ОП условия или ако поръчката не е включена в Графика. Становище следва да бъде изготвено и при възлагане на обществени поръчка по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП, съгласно т. 5.8.5 от ПУЦОП.

Договорите, сключени в резултат на проведена процедура и възлагане по реда на Глава 26 от ЗОП следва да бъдат съгласувани от лицата, посочени по т. 5.11.8 от ПУЦОП: техническо лице, включено в състава на комисията; юрисконсулт от отдел ОП; от 16.02.2022 г. и от главен юрисконсулт от отдел ОП; ръководител отдел ОП; ръководител отдел „Финансов контролинг“, ръководител управление „Счетоводство“⁷⁸⁷ и директор дирекция „Финанси“.⁷⁸⁸

2022-0143; 00026-2022-0146; 00026-2022-0151; 00026-2022-0152; 00026-2022-0156; 00026-2022-0157; 00026-2022-0159; 00026-2022-0161; 00026-2022-0169; 00026-2022-0176; 00026-2022-0178; 00026-2022-0188

⁷⁷⁷ УИН 00026-2021-0040

⁷⁷⁸ УИН 00026-2021-0048; 00026-2021-0092; 00026-2021-0148; 00026-2021-0189; 00026-2022-0047; 00026-2022-0056; 00026-2022-0094; 00026-2022-0153; 00026-2022-0168; 00026-2022-186 и 00026-2022-0198

⁷⁷⁹ УИН 00026-2021-0167, с предмет „Използване на търговските платформи на организиран борсов пазар за извършване на сделки за продажба и покупка на електрическа енергия от НЕК ЕАД“

⁷⁸⁰ <https://portal.dker.bg/registri/litsenzii> изд. лицензия № Л-422-11/31.03.2014 г. за осъществяване на дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“ на БНЕБ ЕАД

⁷⁸¹ УИН 00026-2022-0105 и с прогнозна стойност 160 416,33 лв. без ДДС

⁷⁸² чл. 20, ал. 3 от ЗОП

⁷⁸³ **Одитно доказателство № 2, справка № 5**

⁷⁸⁴ УИН 00026-2022-0017; 00026-2022-0183; 00026-2022-0192; 00026-2022-0194; 00026-2022-0199; 00026-2022-0203; 00026-2022-0205; 00026-2022-0206 и 00026-2022-0210

⁷⁸⁵ УИН 00026-2022-0169; 00026-2022-0170 и 00026-2022-0191

⁷⁸⁶ управител предприятие или ръководител на структурно звено в ЦУ на НЕК ЕАД

⁷⁸⁷ главен счетоводител на НЕК ЕАД

⁷⁸⁸ съгласно представените пълномощни и спесимени, определено за втори подпис при извършване на

Договорите, сключени по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП, се съгласуват по реда на т. 8.2.1 и т. 8.2.2 от ПОИД, в сила от 06.01.2020 г. и в сила от 20.12.2021 г., в зависимост от структурата в която са изготвени (ЦУ⁷⁸⁹ и предприятията⁷⁹⁰).

В Правилата за извършване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД, в сила от 12.04.2021 г. е предвидено извършването на предварителен контрол преди вземане на решение за откриване/възлагане на обществената поръчка; преди вземане на решение за приключване⁷⁹¹ на процедурата, както и преди сключване на договор. Финансовият контролор документиращ извършените проверки и изразява мнение за законосъобразност в утвърдени образци на контролни листове. По отношение на извършване на предварителен контрол преди извършване на плащане същият се извършва по установения, но нерегламентиран ред, чрез поставяне на подпис на финансовия контролор върху представената от отговорното лице по договора изготвена Справка за извършени плащания по образец по т. 4.3.2.10 от ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г. и по т. 4.1.1.14 от Инструкцията за управление на сключени договори за възлагане на обществени поръчки и рамкови споразумения, в сила от 19.01.2022 г. В ПВЕЦ предварителният контрол преди извършване на плащане е уреден в Инструкцията за възлагане на обществени поръчки, съгласно която, след окомплектоване на документите за изпълнение на договора/възлагателното писмо по чл. 20, ал. 4 от ЗОП, следва да се предават на служител от отдел „Финанси, бюджет и икономически анализи“ (ФБИА). Същият изготвя документите, свързани с плащането, които се съгласуват от ръководител на отдел ФБИА и от юрист, и след подписването им от управителя, се насочват към отдел „Счетоводство“ за извършване на плащане.

Решенията за откриване и приключване на процедури се съгласуват със СД на НЕК ЕАД съгласно т. т. 4.1.3.1 и 4.1.3.6 от ПУЦОП. Единоличният собственик на капитала на дружеството (БЕХ ЕАД) съгласува решението на СД за стартиране на процедури за възлагане на обществени поръчки на стойност над 500 000 лв. без ДДС и за сключване на договора, съгласно чл. 76, ал. 1 от Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения от СД на БЕХ ЕАД за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества, във връзка с чл. 20, ал. 2, т. 13 и т. 15 от Устава на НЕК ЕАД.

4.1. Възлагане на обществени поръчки чрез процедури по реда на ЗОП

Проверени са 12 процедури⁷⁹² с прогнозна стойност в общ размер на 5 680 721,05 лв. без ДДС, от които: 9 процедури пряко договаряне⁷⁹³ на стойност 483 024,72 лв. без ДДС, 1 открита процедура⁷⁹⁴ на стойност 1 037 280,00 лв. без ДДС и 2 процедури публично състезание⁷⁹⁵ на обща стойност 4 160 416,33 лв. без ДДС. По време на одита са изпълнени тестове с двойна цел.

плащания

⁷⁸⁹ фин. директор; гл. сч-л; юрисконсулт; р-л на отдел ФК, в сила от 20.12.2021 г.; р-л на съответното компетентно структурно звено; лицата, които са го изготвили

⁷⁹⁰ управителя, когато договорът се сключва от ИД; гл. инженер за дейности, които той ръководи; юрисконсулт на предприятието; гл. сч-л на предприятието, в сила от 20.12.2021 г.; р-л на съответното компетентно структурно звено в предприятието; р-л на съответното компетентно структурно звено в ЦУ, което контролира изпълнението на договора; лицата, които са го изготвили

⁷⁹¹ съгласно чл. 108 от ЗОП

⁷⁹² с УНП 00026-2022-0105; 00026-2021-0004; 00026-2021-0035; 00026-2021-0105; 00026-2022-0012; 00026-2022-0091; 00026-2021-0029; 00026-2021-0107; 00026-2021-0177; 00026-2022-0013; 00026-2021-0110; 00026-2021-0145

⁷⁹³ с УИН 000262021-0105; 00026-2021-0004; 00026-2021-0035; 00026-2021-0029; 00026-2022-0091; 00026-2021-0107; 00026-2022-0013; 00026-2022-0012 и 00026-2021-0177

⁷⁹⁴ с УНП 00026-2021-0110

⁷⁹⁵ с УНП 00026-2021-0145 и 00026-2022-0105

4.1.1. Пряко договаряне⁷⁹⁶

а) Две⁷⁹⁷ от поръчките са включени за финансиране от ИП на дружеството, една поръчка⁷⁹⁸ е чрез осигурено финансиране от РП и ИП, и шест поръчки⁷⁹⁹ са предвидени за финансиране чрез издръжката на дружеството;

б) Три от процедурите⁸⁰⁰ не са включени в Графика на планираните обществени поръчки за съответната година, в т.ч. и в Графика представен на БЕХ ЕАД. Две от поръчките⁸⁰¹, открити през 2022 г. не са включени в графика за 2022 г., тъй като същите се инициират поради прекратяване на поръчки със същия предмет. Поръчките са включени в Графика за ОП за 2021 г.⁸⁰²

в) Всички поръчки са инициирани от съответния заявител⁸⁰³ с доклад до ИД на НЕК ЕАД, с приложени по утвърдени образци: заявки; утвърдени технически спецификации и информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП⁸⁰⁴, с изключение на една поръчка⁸⁰⁵, за която не е приложен утвърдения образец относно определяне на прогнозната стойност. От обекта е посочено⁸⁰⁶, че информацията по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП се съдържа в т. 5 към доклада на заявителя.

Съгласно утвърденият към ПУЦОП образец на Доклад на заявителя⁸⁰⁷, следва да се посочи информация относно размера на прогнозната стойност общо за поръчката и за отделните обособени позиции; метод за определяне на стойността и мотиви за избора; списък на сключени договори с идентичен и сходен предмет през предходните години; действителните ценови нива към момента на вземане на решение. В приложения утвърден с ПУЦОП образец на Информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП е посочено, че трябва да се посочи използвания способ за определяне на прогнозната стойност и получения резултат.

Съгласно разпоредбата на т. 5.3.1 от ПУЦОП заявителят инициира провеждането на обществената поръчка с доклад до ИД на НЕК ЕАД, с приложени заявка, утвърдена техническа спецификация; технико-икономическа обосновка, когато е необходимо и информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП (бланка по образец). В този смисъл Информацията по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП е задължителен документ, който съгласно приетите правила в НЕК ЕАД придружава доклада на заявителя. В несъответствие с т. 5.3.1 от ПУЦОП от заявителя не е представен документ по образец „Информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП“. Въпреки това в представения от заявителя доклад, в т. 5 „Прогнозна стойност“ се съдържа информация за прогнозната стойност на обществената поръчка за 3 години, както и че същата е определена на база предходно сключен договор и изразходвана сума, с изключение на информацията по обособените позиции.

г) Четири от процедурите⁸⁰⁸ са открити на основание чл. 182, ал. 1, т. 2 от ЗОП⁸⁰⁹, като възложителят е мотивирал избора си на този вид процедура с аргумента, че предходно откритите процедури за възлагане чрез публично състезание са прекратени, тъй като няма подадени оферти/подадените оферти са неподходящи и първоначално обявените условия

⁷⁹⁶ Одитни доказателства №№ 19; 20; 18.2; 18.3; 18.4; 18.5; 18.6; 18.7; 18.8; 18.9 и 18.10

⁷⁹⁷ с УНП 00026-2021-0004 и 00026-2021-0035

⁷⁹⁸ УНП 00026-2021-0177

⁷⁹⁹ за гаранционно (сервизно) обслужване: УНП 00026-2022-0091; 00026-2021-0105; 00026-2021-0029; 00026-2021-0107; 00026-2022-0013 и 00026-2022-0012

⁸⁰⁰ с УНП 00026-2021-0004; 00026-2022-0013 и 00026-2022-0091

⁸⁰¹ с УНП 00026-2022-013 и 00026-2022-0091

⁸⁰² „Гаранционно (сервизно) обслужване на новозакупени автомобили в НЕК ЕАД“

⁸⁰³ управители на предпр. ВЕЦ и предпр. ЯиК; р-ли на структурни звена в ЦУ на НЕК ЕАД

⁸⁰⁴ информация за определяне на прогнозната стойност

⁸⁰⁵ 00026-2022-0012

⁸⁰⁶ Одитно доказателство № 20, т. 3.1

⁸⁰⁷ т. 5 „Прогнозна стойност на поръчката“

⁸⁰⁸ с УНП 00026-2021-0035; 00026-2022-0012; 00026-2021-0177 и 00026-2021-0004

⁸⁰⁹ процедурата за възлагане чрез публично състезание е прекратена, тъй като няма подадени оферти или подадените оферти са неподходящи и първоначално обявените условия не са съществено променени

не са съществено променени. Пет от процедурите⁸¹⁰ са с предмет гаранционно (сервизно) обслужване на закупени автомобили.⁸¹¹ Поръчките са открити на основание чл. 182, ал. 1, във връзка с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП⁸¹², предвид че съгласно сключените договори за доставка на автомобилите, гаранционно (сервизно) обслужване в гаранционния срок⁸¹³ се осъществява от оторизирани сервизи, и в противен случай гаранцията на изпълнителя е невалидна. Предвид посоченото изборът на този вид процедура е законосъобразен.

д) От възложителя е издадено решение, съгласно чл. 22, ал. 1 от ЗОП с изискуемото съдържание по чл. 22, ал. 5 от ЗОП. С решението в съответствие с чл. 64, ал. 2 от ППЗОП възложителят е одобрил покана с определеното минимално съдържание, в т.ч. с посочен критерий за възлагане.

е) В несъответствие с чл. 111, ал. 4 от ЗОП в поканите на две обществени поръчки⁸¹⁴ не е посочена предвидената гаранция и нейния размер. В раздел т. IX.2 от поканата по едната обществена поръчка⁸¹⁵ е посочено, че при сключване на договор избраният изпълнител следва да представи определената гаранция за изпълнение на договора, като условията и сроковете за задържане или освобождаването ѝ са уредени в договора за обществената поръчка. При втората поръчка⁸¹⁶ в част XVII от всяка покана е посочено, че определената гаранция за изпълнение се представя в една от следните форми: парична сума, банкова гаранция или застраховка, а конкретният процент е посочен в приложения проект на договор.⁸¹⁷

ж) Към поканите са приложени, според предмета на поръчките: техническа спецификация; проект на договор; образец на предложение за изпълнение на поръчката; таблица за съответствие; образец на ценово предложение; образец на банкова гаранция за изпълнение, ЕЕДОП и образец на Декларация за задълженията, свързани с данъци и осигуровки, опазване на околната среда, закрила на заетостта и условията на труд по чл. 39, ал. 3, т. 1, б. „д“ от ППЗОП (където е приложимо). Посочените приложения са част от документацията за обществена поръчка, съгласно чл. 31, ал. 1 от ЗОП, която в несъответствие с чл. 22, ал. 2 от ЗОП не е одобрена с решението за откриване при 7 от процедурите.⁸¹⁸

з) По отношение на приложения образец на банкова гаранция за изпълнение към всички покани, е изисквана информацията относно предназначението и необходимостта от него. В отговор⁸¹⁹ е посочено, че практиката на дружеството към момента на възлагане на поръчките е като част от документацията за обществени поръчки/поканите да се прилага образец на банкова гаранция, като съдържанието на същата е само с информативен характер. Предвид че гаранцията за изпълнение не е част от офертата и на основание чл. 112, ал. 1, т. 3 от ЗОП се представя единствено от избрания за изпълнител участник, както и че възложителят не е поставил изрично изискване участниците да представят банкова гаранция за изпълнение в съответствие с приложения образец, следва той да се счита за примерен. Независимо от това, прилагането на образец на банкова гаранция в документацията на обществената поръчка е в противоречие с принципите на ЗОП, като по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника определен за изпълнител, който е избрал да представи гаранция за изпълнение

⁸¹⁰ с УНП 00026-2022-0013; 00026-2021-0107; 00026-2021-0029; 00026-2021-0105; 00026-2022-0091

⁸¹¹ с марка „Форд“ и „Санг Йонг“

⁸¹² поръчката може да бъде изпълнена само от определен изпълнител в някои от следните случаи: ... в) наличие на изключителни права, включително на права на интелектуална собственост

⁸¹³ 5 години или 100 000 км пробег за всеки автомобил

⁸¹⁴ с УНП 00026-2021-0177 и 00026-2021-0035

⁸¹⁵ с УНП 00026-2021-0177

⁸¹⁶ с УНП 00026-2021-0035

⁸¹⁷ 5 % от стойността на договора

⁸¹⁸ с УНП 00026-2021-0177; 00026-2021-0004; 00026-2021-0035; 00026-2021-0029; 00026-2021-0107; 00026-2021-0105; 00026-2022-0013

⁸¹⁹ Одитно доказателство № 19, т. 9

на договора под формата на банкова гаранция, съответно се препятства законната възможност дадена му в чл. 111, ал. 8 от ЗОП.⁸²⁰

и) В съответствие с чл. 64, ал. 1 от ППЗОП, в решението за откриване, възложителят е посочил лицето/лицата, които ще бъдат поканени за участие в договарянето. Поканите за участие са изпратени до лицата, посочени в решението за откриване на процедурата, в съответствие с чл. 64, ал. 3 от ППЗОП, чрез ЦАИС ЕОП. При една поръчка⁸²¹ поканите са изпратени чрез ЦАИС ЕОП на различни дати. Поканата за участие на единият участник е изпратена чрез ЦАИС ЕОП на 09.03.2021 г., а на другия участник на 12.03.2021 г. От НЕК ЕАД е посочено⁸²², че на 09.03.2021 г. поканите са публикувани в РОП, с което възложителят е осигурил публичност на цялата информация, свързана с провеждането на обществената поръчка. Съгласно чл. 64, ал. 3 от ППЗОП поканата за участие в процедурата се изпраща до лицата, посочени в решението за откриването ѝ, като възложителите са задължени да използват централизирана електронна платформа при изпращане на покани, съгласно чл. 39а, ал. 4 от ЗОП. Изпращането на поканите в потребителските профили на участниците в различен ден, води до неравнопоставеност по отношение на времето за подготовка и подаване на оферта, и до риск от неподаване на оферта от по-късно уведомятия участник, независимо че публикуването им в РОП е извършено в един и същи ден. Рискът не е реализиран, тъй като по-късно уведомятият участник е подал оферта в посочения в поканата срок, като със същия впоследствие е сключен договор.

й) Седем от поръчките⁸²³ възложителят е разделил на обособени позиции, съгласно чл. 46, ал. 1 от ЗОП. В съответствие с чл. 46, ал. 2 от ЗОП и чл. 64, ал. 2, т. 1 от ППЗОП в поканите са определени предмета, обема и прогнозната стойност на всяка обособена позиция.

к) Поканите до участниците и приложенията към тях са публикувани в РОП, в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 5 и т. 8 от ЗОП в деня на изпращането им до лицата, в съответствие с чл. 19а, ал. 2, т. 2 от ППЗОП, с едно изключение⁸²⁴.

л) По всички процедури са подадени оферти, съгласно чл. 47, ал. 1 от ППЗОП, с изключение на една⁸²⁵.

м) Възложителят в съответствие с чл. 103, ал. 1 от ЗОП, във връзка с чл. 51, ал. 1 от ППЗОП е издал заповед за назначаване на комисия за извършване на подбор на участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори. При две поръчки⁸²⁶ заповедта за назначаване на комисията не е прикачена в електронната преписка в ЦАИС ЕОП. Членовете на комисията са подписали декларации за липса на обстоятелствата по чл. 103, ал. 2 от ЗОП и чл. 51, ал. 8 от ППЗОП, с изключение на една обществена поръчка⁸²⁷, предвид че комисията е установила, че до крайния срок за подаване на оферти не са постъпили такива⁸²⁸. Към датата на откриване на 7 от процедурите⁸²⁹ в НЕК

⁸²⁰ ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г., предишна ал. 7

⁸²¹ с УНП 00026-2021-0035

⁸²² **Одитно доказателство № 19**, т. 1.1

⁸²³ с УНП 00026-2021-0177; 00026-2021-0029; 00026-2022-0091; 00026-2022-0012; 00026-2021-0107; 00026-2021-0105; 00026-2022-0013

⁸²⁴ при ОП с УНП 00026-2021-0035 до едното лице

⁸²⁵ 00026-2021-0107

⁸²⁶ с УНП 00026-2021-0029 и 00026-2021-0107

⁸²⁷ 00026-2021-0107

⁸²⁸ Ръководство на Възложителя на АОП за работа с ЦАИС ЕОП - *В случаите, в които няма подадени оферти и не следва да се назначава комисия, за да се създаде решение за прекратяване на процедура е необходимо към дадена роля да се приложи правото "Има право да оценява заявленията/офертите като член на оценителна комисия". Действието ще позволи на потребителите в съответната роля да достъпват секция „Оценка“ и създават документи от редактора на документи. За публикуването на файла в профила на купувача е необходимо към ролята да има зададено право "Има право да създава и публикува обявления, решения и съобщения в профила на купувача"*

⁸²⁹ с УНП 00026-2021-0177; 00026-2022-0013; 00026-2022-0012; 00026-2021-0105; 00026-2021-0004; 00026-2021-0035; 00026-2021-0029

ЕАД действат ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г., в т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от правилата е посочено, че декларациите за липса на обстоятелства по чл. 103, ал. 2 от ЗОП се подписва с КЕП от членовете на комисията или се прикачва към електронната преписка в ЦАИС ЕОП, подписана от съответния член на комисията, в сканиран вариант във формат „pdf“. Декларациите не са прикачени в ЦАИС ЕОП, в несъответствие с чл. т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от ПУЦОП.

н) От комисията са разгледани документите по чл. 39, ал. 2 от ППЗОП относно съответствието с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, като при три поръчки⁸³⁰ не е съставен протокол, което е в несъответствие с чл. 54, ал. 7 от ППЗОП.⁸³¹

о) При една поръчка⁸³² подадената оферта е подписана от лицето за контакт, посочено в ЕЕДОП. Подаденият ЕЕДОП е подписан от едноличния собственик на капитала, управител и представляващ участника⁸³³, както и от лицето подало офертата, но в ЕЕДОП няма информация относно обхвата на представителната власт на упълномощеното лице, в съответствие с чл. 41, ал. 5⁸³⁴ от ППЗОП. Това обстоятелство не е констатирано от комисията на възложителя, която в своя доклад е посочила само, че ЕЕДОП е подписан от задълженото лице по чл. 54, ал. 2 от ЗОП, както и от лицето подало офертата. При проверка в ЦАИС ЕОП е установено, че е изпратено съобщение⁸³⁵, с което информират участника, че допълнително ще бъде уведомен за датата и часа за провеждане на преговори. Този факт не е посочен в доклада на комисията. Видно от него комисията при разглеждане на техническото предложение е установила, че предлаганите артикули не съответстват на изискванията на възложителя и участника е отстранен.

п) при една от процедурите⁸³⁶ след разглеждане на документите по чл. 39, ал. 2 от ППЗОП при един от участниците са установени липси по отношение на съответствието с изискванията с критериите за подбор. В несъответствие с чл. 54, ал. 7 от ППЗОП комисията не е съставила протокол за установените обстоятелства, а действията ѝ, свързани с разглеждането на документите по чл. 39, ал. 2 от ППЗОП на двамата участника относно съответствието с изискванията, са отразени в доклад от работата на комисията.⁸³⁷ В тази връзка в несъответствие с чл. 54, ал. 8 от ППЗОП комисията не е изпратила на всички участници протокол с установените липси на информацията. Чрез съобщение в ЦАИС ЕОП е изисквана от участника информация по заявените в ЕЕДОП данни, като е определен срок от два работни дни⁸³⁸ в несъответствие с чл. 28 от ППЗОП⁸³⁹. По информация от възложителя⁸⁴⁰ това е с цел спазване на предварително обявеното условие за провеждане на жребий за определяне на поредността на провеждане на преговорите и осигуряване на възможност на възложителя за създаване на необходимата организация за провеждане на такъв.

⁸³⁰ с УНП 00026-2021-0035; 00026-2021-0177; 00026-2022-0013

⁸³¹ При ОП с УНП 00026-2021-0004, 00026-2021-0105 и 00026-2022-0012 е съставен един общ протокол от работата на комисията, в т.ч. за разглеждане на документите по чл. 39, ал. 2 от ППЗОП и за разглеждане на техническото и ценово предложение

⁸³² с УНП 00026-2021-0177

⁸³³ „ИТТ-България“ ЕООД

⁸³⁴ Чл. 41, ал. 5 от ППЗОП - Когато документи, свързани с участие в обществени поръчки, се подават от лице, което представлява кандидата или участника по пълномощие, в ЕЕДОП се посочва информацията относно обхвата на представителната власт на упълномощеното лице.

⁸³⁵ на 24.11.2021 г. (сря), 11:55:37

⁸³⁶ УНП 00026-2021-0035

⁸³⁷ **Одитно доказателство № 19**, т. 1.3

⁸³⁸ Съобщението е изпратено на 26 март 2021 (пет), 17:44:04, като е даден срок за представяне на липсващата информация до 30 март 2021 (вторник), 17:00 часа

⁸³⁹ с указанията на АОП, публикувани на 17.03.2020 г. в рубриката „ЦАИС – въпроси и отговори“ относно сроковете в ЦАИС ЕОП е посочено, че „При обмен на информация чрез платформата последният ден на срока изтича в края на двадесет и четвъртия час.“

⁸⁴⁰ изх. № ЦУ-104-00-30-1/01.04.2024 г., т. 1.3

р) На основание чл. 67, ал. 2 от ППЗОП при шест поръчки⁸⁴¹ са проведени преговори с участниците чрез модул „Съобщения“ в ЦАИС ЕОП. Резултатите от преговорите са отразени в протоколи, съгласно чл. 67, ал. 4 от ППЗОП, които са подписани от членовете на комисията и съответните участници, с изключение на една поръчка,⁸⁴² при която по време на преговорите комисията е установила, че подадената оферта от участника не съответства на заложеното изискване в т. 2 от Раздел XII от поканата. След установяване на пропуски, от комисията е взето решение за прекратяване на преговорите.

с) В съответствие с чл. 67, ал. 6 от ППЗОП, са изготвени доклади за резултатите от работата на комисията със задължително минимално съдържание по чл. 60, ал. 1 от ППЗОП. Докладите от работата на комисията, заедно с цялата документация, изготвена в хода на работата ѝ, са предадени на възложителя. Докладите са утвърдени от ИД в срока по чл. 106, ал. 3 от ЗОП, с изключение на три поръчки⁸⁴³.

т) Пет от процедурите⁸⁴⁴ са приключили с решение за определяне на изпълнител, и четири процедури⁸⁴⁵ с решение за прекратяване в съответствие с чл. 108 от ЗОП. Решенията са издадени в срока по чл. 106, ал. 6 от ЗОП⁸⁴⁶ и са с минимално изискуемото съдържание по чл. 22, ал. 5 от ЗОП.

Договорите са сключени в съответствие с чл. 112, ал. 8 от ЗОП, като при три поръчки⁸⁴⁷, договорите са сключени след срока, посочен в чл. 112, ал. 6 от ЗОП. Договорите и приложенията към тях са публикувани в РОП в съответствие с чл. 19а, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ППЗОП.

Обявленията за възложена поръчка са изпратени за вписване в РОП в законоустановения срок по чл. 185, т. 1 от ЗОП, във връзка чл. 36, ал. 1, т. 4 от ЗОП.

Процедурите на пряко договаряне са проведени в съответствие със ЗОП и ППЗОП, с изключение на: приложена документация към поканата без да е одобрена с решението за откриване на процедурата; непосочване в поканите на две поръчки на размера на предвидената гаранция; несъставяне на протоколи от комисии при три поръчки; неизпращане от комисията на всички участници протокол с установените липси на информацията при една поръчка; утвърждаване на докладите за резултатите от работата на комисията след срока при три поръчки; сключване на три от договорите след регламентирания срок. Приложеният образец на банкова гаранция за изпълнение е в противоречие с принципите на ЗОП и по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника определен за изпълнител. В несъответствие с ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г. декларациите на комисията не са прикачени в ЦАИС ЕОП.

4.1.2. Открита процедура⁸⁴⁸

а) Възлагането на поръчката е иницирано, в съответствие с т. 5.3.1 от ПУЦОП. Поръчката е включена в Графика на планираните обществени поръчки за 2021 г., както и в Графика представен на БЕХ ЕАД.

б) За организирането, възлагането на обществената поръчка и за сключване на договор възложителят не е определил лице по чл. 7 от ЗОП.

в) Преди откриване на процедурата, възложителят е въвел данни в системата за случаен избор в АОП в съответствие с изискванията на чл. 121 от ППЗОП. Процедурата не е избрана за осъществяване на предварителен контрол от АОП. Възложителят е оповестил

⁸⁴¹ с УНП 00026-2021-0029; 00026-2022-0012; 00026-2021-0004; 00026-2021-0105; 00026-2022-0091; 00026-2021-0035

⁸⁴² 00026-2021-0029

⁸⁴³ с УНП 00026-2021-0107 (16 дни), УНП 00026-2022-0091 (с 5 дни) и УНП 00026-2022-0012 (с 1 ден закъснение)

⁸⁴⁴ с УНП 00026-2022-0012; 00026-2021-0004; 00026-2021-0150; 00026-2022-0091; 00026-2021-0035

⁸⁴⁵ 00026-2021-0029; 00026-2022-0013; 00026-2021-0107; 00026-2021-0177

⁸⁴⁶ при ОП с УНП 00026-2021-0035 с един ден закъснение

⁸⁴⁷ с УНП 00026-2022-0091; 00026-2021-004 и 00026-2021-0035

⁸⁴⁸ Одитно доказателство № 18.11

откриването на процедурата след изтичане на 3 работни дни от въвеждането на данните в ССИ, в съответствие с чл. 121, ал. 4 от ППЗОП.

г) Процедурата е открита на основание чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗОП с решение⁸⁴⁹ на ИД, изпратено и публикувано в РОП и Профила на купувача чрез платформата по чл. 39а, ал. 1 от ЗОП. На основание чл. 22, ал. 2 от ЗОП с него е одобрено обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата и документацията за участие.

д) В съответствие с чл. 20, ал. 1 от ППЗОП обявлението за обществена поръчка е изпратено⁸⁵⁰ за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз (ОВ на ЕС) и в съответствие с чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗОП, същото е публикувано⁸⁵¹ в ОВ на ЕС.⁸⁵²

е) Решението и обявлението за откриване на процедурата са публикувани в РОП, съобразно изискванията на чл. 36, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗОП. В съответствие с чл. 32, ал. 1 от ЗОП е предоставен неограничен, пълен, безплатен и пряк достъп, чрез платформата по чл. 39а, ал. 1 от ЗОП до документацията за обществената поръчка.⁸⁵³

ж) Възложителят не е разделил обществената поръчка на обособени позиции, като е посочил мотиви за това, в съответствие с чл. 46, ал. 1 от ЗОП.

з) Изготвената от възложителя документация за участие в процедурата по съдържание съответства на изискванията на чл. 31, ал. 1 от ЗОП. Към нея е приложен образец на банкова гаранция. Предвид че гаранцията за изпълнение не е част от офертата и на основание чл. 112, ал. 1, т. 3 от ЗОП се представя единствено от избрания за изпълнител участник, както и че възложителят не е поставил изрично изискване участниците да представят банкова гаранция за изпълнение в съответствие с приложения образец, следва той да се счита за примерен. Независимо от това, прилагането на образец на банкова гаранция в документацията на обществената поръчка е в противоречие с принципите на ЗОП, като по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника определен за изпълнител, който е избрал да представи гаранция за изпълнение на договора под формата на банкова гаранция, съответно се пречатства законовата възможност дадена му в чл. 111, ал. 8 от ЗОП⁸⁵⁴.

и) В Техническата спецификация, която е част от документацията на обществената поръчка, възложителят не е посочил допълнителни изисквания, касаещи защита на лични данни, доколкото предметът на поръчката включва услуги, които се основават на обработване на лични данни на застрахованите служители на възложителя, което е в несъответствие с чл. 48, ал. 7 от ЗОП⁸⁵⁵.

й) Посоченият критерий за възлагане е „най-ниска цена“.

к) Обявлението за обществената поръчка е изготвено по образец и съдържа изискуемата информация по Приложение № 5, с изключение на информация за изисквания от възложителя срок на валидност на офертите⁸⁵⁶ и информация относно изискуемите от възложителя депозити и гаранции⁸⁵⁷. В тази част от обявлението е посочено, че тези условия са съгласно проекта на договор, който е част от документацията за участие.

⁸⁴⁹ решение за откриване на процедура № F138425 от 26.07.2021 г., 18:21 ч. (изх. №12-03-296/26.07.2021 г.)

⁸⁵⁰ на 26.07.2021 г.

⁸⁵¹ на 30.07.2021 г.

⁸⁵² <https://ted.europa.eu/bg/notice/-/detail/389715-2021>

⁸⁵³ от датата на публикуване на обявлението в ОВ на ЕС

⁸⁵⁴ ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г., предишна ал. 7

⁸⁵⁵ съгласно чл. 48, ал. 7 от ЗОП, когато предметът на поръчката е разработване, проектиране и използване на услуги и продукти, които се основават на обработване на лични данни или обработват лични данни, и когато съответното обработване на лични данни попада в материалния обхват на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.), техническите спецификации, които определят характеристиките на предмета на поръчката, трябва да бъдат съобразени с правилата за защита на лични данни съгласно чл. 25 от същия регламент

⁸⁵⁶ изискване по част Б, буква А, т. 16 от Приложение № 5 от ЗОП

⁸⁵⁷ изискване по част Б, буква А, т. 12 от Приложение № 5 от ЗОП

л) Определеният от възложителя срок за получаване на оферти е в съответствие с чл. 133, ал. 1 от ЗОП.

м) В срока за подаване на оферти, чрез ЦАИС ЕОП, в съответствие с чл. 47, ал. 1 от ППЗОП е постъпила една оферта, декриптирана от участника в срока по чл. 9л, ал. 4, т. 1 от ППЗОП.

н) На основание чл. 103, ал. 1 от ЗОП и чл. 51, ал. 1 от ППЗОП е назначена комисия за провеждане на процедурата⁸⁵⁸, състояща се от нечетен брой членове, вкл. председателя. От членовете на комисията са подписани, декларации за обстоятелствата по чл. 51, ал. 8 от ППЗОП. Декларациите не са прикачени в ЦАИС ЕОП в несъответствие с чл. т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от ПУЦОП⁸⁵⁹. В съответствие с чл. 54, ал. 2 от ППЗОП на определената в обявлението дата от председателя на комисията е декриптирана получената оферта.

о) Комисията е извършила действията по чл. 54, ал. 7 от ППЗОП, като е разгледала документите по чл. 39, ал. 2 от ППЗОП за съответствие с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, поставени от възложителя и е съставила протокол. Не са установени липси, непълноти или несъответствия на информацията.

На основание чл. 56, ал. 2 от ППЗОП, комисията е разгледала предоставената оферта и е извършила проверка за съответствието ѝ с предварително обявените условия.

В съответствие с чл. 57, ал. 3 от ППЗОП чрез автоматично генерирано съобщение в платформата участника е уведомен 24 часа преди датата на отваряне на ценовото предложение.

п) Комисията е документирала своите действия чрез съставяне на протоколи, в съответствие с чл. 103, ал. 3 от ЗОП, като за резултатите от работата си е съставила Доклад, съдържащ информация по чл. 60, ал. 1 от ППЗОП. Съобразно чл. 60, ал. 3 от ППЗОП, докладът е подписан от всички членове на комисията и е предаден на възложителя заедно с цялата документация, чрез доклад от председателя на комисията. Докладът от работата на комисията е предаден на 03.09.2021 г.⁸⁶⁰ и е утвърден от възложителя на 17.09.2021 г., т.е. след регламентирания срок и в несъответствие с чл. 106, ал. 3 от ЗОП.

р) В съответствие с чл. 36а, във връзка с чл. 36, ал. 1, т. 11 от ЗОП и чл. 19а, ал. 2, т. 4 от ППЗОП в РОП, в електронната преписка на обществената поръчка са публикувани протоколите за действията на комисията и доклада до възложителя.

с) Решението за определяне на изпълнител е издадено в срока по чл. 106, ал. 6 от ЗОП, с минимално изискуемо съдържание по чл. 22, ал. 5 от ЗОП. В съответствие с чл. 22, ал. 10 от ЗОП, възложителят е уведомил участника в тридневен срок от издаването му. В същия ден решението е публикувано в РОП и Профила на купувача, в съответствие с чл. 19а от ППЗОП.

т) На основание чл. 112, ал. 1 от ЗОП, възложителят е сключил договор за обществена поръчка с участника, класиран на първо място и определен за изпълнител. При сключване на договора са представени изисканите от възложителя документи. При извършената проверка е установено, че сключеният договор съответства на приложения в документацията проект, допълнен с всички предложения от офертата на участника, с което са спазени разпоредбите на чл. 112, ал. 4 от ЗОП. Договорът е сключен в срока по чл. 112, ал. 6 от ЗОП.

у) Обявлението за възложена поръчка е изпратено за вписване в РОП на АОП и в ОВ на ЕС в законоустановения срок по чл. 26, ал. 1, т. 1 от ЗОП. В съответствие с чл. 19а, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ППЗОП договърът, с приложенията към него са публикувани едновременно в РОП и Профила на купувача, в деня на публикуване на обявлението за възлагане на поръчката в регистъра.

Всички документи отнасящи се до процедурата, се съдържат в досието на обществената поръчка, в съответствие с чл. 121 от ЗОП и чл. 98 от ППЗОП.

⁸⁵⁸ № ЗАП-1012/27.08.2021 г.

⁸⁵⁹ в сила от 11.11.2020 г.

⁸⁶⁰ рег. № 05-00-1857/03.09.2021 г.

Процедурата е проведена в съответствие с нормативните изисквания, с изключение на: непосочване на изискуема информация в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата; непосочване на допълнителни изисквания, касаещи защита на лични данни в техническата спецификация и утвърждаване на доклада от работата на комисията след законоустановения срок. Приложеният образец на банкова гаранция за изпълнение е в противоречие с принципите на ЗОП и по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника определен за изпълнител. Декларациите на членовете на комисията не са прикачени в ЦАИС ЕОП в несъответствие с приетите вътрешни правила.

4.1.3. Публично състезание⁸⁶¹

а) Обществените поръчки са включени в ИП,⁸⁶² като едната не е включена в Графика за ОП на НЕК ЕАД⁸⁶³ за съответната година, предвид че същата е иницирирана към момента на изготвянето му. Възлагането на обществената поръчка е иницирирано от съответното структурно звено - заявител⁸⁶⁴ в съответствие с т. 5.3.1 от ПУЦОП на НЕК ЕАД, с изискуемите документи.

б) Процедурите са открити на основание чл. 22, ал. 1 от ЗОП с решения⁸⁶⁵ на ИД на НЕК ЕАД. На основание чл. 22, ал. 2 от ЗОП с тях е одобрено обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата и документацията за участие. Изготвената от възложителя документация за участие в процедурата по съдържание съответства на изискванията на чл. 31, ал. 1 от ЗОП.

В съответствие с чл. 121 от ППЗОП, преди откриване на една от процедурите,⁸⁶⁶ същата е въведена в системата за случаен избор в АОП. Процедурата не е избрана за осъществяване на предварителен контрол и в съответствие с чл. 122 от ППЗОП, след изтичане на 3 работни дни от въвеждане в системата за случаен избор същата е оповестена.

в) Обявленията за обществените поръчки са изготвени по образец и съдържат информацията по Приложение № 19.

Решението и обявлението за откриване на процедурите са публикувани в ЦАИС ЕОП, съобразно изискванията на чл. 39а от ЗОП.

Обявленията са публикувани в профила на купувача в деня на публикуването им в РОП, в съответствие с чл. 36, ал. 1 и чл. 99, т. 3 от ЗОП.⁸⁶⁷

В обявлението на едната процедура⁸⁶⁸ в изискванията за икономическо и финансово състояние е поставен критерий за подбор: участникът да притежава в качеството си на проектант, валидна застраховка за професионална отговорност за вреди, причинени на други участници в строителството и/или на трети лица, вследствие на неправомерни действия или бездействия при или по повод изпълнение на задълженията им, съгласно чл. 171, ал.1 от Закона за устройство на териториите (ЗУТ) за строежи „първа категория“ (съгласно чл. 137, ал. 1 от ЗУТ), както и да притежава, в качеството си на строител, валидна застраховка „професионална отговорност“ за вреди, причинени на други участници в строителството и/или на трети лица, вследствие на неправомерни действия или бездействия при или по повод изпълнение на задълженията им, съгласно

⁸⁶¹ Одитни доказателства № 16 (0026-2022-0105); № 18.1 и № 18.12 (00026-2021-0145)

⁸⁶² приета с Протокол № 30/13.07.2022 г. на СД на НЕК ЕАД, позиция I60-J03-06; I60-J08-49; I60-J13-21 и I60-J16-13

⁸⁶³ УНП 00026-2021-0145 - График на планираните ОП по ЗОП за 2022 г., утвърден на 20.01.2022 г. и изменен на 15.08.2022 г.

⁸⁶⁴ управител на предпр. ЯиК

⁸⁶⁵ Решение № F245830/18.07.2022 г.; Решение № F126386 от 11.10.2021 г.

⁸⁶⁶ 00026-2021-2021-0145; Другата процедура съобразно прогнозната стойност не подлежи на контрол по чл. 232 от ЗОП

⁸⁶⁷ Публикувани на 11.11.2021 (пон), 16:56:12 ч. и на 18.07.2022 г. (пон), 16:28:27

⁸⁶⁸ УНП 00026-2021-0145

чл. 171, ал. 1 от ЗУТ, за строежи първа категория (съгласно чл. 137, т. 1. от ЗУТ за строежи „първа категория“).

С поставянето му е нарушена забраната на чл. 2, ал. 2 от ЗОП да се ограничава конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки. Като не е посочено, че чуждестранните лица могат да представят еквивалентен документ за доказване на изпълнението на изискването за притежаване на застраховка „Професионална отговорност“, потенциално заинтересованите такива лица биха били разубедени и е възможно да са се въздържали от участие, поради това, че не съответстват на едно от изискванията на възложителя, въпреки изричната регламентация на чл. 171а от ЗУТ. Цитираната разпоредба е следвало да бъде посочена наред с тази, касаеща лицата, регистрирани или осъществяващи дейността си на територията на България – чл. 171, ал. 1 от ЗУТ, т.к. чуждестранните лица не са задължени да познават законодателството на страната, в която подават оферта.

В обявлението на същата процедура, в изискванията за Технически и професионални възможности, е поставен критерий за подбор за наличие на персонал/ръководен състав за изпълнение на поръчката, като за част експертите са поставени ограничителни изисквания, а именно: „2 (две) лица с квалификация „строителен инженер“, със специалност „хидротехническо строителство“ и/или „хидроенергийно строителство“ и/или „хидростроителство“ с валидно удостоверение за пълна проектантска правоспособност към момента на подаване на офертата от КИИП – секция „Водно строителство“ (ВС)“; „1 (едно) лице с квалификация „строителен инженер“ с валидно удостоверение за пълна проектантска правоспособност към момента на подаване на офертата от КИИП – секция „Конструкция на сгради и съоръжения“ (КСС)“; „1 (едно) лице ръководител на обекта – с квалификация „строителен инженер“; „1 (едно) лице координатор по безопасност и здраве – да отговаря на изискванията на чл. 5 ал. 2 от Наредба № 2 от 22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи и да притежава валидно удостоверение за КБЗ“; „1 (едно) лице с пета квалификационна група по Правилник за безопасност при работа в неелектрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по топлопреносни мрежи и хидротехнически съоръжения (ПБРНУЕТЦТМХС), за което обстоятелство участникът следва да посочи в ЕЕДОП вид, № и дата на съответния/ите документ/и, удостоверяващи притежаването на съответната квалификационна група по ПБРНУЕТЦТМХС“.

Формулирани по този начин, критериите за подбор към участниците на практика ограничават от участие чуждестранните икономически оператори, които не разполагат с документ от посочените по-горе, който да е издаден от органите на територията на РБ, но биха могли да докажат правоспособността и годността си с представяне на еквивалентен документ, издаден от компетентния орган на държавата членка на ЕС или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, съобразно националното им законодателство. Също така, не е предоставена възможност за доказване наличието на придобита еквивалентна квалификация на изискваната от възложителя. Налице е нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП.

Изискването към участниците, поставено в т. 6 от раздел III.1.3 „Технически и професионални способности“ участниците да имат валиден сертификат⁸⁶⁹ БДС ISO 45001:2018 за внедрена система за управление на здравето и безопасността при работа или еквивалент се явява ограничаващо, доколкото изискванията за безопасни и здравословни

⁸⁶⁹ БДС EN ISO 45001:2018 или еквивалент за внедрена система за управление на здравето и безопасността при работа или еквивалентен с обхват, попадащ в областта на проектирането и/или инженеринг и/или строителството и/или ремонт и/или рехабилитация и/или изграждане на хидротехнически обекти и/или съоръжения към тях/прилежаща инфраструктура и/или инфраструктурни обекти и/или енергийни обекти и/или промишлени обекти.

условия на труд са подробно регламентирани в Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) и други задължителни за спазване нормативни актове, изброени от възложителя в т. 4.4. от Техническата спецификация на поръчката.

От друга страна, съгласно чл. 59, ал. 3 от ЗОП, възложителите могат да използват спрямо кандидатите или участниците само критериите за подбор по този закон, които са необходими за установяване на възможността им да изпълнят поръчката. В чл. 63, ал. 1 от ЗОП изчерпателно са посочени условията за технически и професионални способности, които възложителя може да изисква от участниците в процедурата, в т.ч. т. 10 да прилага системи за управление на качеството, включително такива за достъп на хора с увреждания и т. 11 да прилага системи или стандарти за опазване на околната среда.

Сред изброените изисквания, няма такива, които да са свързани със система за управление на здравето и безопасността при работа или с прилагането на еквивалентни мерки за управление на здравето и безопасността при работа. Сертификатът не е посочен изрично в разпоредбата чл. 64 от ЗОП, касаеща сертификати, които удостоверяват съответствието на кандидата или участника със стандарти за управление на качеството, включително такива за достъп на хора с увреждания.

С въведеното изискване възложителят е ограничил икономическите оператори, заинтересовани от участие в поръчката, тъй като е изискал доказване на техническите възможности с непредвиден от ЗОП документ. Условието участниците в обществената поръчка да имат сертификати в областта на здравето и безопасността на работа създава необосновани пречки за участие на стопански субекти в поръчката и има разубеждаващ ефект по отношение на потенциални участници. Налице е нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП.

г) В обявлението на едната поръчка⁸⁷⁰, възложителят е определил срок за получаване на оферти в съответствие с изискванията на чл. 178, ал. 2 от ЗОП. При другата⁸⁷¹ поръчка определеният срок е в несъответствие с чл. 32, ал. 3 от ЗОП, предвид че към документацията е приложена извадка от идеен проект – Приложение № 3 към ТС и е поставено условие към участниците за задължително запознаване с идейния проект на място, определено от възложителя.⁸⁷² Тези обстоятелства, както и условията и начинът за получаване на достъп до идейния проект, не са посочени в обявлението. При обявяване на поръчката не е спазено изискването по чл. 32, ал. 3 от ЗОП, като вместо с 5 дни, срокът за подаване на оферти е с 4 дни по-дълъг от минимално определения.⁸⁷³

д) В решението за откриване на едната процедура⁸⁷⁴ възложителят е посочил мотиви за неразделяне на поръчката на обособени позиции. Другата процедура⁸⁷⁵ е разделена на четири обособени позиции, съгласно чл. 46 от ЗОП, като в съответствие с чл. 46, ал. 2 от ЗОП в обявлението е определена за всяка обособена позиция: предмет, обем и прогнозна стойност.

е) Критерият за възлагане, посочен в обявлението и за двете ОП е „най-ниска цена“, в т.ч. по всяка обособена позиция от едната ОП.

ж) По условията на една от поръчките⁸⁷⁶ са постъпвали писмени искания за разяснения, в срока по чл. 180, ал. 1 от ЗОП. От възложителя са публикувани в срок дадените писмени разяснения в Регистъра на ОП (РОП) и на профила на купувача, в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 10 от ЗОП.

⁸⁷⁰ 00026-2022-0105

⁸⁷¹ 00026-2021-0145

⁸⁷² Предвид това, че обектът е стратегически, не е възможно осигуряване на неограничен и пълен достъп до документацията за ОП, в т.ч. целия идеен проект на СМР, чрез ЦАИС. Язовир „Студен кладенец“ е публична държавна собственост по ЗВ и част от каскада „Долна Арда“, обявена за стратегически обект от значение за националната сигурност на РБ съгласно ПМС № 181 от 20.07.2009 г. и информация, предоставена с писмо. **Одитно доказателство № 13.**

⁸⁷³ обявление за поръчката, изпратено за публ. на 11.10.2021 г.; срок за подаване на оферти: 04.11.2021 г.

⁸⁷⁴ 00026-2021-0145

⁸⁷⁵ 00026-2022-0105

⁸⁷⁶ 00026-2021-0145

з) В срока за подаване на оферти, чрез ЦАИС ЕОП са постъпили оферти. В срока по чл. 9л, ал. 4, т. 1 от ППЗОП, участниците са декриптирали офертите си.

и) На основание чл. 103, ал. 1 от ЗОП са назначени комисии за провеждане на съответната процедура. От членовете на комисията са подписани декларации за липсата на обстоятелства по чл. 103, ал. 2 от ЗОП, съобразно изискванията на чл. 51, ал. 8 от ППЗОП. Заповедите и декларациите не са прикачени в ЦАИС ЕОП. Към датата на откриване на една от процедурите⁸⁷⁷ в НЕК ЕАД, действащите ПУЦОП⁸⁷⁸ предвиждат, че декларацията за липса на обстоятелства по чл. 103, ал. 2 от ЗОП се подписва с КЕП от членовете на комисията или се прикачва към електронната преписка в ЦАИС ЕОП, подписана от съответния член на комисията, в сканиран вариант във формат „pdf“. Декларациите не са прикачени в ЦАИС ЕОП, в несъответствие с т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от ПУЦОП.

й) След разглеждане на документите по всяка процедура за съответствие с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, от комисията са установени липси и непълноти. За констатираното, в съответствие с чл. 54, ал. 7 от ППЗОП е съставен протокол, който е изпратен на всички участници, като е предоставен срок до 5 работни дни от неговото получаване за предоставяне на нов ЕЕДОП и/или документи, съгласно чл. 54, ал. 8 от ППЗОП. На основание чл. 67, ал. 5 от ЗОП при едната процедура⁸⁷⁹ комисията е изисквала от участника да представи и документ за извършеното сходно строителство, съгласно декларираното в ЕЕДОП.

След изтичането на срока, от комисията са разгледани допълнително представените документи за съответствие с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, съгласно чл. 54, ал. 12 от ППЗОП, в резултат на което участниците са допуснати до разглеждане на техническото предложение.

к) При едната процедура,⁸⁸⁰ от назначената комисия са разгледани допълнително представените от участниците документи и е установено съответствието им с изискванията на възложителя за лично състояние и критериите за подбор на 19.09.2022 г.⁸⁸¹

Преди заседанието на комисията, с писмо от 13.09.2022 г.⁸⁸² от един от участниците в процедурата е изисквана информация и доказателства за периода на изпитване на предлаганите с Техническото предложение котли⁸⁸³. От участника е изпратен отговор с исканата информация до възложителя на 16.09.2022 г.

При условие, че комисията е установила, че участниците отговарят на изискванията за лично състояние и критериите за подбор на 19.09.2022 г., а информацията е изисквана преди тази дата, Техническото предложение на участника, част от подадената оферта, е проверено за съответствие с предварително обявените условия в нарушение на чл. 56, ал. 2 от ППЗОП.

л) В съответствие с чл. 181, ал. 4 от ЗОП, от съответната комисия е съставен протокол за извършване на подбора на участниците, разглеждането, оценката и класирането на офертите и същият е предаден на възложителя.

м) При извършената проверка в ЦАИС ЕОП и от представените документи от НЕК ЕАД е установено, че за едната обществена поръчка⁸⁸⁴, комисията е приключила работа в срока, посочен в заповедта за назначаването ѝ и е предала протокола на възложителя. Протоколът не е утвърден от възложителя, съгласно изискванията на чл. 181, ал. 5 от ЗОП,

⁸⁷⁷ 00026-2021-0145

⁸⁷⁸ в сила от 11.11.2020 г.

⁸⁷⁹ 00026-2021-145

⁸⁸⁰ 00026-2022-0105

⁸⁸¹ Съгласно Протокол № 2/19.09.2022 г.

⁸⁸² изх. № 26-3489-5 от 13.09.2022 г.

⁸⁸³ Във връзка с това, че е посочен европейски стандарт за качество в таблиците за съответствие, част от Техническото предложение, който се различава от указания от възложителя.

⁸⁸⁴ 00026-2022-0105

съответно не е издадено решение за определяне на изпълнител или решение за прекратяване на процедурата. От одитираната организация е посочено⁸⁸⁵, че не е взето решение от възложителя за избор на изпълнител, поради отпаднала необходимост. Управителят на ПЯиК е уведомил ИД на НЕК ЕАД⁸⁸⁶, че е отпаднала необходимостта от доставка и монтаж на отоплителни котли, поради наличие на пазара на по-енергоефективни решения. С доклад⁸⁸⁷ на ИД на НЕК ЕАД е внесено за разглеждане от СД на НЕК ЕАД предложение за прекратяване на обществената поръчка.

Към момента на извършване на одита въз основа на решение⁸⁸⁸ от СД на НЕК ЕАД е издадено решение⁸⁸⁹ от възложителя, с което процедурата е прекратена.⁸⁹⁰

При другата поръчка⁸⁹¹ протоколите от работата на комисията са публикувани в РОП и на профила на купувача в срока по чл. 19а, ал. 2, т. 4 от ППЗОП. От възложителя е взето решение за прекратяване на процедурата съгласно чл. 108, т. 4 от ЗОП, в срока по чл. 181, ал. 6 от ЗОП. Решението е връчено на участника чрез ЦАИС ЕОП, в срока по чл. 22, ал. 10 от ЗОП.

Проверените публични състезания са проведени в частично съответствие със ЗОП и ППЗОП, както и с изискванията на ПУЦОП, като са установени следните несъответствия: поставени критерии за подбор в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; неиздаване на решение за определяне на изпълнител или за прекратяване на процедурата в срока по чл. 181, ал. 6 от ЗОП; определяне на срок за получаване на оферти в несъответствие с чл. 32, ал. 3 от ЗОП; техническото предложение на участника, част от подадената оферта, е проверено за съответствие с предварително обявените условия в нарушение на чл. 56, ал. 2 от ППЗОП; неприкачени декларации в ЦАИС в несъответствие с т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от ПУЦОП.

4.1.4. Контролни дейности при провеждането на процедури за възлагане на ОП

При извършените тестове на контрола е установено:⁸⁹²

а) Изразено е становище от отдел ОП по отношение на законосъобразността на поръчката, в съответствие с т. 5.7.3 от ПУЦОП, с изключение на една,⁸⁹³ предвид че процедурата е повторно провеждана и техническите изисквания и прогнозната стойност не са променени.

б) От ИД на НЕК ЕАД, в съответствие с т. 4.7 от ПУЦОП, е назначена комисия за подготовка на обществената поръчка, като е определен срокът за изготвяне на документите и са включени: правоспособен юрист, експерти в обществените поръчки, лица с професионална компетентност и отговорника за подготовката на обществената поръчка. Определени са резервни членове. Комисията е приключила работа в срока, определен в заповедта. При една поръчка⁸⁹⁴ срокът за работа на комисията е удължаван два пъти, след мотивирано искане от страна на председателя ѝ, направено след изтичане на срока на предходните заповеди. Мотивите за удължаване на срока на първата заповед са свързани с уточняване на изискванията по техническата спецификация и с отсъствие на членове на комисията.⁸⁹⁵ Мотивите за посоченото удължаване са необосновани, предвид че техническите изисквания за гаранционно обслужване на автомобилите са известни още

⁸⁸⁵ Писмо-отговор рег. № ЦУ-104-00-571/13.12.2023 г., т. 1.1, т. 1.2 и т. 2

⁸⁸⁶ С писмо и доклад от 21.12.2023 г.

⁸⁸⁷ рег. № ЦУ-05-1203-2/28.12.2023 г.

⁸⁸⁸ по Протокол № 1/15.01.2024 г., т. I.6

⁸⁸⁹ № ЦУ-Реш-8/18.01.2024 г

⁸⁹⁰ Одитно доказателство № 16

⁸⁹¹ 00026-2021-0145

⁸⁹² Одитни доказателства №№ 18.1; 18.2; 18.3; 18.4; 18.5; 18.6; 18.7; 18.8; 18.9; 18.10; 18.11; 18.12

⁸⁹³ 00026-2022-0013

⁸⁹⁴ с УНП 00026-2021-0107

⁸⁹⁵ Одитно доказателство № 19, т. 1.2

при сключването на договорите за доставка във връзка с изискването за поддържането им и са известни на възложителя, а със заповедта за назначаване на комисията са определени и резервни членове.

в) При две поръчки,⁸⁹⁶ предвид че правилата за предварителен контрол са приети след тяхното възлагане, не са изготвени контролни листове и не е изразявано мнение по отношение на законосъобразността на действията. Съгласно т. 5.12.3 от ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г. предварителният контрол за законосъобразност се извършва от определени за това длъжностни лица, но по време на одита не са предоставени заповеди за определяне на такива лица.⁸⁹⁷

При една поръчка⁸⁹⁸ не е извършван предварителен контрол преди вземане на решение за откриване на процедурата и за приключване, предвид че действията са извършени преди влизането в сила на ПОПКЗЦ. Извършен е предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на договора, в съответствие с т. 8.1.3 от ПОПКЗЦ.

При една процедура⁸⁹⁹ е извършен предварителен контрол за законосъобразност и е изготвен КЛ, както следва: преди вземане на решение за откриване от СД на НЕК ЕАД/ИД на НЕК ЕАД, в съответствие с т. 8.1.1 от ПОПКЗЦ; преди вземане на решение за приключване от СД на НЕК ЕАД/ИД на НЕК ЕАД, в съответствие с т. 8.1.2 от същите правила; както и при избор на изпълнител и преди сключване на договор, в съответствие с т. 8.1.3 от правилата.

При три процедури⁹⁰⁰ е извършен предварителен контрол за законосъобразност и е изготвен КЛ преди вземане на решение за откриване и преди вземане на решение за приключване от СД на НЕК ЕАД/ИД на НЕК ЕАД, в съответствие с т. 8.1.1 и т. 8.1.2 от ПОПКЗЦ.

При две поръчки⁹⁰¹ не може да се изрази увереност по отношение на извършване на предварителен контрол по т. 8.1.1 от Правилата, тъй като към досието не е представен изготвения КЛ. Извършен е предварителен контрол преди вземане на решение за приключване и преди сключване на договор, в съответствие с т. 8.1.2 и т. 8.1.3 от ПОПКЗЦ.

г) В съответствие с т. 4.1.3.1 и т. 4.1.3.6 от ПУЦОП от СД на НЕК ЕАД са взети решения за откриване и за приключване на процедурата, с изключение на една процедура, за която е взето решение за приключване по време на одита⁹⁰². В съответствие с чл. 76, ал. 1 от Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения от СД на БЕХ ЕАД за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на общото събрание на дъщерните дружества, във връзка с чл. 20, ал. 2, т. 13 и т. 15 от Устава на НЕК ЕАД от СД на БЕХ ЕАД са съгласувани решенията на СД на НЕК ЕАД за стартиране на откритата процедура и за сключване на договора.

д) Договорите за ОП са подписани от ИД на НЕК ЕАД. По отношение на съгласуването им е установено, че се поставят подписи на последната страница на договора, с имена на служители, но не е посочено в какво качество същите поставят подписите си, както и датата на полагането им. За установяване на длъжностите на лицата е извършена съпоставка със съответните щатни разписания и е установено, че договорите са съгласувани по реда на т. 5.11.8 от ПУЦОП.

При сключване на договорите е спазена системата за двоен подпис, в съответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС, като са подписани от ИД на НЕК ЕАД и лицето, отговорно за счетоводните записвания – ръководител отдел управление „Счетоводство“.

⁸⁹⁶ с УНП 00026-2021-004; 00026-2021-0029

⁸⁹⁷ **Одитно доказателство № 1**

⁸⁹⁸ с УНП 00026-2021-0035

⁸⁹⁹ УНП 000026-2022-0012

⁹⁰⁰ УНП 000026-2021-0107; 00026-2021-0177 и 000026-2022-0013 (прекратени)

⁹⁰¹ с УНП 000026-2022-0091 и 00026-2021-0105

⁹⁰² с УНП 00026-2022-0105

Осъществените контролни дейности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки не са прилагани последователно и не са били ефективни през целия одитиран период, поради което са довели до установените при одита несъответствия с правната рамка при провеждане и възлагане на обществените поръчки.

4.2. Възлагане на обществени поръчки по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП

Проверени са 5 обществени поръчки,⁹⁰³ възложени по реда на глава 26 от ЗОП, с обща прогнозна стойност 811 723,23 лв. без ДДС, от които четири⁹⁰⁴ възложени чрез публикуване на обява за събиране на оферти и една⁹⁰⁵ възложена чрез покана до определени лица. По време на одита са изпълнени тестове с двойна цел на посочените поръчки.

4.2.1. Възлагане на обществени поръчки по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП, чрез публикуване на обява за събиране на оферти⁹⁰⁶

При извършените тестове по същество е установено:

а) Една от поръчките⁹⁰⁷ не е включена за финансиране чрез РП/ИП/издръжка. В инициращия доклад от заявителя е посочено, че обектът е предвиден в ИП. При преглед на ИП за 2021 г. е установено, че в програмата е предвиден обект „Проект и изготвяне на оценка за съответствие, издаване разрешение за строеж и строителен надзор за изпълнение на СМР на обект „Експлоатационен път до Савачна шахта ЧАИРА“. Обектът не включва извършването на дейности по СМР.

б) Поръчките са включени в утвърдения График на планираните ОП, съгласно т. 5.2.1 от ПУЦОП.

в) От Възложителя не е определено длъжностно лице, което да организира и възложи обществената поръчка, съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗОП.

г) Възлагането на обществените поръчки е иницирано в съответствие с т. 5.3.1 от ПУЦОП.

д) На основание чл. 187, ал. 1 от ЗОП в РОП е публикувана обява за събиране на оферти, изготвена по образец и съдържаща информацията по Приложение № 20.

В съответствие с чл. 187, ал. 3 от ЗОП, заедно с публикуването на обявата, от Възложителя е осигурен достъп на профила на купувача в ЦАИС ЕОП до техническите спецификации и всяка друга информация, свързана с изпълнението на поръчката.

да) При две поръчки⁹⁰⁸ в съдържанието на обявата за събиране на оферти, т. III.1.4 „Правоспособност за упражняване на професионална дейност“ е поставено изискване участникът да бъде вписан в Централния професионален регистър на строителя за съответната група строежи съгласно предмета на поръчката. За деклариране на това обстоятелство е посочено, че участникът попълва част IV, буква А от ЕЕДОП, като съответствието с критерия за подбор се доказва с представянето на валидно удостоверение за вписване в Централен професионален регистър на строителя. Във връзка със заложеното изискване от НЕК ЕАД е поискано да посочи по какъв начин е предоставена възможност за участие и на чуждестранни лица. В отговор е посочено следното⁹⁰⁹: като секторен възложител при провеждане на ОП от дружеството се използва електронната платформа ЦАИС ЕОП, а достъпът до поръчките е неограничен, пълен, безплатен и пряк; интерес към поръчката е проявен само от регистрирани в България участници, т.е. няма наличие на интерес към обществената поръчка от чуждестранни лица; в случай, че чуждестранно лице прояви интерес и подаде оферта за участие, назначената комисия, при спазване на

⁹⁰³ с УНП 00026-2021-0121; 00026-2022-0090; 00026-2022-0123; 00026-2022-0073; 00026-2022-0101

⁹⁰⁴ с УНП 00026-2022-0090; 00026-2022-0123; 00026-2022-0073 и 00026-2022-0101

⁹⁰⁵ с УНП 00026-2021-0121

⁹⁰⁶ **Одитни доказателства №№ 18.14; 18.15; 18.16; 18.17**

⁹⁰⁷ УНП 00026-2022-0123 с предмет „Избор на Изпълнител за СМР за подобект „Експлоатационен път до Савачна шахта Чаира“, като част от проект „Увеличаване на обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждане на язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с язовир „Чаира“

⁹⁰⁸ с УНП 00026-2022-0101 и 00026-2022-0073

⁹⁰⁹ **Одитно доказателство № 19**, т. 7.1 и т. 8

разпоредбите на ЗОП и ППЗОП, ще извърши преценка за регистрацията в различни регистри, съгласно законодателството на държавата членка, в която е установен участникът. Изискването за вписване на участниците в Централния професионален регистър на строителя за строежи от съответната група и категория, без да е указано, че чуждестранните икономически оператори могат да представят еквивалентен документ, съгласно законодателството на държавата, в която са установени, е ограничително спрямо потенциални чуждестранни участници и е в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП.

дб) При друга поръчка⁹¹⁰ в съдържанието на обявата за събиране на оферти, в раздел III.1.2 Икономическо и финансово състояние, от възложителя е заложен критерий притежание на валидна застраховка „Професионална отговорност“ от участника, съгласно чл. 171 от ЗУТ. За деклариране на това обстоятелство участникът следва да попълни част IV, буква Б от ЕЕДОП. Съответствието с критерия за подбор в хода на поръчката и при поискване се доказва с представянето на заверено копие на валидна застраховка. Във връзка със заложеното изискване само на застраховка по чл. 171 от ЗУТ, без да е предвидена възможност за предоставяне на еквивалентна такава, съгласно чл. 171а от ЗУТ е изисквано от НЕК ЕАД да посочи по какъв начин е предоставена възможност за участие и на чуждестранните лица, ангажирани с дейности, попадащи в приложното поле на разпоредбата и разполагащи с еквивалентен документ за застраховка, издаден в държавата, където упражняват дейността си. В отговор⁹¹¹ е посочено, че в Условия за участие в поръчката, раздел I. Общи условия, т. 1 е указано, че оферта може да подаде всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице, както и техните обединения, което отговаря на предварително обявените условия на Възложителя. Също така е посочено, че застраховката е задължителна по българското законодателство, и с оглед на мястото на извършване на СМР изпълнителят трябва да притежава такава. Изискването, посочено в раздел III.1.2 „Икономическо и финансово състояние“ от обявата относно притежаваната от участниците валидна застраховка „Професионална отговорност“, съгласно чл. 171 от ЗУТ е ограничително. С поставянето му е нарушена забраната на чл. 2, ал. 2 от ЗОП да се ограничава конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки. Като не е посочено, че чуждестранните лица могат да представят еквивалентен документ за доказване на изпълнението на изискването за притежаване на застраховка „Професионална отговорност“, потенциално заинтересованите такива лица биха били разубедени и е възможно да са се въздържали от участие, поради това, че не съответстват на едно от изискванията на възложителя, въпреки изричната регламентация на чл.171а от ЗУТ. Цитираната разпоредба е следвало да бъде посочена наред с тази, касаеща лицата, регистрирани или осъществяващи дейността си на територията на България – чл. 171, ал. 1 от ЗУТ, т.к. чуждестранните лица не са задължени да познават законодателството на страната, в която подават оферта.

дв) По същата поръчка⁹¹² е установено, че в т. 2, раздел III.1.3 „Технически и професионални способности“ от обявата възложителят е поставил изискване участникът да разполага с технически ръководител, с квалификация строителен инженер.

В чл. 163а, ал. 4 от ЗУТ е посочено, че техническият ръководител е строителен инженер, архитект или строителен техник. Други технически правоспособни лица по ал. 2 от ЗУТ могат да осъществяват специализирано техническо ръководство на отделни строителни и монтажни работи съобразно придобитата им специалност и образователно-квалификационна степен.

В обявата за поръчката, документацията за участие, както и в публикуваната техническа спецификация и друга информация, свързана с изпълнението на поръчката, възложителят не е посочил причини, които да обосноват поставеното изискване.

⁹¹⁰ с УНП 00026-2022-0090

⁹¹¹ Одитно доказателство № 19, т. 6.1

⁹¹² с УНП 00026-2022-0090

Възложителят не е посочил други изпълнителни отговорности, извън разписаните в чл. 163а, ал. 4 от ЗУТ, които техническия ръководител трябва да изпълнява и които да обосновават поставеното изискване за конкретна квалификация.

След като специалният закон определя компетентността на лицата, които могат да заемат длъжността технически ръководител, стесняването на техния кръг, без това да е необходимо за изпълнението на конкретната обществената поръчка, води до ограничаване на възможността за участие на стопански субекти, които разполагат с технически ръководител с друга професионална квалификация (строителен техник или архитект), съответстваща на чл. 163а, ал. 4 от ЗУТ, която има отношение към строителния процес.

дг) В т. 3 от раздел III.1.3 „Технически и професионални способности“⁹¹³ от обявата е поставено изискване участниците да имат валиден сертификат БДС ISO 45001:2018 за внедрена система за управление на здравето и безопасността при работа или еквивалент, което се явява ограничаващо, доколкото изискванията за безопасни и здравословни условия на труд са подробно регламентирани в ЗБУТ и други задължителни за спазване нормативни актове, изброени от възложителя в т. 4.3. от Техническата спецификация на поръчката.⁹¹⁴

Възложителите могат да използват, съгласно чл. 59, ал. 3 от ЗОП, спрямо кандидатите или участниците само критериите за подбор по този закон, които са необходими за установяване на възможността им да изпълнят поръчката. В чл. 63, ал. 1 от ЗОП изчерпателно са посочени условията за технически и професионални способности, които възложителя може да изисква от участниците в процедурата, в т.ч. т. 10 да прилага системи за управление на качеството, включително такива за достъп на хора с увреждания и т. 11 да прилага системи или стандарти за опазване на околната среда.

Сред изброените изисквания, няма такива, които да са свързани със система за управление на здравето и безопасността при работа или с прилагането на еквивалентни мерки за управление на здравето и безопасността при работа. Сертификатът не е посочен изрично в разпоредбата чл. 64 ЗОП, касаеща сертификати, които удостоверяват съответствието на кандидата или участника със стандарти за управление на качеството, включително такива за достъп на хора с увреждания.

С въведеното изискване възложителят е ограничил икономическите оператори, заинтересовани от участие в поръчката, тъй като е изискал доказване на техническите възможности с непредвиден от ЗОП документ. Условието участниците в обществената поръчка да имат сертификати в областта на здравето и безопасността на работа създава необосновани пречки за участие на стопански субекти в поръчката и има разубеждаващ ефект по отношение на потенциални участници.

дд) Към документацията на две обществени поръчки⁹¹⁵ е приложен образец на банкова гаранция. Предвид че гаранцията за изпълнение не е част от офертата и на основание чл. 112, ал. 1, т. 3 от ЗОП се представя единствено от изборния за изпълнител участник и възложителят не е поставил изрично изискване участниците да представят банкова гаранция за изпълнение в съответствие с приложения образец, следва той да се счита за примерен. Независимо от това, прилагането на образец на банкова гаранция в

⁹¹³ УНП 00026-2022-0090

⁹¹⁴ Наредба № 2/22.03.2004 г. за минималните изисквания за ЗБУТ при извършване на СМР; Правилник за безопасност при работа в неелектрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по топлопреносни мрежи и хидротехнически съоръжения (ПБРНУЕТЦТМХС); Наредба №7 за минималните изисквания за ЗБУТ на работните места и при използване на работно оборудване; Наредба №12 за осигуряване на ЗБУТ при извършване на товарно-разтоварни работи; Наредба № РД – 07 – 2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на първоначално обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд; Наредба № 9 за техническата експлоатация на електрическите централи и мрежи; Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите; Правилник за безопасност и здраве при работа по електрообзавеждането с напрежение до 1000 V; Наредба № РД- 07/8 от 20.12.2008 г. за минималните изисквания за знаците и сигналите за безопасност и здраве при работа

⁹¹⁵ с УНП 00026-2022-0101 и 00026-2022-0073

документацията на обществената поръчка е в противоречие с принципите на ЗОП, тъй като възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника, определен за изпълнител, който е избрал да представи гаранция за изпълнение на договора под формата на банкова гаранция, като по този начин се препятства законовата възможност дадена му в чл. 111, ал. 8 от ЗОП⁹¹⁶.

е) Срокът за получаване на оферти е в съответствие с чл. 188, ал. 1 от ЗОП. До крайния срок по поръчките са постъпили оферти чрез ЦАИС ЕОП, в съответствие с разпоредбите на чл. 188 от ЗОП и чл. 96а от ППЗОП.

ж) Съобразно изискванията на чл. 97, ал. 1 от ППЗОП, е назначена комисия за разглеждане и оценяване на получените оферти.

з) От членовете на комисията са подписани декларации по чл. 97, ал. 2 от ППЗОП, във връзка с чл. 103, ал. 2 от ЗОП.

и) За своята дейност от комисията е съставен протокол в съответствие с чл. 192, ал. 4 от ЗОП, който е предоставен за утвърждаване от възложителя. При две поръчки⁹¹⁷ предложението на комисията е за прекратяване на възлагането на основание чл. 110, ал. 1 т. 2 от ЗОП.

Протоколът на комисията е публикуван в РОП и профила на купувача, и е изпратен на участниците в един и същи ден, в съответствие с чл. 192, ал. 4 от ЗОП.

й) По две поръчки⁹¹⁸ е сключен договор с избрания участник след изтичане на 30-дневния срок от датата на определяне на изпълнителя, в несъответствие с чл. 194, ал. 1 от ЗОП.

к) Изпратено е обявление за възлагане на поръчката за публикуване в РОП и профила на купувача, в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 7 от ЗОП, с изключение на една поръчка,⁹¹⁹ при която в несъответствие с чл. 194, ал. 4 от ЗОП⁹²⁰, не е изпратил обявлението в 5-дневен срок от сключването на договора.⁹²¹ От одитираната организация⁹²² е посочено, че се позовават на разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от ЗОП, където се урежда публикуването на обявления за възложена поръчка 30 дни след сключване на договор.

л) В деня на публикуване на обявлението за възлагане при две поръчки⁹²³ е публикуван договорът и приложенията към него, в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 12 от ЗОП и чл. 19а, ал. 2, т. 5 от ППЗОП.

4.2.2. Възлагане на обществени поръчки по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП, чрез покана до определени лица⁹²⁴

а) Обществената поръчка не е включена за финансиране от РП/ИП или издръжка за 2021 г. Финансирането е осигурено, чрез пребюджетиране на разходите по РП за 2021 г., като средствата са прехвърлени от предвиден нов обект по РП. Обществената поръчка не е предвидена в Графика за ОП за 2021 г.

б) Възлагането на обществената поръчка е иницирано от заявителя, в съответствие с т. 5.3.1 от ПУЦОП. В представената Информация по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП⁹²⁵ е посочено, че прогнозната стойност е определена въз основа на проведена пазарна консултация, като цената на услугата е определена на база на получена оферта от потенциален изпълнител. При извършената проверка е установено, че в интернет страницата и в ЦАИС ЕОП не е налична информацията относно проведената пазарна консултация. В досието не е приложена получената оферта. От одитираната организация е

⁹¹⁶ ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г., предишна ал. 7

⁹¹⁷ с УНП 00026-2022-0073 и 00026-2022-0101

⁹¹⁸ с УНП 00026-2022-0123 и 00026-2022-0090

⁹¹⁹ с УНП 00026-2022-0123

⁹²⁰ В приложимата редакция на ЗОП (ДВ, бр. 62 от 5.08.2022 г., в сила от 5.08.2022 г.)

⁹²¹ с ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г. – срокът за изпращане на обявление е 30 дни

⁹²² **Одитно доказателство № 19**, т. 5.1

⁹²³ с УНП 00026-2022-0123 и 00026-2022-0090

⁹²⁴ **Одитно доказателство № 18.13**

⁹²⁵ по утвърден образец с ПУЦОП

посочено,⁹²⁶ че в Информацията по чл. 98, ал. 1, т. 1 от ППЗОП некоректно е записано, че е получена оферта, тъй като цитираната оферта представлява предложение на ЦЕРБ ЕООД, което е направено в кореспонденция, разменена по електронната поща. Според НЕК ЕАД кореспонденцията е вид пазарно проучване, не е с характер на публична информация и не представлява пазарна консултация по смисъла на чл. 44 от ЗОП. Изразено е мнение, че не е налице неспазване на чл. 44, ал. 2 и ал. 3 от ЗОП, тъй като редът на възлагане на поръчката е изпращане на покана до определено лице на основание чл. 191, ал. 1, т. 3 от ЗОП, поради спешния характер на предмета на поръчката, както и че е настъпила авария и попада в хипотезата на §2, т. 17 от ДР на ЗОП.

„Пазарното проучване“ се извършва чрез събиране на информация за цената на услугата от интернет, търговската мрежа, каталози, бюлетини и други публично достъпни източници. В случаите, като конкретния, когато се отправя запитване до лица, извършващи сходни поръчки, и те представят оферта, въз основа на която се определят условията за провеждане на обществената поръчка, се осъществяват „пазарни консултации“.

Съгласно регламентираните в ЗОП правила във връзка с пазарните консултации, те могат да се използват, доколкото не водят до нарушаване на конкуренцията и на принципите за недискриминация и прозрачност (чл. 44, ал. 2 от ЗОП).

В случая направената пазарна консултация нарушава принципите на равнопоставеност и свободна конкуренция. От възложителя не са предприети действия, които гарантират, че лицето участвало в пазарната консултация няма предимство пред други участници. Не са създадени условия за осигуряване на минимална конкуренция при възлагане на поръчката. За участие е поканено само едно лице, подало оферта при проведените пазарни консултации, въз основа на която е определена максималната прогнозна стойност на поръчката.

Нарушени са принципите на публичност и прозрачност. От възложителя не е публикувана информацията по чл. 44, ал. 3, т. 1 от ЗОП на профила на купувача в 5-дневен срок след приключването на пазарните консултации или на подготовката на процедурата, в нарушение на чл. 19а, ал. 4 от ППЗОП.

в) Изборният от възложителя ред за възлагане на обществената поръчка е чрез покана до определени лица на основание чл. 191, ал. 1, т. 3 от ЗОП, поради изключителни обстоятелства и не е възможно спазването на сроковете по чл. 188, ал. 1 от ЗОП за провеждане на реда за възлагане чрез събиране на оферти с обява.

В §2, т. 17. от ДР на ЗОП (ред. ДВ, бр. 13/2016 г.) е регламентирано, че „изключителни обстоятелства“ са обстоятелства, предизвикани от непредвидими за възложителя събития, като природно бедствие, авария или катастрофа, както и други, които увреждат, непосредствено застрашават или могат да доведат до последващо възникване на опасност за живота или здравето на хората, за околната среда, за обществения ред, за националната сигурност, за отбраната на страната или могат съществено да затруднят или да нарушат нормалното изпълнение на нормативноустановени дейности на възложителя.

Видно от изложените мотиви в поканата по чл. 191, ал. 1, т. 3 от ЗОП, публикувана в РОП и от Доклад за инициране провеждането на обществена поръчка на стойност по чл. 20, ал. 3 от ЗОП⁹²⁷, аварията е установена при проведено изпитване на 30.08.2021 г. Възложителят е изложил причините, наложили проведеното изпитване, както и аргументи, обосноваващи неотложността на полагане на статорната намотка на ХА-4 в ПАВЕЦ „Чаира“ и възстановяване на генератора.

Посочено е, че полагането на статорната намотка следва да се извърши неотложно във възможно най-кратки срокове, поради икономическите загуби от произведена енергия и липсата на ликвидност на енергийната система за периода декември 2021 – февруари 2022 г.

⁹²⁶ Одитно доказателство № 19, т. 4.1

⁹²⁷ с изх. № 364 от 02.09.2021 г

В случая може да се приеме, че са налице изключителни обстоятелства, предизвикани от непредвидими за възложителя събития – авария, която може съществено да затрудни или наруши нормалното изпълнение на нормативноустановени дейности на възложителя.

Необходимостта от извършване на изпитването е породена от конкретни технически причини, посочени от възложителя.

г) Поканата е изпратена на определеното лице чрез ЦАИС ЕОП, в съответствие с чл. 39а, ал. 4, т. 3 от ЗОП и е публикувана в РОП в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 7 от ЗОП в деня на изпращането ѝ на определеното лице, в съответствие с чл. 19а, ал. 2, т. 2 от ППЗОП. При извършения анализ на документите е установено разминаване между посочения срок за изпълнение на поръчката в проекта на договор (чл. 4, ал. 2) и образеца на Техническото предложение (т. 2) - 30 календарни дни, и този посочен в техническата спецификация - 30 работни дни. В поканата е указано, че изискванията по отношение на изпълнение на поръчката са посочени в техническата спецификация. Сключеният договор е със срок за изпълнение от 30 календарни дни.

По отношение на приложения образец на банкова гаранция за изпълнение, е изисквана информация относно предназначението и необходимостта от него. От одитираната организация⁹²⁸ е посочено, че практиката на дружеството към момента на възлагане на поръчката е като част от документацията за обществени поръчки/поканите да се прилага образец на банкова гаранция, като съдържанието на същата е само с информативен характер.

Предвид че гаранцията за изпълнение не е част от офертата и на основание чл. 112, ал. 1, т. 3 от ЗОП се представя единствено от избрания за изпълнител участник и възложителят не е поставил изрично изискване участниците да представят банкова гаранция за изпълнение в съответствие с приложения образец, той следва да се счита за примерен. Независимо от това, прилагането на образец на банкова гаранция в документацията на обществената поръчка е в противоречие с принципите на ЗОП, тъй като възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника, определен за изпълнител, който е избрал да представи гаранция за изпълнение на договора под формата на банкова гаранция, като по този начин се препяства законовата възможност дадена му в чл. 111, ал. 8 от ЗОП⁹²⁹.

д) В определеният срок е постъпила една оферта чрез ЦАИС ЕОП, в съответствие с чл. 96а от ППЗОП.

е) В съответствие с чл. 97, ал. 1 от ППЗОП възложителят е назначил със заповед комисия, която да разгледа и оцени получената оферта. От членовете на комисията са подписани декларации, в съответствие с чл. 51, ал. 8 от ППЗОП. Декларациите са прикачени в ЦАИС ЕОП.

ж) В съответствие с чл. 192, ал. 4 от ЗОП резултатите от разглеждането на офертата са отразени в протокол. В хода на работата, от комисията са проведени преговори с участника относно предложената цена за изпълнение на поръчката чрез ЦАИС ЕОП. По информация от одитираната организация⁹³⁰, преговори са извършени в изпълнение на издадена заповед⁹³¹ на ИД на НЕК ЕАД.

Получената оферта от ЦЕРБ ЕАД е разгледана от назначената комисия в заседание на 14 и 15.09.2021 г. Видно от съставения протокол, от комисията е извършена проверка за съответствие с изискванията за лично състояние и критериите за подбор и е установено, че участникът отговаря на изискванията, поставени от възложителя, след което комисията е пристъпила към разглеждане на офертата му. Установено е, че техническото предложение на участника съответства на предварително обявените условия и е отворено ценовото му

⁹²⁸ Изх. № ЦУ-104-00-30-1/01.04.2024 г., т. 9

⁹²⁹ ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г., предишна ал. 7

⁹³⁰ Одитно доказателство № 19, т. 4.2

⁹³¹ Заповед № 1062/14.09.2021 г. на възложителя за назначаване на комисия

предложение. Преди извършване на оценка на офертата, от комисията са проведени преговори с участника относно предложената цена за изпълнение на поръчката чрез платформата на 15.09.2021 г.

В резултат на проведените преговори от участника е изменена представената оферта, като е намалена цената за 1 човекоден и е увеличен броя на необходимите за работа човекодни. Общата стойност на ценовото предложение на участника не е променена.

Провеждането на преговори с участниците в обществена поръчка, е приложимо за процедурите на договаряне, при които възложителят изпраща покани за участие до определени лица и провежда преговори с тях по смисъла на закона. Редът за провеждане на преговорите е регламентиран в чл. 67 от ППЗОП и той е неприложим в конкретния случай.

Този извод се потвърждава и от текста на чл. 192, ал. 4 от ЗОП, според който резултатите от разглеждането и оценката на офертите и за класирането на участниците се отразяват в протокол.

При възлагането на обществената поръчка чрез „покана до определени лица“ са проведени преговори с единствения участник преди оценката и класирането на офертата му. По този начин при провеждане на обществената поръчка е допуснато неправомерно съчетаване на правилата, приложими при възлагане по реда на чл. 191 от ЗОП и при процедури на договаряне.

з) В съответствие с чл. 192, ал. 4 от ЗОП утвърденият протокол е изпратен на участника чрез ЦАИС ЕОП и е публикуван в РОП и профила на купувача в един и същи ден.

и) От Възложителя е сключен договор с класирания участник, в срока по чл. 194, ал.1, изр. второ⁹³² от ЗОП предвид основаниято за възлагане на обществената поръчка.

й) В съответствие с чл. 194, ал. 4 от ЗОП от Възложителя е изпратено за публикуване в РОП обявление по чл. 37, ал. 1, т. 7 от ЗОП. В деня на публикуване на обявлението е публикуван договорът, заедно с приложенията към него, в съответствие с чл. 36, ал. 1, т. 12 от ЗОП, във връзка с чл. 19а, ал. 2, т. 5 от ППЗОП.

Проверените възлагания по чл. 20, ал. 3 от ЗОП са проведени в частично съответствие със ЗОП и ППЗОП, като са установени следните несъответствия: при три възлагания са поставени ограничителни условия в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; при една поръчка не е изпратено обявление за възлагане съгласно чл. 194, ал. 4 от ЗОП; при две поръчки договорите са сключени след изтичане на 30-дневния срок в несъответствие с чл. 194, ал. 1 от ЗОП; неправомерно съчетаване на правилата, приложими при възлагане по реда на чл. 191 от ЗОП и при процедури на договаряне при една поръчка; нарушаване на принципите за публичност и прозрачност с непубликуване на изискуемата информация в профила на купувача по една поръчка в нарушение на чл. 19а, ал. 4 от ППЗОП. Приложеният образец на банкова гаранция за изпълнение към документациите на три обществени поръчки е в противоречие с принципите на ЗОП и по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника определен за изпълнител.

4.2.3. Контролни дейности при възлагане на ОП по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП

При извършените проверки на прилаганите контролни дейности при възлагането на ОП по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП, е установено:

а) Относно законосъобразността на обявяването на обществените поръчки е предоставено становище от отдел ОП, в съответствие с т. 5.7.3 от ПУЦОП, с изключение на една⁹³³ поръчка, предвид че същата е предвидена в графика и няма промяна в одобрените условия.

⁹³² не по-късно от 5 работни дни от датата на определяне на изпълнител

⁹³³ с УНП 00026-2022-0073

б) В съответствие с т. 4.7.1 от ПУЦОП от възложителя е назначена комисия за подготовка на обществената поръчка, с включени резервни членове и срок за работа. От комисията е представен в определения срок доклад за извършената работа.

в) В съответствие с т. 8.1.1, т. 8.1.2 и т. 8.1.3 от Правилата за извършване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД е извършен предварителен контрол на всички етапи: след извършване на подготовката на обществената поръчка и вземане на решение от ИД на НЕК ЕАД; след приключване на работата на комисията за разглеждане на оферти и преди избора на изпълнител от ИД на НЕК ЕАД, и преди сключването на договора, за което са изготвени отделни контролни листове. По две поръчки⁹³⁴ не е извършван контрол по т. 8.1.3 от Правилата, предвид че същите са приключили с предложение за прекратяване на възлагането.

г) Договорите са подписани от ИД на НЕК ЕАД. По отношение на съгласуването на същите е установено, че се поставят подписи на последната страница на договора, с имена на служители, но не е посочено в какво качество същите поставят подписите си, както и датата на полагането им. За установяване длъжностите на лицата е извършена съпоставка със съответните щатни разписания и е установено, че са съгласувани в съответствие с т. 5.11.8 от ПУЦОП.

При сключване на договорите е спазена системата за двоен подпис, съгласно чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС.

Контролните дейности относно проверените възлагания по реда на Глава 26 от ЗОП са прилагани последователно, но не са ефективни, тъй като не са предотвратили установените при одита несъответствия с правната рамка.

5. Изпълнение на сключени договори

През одитирания период са сключени 360 договора след проведена процедура по реда на ЗОП на обща стойност 30 478 016,17 лв.⁹³⁵ От тях 128 договора на обща стойност 22 966 353,34 лв. са в процес на изпълнение, 7 на обща стойност 725 993,28 лв. са прекратени и 225 договора на обща стойност 6 785 669,55 лв. са изпълнени през одитирания период.

След възлагане по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП са сключени 73 договора на обща стойност 1 979 397,76 лв.,⁹³⁶ от тях 27 договора на обща стойност 852 546,71 лв. са в процес на изпълнение, 6 договора на обща стойност 105 080,95 лв. са прекратени и 40 договора на обща стойност 1 021 770,10 лв. са изпълнени през одитирания период.

Популацията за изследване на етап „изпълнение“ на одитната задача е ограничена чрез изключване на договорите, чието изпълнение не е приключило през одитирания период, както и прекратените договори, поради това че не може да се оцени тяхното цялостно изпълнение.

В ЗОП е предоставена възможност на възложителите да възлагат директно ОП (чл. 20, ал. 4 от ЗОП), като доказват разхода само с първични платежни документи, без да е необходимо сключването на писмен договор за доставки и услуги.⁹³⁷ Общият брой на сключените през одитирания период договори/възложени дейности по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП е 354 на обща стойност 2 059 931,03 лв.

Формирани са одитни извадки, както за определяне на единиците при възлагането на ОП, така и при изпълнението на сключените договори/възложените дейности.

Приложените способности за избор на извадкови единици са „рисков подбор“ и „подбор на единиците по стойност“.

5.1. Сключени договори за възлагане на ОП и тяхното изпълнение

⁹³⁴ с УНП 00026-2022-0101 и 00026-2022-0073

⁹³⁵ **Одитно доказателство № 2** Справка № 6

⁹³⁶ **Одитно доказателство № 2** Справка № 7

⁹³⁷ **Одитно доказателство № 2**, Справка № 8; чл. 20, ал. 4, 5 и 6 от ЗОП

Проверени са 7 договора⁹³⁸ на обща стойност 816 783,45 лв. без ДДС, в т.ч. два договора⁹³⁹ на обща стойност 529 540 лв., сключени след проведена процедура; два договора⁹⁴⁰ на обща стойност 158 394,15 лв., сключени след възлагане по реда на глава 26 от ЗОП и три договора⁹⁴¹ на обща стойност 128 849,3 лв. сключени по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП.

По време на одита са изпълнени тестове с двойна цел, при които е установено:

а) В сключените договори се съдържат клаузи относно стойността на обществената поръчка, срока за изпълнение, размера на дължимите неустойки при неизпълнение или забава на изпълнението и други. При сключване на един от договорите е установено, че е представена⁹⁴² застрахователна полица, съгласно чл. 5.2.23 от договора, със срок от 17.06.2021 г. до 16.06.2022 г. Застрахователната полица не покрива изцяло срока на изпълнение на договора (срокът изтича два дни преди срока за изпълнение на договора).

б) Изпълнението на договорите е в съответствие с клаузите, по които страните са се споразумели. Към момента на одита договорите са приключили.

При един договор⁹⁴³ е установено, че част от предвидените дейности в КСС⁹⁴⁴, неразделна част от ценовото предложение на изпълнителя не са извършвани. Причина⁹⁴⁵ за това е фактът, че МРРБ одобрява проекта „без част ВиК“ и съответно издава разрешение за строеж на подобект № РС-56/15.09.2022 г., без да е включена част ВиК, като това обстоятелство възниква на етап разглеждане и оценка на получените оферти.⁹⁴⁶ Обществената поръчка е иницирана с доклад, рег. № 05-00-1509/30.06.2022 г., в който е посочено, че изпълнителят следва да изпълни основни строителни работи, съгласно одобрения работен проект. Към момента на одита по договора са изпълнени всички дейности от КСС, с изключение на частта за преместване на водопровод, предвид че работният проект в част ВиК не е одобрен от МРРБ.

в) При сключване на договорите след проведена процедура и възлагане по реда на глава 26 от ЗОП са представени необходимите документи по чл. 112 от ЗОП. При един от договорите⁹⁴⁷ е представен списък на персонала, който ще изпълнява поръчката, както и документи, които доказват професионалната компетентност на лицата. В чл. 25, т. 18 от договора е посочено, че изпълнителят в 10-дневен срок от сключване на договора следва да изпрати писмо до управление „Сигурност“ с искане за извършване на проверка за издаване на разрешение за изпълнение на конкретно възложена задача за всяко едно от лицата по списъка, които пряко ще извършват договорената работа. При преглед на представеното досие и изискана допълнително информация е установено, че са издадени разрешения на лицата по приложения списък към договора. Във връзка с изпълнението на услугите по договора по електронната поща⁹⁴⁸ изпълнителят уведомява представители на възложителя

⁹³⁸ Договор № 20ИП-В50А039/05.05.2021 г.; Договор № 22ИП-В50А003/01.07.2022 г.; Договор № 21РП-850А047/27.09.2021 г.; Договор № 22ИП-819А059/27.10.2022 г.; Договор № 21ТП-219А049/18.06.2021 г.; Договор № 22ИП-Х50В024/27.10.2022 г. и Договор № 22АС - 860В010/26.09.2022 г.

⁹³⁹ Договор № 20ИП-В50А039/ 05.05.2021 г. и Договор № 22ИП-В50А003/01.07.2022 г.

⁹⁴⁰ Договор № 21РП-850А047/ 27.09.2021 г. и Договор № 22ИП-819А059/27.10.2022 г.;

⁹⁴¹ Договор № 21ТП-219А049/18.06.2021 г.; Договор № 22ИП-Х50В024/27.10.2022 г. и Договор № 22АС - 860В010/26.09.2022 г.

⁹⁴² Договор № 21ТП-219А049/18.06.2021 г., ЗП № 210154400023/08.06.2021 г. „Обща гражданска отговорност с изискуемия лимит“

⁹⁴³ Договор № 22ИП-819А059/27.10.2022 г.

⁹⁴⁴ т. II Изместване на водопровод за ПАВЕЦ ЧАИРА от Манавско дере (от шахта калник до км 0+200)

⁹⁴⁵ рег. № ЦУ-104-00-30-1/01.04.2024 г., т. 5.2

⁹⁴⁶ В досието на договора са налични: заповедна книга и Заменителна таблица, съгласно които част от дейностите по КСС са заменени, поради отпаднала необходимост и са извършени други. Подаденото заявление до МРРБ за одобряване на инвестиционен проект за подобект „Експлоатационен път до Савачна шахта ЧАИРА“ е от 02.08.2022 г. Обявата за събиране на оферти е публикувана в РОП на 08.08.2022 г. Определеният срок за подаване на оферти е 23.08.2022 г., 23:59, вкл.

⁹⁴⁷ Договор № 21РП-850А047/27.09.2021 г.

⁹⁴⁸ от 01.10.2021 г.

за лицата, които ще изпълнят услугите. Видно от изпратения списък едно от посочените лица не е включено в Списъка, представен при сключване на договора и за същото не е представено разрешение за достъп до стратегическия обект. Лицето е включено в заповеди на директор на дирекция „Сигурност“ за еднократен достъп до обекта при започване на изпълнението на 04.10.2021 г. и на следващата дата. От НЕК ЕАД е посочено, че промяната в лицето не е трайна промяна в основния състав на изпълнителя при извършване на договорената работа.⁹⁴⁹

г) За приемане на извършените СМР/доставки/услуги по договорите са изготвени необходимите документи (протокол за приемане на извършената работа, протокол за реално отработено време и рекапитулация, протокол за откриване на строителна площадка, протокол за предаване и приемане на одобрения проект и разрешения за строеж; заменителна таблица и др.).

При един договор⁹⁵⁰ е установено разминаване по отношение на срока за изпълнение на поръчката, посочен в документацията към ОП⁹⁵¹ (Техническата спецификация и проекта на договор - 30 календарни дни), и образеца на техническото предложение, в който е посочен срок от 30 работни дни. Предложението на изпълнителя е 30 календарни дни. За договорен срок по отношение на изпълнение на поръчката е взет срока, посочен в договора – 30 календарни дни от датата на протокола за предаване на работната площадка.

Протоколът за приемане на дейностите по договора е подписан без забележки на 12.11.2021 г. Дейностите са извършени от 04.10.2021 г. до 12.11.2021 г. (39 календарни дни), но договорът е спиран за 10 дни⁹⁵² съгласно Протоколи за временно спиране, т.е. същият е изпълнен в срок (за 29 календарни дни). В чл. 45 от договора е посочено, че същият се спира при „непреодолима сила“, по смисъла на чл. 306, ал. 2 от ТЗ.⁹⁵³ В протоколите не е посочено на кое основание се спира договора, но работата е спирана в почивни дни (събота и неделя).⁹⁵⁴ От одитираната организация е посочено,⁹⁵⁵ че спирането на срока на договора е породено от необходимостта от подготвителни дейности, които е трябвало да бъдат междуременно осъществени, така че да има възможност за изпълнение на бобинажа, а подготвителните дейности не са включени в обхвата на договора, тъй като не изискват съответната квалификация и могат да бъдат изпълнени от служители на възложителя. В периода на спиране на работата, от служители на НЕК ЕАД са извършени подготвителни дейности, с изключение на 5 от 10 дни на спиране, в които не са извършвани дейности по ХГ4.

д) Изплатените средства по договорите са в съответствие с договорените цени и са извършени след представяне на фактура от страна на изпълнителя и протокол за приемане на извършената работа.

Изпълнението на сключените договори е в съответствие с правната рамка и договорните клаузи. Изплатените средства по проверените договори са в рамките на договорената стойност и са документално обосновани.

5.2. Контролни дейности при изпълнение на договорите

а) Договорите са подписани от ИД на НЕК ЕАД и от упълномощените лица по чл. 7, ал. 1 от ЗОП⁹⁵⁶, като по отношение на съгласуването им е установено, че се поставят

⁹⁴⁹ Одитно доказателство № 18.13, запитвания, prtsr, отг. 4

⁹⁵⁰ Договор № 21РП-850А047/27.09.2021 г.

⁹⁵¹ УНП 00026-2021-0121

⁹⁵² тези дни не се включват в срока на изпълнение

⁹⁵³ „(2) Непреодолима сила е непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора“

⁹⁵⁴ Протоколи за временно спиране на работата: 1. Протокол от 05.11.2021 г. за спиране на 06.-07.11.2021 г.; 2. Протокол от 29.10.2021 г. за спиране на 30.-31.10.2021 г.; 3. Протокол от 22.10.2021 г. за спиране на 23-24.10.2021 г.; 4. Протокол от 15.10.2021 г. за спиране на 16-17.10.2021 г. 5. Протокол от 08.10.2021 г. за спиране на 09.-10.12021 г.

⁹⁵⁵ Одитно доказателство № 19, т. 4.4

⁹⁵⁶ по чл. 20, ал. 4 от ЗОП

подписи на последната страница на договора, с имена на служителите, но не е посочено в какво качество същите поставят подписите си, както и датата на полагане. За установяване на лицата е извършена съпоставка със съответните щатни разписания и е установено, че договорите след проведена процедура и възлагане по реда на глава 26 от ЗОП са съгласувани по реда на т. 5.11.8 от ПУЦОП, а договорите по чл. 20, ал. 4 от ЗОП – в съответствие с т. 8.2.1 и т. 8.2.2 от ПОИД.

б) При сключване на договорите е спазена системата за двоен подпис, съгласно чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС.

в) Отговорни лица по изпълнението на договорите са определени със заповед на ИД на НЕК или упълномощено лице за договорите сключени по чл. 20, ал. 4 от ЗОП, или лицата, които следва да подписват приемо-предавателните протоколи за изпълнение са посочени в договора.

г) По отношение на предварителния контрол за законосъобразност преди извършване на плащане е установено:

га) При два договора⁹⁵⁷ осъщественият предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на плащане е в съответствие с чл. 17.2 и чл. 18 от приетата Инструкция за възлагане на обществени поръчки в ПВЕЦ, в сила от 26.08.2019 г.

гб) При четири договора⁹⁵⁸ предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на плащане е извършен по установеният, но нерегламентиран в дружеството ред, чрез поставяне на подпис на финансовия контролор върху представената от отговорното лице по договора изготвена Справка за извършени плащания по образец по т. 4.3.2.10 от ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г. и по т. 4.1.1.14 от Инструкцията за управление на сключени договори за възлагане на обществени поръчки и рамкови споразумения, в сила от 19.01.2022 г.

гв) Един договор⁹⁵⁹ е подписан от управителя на ПЯиК, упълномощено лице по ЗОП за възлагане на поръчки по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП. По отношение на съгласуването на договора е установено, че се поставят подписи на последната страница на договора, с имена на служителите, но не е посочено в какво качество същите поставят подписите си, както и датата на полагане. За установяване длъжностите на лицата е извършена съпоставка със съответните щатни разписания и е установено, че договорът е изготвен от отговорното длъжностно лице и е съгласуван по реда на т. 8.2.2. и т. 8.2.4 от ПОИД (в сила от 16.12.2021 г.) от ръководителя на лицето, отговорно за изготвянето на договора, юриконсулта и ръководителя на отдел ФСО. При сключване на договора е спазена системата за двоен подпис. За извършеното плащане по него е изготвена Справка за плащане от 24.10.2022 г. от отговорното лице и е съгласувана с ръководителя на отдел „Административно-стопанска и транспортна дейност“; подписана е от изготвил ПД – ръководител отдел „Икономическа политика“ и е проверена от ръководител отдел ФСО, по образец към Инструкция за управление на сключени договори за възлагане на обществени поръчки и рамкови споразумения, в сила от 19.01.2022 г.

Платежното нареждане от 02.11.2022 г. за извършено плащане е подписано от управителя на ПЯиК и от ръководителя на отдел ФСО.

Във функционалната характеристика на отдел ФСО и в длъжностните характеристики за длъжност „Счетоводител“ и „Касиер, счетоводство“ в ПЯиК не е посочено, че съответното лице осъществява и предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на плащане.

Съгласно длъжностната характеристика на ръководителя на отдел ФСО, същият организира счетоводната отчетност и осигурява своевременното отразяване в счетоводството на всички стопански операции (т. 4) и организира и ръководи вътрешния

⁹⁵⁷ Договор № 22ИП-Х50В024/27.10.2022 г. и Договор № 21РП-850А047/27.09.2021 г.

⁹⁵⁸ Договори № 22ИП-819А059/27.10.2022 г.; № 21ТП-219А049/18.06.2021 г.; № 20ИП-В50А039/05.05.2021 г. и № 22ИП-В50А003/01.07.2022 г.

⁹⁵⁹ Договор № 22АС-860В010/26.09.2022 г.

финансов контрол, с цел на базата на първични и други отчетни документи да се следи за законосъобразността на стопанските операции за спазване на финансовата дисциплина (т. 5).⁹⁶⁰

В т. 4.1 от вътрешните правила на НЕК ЕАД, уреждащи предварителния контрол за законосъобразност (в сила от 12.04.2021 г.), е посочено, че предварителен контрол за законосъобразност в НЕК ЕАД се осъществява от самостоятелно обособено структурно звено – отдел „Финансов контролинг“ (т. 4.1.1), и от „директорите, ръководителите и служителите на съответните компетентни дирекции, управления и отдели, съгласно утвърдени вътрешни правила, заповеди, функционални характеристики, длъжностни характеристики и др., чрез проверки и полагане на съгласувателни подписи, при стриктно спазване на принципа на разпределение на отговорностите, т.е. осъществяващият контрол не трябва да бъде отговорен за предлагането и/или вземането на решението, изпълнение на решението/дейностите и/или осъществяване на последващ контрол върху тези решения/дейности, за които дава мнение за законосъобразност.“ (т. 4.1.2).

При одита е установено, че преди извършване на плащането по договора е осъществен текущ контрол от отговорното лице и прекия ръководител, както и предварителен контрол от счетоводител към отдел ФСО и от ръководителя на отдел ФСО, съгласно тяхната функционална компетентност. От одитираната организация е посочено, че е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на плащане.⁹⁶¹

Със съгласуването на договора от ръководителя на отдел ФСО и подписване на платежното нареждане за извършено плащане е спазена системата на двоен подпис, която не разрешава поемането на финансово задължение или извършването на плащане без подписите на ръководителя на организацията и на лицето, отговорно за счетоводните записвания, съгласно чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС, т. 8.2.2 и т. 8.2.4 от ПОИД, в сила от 16.12.2021 г., и представените спесимени на подписи пред съответната банка. В същото време следва да се има предвид, че предварителният контрол за законосъобразност преди извършване на плащане е превантивна контролна дейност, която завършва с мнение относно законосъобразността на действието, което следва да се разграничава от предварителния контрол, извършван от ръководни служители - директори, началници на отдели и други в рамките на тяхната функционална компетентност.⁹⁶² Предвид Указанията на министъра на финансите за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор⁹⁶³, при въвеждане на контролните дейности не трябва да се позволява на един служител да съвместява едновременно дейностите по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол. В случая от едно и също лице (ръководител на отдел ФСО) е съгласуван договорът при подписването му, справка за плащане и платежното нареждане, с което не е спазен принципът на разпределяне на отговорностите.

д) Извършените плащания съответстват на стойността на изпълнените дейности по договорите и са в рамките на стойностите по тях.

Осъществените контролни дейности при сключването и изпълнението на договори, са прилагани постоянно и създават условия за законосъобразно изпълнение, с изключение на липсата на ясна регламентация за начина на документирание на предварителния контрол и за изразяване на мнение за извършване/неизвършване на плащане.

⁹⁶⁰ **Одитно доказателство № 1.1**

⁹⁶¹ **Одитно доказателство № 17**, т. I.1

⁹⁶² Вж. III. Субекти на предварителния контрол (на стр. 7) от Указанията на министъра на финансите за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор

⁹⁶³ Утвърдени със Заповед № ЗМФ 184/06.03.2020 год.

Част четвърта

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит на НЕК ЕАД за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г., представени в одитния доклад, и събраните одитни доказателства, са направени следните заключения:

За област „Управление на НЕК ЕАД“ е констатирано частично несъответствие с правната рамка, вътрешните актове и договорите, а именно:

През по-голямата част от одитирания период е действал устав, който не е приведен своевременно в съответствие с разпоредбите на ЗПП и на правилника за неговото прилагане.

Членовете на СД, в т.ч. изпълнителните членове, председател и заместник-председател на СД, са избирани и назначавани в съответствие с приложимите изисквания, с изключение на избора на изпълнителен член преди вписването му като член на СД в ТР.

Протоколите от заседанията на СД са изпращани на ЕСК в съответствие с Устава на НЕК ЕАД, с изключение на 7 протокола общо за двете години, представени с няколкодневно закъснение.

В сключените през одитирания период договори за възлагане на управлението фигурира клауза, с която се допуска непарична гаранция за управление, в несъответствие с разпоредбите на ППЗПП. В резултат от член на СД е внесена гаранция за добро управление във форма, която е в несъответствие с нормативно регламентираната.

Не е регламентиран във вътрешни правила или друг документ начинът на определяне на възнагражденията на членовете на СД на НЕК ЕАД, с оглед неговата специфика, което създава риск от нееднородна практика във връзка с изчисляване на възнагражденията и затруднява проследяването на начина на определянето им, съответно осъществяването на контрол върху тази дейност.

Финансовите отчети са одобрявани и приемани в съответствие с приложимите изисквания, но не са публикувани своевременно на интернет страницата на дружеството.

Състоянието на СФУК в изследваната област е добро, но контролните дейности в одитирания период не са действали ефективно, тъй като не са предотвратили констатираните пропуски.

За област „Бизнес планиране и финансово състояние на НЕК ЕАД“ са установени следните несъответствия/проблеми:

Организацията, условията и редът за осъществяване на процеса по стратегическо планиране и разработване на бизнес програмата на НЕК ЕАД (в т.ч. етапи и срокове за изпълнение на съответните действия/дейности, ред за комуникация/ обсъждания и обмен на информация между компетентните звена и/или лица от структурата на дружеството, изисквания за документиране, нива на съгласуване и контрол, и др.) не са регламентираны с вътрешни правила (или друг акт) и не са осигурени достатъчни условия за еднозначно, последователно и проследимо изпълнение на съответните действия/етапи по изготвяне на бизнес програмата, която е ключов (основополагащ) документ за определяне на приоритетните направления (насоки) в дейността и развитието на дружеството през съответния планов хоризонт.

По отношение на действащите през одитирания период бизнес програми на НЕК ЕАД основен пропуск е това, че определени нефинансови цели (свързани например с развитието на пазарните позиции на дружеството, с управлението на човешките ресурси, с надграждането на информационните системи и технологии, и др.) не са обвързани с конкретни показатели (индикатори) за измерване на изпълнението, което не осигурява условия за извършване на обективна и обоснована оценка относно степента на тяхната реализация (т.е. дали и доколко постигнатото изпълнение е достатъчно).

Планираните за изпълнение финансови, производствени и търговски показатели за 2021 г. и 2022 г. са постигнати, като при повечето от тях е налице по-добра степен на изпълнение спрямо прогнозираната стойност в бизнес програмата. Комбинираното

въздействие на различни фактори, свързани основно с условията на пазарната среда (като увеличение на продадените количества електрическа енергия на свободния пазар и БНЕБ, достигнатите по-високи пазарни цени спрямо прогнозираните, повишеното ползване на балансиращите мощности на дружеството и др.), са довели до по-голямо преизпълнение на приходите, а оттам и до значително по-добър финансов резултат спрямо планирания.

Планираните в НЕК ЕАД инвестиционни разходи през 2021 г. и 2022 г. не са извършени в пълен обем, като отчетеното изпълнение е в рамките на 50 на сто (56 на сто през 2021 г. и 52 на сто през 2022 г.). При ремонтната програма на дружеството е налице още по-ниска степен на изпълнение – 26 на сто през 2021 г. и 36 на сто през 2022 г., което показва, че близо две трети от планираните разходи за ремонтни дейности не са извършени.

През одитирания период НЕК ЕАД отчита печалба (преди данъци), чиято стойност за 2021 г. е 688 684 хил. лв., а за 2022 г. - 1 181 032 хил. лв. Най-съществено влияние върху постигнатите резултати има отчетения ръст на приходите от продажби на електрическа енергия на свободния и балансиращия пазар, дължащ се както на по-големите реализирани количества енергия на тези пазари, така и на достигнатите високи продажни цени. Наред с това, извършеният преглед на финансовото състояние на НЕК ЕАД показва наличие на някои съществени проблеми (рискове), в т.ч.: нарушена ликвидност и отрицателен оборотен капитал; натрупани значителни по размер задължения към БЕХ ЕАД (над 2 млрд. лв.), които, предвид ликвидните затруднения на дружеството, са обект на периодично разсрочване; наличие на съществена несигурност относно бъдещото третиране на капитализираните разходи за изграждане на АЕЦ „Белене“, чиято стойност надхвърля 2,5 млрд. лв.; наличие на некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за предходни регулаторни периоди, свързани с дейността по обществена доставка на електрическа енергия; продължаващо действие (до средата на 2026 г.) на договора за задължително изкупуване на електроенергия от ТЕЦ „Марица Изток 1“, като от 01.07.2025 г. закупените количества следва да се реализират на свободния пазар; неприключили ремонтни дейности на най-голямата производствена мощност на НЕК ЕАД (ПАВЕЦ „Чаира“), за чието завършване, по предварителни оценки, ще са необходими значителни по размер финансови средства и др. Посочените обстоятелства, както и влошаването през 2023 г. (по предварителни данни) на някои ключови показатели (като спад в производството на електрическа енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ, намаление на продажбите на свободния пазар, изпреварващо процентно намаление на приходите спрямо това на разходите, което в крайна сметка има за резултат намаление на печалбата с над 1 млрд. лв., увеличение на задлъжнялостта и др.) показват, че ръководството на НЕК ЕАД е изправено пред редица предизвикателства, като без подкрепата на БЕХ ЕАД в дългосрочен план, за дружеството е налице значителен риск по отношение спазването на принципа за действащо предприятие през следващи отчетни периоди.

Действащите системи за финансово управление и контрол в изследваната област са в частично съответствие с приложимата правна рамка. Въведените контролни дейности не са достатъчни по съдържание и не се действали ефективно през целия одитиран период.

В област на изследване „Управление на недвижимите имоти на НЕК ЕАД“ са установени несъответствия в някои съществени аспекти на дейността:

В дружеството не е разработен документ, с който да са определени приоритетите, целите и мерките, които ще бъдат предприети в дългосрочен план по отношение на дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти, собственост на дружеството, в т.ч. неизползваните имоти, които генерират значителни разходи. Не е създаден регистър на недвижимите имоти, стопанисвани и управлявани от ЦУ и предприятията към НЕК ЕАД.

Прилаганите през част от одитирания период Правила за управление и разпореждане със собствеността на НЕК ЕАД не са своевременно актуализирани в съответствие с настъпили промени в приложимата нормативна уредба.

При проведените търгове с тайно наддаване за отдаване под наем на недвижими имоти са установени несъответствия с приложимата правна рамка за областта, както следва: депозитът за участие при два търга не съответства на нормативно определения максимален размер; при един търг предвиденият размер на стъпката на наддаване не съответства на нормативните изисквания; при две процедури не е изготвен доклад от председателя на тържната комисия в несъответствие с вътрешните правила; при два търга не е извършен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди представяне на документацията в СД и преди сключване на четири договора за наем; по два договора предварителният контрол за законосъобразност е извършен след тяхното сключване; при един търг е определен размер на депозита за сключване на договор в несъответствие с вътрешните правила; несъгласуване от всички отговорни длъжностни лица на осемнадесет договора за наем и неспазване на системата за двоен подпис при четиринадесет договора за наем.

При проведеното пряко договаряне по чл. 30, ал. 1, т. 4 от ППЗПП е установено забавено доплащане от наемателя на депозита по договора и неизвършване на предварителен контрол за законосъобразност преди сключването му.

При сключване на договорите за наем с работници и служители на НЕК ЕАД не е прилаган редът в Правилата за провеждане на търг и конкурс и за сключване на договори за продажба и наем с работници и служители съгласно Приложение № 1 към чл. 29, ал. 2 от ППЗПП. При отдаването под наем на недвижими имоти на работници и служители на дружеството са допуснати следните несъответствия с вътрешните правила: при две договаряния докладът на ИД до СД не е съгласуван от всички длъжностни лица; срокът за плащане на депозита по девет договора не съответства на определения във вътрешните правила; извършено е забавено плащане на депозит и част от него при два договора; пет договора са сключени за срок, надвишаващ определения от СД; договорите не са съгласувани от всички длъжностни лица; при част от договорите не е спазена системата за двоен подпис; при три договаряния не е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди представяне на документацията пред СД и такъв не е извършен по всички договори за наем.

От проверката на изпълнението на 15 договора за наем е установено, че при пет договора не е извършен предварителен контрол за законосъобразност преди тяхното сключване, договорите не са съгласувани от всички отговорни длъжностни лица, по четири договора е извършено забавено плащане на една или няколко наемни вноски, размерът на депозита по шест договора е определен в несъответствие с вътрешните правила.

СФУК не са функционирали в съответствие с нормативните изисквания и вътрешните актове през одитирания период. Контролните дейности не са достатъчни по съдържание и не са прилагани последователно, поради което не са предотвратили горепосочените несъответствия с правната рамка, вътрешните актове и договорите.

За област „Планиране, възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори“ е установено несъответствие с правната рамка и договорите по повече от един съществен аспект на одитираната дейност, както следва:

В ЦУ и в ПЯиК липсва ясна регламентация за начина на документирането на предварителния контрол за законосъобразност и начина на изразяване на мнение за извършване или неизвършване на плащане.

Планирането на ОП е в частично несъответствие с вътрешните правила, тъй като: не е изисквана информация от всички основни структурни звена, съответно не е представяна или е представяна след определения срок, с което е създаден риск обществените поръчки да не бъдат включени в план-графика за съответната година или да се възложи обществена поръчка без да е спазен съответният приложим ред по ЗОП.

При процедурите на пряко договаряне са установени следните несъответствия: приложена документация към поканата без да е одобрена с решението за откриване на процедурата; непосочване в поканите на две поръчки на размера на предвидената гаранция;

несъставяне на протоколи от комисии при три поръчки; неизпращане от комисията на всички участници протокол с установените липси на информацията при една поръчка; утвърждаване на докладите за резултатите от работата на комисията след срока при три поръчки; сключване на три договора след регламентирания срок. Приложеният образец на банкова гаранция за изпълнение е в противоречие с принципите на ЗОП и по този начин възложителят необосновано създава допълнителна административна тежест за участника, определен за изпълнител. В несъответствие с ПУЦОП, в сила от 11.11.2020 г. декларациите на комисията не са прикачени в ЦАИС ЕОП.

При проверената открита процедура е установено: непосочване на изискуема информация в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата; непосочване на допълнителни изисквания, касаещи защита на лични данни в техническата спецификация; и утвърждаване на доклада от работата на комисията след законоустановения срок. Декларациите на членовете на комисията не са прикачени в ЦАИС ЕОП в несъответствие с приетите вътрешни правила.

При провеждането на две публични състезания са установени следните несъответствия: поставени критерии за подбор в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; неиздаване на решение за определяне на изпълнител или за прекратяване на процедурата в срока по чл. 181, ал. 6 от ЗОП; определяне на срок за получаване на оферти в несъответствие с чл. 32, ал. 3 от ЗОП; техническото предложение на участника, част от подадената оферта, е проверено за съответствие с предварително обявените условия в нарушение на чл. 56, ал. 2 от ППЗОП; неприкачени декларации в ЦАИС в несъответствие с т. 4.5.2.9 и т. 4.8.6 от ПУЦОП.

Проверените възлагания по чл. 20, ал. 3 от ЗОП са проведени в частично съответствие със ЗОП и ППЗОП, като са установени следните несъответствия: при три възлагания са поставени ограничителни условия в нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП; при една поръчка не е изпратено обявление за възлагане съгласно чл. 194, ал. 4 от ЗОП; при две поръчки договорите са сключени след изтичане на 30-дневния срок в несъответствие с чл. 194, ал. 1 от ЗОП; неправомерно съчетаване на правилата, приложими при възлагане по реда на чл. 191 от ЗОП и при процедури на договаряне при една поръчка; нарушаване на принципите за публичност и прозрачност с непубликуване на изискуемата информация в профила на купувача по една поръчка в нарушение на чл. 19а, ал. 4 от ППЗОП

Изпълнението на сключените договори е в съответствие с правната рамка и договорите. Изплатените средства по проверените договори са в рамките на договорената стойност и са документално обосновани.

СФУК в изследваната област не функционира в съответствие с правната рамка, контролните дейности не са прилагани постоянно и не са ефективни, поради което са довели до установените при одита несъответствия с правната рамка при провеждане и възлагане на обществените поръчки.

Част пета ПРЕПОРЪКИ

В резултат на извършения одит на НЕК ЕАД се дават следните препоръки:

I. Към министъра на енергетиката:

1. Да се инициират действия за издаване на актовете на Министерския съвет в съответствие с изискванията на § 31, ал. 2 и ал. 3 от ПЗР на ЗИДЗВ.⁹⁶⁴

II. Към Съвета на директорите на БЕХ ЕАД:

1. Да се утвърдят правила (или друг акт/документ), относно определяне на възнаграденията на членовете на СД на НЕК ЕАД предвид спецификата на дейността, с описание на процеса, срокове и отговорни длъжностни лица.⁹⁶⁵

⁹⁶⁴ Част трета, раздел III, т. 2.3

⁹⁶⁵ Част трета, раздел I, т. 1.3, подт. 1.3.1

2. Да се утвърдят правила (или друг акт/документ) по отношение на определяне, внасяне и възстановяване на гаранциите по договори за управление на членовете на СД на НЕК ЕАД.⁹⁶⁶

3. Да се разработи и приеме дългосрочна стратегия (или друг акт/документ) за управление на задлъжнялостта/дълга на НЕК ЕАД, която да се базира на анализ на финансовото състояние на дружеството, вкл. на неговите възможности за: погасяване на дължимите плащания (главници и лихви) по сключените с БЕХ ЕАД заемни споразумения и договори; поемане и обслужване на нови задължения (вкл. такива, които са гарантирани от държавата).⁹⁶⁷

III. Към Съвета на директорите на НЕК ЕАД:

1. Да се регламентират условията, редът и начинът за осъществяване на дейностите/процесите по бизнес планиране, разработване и отчитане на изпълнението на бизнес програмата на дружеството (в т.ч., но не само: срокове и отговорни звена/лица за изпълнение на съответните действия; ред за комуникация (обсъждания) и обмен на информация между тях; изисквания за документиране; нива на контрол; изисквания за анализиране и оповестяване на причините, които са довели до неизпълнение на определени планирани цели и/или показатели; и др.).⁹⁶⁸

2. Да се разработи и утвърди документ, в който да се определят в дългосрочен план приоритетите, целите и мерките по отношение на дейностите по управление и разпореждане с недвижимите имоти, собственост на дружеството (в т.ч. срокове и отговорни звена/лица за изпълнение на съответните дейности).⁹⁶⁹

3. Да се създаде регистър на недвижимите имоти, собственост на НЕК ЕАД и да се определят длъжностни лица, отговорни за изготвянето, въвеждането и актуализирането на информацията в регистъра.⁹⁷⁰

4. Да се допълнят действащите в НЕК ЕАД Правила за управление и разпореждане със собствеността с ред и вътрешна организация, в т.ч. срокове и отговорни длъжностни лица, за подготовка и провеждане на конкурс за отдаване под наем на дълготрайни материални активи по реда на ППЗПП и на електронен търг за продажба на имоти по реда на Наредбата за електронната платформа за продажба на имоти – частна държавна собственост, и на имоти – собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или на търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала.⁹⁷¹

5. Да се синхронизират текстовете от действащите ПОИД и ПУРС в НЕК ЕАД, които имат отношение към съгласувателната процедура при сключване на договорите за наем от предприятията на НЕК ЕАД.⁹⁷²

6. Да се регламентира във вътрешни правила (или друг акт/документ) ред за документиране на процеса по прогнозиране на обществените поръчки, в т.ч. установяване на броя и вида им, съобразно потребностите и финансовия ресурс, който възложителят предвижда да осигури.⁹⁷³

7. Да се регламентира във вътрешни правила (или друг акт/документ) начинът на документиране на предварителен контрол за законосъобразност и за изразяване на мнение за извършване/неизвършване на плащане по сключени договори по ЗОП в дружеството.⁹⁷⁴

⁹⁶⁶ Част трета, раздел I, т. 1.3, подт. 1.3.4

⁹⁶⁷ Част трета, раздел II, т. 3.5

⁹⁶⁸ Част трета, раздел II, т. 1.1., подт. 1.1.5

⁹⁶⁹ Част трета, раздел III, т. 2

⁹⁷⁰ Част трета, раздел III, т. 1

⁹⁷¹ Част трета, раздел III, т. 3

⁹⁷² Част трета, раздел III, т. 3

⁹⁷³ Част трета, раздел IV, т. 4.4.1.4

⁹⁷⁴ Част трета, раздел IV, т. 4.4.1.3

Част шеста

ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита и отразени в одитния доклад, са съгласувани⁹⁷⁵ с ръководителя на НЕК ЕАД. Представените по време на одита отговори на въпроси и информация от отговорните длъжностни лица са взети предвид при изготвянето на одитния доклад.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 21 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 37.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до десет месеца от получаване на настоящия доклад, министърът на енергетиката, Съвета на директорите на БЕХ ЕАД и Съвета на директорите на НЕК ЕАД следва да предприемат мерки за изпълнение на препоръките и да уведомят писмено за това председателя на Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 286 от 03.09.2024 г. на Сметната палата.

⁹⁷⁵Писмо № ЦУ-04-00-38-1 от 29.04.2024 г.

ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201223

№	Приложение	Бр. стр.
1.	Списък на по-важните нормативни и вътрешни актове, имащи отношение към дейността на „Национална електрическа компания“ ЕАД	4
2.	Основни етапи/дейности на процеса по разработване и приемане на инвестиционната и ремонтна програми на НЕК ЕАД. Срокове и отговорни звена/лица.	3
3.	Обобщена информация за стойността на инвестиционната и на ремонтната програми на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г.	1
4.	Изпълнение през 2021 г. на актуализираната Бизнес програма (2021-2025) на НЕК ЕАД	1
5.	Изпълнение през 2022 г. на актуализираната Бизнес програма (2022-2026) на НЕК ЕАД	1
6.	Изпълнение на актуализираните инвестиционна и ремонтна програми на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г.	1
7.	Стойност на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.	6
8.	Решения на КЕВР относно некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за предходни регулаторни периоди	3
9.	Финансова помощ, предоставена на НЕК ЕАД за изплащане на присъдени суми по Арбитражно дело № ICC Case 18086/GZ/МНМ, заведено от „Атомстройекспорт“	2
10.	Изпълнение към 31.12.2023 г. на договорите по проекта за рехабилитация на хидроенергиен комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“ и рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол	3

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201223

№	Одитни доказателства	Брой стр.
1	Приемо-предавателен протокол (ППП) № 1 от 13.11.2023 г. за предоставяне на първоначална информация; ПП № 01-ОП от 01.12.2023 г. - инструкции, пълномощни; Писмо № ЦУ-104-00-51 от 02.11.2023 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	40 6 CD
	1.1. ППП от 10.01.2024 г. за предоставяне на информация, допълнение към ППП № 1 от 13.11.2023 г.	3 1 CD
2	Опис на справки по образец № ЦУ-104-00-45-2 от 20.11.2023 г., (по т. III към писмо № ЦУ-104-00-51 от 02.11.2023 г.)	13 2 CD
3	ППП от 19.12.2023 г. за предоставяне на Писмо № 01-2481/1 от 18.12.2023 г. с информация от БЕХ ЕАД; Писмо № 01-2481/1 от 05.12.2023 г. до ИД на БЕХ ЕАД за искане на информация	8 1 CD
4	Писмо № ЦУ-104-00-12-1 от 31.01.2024 г. за предоставяне на информация (от управление ЧР); Писмо № ЦУ-104-00-12 от 24.01.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация; Писмо № ЦУ-104-00-12-2 от 07.02.2024 г. с допълнение	11 3 CD
5	Писмо № 01-0370/2 от 28.02.2024 г. с информация от БЕХ ЕАД; ППП от 28.02.2024 г.; Писмо № 01-0370 от 19.02.2024 г. до ИД на БЕХ ЕАД за искане на информация от	5 1 CD
6	Писмо № ЦУ-104-00-23 от 29.02.2024 г., вх. № СП 92-00-87 от 06.03.2024 г. за предоставяне на информация (управления „Счетоводство“ и ЧР); Писмо № ЦУ-104-00-18 от 19.02.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	8 1 CD
7	Писмо № ЦУ-104-00-25-2 от 21.03.2024 г. за предоставяне на информация от дирекция „Административна“ и от управление „Регулация, цени и икономически анализи“; Писмо № ЦУ-104-00-25 от 14.03.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	9 1 CD
	7.1. Писмо № ЦУ-104-00-25-3 от 25.03.2024 г. за предоставяне на информация от отдел „Анализи и бюджет“	2 1 CD
8	Писмо № Е-13-01-10 от 28.02.2024 г. за предоставяне на информация от КЕВР; Писмо № СП 37-08-1 от 19.02.2024 г. до председателя на КЕВР за искане на информация	4
9	Писмо № ЦУ-104-00-17-1 от 22.02.2024 г. за предоставяне на информация (дирекция „Стратегическо планиране“); Писмо № ЦУ-104-00-17 от 09.02.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	14 1 CD
10	Писмо № ЦУ-104-00-58-2 от 15.12.2023 г. за предоставяне на информация (отдел „Собственост“); Писмо № ЦУ-104-00-58 от 08.12.2023 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	6 1 CD
11	Писмо № ЦУ-104-00-58-4 от 19.01.2024 г. за предоставяне на информация (дирекция „Административна“); Писмо № ЦУ-104-00-58-3 от 11.01.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	7 1 CD
12	Писмо № ЦУ-104-00-24-1 от 08.03.2024 г. за предоставяне на информация; Писмо № ЦУ-104-00-24 от 29.02.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	10 1 CD
	12.1. Писмо № ЦУ-104-00-24-2 от 14.03.2024 г. за предоставяне на информация	1+1 CD
	12.2. Писмо № 01-0684 от 02.04.2024 г. за искане на информация от ИД на БЕХ ЕАД; Писмо № 01-0684/1 от 08.04.2024 г. от БЕХ ЕАД	4 1 CD
13	Писмо № ЦУ-104-00-16-1 с ППП от 08.02.2024 г. за предоставяне на информация от управление „Правно“; Писмо № ЦУ-104-00-16 от 01.02.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация	12 1 CD

14	<p>Писмо № ЦУ-104-00-59-1/15.12.2023 г. за предоставяне на досие, Писмо № ЦУ-104-00-59/13.12.2023 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на досие на процедура (14.4);</p> <p>Писмо № ЦУ-104-00-62-1/19.12.2023 г. за предоставяне на досие, Писмо № ЦУ-104-00-62/18.12.2023 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на досие на договор за наем (14.11);</p> <p>Писмо рег. № ЦУ-104-00-11-1 от 31.01.2024 г. за предоставяне на досиета на процедури за отдаване под наем на имоти, Писмо № ЦУ-104-00-11 от 22.01.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на досиета (14.1-14.3 и 14.5-14.10);</p> <p>Писмо № ЦУ-104-00-29-2/28.03.2024 г. за предоставяне на досиета на договори за наем от дирекция „Административна“ и управление „Счетоводство“ (14.12-14.25), Писмо № ЦУ-104-00-29-1/27.03.2024 г. за предоставяне на информация и документи по досиета на процедури от дирекция „Административна“ (14.6-14.10), Писмо № ЦУ-104-00-29/21.03.2024 г. до ИД на НЕК ЕАД за искане на информация и документи (14.6-14.10) и (14.12-14.25);</p> <p>Приемо-предавателен протокол от 09.04.2024 г. за предаване на 4 бр. сканирани досиета на процедури за отдаване под наем (14.1-14.4);</p> <p>Приемо-предавателен протокол от 11.04.2024 г. за предаване на 6 бр. сканирани досиета на процедури на пряко договаряне (14.5-14.10);</p> <p>Приемо-предавателен протокол от 29.04.2024 г. за предаване на 1 бр. сканирано досие на договор за наем (14.11) и допълнителни документи към досиета (14.12-14.14, 14.16-14.20, 14.22-14.25).</p>	29 5 CD
14.1	Търг с тайно наддаване за отдаване под наем на 13 имота – жилищни и нежилищни помещения, находящи се в гр. Белене, собственост на НЕК ЕАД	
14.2	Търг с тайно наддаване за отдаване под наем на следните площи: площ от 13.5 кв.м. във ВЕЦ „Алеко“, площ от 10.5 кв.м. във ВЕЦ „Момина клисура“, площ от 5.65 кв.м. във ВЕЦ „Бели Искър“, площ от 10 кв.м. в ПАВЕЦ „Чаира“, площ от 12.4 кв.м. във ВЕЦ „Алеко“, включващи площта на ½ технологична кабина, разположена на южната стена на Апаратна камера и площта на 3 бр. антени, монтирани на покрива на сградата на Апаратна камера	
14.3	Търг с тайно наддаване за отдаване под наем на имоти, находящи се в гр. Белово, бул. „Освобождение“ № 64, ет. 1, ст. 107 и ст. 108, и ет. 2, ст. 207	
14.4	Търг с тайно наддаване на нежилищни недвижими имоти, собственост на НЕК ЕАД, находящи се в гр. Белене: „хотел „Енергия“, стая 904 и покривна площ с обща площ 19 м ² + 12 м ² ; хотел „Енергия“, стая 909 и покривна площ с обща площ 20 м ² + 12 м ² ; хотел „Енергия“, покривна площ 4 м ²	
14.5	Пряко договаряне за отдаване под наем на „едноетажна сграда – сеизмична станция, с площ от 22 м ² , находяща се в местността „Чибъра“ по КВС на с. Горско Косово, община Сухиндол“	
14.6	Процедура по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за наем на: ап. № 16 (площ от 82 кв.м), находящ се в бл. 3, ет. 3 на ул. „Юндола“ № 13, гр. Белово, и ап. № 1 (площ от 63.54 кв.м), находящ се на ет. 1 в жилищен блок на ул. „Дванадесета“, с. Сестримо (договор № 21НА-Х60В091/29.10.2021 г., договор № 21НА-Х60В092/29.10.2021 г.)	
14.7	Процедура по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за наем на: ап. № 3, площ 62.10 кв. м, находящ се в гр. Кърджали, бул. България № 56, вх. А, ет. 1 и ап. № 30, площ 49.70 кв. м, находящ се в гр. Кърджали, бул. „България“ № 56, вх. Б, ет. 3 (договор № 22НА-Х60В019/15.03.2022 г., договор № 22НА-Х60В020/15.03.2022 г.)	
14.8	Процедура по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за наем на: ап. № 1, ет. 1, ап. № 2, ет. 1 и ап. № 6, ет. 3 от жилищен блок на ВЕЦ „Бояна“, находящ се в гр. София, ул. „Поп Евстати Витошки“ № 25 (договор №	

	22НА-ХН50В012/12.08.2022 г., договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г., договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г.)	
14.9	Процедура по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за наем на: 1. ап. № 1, ЯР "Ал. Стамболийски", с. Горско косово, 2. ап. № 1, бл. 2, ЯР "Арда", с. Ст. кладенец, 3. ап. № 2, жил. помещение стр. № 3 ЯР "Г. Беглик", 4. ап. № 3, ет. 2, бл. 3 ЯР "Искър" и 5. ап. № 9, с. Сестримо, ЯР „Чаира“ (договор № 21НА-Х60В033/12.04.2021 г., договор № 21НА-Х60В034/12.04.2021 г., договор № 21НА-Х60В035/12.04.2021 г., договор № 21НА-Х60В036/12.04.2021 г., договор № 21НА-Х60В037/12.04.2021 г.)	
14.10	Процедура по сключване на договори с работници и служители на НЕК ЕАД за наем на: гараж № 1, находящ се в партер на бл. 2, бул. „Юндола“ № 13, гр. Белово (договор № 21НА-ХН50В011/18.11.2021 г.)	
14.11	Договор № 21НА-Х74В009/21.05.2021 г. за наем на недвижим имот, находящ се в гр. Белене, бл. 1/42, вх. Б, ет. 4, ап. 10, сключен с ФЛ	
14.12	Договор № 22НА-ХН50В012/12.08.2022 г. за наем на ап. № 2, с площ 56.20 кв.м., от жилищен блок на ВЕЦ „Бояна“, находящ се в гр. София, ул. „Поп Евстати Витошки“ № 25, сключен с ФЛ	
14.13	Договор № 22НА-ХН50В013/12.08.2022 г. за наем на ап. № 6, с площ 72.70 кв.м., от жилищен блок на ВЕЦ „Бояна“, находящ се в гр. София, ул. „Поп Евстати Витошки“ № 25, сключен с ФЛ	
14.14	Договор № 22НА-ХН50В014/12.08.2022 г. за наем на ап. № 1, с площ 62.92 кв.м., от жилищен блок на ВЕЦ „Бояна“, находящ се в гр. София, ул. „Поп Евстати Витошки“ № 25, сключен с наемател ФЛ	
14.15	Договор № 21НА-Х74В001/19.05.2021 г. за наем на апартамент, с площ от 84.66 кв.м., находящ се в гр. Белене, бл. 1/42, вх. Д, ет. 5, ап. 8, сключен с ФЛ	
14.16	Договор № 21НА-Х74В007/18.05.2021 г. за наем на ап. 1, с площ от 62.99 кв.м., находящ се в гр. Белене, бл. 3/42, вх. Г, ет. 1, сключен с ФЛ	
14.17	Договор № 21НА-Х74В002/19.05.2021 г. за наем на ап. 1, с площ от 62.95 кв.м., находящ се в гр. Белене, бл. 3/72, вх. А, ет. 1, сключен с ФЛ	
14.18	Договор № 21НА-Х74В008 от 19.05.2021 г. за наем на ап. 12, с площ от 66.90 кв.м., находящ се в гр. Белене, бл. 3/77, вх. В, ет. 4, сключен с ФЛ	
14.19	Договор № 21НА-Х74В012 от 04.06.2021 г. за наем на ап. 3, с площ от 65.84 кв.м., находящ се в гр. Белене, бл. 2/77, вх. А, ет. 1, сключен с ФЛ	
14.20	Договор № 22НА-ХН50В016 от 30.08.2022 г. за наем на ап. № 4, с площ от 72.70 кв.м., находящ се в жилищен блок на ВЕЦ „Бояна“, гр. София, ул. „Поп Евстати Витошки“ № 25, ет. 2, сключен с ФЛ	
14.21	Договор № 21НА-Х74В003 от 19.05.2021 г. за наем на 2 бр. складови помещения, с обща площ от 217 кв.м., находящи се в гр. Белене, бл. 3/42, вх. Б и вх. В, сключен с „Ръжгев“ ЕООД	
14.22	Договор № 22НА-ХН50В002/13.01.2022 г. за наем на „1. площ от 13.5 кв.м. във ВЕЦ „Алеко“; 2. площ от 10.5 кв.м. във ВЕЦ „Момина клисура“; 3. площ от 5.65 кв.м. във ВЕЦ „Бели Искър“; 4. площ от 10 кв.м. в ПАВЕЦ „Чаира““, сключен с „А1 Тауърс България“ ЕООД	
14.23	Договор № 22НА-Х74А003 от 01.09.2022 г. за наем на нежилищен недвижим имот, собственост на НЕК ЕАД, находящ се в гр. Белене: „хотел „Енергия“, стая 904 и покривна площ с обща площ 19 м ² +12 м ² , сключен с „А1 Тауърс България“ ЕООД	
14.24	Договор № 22НА-Х74А004 от 01.09.2022 г. за наем на нежилищен недвижим имот, собственост на НЕК ЕАД, находящ се в гр. Белене: хотел „Енергия“, стая 909 и покривна площ с обща площ 20 м ² + 12 м ² , сключен с „БТК“ ЕАД („Юнайтед Тауърс България“ ЕООД)	
14.25	Договор № 22НА-ХН 50 В005/24.02.2022 г. за наем на площ от 9.7 кв.м.,	

	обособена от ½ технологична кабина, разположена на южната стена на Апаратна камера и площта на 1 бр. антена, монтирана на покрива на сградата на Апаратна камера на ВЕЦ „Алеко“, сключен с „Бродкаст Сървис“ ЕООД	
15	Писмо, рег. № ЦУ-104-00-36/12.04.2024 г. на ИД за предоставяне на актуализиран списък на язовирите-публична държавна собственост, стопанисвани от НЕК ЕАД	
16	Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-57/08.12.2023 г. и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-57-1/13.12.2023 г. относно искане на досие на ОП с УНП 00026-2022-0105 и документи, във връзка с изпълнение на договор № 22АС-860В010/26.09.2022 г. с предмет „Доставка на 32 тона висококалорични въглища за Ремонтна база „Батака“ – ПЯиК на хартиен и електронен носител; Протокол № 1 за документирани на установени факти и обстоятелства, във връзка с проверка на място за съхранение на досие за изпълнение по договор № 22АС-860В010/26.09.2022 г.; Пълномощни и спесимени за извършване на плащания; Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-57-2/22.12.2023 г. относно искане на допълнителна информация по ОП с УНП 00026-2022-0105 и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-57-3/03.01.2024 г.; Писмо изх. рег. № ЦУ-104-00-57-4/24.01.2024 г. относно ОП с УНП 00026-2022-0105; Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-14/30.01.2024 г. до СД на НЕК ЕАД и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-14-1/05.02.2024 г. относно ОП с УНП 00026-2022-0105	374 1 CD
17	Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-4/11.01.2024 г. и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-7/18.01.2024 г. въведени и осъществени контролни дейности при плащане по договор № 22АС-860В010/26.09.2022 г.; вътрешни правила; прогнозиране и планиране на ОП; Писмо изх. рег. № ЦУ-104-00-4-1/26.01.2024 г. Протоколи на представените документи за планиране на ОП	31 2 CD
18	Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-10/22.01.2024 г. и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-10-1/31.01.2024 г. ППП за представяне на досиета на ОП и договори; Протоколи за предаване и връщане на досиета	9 3 CD
18.1	Обществена поръчка с предмет „Доставка и монтаж на отоплителни котли за нуждите на ПЯиК с 4 обособени позиции, реф. № 22ИП-В60А039, публично състезание, УНП 00026-2022-0105; ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/220720	
18.2	Обществена поръчка с предмет „Доставка на електрически високоповдигач и транспалетна количка“, с прогнозна стойност 15 500 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0004; ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/95768	
18.3	Обществена поръчка с предмет „Проектиране, изработване, доставка и монтаж на въздушни кабелни трасета, доставка на материали за монтаж на силови кабели 6,3 kV и 20 kV, във ВЕЦ „Въча 1“, с прогнозна стойност 60 000 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0035, ЦАЕС ЕОП - https://app.eop.bg/today/114758	
18.4	Обществена поръчка с предмет „Извършване на гаранционно (сервизно) обслужване на автомобили с марка „Санг Йонг, собственост на НЕК ЕАД“ в две обособени позиции“, с прогнозна стойност 28 930,00 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0105, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/147249	
18.5	Обществена поръчка с предмет „Предоставяне за ползване, доставка, инсталиране и пускане в експлоатация, пълно сервизно обслужване и поддръжка на мултифункционални устройства в две обособени позиции“, с прогнозна стойност 310 000 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2022-0012, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/183234	
18.6	Обществена поръчка с предмет „Извършване на гаранционно (сервизно) обслужване на автомобили собственост на НЕК ЕАД, с марка „Форд“, модел „Транзит“ в две обособени позиции“, с прогнозна стойност 9 700 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2022-0091, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/215223	

18.7	Обществена поръчка с предмет „Извършване на гаранционно (сервизно) обслужване на автомобили собственост на НЕК ЕАД, с марка „Санг Йонг“ в обособени позиции“, с прогнозна стойност 28 930,00 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0029, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/109216	
18.8	Обществена поръчка с предмет „Извършване на гаранционно (сервизно) обслужване на автомобили с марка „Форд Транзит“ в обособени позиции“, с прогнозна стойност 9 700,00 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0107, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/145026	
18.9	Обществена поръчка с предмет „Машини и оборудване за повдигане и преместване на товари и части за тях“, с прогнозна стойност 10 564,72 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2021-0177, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/167937	
18.10	Обществена поръчка с предмет „Извършване на гаранционно (сервизно) обслужване на автомобили собственост на НЕК ЕАД, с марка „Форд“, модел „Транзит“ в обособени позиции“, реф. № 21ТП-619А094, с прогнозна стойност 9 700 лв., пряко договаряне, УНП 00026-2022-0013, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/184019	
18.11	Обществена поръчка с предмет „Допълнително доброволно здравно осигуряване на служителите и работниците в "Национална електрическа компания" ЕАД чрез договор за медицинска застраховка“, с прогнозна стойност 1 037 280,00 лв., открита процедура, УНП 00026-2021-0110, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/120283	
18.12	Обществена поръчка с предмет „Проектиране и изпълнение на строително-монтажни работи за рехабилитация на преливника на язовирна стена „Студен кладенец“, ХТК по каскада „Арда, реф. № 21ИП-860А032“, с прогнозна стойност 4 000 000,00 лв., публично състезание, УНП 00026-2021-0145, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/142968	
18.13	Обществена поръчка с предмет „Изпълнение на бобинаж на статорната намотка на ХА-4 в ПАВЕЦ „Чаира“ – полагане, бандажиране, укрепване и свързване“, с прогнозна стойност 69 600 лв., покана до определени лица, УНП 00026-2021-0121, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/160078	
18.14	Обществена поръчка с предмет „Строителни и монтажни работи за ремонт на сводов мост над отводящ канал на преливник, язовирен район „Розов кладенец“, с прогнозна стойност 250 000,00 лв., събиране на оферти с обява, УНП 00026-2022-0090, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/214132	
18.15	Обществена поръчка с предмет „Избор на Изпълнител за СМР за подобект „Експлоатационен път до Савачна шахта Чаира“, като част от проект „Увеличаване на обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждане на язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с язовир „Чаира“, с прогнозна стойност 104 000,00 лв., събиране на оферта с обява, УНП 00026-2022-0123, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/229884	
18.16	Обществена поръчка с предмет „Текущ ремонт по фасади на югозападния корпус на сградата на ПД „Енерго“ Приморско“, с прогнозна стойност 209 623,23 лв., събиране на оферта с обява, УНП 00026-2022-0073, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/213100	
18.17	Обществена поръчка с предмет „ВЕЦ „Въча 1“ – Подмяна на покривно покритие с ново от термопанели по покриви над МЗ 430м ² и КЗ 380м ² , нови обшивки и отводнителни системи“, с прогнозна стойност 178 500,00 лв., събиране на оферта с обява, УНП 00026-2022-0101, ЦАИС ЕОП - https://app.eop.bg/today/222896	
18.18	Договор № 20ИП-В50А039/ 05.05.2021 г. с предмет „Доставка на 2 бр. прекъсвачи 420 kV и материали за монтаж за изводи „Алабак“ и „Крива река“, ПАВЕЦ „Чаира“	

18.19	Договор № 22ИП-В50А003/01.07.2022 г. с предмет „Доставка на прекъсвачи за ОРУ 220 kV към извод „Равногор“ и СТ1, ПАВЕЦ „Орфей“	
18.20	Договор № 21РП-850А047/ 27.09.2021 г. с предмет „Изпълнение на бобинаж на статорната намотка на ХА-4 в ПАВЕЦ „Чаира“ - полагане, бандажиране, укрепване и свързване“	
18.21	Договор № 22ИП-819А059/27.10.2022 г. с предмет „Строително-монтажни работи за подобект „Експлоатационен път до савачна шахта Чаира“, като част от проект „Увеличаване на обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждане на яз. „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с яз. „Чаира	
18.22	Договор № 21ТП-219А049/18.06.2021 г., сключен с „Груп - 7“ ЕООД с предмет „Осъществяване на денонощна невъоръжена охрана на почивен дом „Пчелина“, с. Ковачевци“, на електронен носител	15 стр. 1 CD
18.23	Договор № 22ИП-Х50В024/27.10.2022 г., сключен с „Маунтлинк“ ЕООД с предмет „Обезопасяване на скат до ВЕЦ „Кърджали“, сключен от управителя на ПВЕЦ	
18.24	Договор № 22АС-860В010/26.09.2022 г., сключен с „Топливо“ АД с предмет „Доставка на 32 (тридесет и два) тона висококалорични въглища за Ремонтна база „Батак“ – ПЯиК	
19	Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-30/26.03.2024 г. и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-30-1/01.04.2024 г. относно искане на информация по следните ОП с УНП и договори: <ul style="list-style-type: none"> - 00026-2021-0035; - 00026-2021-0105; - 00026-2021-0029; - 00026-2021-0121; - 00026-2022-0123; - 00026-2022-0090; - 00026-2022-0073; - 00026-2022-0101; - договор №21РП-850А047/27.09.2021 г.; - договор № 22ИП-819А059/27.10.2022 г. 	
20	Писмо вх. рег. № ЦУ-104-00-34/01.04.2024 г. и отговор изх. рег. № ЦУ-104-00-34-1/04.04.2024 г. относно искане на информация по следните ОП с УНП: <ul style="list-style-type: none"> - 00026-2021-0107; - 00026-2022-0013; - 00026-2022-0012 	
21	Писмо № ЦУ-104-00-31-1 от 04.04.2024 г. за предоставяне на информация от ИД на НЕК ЕАД; Писмо ЦУ-104-00-31 от 27.03.2024 г. за искане на информация	3 стр. 1 CD

СПИСЪК

на по-важните нормативни и вътрешни актове, имащи отношение към дейността на „Национална електрическа компания“ ЕАД

I. Законови и подзаконовни нормативни актове

1. Търговски закон (обн., ДВ, бр. 48 от 18.06.1991 г., посл. доп., бр. 25 от 29.03.2022 г., в сила от 8.07.2022 г.);
2. Закон за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 9.12.2003 г., посл. изм. и доп., бр. 99 от 13.12.2022 г., в сила от 1.12.2022 г.);
3. Закон за енергията от възобновяеми източници (обн., ДВ, бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., посл. доп., бр. 42 от 7.06.2022 г., в сила от 7.06.2022 г.);
4. Закон за водите (Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., посл. изм. и доп., бр. 20 от 11.03.2022 г.);
5. Закон за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 21.05.1996 г., в сила от 1.06.1996 г., посл. изм., бр. 32 от 26.04.2022 г.);
6. Закон за публичните предприятия (обн., ДВ, бр. 79 от 8.10.2019 г., посл. изм. и доп., бр. 11 от 9.02.2021 г.);
7. Закон за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 22.11.1950 г., посл. изм. с Решение № 4 от 20.04.2021 г. на КС на РБ – бр. 35 от 27.04.2021 г.);
8. Закон за счетоводството (обн., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., посл. изм. и доп., бр. 19 от 5.03.2021 г.);
9. Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 21 от 10.03.2006 г., посл. изм., бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г.);
10. Закон за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2006 г., посл. изм. и доп., бр. 100 от 20.12.2019 г., в сила от 1.01.2020 г.);
11. Закон за независимия финансов одит (обн., ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г., посл. изм., бр. 52 от 5.07.2022 г., в сила от 1.07.2022 г.);
12. Закон за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г., посл. доп., бр. 62 от 5.08.2022 г., в сила от 5.08.2022 г.);
13. Закон за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 114 от 30.12.1999 г., в сила от 31.01.2000 г., посл. изм. и доп., бр. 51 от 1.07.2022 г.);
14. Закон за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 19.03.2002 г., посл. доп. бр. 65 от 21.07.2020 г.);
15. Правилник за прилагане на Закона за държавната собственост (обн. ДВ, 78 от 26.09.2006 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 55 от 15.07.2022 г., в сила от 5.08.2022 г.);
16. Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 15.04.2016 г., посл. изм., бр. 35 от 27.04.2021 г.);
17. Правилник за прилагане на Закона за публичните предприятия (обн., ДВ, бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г., посл. изм., бр. 89 от 26.10.2021 г., в сила от 26.10.2021 г.);
18. Наредба за електронната платформа за продажба на имоти – частна държавна собственост, и на имоти - собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала (Приета с ПМС № 243 от 26.09.2019 г., обн., ДВ, бр. 77 от 1.10.2019 г., в сила от 1.10.2019 г., посл. изм. и доп., бр. 55 от 15.07.2022 г., в сила от 5.08.2022 г.);
19. Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (издадена от председателя на ДКЕВР, обн., ДВ, бр. 33 от 5.04.2013 г., посл. изм. и доп., бр. 25 от 29.03.2022 г.);

20. Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (издадена от председателя на КЕВР, обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г., в сила от 24.03.2017 г., посл. изм. и доп., бр. 65 от 6.08.2021 г., в сила от 6.08.2021 г.);

21. Наредба № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на търговските дружества с 50 и над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала, извършващи дейности по Закона за енергетиката (издадена от министъра на енергетиката, обн., ДВ, бр. 68 от 30.08.2016 г., в сила от 30.08.2016 г.);

22. ПМС № 181 от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност (обн., ДВ, бр. 59 от 28.07.2009 г., посл. изм., бр. 97 от 6.12.2022 г., в сила от 6.12.2022 г.).

II. Други актове

1. Устав на НЕК ЕАД (приет от ЕСК на 13.02.2009 г. и утвърден с Протокол № 9-2009/13.02.2009 г. от СД на БЕХ ЕАД, изм. на 14.05.2014 г. с Протокол № 19-2014/14.05.2014 г. на СД на БЕХ ЕАД);

2. Устав на НЕК ЕАД (приет от ЕСК на 13.10.2022 г. и утвърден с Протокол № 75-2022/13.10.2022 г. от СД на БЕХ ЕАД);

3. Бизнес програма за периода 2021-2025 г. (приета с решение на СД на НЕК ЕАД по Протокол № 4/27.01.2021 г., одобрена с решение по Протокол № 14-2021/23.03.2021 г. на СД на БЕХ ЕАД);

4. Актуализирана Бизнес програма за периода 2021-2025 г. (приета с решение на СД на НЕК ЕАД по Протокол № 29/24.08.2021 г., одобрена с решение по Протокол № 49-2021/21.09.2021 г. на СД на БЕХ ЕАД);

5. Бизнес програма за периода 2022-2026 г. (приета с решение на СД на НЕК ЕАД по Протокол № 3/18.01.2022 г., одобрена с решение по Протокол № 13-2022/09.03.2022 г. на СД на БЕХ ЕАД);

6. Актуализирана Бизнес програма за периода 2022-2026 г. (приета с решение на СД на НЕК ЕАД по Протокол № 33/28.07.2022 г., одобрена с решение по Протокол № 61-2022/23.08.2022 г. на СД на БЕХ ЕАД);

7. Правилник за работа на СД на НЕК ЕАД (приет на заседание на СД, проведено на 03.10.2009 г., одобрен от ЕС на заседание на ЕС, в сила от датата на одобрението му от ЕС; изм. с решение на СД, Протокол № 17 от 15.05.2012 г., т. I.3, одобрени от ЕС с Протокол № 32-2012/11.06.2012 г., т. II.1. и решение на СД на НЕК ЕАД, Протокол № 45 от 16.06.2014 г., т. I.5, одобрени от ЕС с Протокол № 49-2014/31.10.2014 г., т. II.1);

8. Правила за реда, условията и процедурата за вземане на решения за предоставяне на разрешения, одобрения или съгласуване от СД на БЕХ ЕАД, като упражняващ правото на ЕСК и решаващ въпросите от компетентността на Общото събрание на дъщерните дружества (приети с решение по т. I.1. от Протокол № 4-2018 от 18.01.2018 г., посл. изм. с Решение по т. I.1. от Протокол № 76-2022 от 20.10.2022 г. на СД на БЕХ ЕАД);

9. Общи правила за възлагане на обществени поръчки от дружествата от групата на БЕХ ЕАД (одобрени с решение на СД на БЕХ ЕАД по т. I.2 от Протокол № 66-2017/19.10.2017 г.);

10. Политика за доставка на стоки, изпълнение на услуги и строителство в БЕХ ЕАД (приета с решение по т. I.4 от Протокол № 38-2016 от 05.07.2016 г. на СД на БЕХ ЕАД);

11. Политика за корпоративно управление на БЕХ ЕАД;

12. Политика за управление на инвестициите и проектите в БЕХ ЕАД, София и дружествата в групата;

13. Политика за управление на риска в БЕХ ЕАД (приета с решение на СД на БЕХ ЕАД по т. I.3. от Протокол № 21-2022/06.04.2022 г.);

14. Политика по управление на човешките ресурси на БЕХ ЕАД (одобрена с решение от СД на БЕХ ЕАД (Протокол № 71-2018 г./04.12.2018 г.), в сила от 01.01.2019 г.);

15. Счетоводна политика на БЕХ ЕАД;

16. Финансова политика на БЕХ ЕАД (одобрена от СД на БЕХ ЕАД с решение по т.І.4. от Протокол № 24-2009/30.05.2009 г.);
17. Правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД (утвърдени на 08.04.2021 г. от ИД, приети с решение на СД по т.І.1 от Протокол № 14/07.04.2021 г., в сила от 12.04.2021 г.);
18. Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми (утвърдени на 07.02.2018 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.03.2018 г.);
19. Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми (утвърдени на 09.12.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 09.12.2022 г.);
20. Правила за управление и разпореждане със собствеността на НЕК ЕАД (приети с решение по т.І.1. от Протокол № 68/23.10.2014 г. на СД на НЕК ЕАД, в сила от 23.10.2014 г.);
21. Правила за управление и разпореждане със собствеността на НЕК ЕАД (утвърдени на 28.05.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.06.2021 г.);
22. Правила за управление на цикъла на обществените поръчки в НЕК ЕАД (приети с решение на СД на НЕК ЕАД по т.І.5 от Протокол № 28/06.11.2020 г., в сила от 11.11.2020 г.);
23. Правила за управление на цикъла на обществените поръчки в НЕК ЕАД (утвърдени на 16.02.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 16.02.2022 г.);
24. Правила Управление на учрежденския архив в ЦУ на НЕК ЕАД (утвърдени на 05.12.2016 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.12.2016 г.);
25. Правила Управление на архивите в НЕК ЕАД (утвърдени на 20.01.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 20.01.2022 г.);
26. Правила за обмен на информация и документооборота в НЕК ЕАД (утвърдени на 23.10.2019 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 06.01.2020 г.);
27. Правила за обмен на информация и документооборота в НЕК ЕАД (утвърдени на 16.12.2021 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 20.12.2021 г.);
28. Правила Мрежова и информационна сигурност в НЕК ЕАД (утвърдени на 21.12.2020 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 18.12.2020 г.);
29. Правила Мрежова и информационна сигурност в НЕК ЕАД (утвърдени на 10.11.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 21.11.2022 г.);
30. Правила на НЕК ЕАД за личните данни (утвърдени на 18.05.2018 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 25.05.2018 г.);
31. Инструкция за работа в МИС SAP по ремонтни и инвестиционни програми (утвърдена на 01.03.2018 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 01.03.2018 г.);
32. Инструкция за изготвяне на технически спецификации за обществени поръчки (утвърдени на 15.07.2019 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 18.07.2019 г.);
33. Инструкция за управление на сключени договори за възлагане на обществени поръчки и рамкови споразумения (утвърдена на 19.01.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 19.01.2022 г.);
34. Инструкция относно условията и реда за осъществяване на дейността по приемането, регистрирането, обработването, подготовка на отговор или отказ, съгласуване и изпращане на отговор на постъпилите писмени или устни запитвания и съхранение на постъпилите запитвания (утвърдена на 11.01.2022 г. от ИД на НЕК ЕАД, в сила от 17.01.2022 г.);
35. Наръчник със счетоводни политики 01.01.2019 г;
36. Договори за възлагане на управлението на НЕК ЕАД;
37. Решения на ЕСК (БЕХ ЕАД);
38. Решения на СД на НЕК ЕАД;
39. Актове на ИД на НЕК ЕАД.

Основни етапи/дейности на процеса по разработване и приемане на инвестиционната и ремонтна програми на НЕК ЕАД. Срокове и отговорни звена/лица.	
Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтни и инвестиционни програми (версия 1, в сила от 01.03.2018 г.)	Правила за планиране и контрол по изпълнението на ремонтна и инвестиционна програми (версия 2, в сила от 09.12.2022 г.)
<p>Етап/дейност: Разработване на предварителна финансова рамка на средствата за финансиране на програмите за следващата календарна година. Финансовата рамка се разпределя по предприятия и ЦУ на НЕК ЕАД. Финансовата рамка се изпраща до управление „Електропроизводство“ и звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на управление „Регулации, цени и икономически анализи“.</p> <p>Срок: До 1 септември на текущата година.</p>	<p>Етап/дейност: Разработване на предварителна финансова рамка на средствата за финансиране на програмите за следващата календарна година. Финансовата рамка се разпределя по предприятия и ЦУ на НЕК ЕАД. Финансовата рамка се изпраща до дирекция „Производство и експлоатация“ и управление „Електропроизводство“.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на управление „Регулации, цени и икономически анализи“.</p> <p>Срок: До 1 август на текущата година.</p>
<p>Етап/дейност: Уведомяване на всички структури в НЕК ЕАД относно проекта на финансова рамка.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: Веднага след получаване на проекта на финансова рамка.</p>	<p>Етап/дейност: Уведомяване на всички структури в НЕК ЕАД относно проекта на финансова рамка.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: Веднага след получаване на проекта на финансова рамка.</p>
<p>Етап/дейност: Представяне на предложения за проекти и дейности за включване в инвестиционната и ремонтна програми. Предложенията се представят на хартиен и електронен носител по утвърдени с правилата форми (Приложения № 1 и № 2 към правилата) и следва да са придружени с обосновка⁹⁷⁶. Обосновките на предложените обекти/дейности с прогнозна стойност над 30 хил. лв. се изготвят съгласно Приложение № 3 към правилата.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководители на структурни звена в НЕК ЕАД и управители на предприятия.</p> <p>Срок: До 30 септември на текущата година.</p>	<p>Етап/дейност: Представяне на предложения за проекти и дейности за включване в инвестиционната и ремонтна програми. Предложенията се представят на хартиен и електронен носител по утвърдени с правилата форми (Бланки № 1 и № 2 към правилата) и следва да са придружени с обосновка⁹⁷⁷. Обосновките на предложените обекти/дейности с прогнозна стойност над 30 хил. лв. се изготвят съгласно Бланка № 3 към правилата.</p> <p>Обосновката за всеки нов проект/дейност със сметна стойност над 300 хил. лв. се изготвя съгласно Бланка № 10 към правилата.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководители на структурни звена в НЕК ЕАД и управители на предприятия.</p> <p>Срок: До 25 август на текущата година.</p>
<p>Етап/дейност: Обобщаване на получените предложения и изготвяне на график за тяхното обсъждане. Обсъждане на проектите на програми и представяне при необходимост на допълнителни мотивирани становища относно планирани обекти/дейности.</p>	<p>Етап/дейност: Обобщаване на получените предложения и изготвяне на работен вариант на програмите, който да бъде обсъден.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p>

⁹⁷⁶ Обосновката следва да съдържа релевантна информация на тази от Приложение № 3 към правилата.

⁹⁷⁷ Обосновката следва да съдържа релевантна информация на тази от Бланка № 3 към правилата.

<p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ (за обобщаване на предложенията и изготвянето на график за тяхното обсъждане); всички заинтересовани структурни звена/лица (за обсъждане на проектите на програми).</p> <p>Срок: До 25 октомври на текущата година.</p>	<p>Срок: До 05 септември на текущата година.</p>
<p>Етап/действие: Изготвяне на протоколи от проведените обсъждания, както и окончателни варианти на програмите (инвестиционна и ремонтна). Съгласуване на програмите от ръководителите на съответните структурни звена. Представяне на програмите на изпълнителния директор за утвърждаване.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: До 05 ноември на текущата година.</p>	<p>Етап/действие: Изготвяне и съгласуване на график за обсъждане на работния вариант на програмите с всички заинтересовани структурни звена. Обсъждане на проектите на програми.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ (изготвяне на график); всички заинтересовани структурни звена/лица (за обсъждане на проектите на програми).</p> <p>Срок: До 20 септември на текущата година.</p>
<p>Етап/действие: Внасяне на програмите за разглеждане и утвърждаване от СД на НЕК ЕАД.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Изпълнителен директор.</p> <p>Срок: Не е посочен конкретен срок.</p>	<p>Етап/действие: Изготвяне на протоколи от проведените обсъждания, както и окончателни варианти на програмите (инвестиционна и ремонтна). Съгласуване на програмите от ръководителите на съответните структурни звена. Представяне на програмите на изпълнителния директор за утвърждаване.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: До 25 септември на текущата година.</p>
<p>Етап/действие: Изпращане на утвърдените от СД програми (инвестиционна и ремонтна) на отговорните структурни звена.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководител на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: В едномесечен срок от утвърждаване на програмите от СД.</p>	<p>Етап/действие: Внасяне на програмите за разглеждане и утвърждаване от СД на НЕК ЕАД.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Изпълнителен директор.</p> <p>Срок: Не е посочен конкретен срок.</p>
<p>Етап/действие: Въвеждане на планираните дейности/обекти в SAP ERP.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ и управители на предприятията.</p> <p>Срок: Не е посочен конкретен срок.</p>	<p>Етап/действие: Изпращане на утвърдените от СД програми (инвестиционна и ремонтна) на отговорните структурни звена.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Срок: Не е посочен конкретен срок.</p>
<p>Етап/действие: Изготвяне на подробна разбивка на разходите по месеци за изпълнението на Инвестиционната програма. Информацията се изготвя по Приложение № 4 към правилата и се изпраща (по електронна поща) на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководители на структурни звена, имащи</p>	<p>Етап/действие: Въвеждане на планираните дейности/обекти в SAP ERP, вкл. на планираните средства за тяхната реализация.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“ и управители на предприятията.</p> <p>Срок: Не е посочен конкретен срок.</p>

<p>отношение към изпълнението на Инвестиционната програма. Срок: В едноседмичен срок от получаване на утвърдените програми.</p>	
	<p>Етап/действие: Изготвяне на подробна разбивка на разходите по месеци за изпълнението на Инвестиционната програма. Информацията се изготвя съгласно Бланка № 4 към правилата и се изпраща (по електронна поща) на звено „Планиране и контрол на програми и материално стопанство“.</p> <p>Отговорно(и) звено(а)/лице(а): Ръководители на структурни звена, имащи отношение към изпълнението на Инвестиционната програма.</p> <p>Срок: В едноседмичен срок от получаване на утвърдените програми.</p>
<p><i>Източник: НЕК ЕАД.</i></p>	

Обобщена информация за стойността на инвестиционната и на ремонтната програми на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г.

1. Инвестиционна програма:

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА (ИП)	Първоначална стойност (хил. лв.)	Актуализирана стойност (хил. лв.)	Разлика в стойност (к.3 - к. 2)	Изменение в процент (к.4 / к. 2)
1	2	3	4	5
2021 година				
Предприятие "Водноелектрически централи"	49 577	34 377	-15 200	-31%
Предприятие "Язовири и каскади"	16 939	5 569	-11 370	-67%
Централно управление на НЕК ЕАД	7 609	3 593	-4 016	-53%
Общо за НЕК ЕАД	74 125	43 539	-30 586	-41%
- финансиране със собствени средства	50 737	24 313	-26 424	-52%
- финансиране с привлечени средства	23 388	19 226	-4 162	-18%
2022 година				
Предприятие "Водноелектрически централи"	47 175	27 539	-19 636	-42%
Предприятие "Язовири и каскади"	15 021	5 116	-9 905	-66%
Централно управление на НЕК ЕАД	7 142	11 014	3 872	54%
Общо за НЕК ЕАД	69 338	43 669	-25 669	-37%
- финансиране със собствени средства	47 016	29 572	-17 444	-37%
- финансиране с привлечени средства	22 322	14 097	-8 225	-37%

Източник: НЕК ЕАД.

2. Ремонтна програма:

РЕМОНТНА ПРОГРАМА (РП)	Първоначална стойност (хил. лв.)	Актуализирана стойност (хил. лв.)	Разлика в стойност (к.3 - к. 2)	Изменение в процент (к.4 / к. 2)
1	2	3	4	5
2021 година				
Предприятие "Водноелектрически централи"	4 880	3 738	-1 142	-23%
Предприятие "Язовири и каскади"	3 935	1 826	-2 109	-54%
Централно управление на НЕК ЕАД	646	543	-103	-16%
Общо за НЕК ЕАД	9 461	6 107	-3 354	-35%
2022 година				
Предприятие "Водноелектрически централи"	4 573	2 483	-2 090	-46%
Предприятие "Язовири и каскади"	3 935	2 458	-1 477	-38%
Централно управление на НЕК ЕАД	736	743	7	1%
Общо за НЕК ЕАД	9 244	5 684	-3 560	-39%

Източник: НЕК ЕАД.

Изпълнение през 2021 г. на актуализираната Бизнес програма (2021 - 2025) на НЕК ЕАД					
Основни показатели	Мярна единица	Планирана стойност за 2021 г.*	Отчетено изпълнение към 31.12.2021 г.	Разлика в стойност (к. 4 - к.3)	Изпълнение в %
1	2	3	4	5	6
I. Производствени и търговски показатели					
1. Произведена електрическа енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ	МВтч	3 747 820	3 605 893	-141 927	96,2%
2. Закупена електрическа енергия, в т.ч.:	МВтч	12 540 377	14 028 157	1 487 780	111,9%
2.1. АЕЦ "Козлодуй"	МВтч	2 944 071	2 944 071	0	100,0%
2.2. ТЕЦ "Марица Изток 2"	МВтч	1 908 509	1 934 607	26 098	101,4%
2.3. ТЕЦ "Бобов дол"	МВтч	375 050	375 050	0	100,0%
2.4. ТЕЦ "Марица Изток 1"	МВтч	3 007 951	3 305 485	297 534	109,9%
2.5. ТЕЦ "Марица Изток 3"	МВтч	3 928 960	4 958 657	1 029 697	126,2%
2.6. ВЕИ (възобновяеми енергийни източници)	МВтч	359 552	403 482	43 930	112,2%
2.7. ВЕКП (високоэффективно комбинирано производство)	МВтч	4 082	2 665	-1 417	65,3%
2.8. БНБЕ и свободен пазар	МВтч	2 873	82 642	79 769	2876,5%
2.9. Балансираща енергия	МВтч	9 329	21 498	12 169	230,4%
3. Продадена електрическа енергия, в т.ч.:	МВтч	15 852 380	17 306 753	1 454 373	109,2%
3.1. Крайни снабдители	МВтч	11 473 848	12 088 565	614 717	105,4%
3.2. Балансираща енергия	МВтч	20 705	35 158	14 453	169,8%
3.3. БНБЕ и свободен пазар	МВтч	4 335 288	5 079 893	744 605	117,2%
3.4. Доставчик от последна инстанция (ДПИ)	МВтч	22 539	103 137	80 598	457,6%
II. Активи, собствен капитал и пасиви					
1. Активи, общо	Хил. лв.	5 377 114	6 042 693	665 579	112,4%
1.1. Нетекущи активи	Хил. лв.	4 933 726	4 997 763	64 037	101,3%
1.2. Текущи активи	Хил. лв.	443 388	1 044 930	601 542	235,7%
2. Собствен капитал	Хил. лв.	1 429 722	1 960 411	530 689	137,1%
3. Пасиви, общо	Хил. лв.	3 947 392	4 082 282	134 890	103,4%
3.1. Нетекущи пасиви	Хил. лв.	2 340 328	3 448 759	1 108 431	147,4%
3.1.1. Задължения към свързани лица	Хил. лв.	1 123 198	2 213 853	1 090 655	197,1%
3.2. Текущи пасиви	Хил. лв.	1 607 065	633 523	-973 542	39,4%
III. Приходи, разходи и финансов резултат					
1. Приходи, общо	Хил. лв.	3 028 651	4 118 028	1 089 377	136,0%
1.1. Приходи от продажби на електрическа енергия, в т.ч.:	Хил. лв.	1 729 499	2 381 137	651 638	137,7%
1.1.1. Крайни снабдители	Хил. лв.	1 146 013	1 212 630	66 617	105,8%
1.1.2. Доставчик от последна инстанция	Хил. лв.	3 405	32 042	28 637	941,0%
1.1.3. Балансираща енергия	Хил. лв.	47 789	150 493	102 704	314,9%
1.1.4. БНБЕ и свободен пазар	Хил. лв.	532 292	985 972	453 680	185,2%
1.2. Приходи от Фонд "СЕС"	Хил. лв.	1 220 572	1 628 038	407 466	133,4%
2. Разходи, общо	Хил. лв.	2 835 072	3 429 344	594 272	121,0%
2.1. Разходи за закупена електрическа енергия	Хил. лв.	2 451 225	3 095 927	644 702	126,3%
2.2. Разходи за материали	Хил. лв.	6 416	5 951	-465	92,8%
2.3. Разходи за външни услуги	Хил. лв.	49 149	47 059	-2 090	95,7%
2.4. Разходи за персонала	Хил. лв.	95 884	95 373	-511	99,5%
2.5. Разходи за амортизация	Хил. лв.	59 000	56 331	-2 669	95,5%
2.6. Финансови разходи	Хил. лв.	136 395	108 555	-27 840	79,6%
3. Финансов резултат преди данъци	Хил. лв.	193 579	688 684	495 105	355,8%
* Основен вариант. Източник: НЕК ЕАД.					

Изпълнение през 2022 г. на актуализираната Бизнес програма (2022 - 2026) на НЕК ЕАД					
Основни показатели	Мярна единица	Планирана стойност за 2022 г.*	Отчетено изпълнение към 31.12.2022 г.	Разлика в стойност (к. 4 - к.3)	Изпълнение в %
1	2	3	4	5	6
I. Производствени и търговски показатели					
1. Произведена електрическа енергия от собствени ВЕЦ и ПАВЕЦ	МВтч	2 675 897	2 505 584	-170 313	93,6%
2. Закупена електрическа енергия, в т.ч.:	МВтч	14 088 390	14 518 653	430 263	103,1%
2.1. АЕЦ "Козлодуй"	МВтч	3 886 450	3 886 450	0	100,0%
2.2. ТЕЦ "Марица Изток 2"	МВтч	469 678	469 678	0	100,0%
2.3. ТЕЦ "Бобов дол"	МВтч	-	-	0	#DIV/0!
2.4. ТЕЦ "Марица Изток 1"	МВтч	3 685 171	3 561 665	-123 506	96,6%
2.5. ТЕЦ "Марица Изток 3"	МВтч	5 402 614	5 630 118	227 504	104,2%
2.6. ВЕИ (възобновяеми енергийни източници)	МВтч	322 087	289 763	-32 324	90,0%
2.7. ВЕКП (високоэффективно комбинирано производство)	МВтч	3 580	3 166	-414	88,4%
2.8. БНБЕ и свободен пазар	МВтч	101 720	354 167	252 447	348,2%
2.9. Балансираща енергия	МВтч	217 090	323 646	106 556	149,1%
3. Продадена електрическа енергия, в т.ч.:	МВтч	16 644 654	16 932 090	287 436	101,7%
3.1. Крайни снабдители	МВтч	12 295 406	12 192 308	-103 098	99,2%
3.2. Балансираща енергия и регулиране	МВтч	256 733	770 610	513 877	300,2%
3.3. БНБЕ и свободен пазар	МВтч	3 994 610	3 736 437	-258 173	93,5%
3.4. Доставчик от последна инстанция (ДПИ)	МВтч	97 905	232 735	134 830	237,7%
II. Активи, собствен капитал и пасиви					
1. Активи, общо	Хил. лв.	5 801 273	5 649 069	-152 204	97,4%
1.1. Нетекущи активи	Хил. лв.	5 099 269	5 071 282	-27 987	99,5%
1.2. Текущи активи	Хил. лв.	702 004	577 787	-124 217	82,3%
2. Собствен капитал	Хил. лв.	2 497 189	3 043 313	546 124	121,9%
3. Пасиви, общо	Хил. лв.	3 304 084	2 605 756	-698 328	78,9%
3.1. Нетекущи пасиви	Хил. лв.	2 676 931	1 872 873	-804 058	70,0%
3.1.1. Задължения към свързани лица	Хил. лв.	2 491 153	1 691 153	-800 000	67,9%
3.2. Текущи пасиви	Хил. лв.	627 153	732 883	105 730	116,9%
III. Приходи, разходи и финансов резултат					
1. Приходи, общо	Хил. лв.	4 606 295	5 276 528	670 233	114,6%
1.1. Приходи от продажби на електрическа енергия, в т.ч.:	Хил. лв.	3 177 246	3 753 514	576 268	118,1%
1.1.1. Крайни снабдители	Хил. лв.	1 179 483	1 171 039	-8 444	99,3%
1.1.2. Доставчик от последна инстанция	Хил. лв.	40 591	122 073	81 482	300,7%
1.1.3. Балансираща енергия	Хил. лв.	146 094	517 224	371 130	354,0%
1.1.4. БНБЕ и свободен пазар	Хил. лв.	1 811 078	1 943 178	132 100	107,3%
1.2. Приходи от Фонд "СЕС"***	Хил. лв.	1 317 735	1 372 444	54 709	104,2%
2. Разходи, общо	Хил. лв.	4 004 497	4 095 496	90 999	102,3%
2.1. Разходи за закупена електрическа енергия	Хил. лв.	3 690 179	3 789 614	99 435	102,7%
2.2. Разходи за материали	Хил. лв.	7 539	6 668	-871	88,4%
2.3. Разходи за външни услуги	Хил. лв.	57 874	45 593	-12 281	78,8%
2.4. Разходи за персонала	Хил. лв.	112 837	111 324	-1 513	98,7%
2.5. Разходи за амортизация	Хил. лв.	56 999	55 580	-1 419	97,5%
2.6. Финансови разходи	Хил. лв.	71 095	65 691	-5 404	92,4%
3. Финансов резултат преди данъци	Хил. лв.	601 798	1 181 032	579 234	196,3%
* Основен вариант.					
*** В планираната стойност на показателя са включени и приходи за стар период, в размер на 126 120 хил. лв.					
Източник: НЕК ЕАД.					

**Изпълнение на актуализираните инвестиционна и ремонтна програми
на НЕК ЕАД за 2021 г. и 2022 г.**

1. Инвестиционна програма:

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА (ИП)	Първоначална стойност (хил. лв.)	Актуализирана стойност (хил. лв.)	Отчетено изпълнение към края на годината (хил. лв.)	Разлика в стойност (к.4 - к. 3)	Процентно изпълнение
1	2	3	4	5	6
2021 година					
Предприятие "Водноелектрически централи"	49 577	34 377	21 957	-12 420	64%
Предприятие "Язовири и каскади"	16 939	5 569	1 921	-3 648	34%
Централно управление на НЕК ЕАД	7 609	3 593	524	-3 069	15%
Общо за НЕК ЕАД	74 125	43 539	24 402	-19 137	56%
- финансиране със собствени средства	50 737	24 313	9 875	-14 438	41%
- финансиране с привлечени средства	23 388	19 226	14 527	-4 699	76%
2022 година					
Предприятие "Водноелектрически централи"	47 175	27 539	15 870	-11 669	58%
Предприятие "Язовири и каскади"	15 021	5 116	3 592	-1 524	70%
Централно управление на НЕК ЕАД	7 142	11 014	3 070	-7 944	28%
Общо за НЕК ЕАД	69 338	43 669	22 532	-21 137	52%
- финансиране със собствени средства	47 016	29 572	13 080	-16 492	44%
- финансиране с привлечени средства	22 322	14 097	9 452	-4 645	67%

Източник: НЕК ЕАД.

2. Ремонтна програма:

РЕМОНТНА ПРОГРАМА (РП)	Първоначална стойност (хил. лв.)	Актуализирана стойност (хил. лв.)	Отчетено изпълнение към края на годината (хил. лв.)	Разлика в стойност (к.4 - к. 3)	Процентно изпълнение
1	2	3	4	5	6
2021 година					
Предприятие "Водноелектрически централи"	4 880	3 738	830	-2 908	22%
Предприятие "Язовири и каскади"	3 935	1 826	458	-1 368	25%
Централно управление на НЕК ЕАД	646	543	322	-221	59%
Общо за НЕК ЕАД	9 461	6 107	1 610	-4 497	26%
2022 година					
Предприятие "Водноелектрически централи"	4 573	2 483	1 116	-1 367	45%
Предприятие "Язовири и каскади"	3 935	2 458	759	-1 699	31%
Централно управление на НЕК ЕАД	736	743	146	-597	20%
Общо за НЕК ЕАД	9 244	5 684	2 021	-3 663	36%

Източник: НЕК ЕАД.

Стойност на основни финансови, производствени и търговски показатели, характеризиращи дейността на НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.

1. Произведена електроенергия (МВтч) от ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.

Показател \ Година	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1	2	3	4	5	6
Произведена електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД за периода 2018 г. - 2022 г. (МВтч)	3 791 177	2 334 833	2 377 981	3 605 893	2 505 584
	-	-38,4%	1,8%	51,6%	-30,5%

** В таблицата са представени данни за стойността на показателя, както и за неговото изменение (в %) на верижна база (т.е. спрямо предходната година).*
Източник: НЕК ЕАД.

2. Закупена електрическа енергия (МВтч) от НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.

Закупена електрическа енергия	Стойност в МВтч:*				
	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1	2	3	4	5	6
1. От производители по квоти (чл. 93а, ал. 1, т. 3 от ЗЕ), в т.ч.:	4 099 988	5 286 830	6 329 610	5 253 728	4 356 128
	-	28,9%	19,7%	-17,0%	-17,1%
АЕЦ "Козлодуй"	2 397 760	2 440 705	2 952 986	2 944 071	3 886 450
	-	1,8%	21,0%	-0,3%	32,0%
ТЕЦ "Марица Изток 2"	1 702 228	2 846 125	3 045 354	1 934 607	469 678
	-	67,2%	7,0%	-36,5%	-75,7%
ТЕЦ "Бобов дол"	-	-	331 270	375 050	-
	-	-	-	13,2%	-100,0%
2. Задължения на Обществения доставчик по чл. 93а, ал. 1, т. 1 и т. 2 и чл. 94 от ЗЕ, в т.ч.:	11 817 708	9 059 238	7 273 623	8 670 289	9 484 712
	-	-23,3%	-19,7%	19,2%	9,4%
ТЕЦ "Марица Изток 1"	2 981 827	3 144 064	2 766 965	3 305 485	3 561 665
	-	5,4%	-12,0%	19,5%	7,8%
ТЕЦ "Марица Изток 3"	3 829 769	4 547 312	4 114 885	4 958 657	5 630 118
	-	18,7%	-9,5%	20,5%	13,5%
ВЕИ (възобновяеми енергийни източници)	3 574 497	1 302 629	387 672	403 482	289 763
	-	-63,6%	-70,2%	4,1%	-28,2%
ВЕКП (високоэффективно комбинирано производство)	1 431 615	65 233	4 101	2 665	3 166
	-	-95,4%	-93,7%	-35,0%	18,8%
3. Балансираща енергия	148 214	44 765	18 054	483 591	323 646
	-	-69,8%	-59,7%	257,6%	-33,1%
4. Българска независима енергийна борса (БНБЕ) и свободен пазар	29 284	172 947	76 218	82 642	354 167
	-	490,6%	-55,9%	8,4%	328,6%
Общо закупена електрическа енергия (МВтч)	16 095 194	14 563 780	13 697 505	14 490 250	14 518 653
	-	-9,5%	-5,9%	5,8%	0,2%

* В таблицата са представени данни за стойността на съответния показател, както и за неговото изменение (в %) на верижна база (т.е. спрямо предходната година).

Източник: Годишни финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД.

3. Продадена електрическа енергия (МВтч) от НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.

Продадена електрическа енергия	Стойност в МВтч:*				
	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1	2	3	4	5	6
Крайни снабдители	14 175 486	14 729 883	13 979 423	12 088 565	12 192 308
	-	3,9%	-5,1%	-13,5%	0,9%
ЕРД, технологични загуби	1 287 477	-	-	-	-
ЕСО, технологични загуби	443 853	-	-	-	-
Балансираща енергия и регулиране	95 030	47 375	30 048	394 631	770 610
	-	-50,1%	-36,6%	1213,3%	95,3%
Българска независима енергийна борса (БНБЕ) и свободен пазар	3 654 346	1 679 983	1 565 297	5 079 893	3 736 437
	-	-54,0%	-6,8%	224,5%	-26,4%
Доставчик от последна инстанция (ДПИ)	79 363	107 853	40 549	103 137	232 735
	-	35,9%	-62,4%	154,4%	125,7%
Общо продадена електрическа енергия (МВтч)	19 735 555	16 565 094	15 615 317	17 666 226	16 932 090
	-	-16,1%	-5,7%	13,1%	-4,2%

* В таблицата са представени данни за стойността на съответния показател, както и за неговото изменение (в %) на верижна база (т.е. спрямо предходната година).

Източник: Годишни финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД.

4. Основни финансови показатели на НЕК ЕАД за периода 2018 г. – 2022 г.

Финансови показатели	Стойност (в хил. лв.) на показателя към:*				
	31.12.2018 г.	31.12.2019 г.	31.12.2020 г.	31.12.2021 г.	31.12.2022 г.
1	2	3	4	5	6
I. АКТИВИ					
1. Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения (ИМС)	4 807 914	4 813 919	4 832 887	4 938 227	5 011 818
	-	0,1%	0,4%	2,2%	1,5%
Нематериални активи	2 144	1 846	1 863	1 642	1 629
	-	-13,9%	0,9%	-11,9%	-0,8%
Инвестиции в асоциирани и други предприятия	57 894	57 894	57 894	57 894	57 835
	-	0,0%	0,0%	0,0%	-0,1%
Сума на нетекущите активи	4 867 952	4 873 659	4 892 644	4 997 763	5 071 282
	-	0,1%	0,4%	2,1%	1,5%
2. Текущи активи					
Материални запаси	9 723	10 107	10 671	12 161	12 503
	-	3,9%	5,6%	14,0%	2,8%
Търговски и други вземания	146 066	131 048	108 227	143 392	132 037
	-	-10,3%	-17,4%	32,5%	-7,9%
Вземания от Фонд СЕС	157 730	124 862	93 043	266 185	227 078

Финансови показатели	Стойност (в хил. лв.) на показателя към:*				
	31.12.2018 г.	31.12.2019 г.	31.12.2020 г.	31.12.2021 г.	31.12.2022 г.
1	2	3	4	5	6
	-	-20,8%	-25,5%	186,1%	-14,7%
Вземания от свързани лица	21 571	31 636	68 079	162 688	101 266
	-	46,7%	115,2%	139,0%	-37,8%
Аванси и предплатени услуги	17 335	18 826	16 974	14 871	13 013
	-	8,6%	-9,8%	-12,4%	-12,5%
Парични средства	33 061	28 032	98 455	445 633	91 890
	-	-15,2%	251,2%	352,6%	-79,4%
Сума на текущите активи	385 486	344 511	395 449	1 044 930	577 787
	-	-10,6%	14,8%	164,2%	-44,7%
Общо активи	5 253 438	5 218 170	5 288 093	6 042 693	5 649 069
	-	-0,7%	1,3%	14,3%	-6,5%
II. СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ					
1. Собствен капитал					
Акционелен капитал	1 063 766	1 063 766	1 063 766	1 063 766	1 063 766
	-	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Преоценъчен резерв на нефинансови активи	1 360 553	1 358 776	1 357 425	1 430 129	1 424 971
	-	-0,1%	-0,1%	5,4%	-0,4%
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	-3 290	-5 081	-5 609	-5 920	-4 480
	-	54,4%	10,4%	5,5%	-24,3%
Други резерви	63 491	63 491	63 491	68 511	106 376
	-	0,0%	0,0%	7,9%	55,3%
Натрупана загуба от предходни периоди	-1 216 093	-1 288 110	-1 288 019	-1 246 171	-630 576
	-	5,9%	0,0%	-3,2%	-49,4%
Финансов резултат от текущия период	-73 794	-1 260	46 314	650 096	1 083 256
	-	-98,3%	-3775,7%	1303,7%	66,6%
Сума на собствения капитал	1 194 633	1 191 582	1 237 368	1 960 411	3 043 313
	-	-0,3%	3,8%	58,4%	55,2%
2. Пасиви					
2.1. Нетекущи пасиви					
Задължения по заеми от банки	28 542	12 737	4 293	-	-
	-	-55,4%	-66,3%	-100,0%	-
Отсрочено финансиране	12 497	17 449	26 672	37 843	46 984
	-	39,6%	52,9%	41,9%	24,2%
Задължения за обезщетение при пенсиониране	9 799	11 782	12 571	12 667	10 577
	-	20,2%	6,7%	0,8%	-16,5%
Провизии	117	103	74	33	-
	-	-12,0%	-28,2%	-55,4%	-100,0%
Дългосрочни задължения към свързани лица	1 754 085	1 577 484	365 129	2 213 853	1 691 153
	-	-10,1%	-76,9%	506,3%	-23,6%
Нетекущи търговски задължения		792	2 300	320	437
	-	-	190,4%	-86,1%	36,6%

Финансови показатели	Стойност (в хил. лв.) на показателя към:*				
	31.12.2018 г.	31.12.2019 г.	31.12.2020 г.	31.12.2021 г.	31.12.2022 г.
1	2	3	4	5	6
Задължение към МЕ по предоставена възмездна финансова помощ	897 110	947 124	999 926	1 055 672	-
	-	5,6%	5,6%	5,6%	-100,0%
Пасиви по отсрочени данъци	123 177	125 884	122 834	128 023	123 266
	-	2,2%	-2,4%	4,2%	-3,7%
Други нетекущи задължения	293	276	347	348	456
	-	-5,8%	25,7%	0,3%	31,0%
Сума на нетекущите пасиви	2 825 620	2 693 631	1 534 146	3 448 759	1 872 873
	-	-4,7%	-43,0%	124,8%	-45,7%
2.2. Текущи пасиви					
Задължения по заеми от банки	35 634	16 317	8 468	4 316	-
	-	-54,2%	-48,1%	-49,0%	-100,0%
Търговски задължения	177 568	172 400	129 887	240 615	126 086
	-	-2,9%	-24,7%	85,2%	-47,6%
Задължения към свързани лица	916 508	1 094 328	2 356 167	305 634	546 476
	-	19,4%	115,3%	-87,0%	78,8%
Пасиви по договори и други предплащания	513	-	-	-	5 087
	-	-	-	-	-
Отсрочено финансиране	802	725	946	988	1 777
	-	-9,6%	30,5%	4,4%	79,9%
Задължения за обезщетения при пенсиониране	1 458	1 512	1 266	1 583	1 796
	-	3,7%	-16,3%	25,0%	13,5%
Провизии	78 942	3 260	230	108	-
	-	-95,9%	-92,9%	-53,0%	-100,0%
Задължение за данък върху дохода	-	-	-	16 505	2 494
	-	-	-	-	-84,9%
Други задължения	21 760	44 415	19 615	63 774	49 167
	-	104,1%	-55,8%	225,1%	-22,9%
Сума на текущите пасиви	1 233 185	1 332 957	2 516 579	633 523	732 883
	-	8,1%	88,8%	-74,8%	15,7%
Общо пасиви	4 058 805	4 026 588	4 050 725	4 082 282	2 605 756
	-	-0,8%	0,6%	0,8%	-36,2%
Общо собствен капитал и пасиви	5 253 438	5 218 170	5 288 093	6 042 693	5 649 069
	-	-0,7%	1,3%	14,3%	-6,5%
III. ПРИХОДИ, РАЗХОДИ И ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ					
1. Приходи					
1.1. Приходи от продажби на електрическа енергия	1 794 938	1 437 173	1 508 911	2 381 137	3 753 514
	-	-19,9%	5,0%	57,8%	57,6%
1.1.1. Продажби на крайни снабдители и ЕРП	1 364 981	1 182 199	1 273 425	1 212 630	1 171 039
	-	-13,4%	7,7%	-4,8%	-3,4%
1.1.2. Продажби на свободния пазар и от износ	300 251	165 320	176 319	985 972	1 943 178
	-	-44,9%	6,7%	459,2%	97,1%

Финансови показатели	Стойност (в хил. лв.) на показателя към:*				
	31.12.2018 г.	31.12.2019 г.	31.12.2020 г.	31.12.2021 г.	31.12.2022 г.
1	2	3	4	5	6
1.1.3. Продажби на балансираща електрическа енергия и регулиране	87 356	71 389	53 479	150 493	517 224
	-	-18,3%	-25,1%	181,4%	243,7%
1.1.4. Продажби от доставчик от последна инстанция (ДПИ)	11 076	18 265	5 688	32 042	122 073
	-	64,9%	-68,9%	463,3%	281,0%
1.2. Приходи от Фонд СЕС	1 037 075	1 308 267	978 293	1 628 038	1 372 444
	-	26,1%	-25,2%	66,4%	-15,7%
1.3. Приходи от продажби на резерв и услуги	17 812	16 541	19 501	40 959	62 363
	-	-7,1%	17,9%	110,0%	52,3%
1.4. Приходи от водоподаване и други услуги	4 917	4 975	5 669	7 899	15 031
	-	1,2%	13,9%	39,3%	90,3%
1.5. Приходи от асоциирани предприятия	44 164	35 176	41 292	42 270	43 607
	-	-20,4%	17,4%	2,4%	3,2%
1.6. Други приходи от дейността**	327 648	14 250	6 560	17 723	29 567
	-	-95,7%	-54,0%	170,2%	66,8%
1.7. Финансови приходи	-	-	-	2	2
	-	-	-	-	0,0%
Общо приходи	3 226 554	2 816 382	2 560 226	4 118 028	5 276 528
	-	-12,7%	-9,1%	60,8%	28,1%
в т.ч. приходи от продажби (от договори с клиенти)	2 135 922	1 458 672	1 534 117	2 429 995	3 830 908
	-	-31,7%	5,2%	58,4%	57,7%
2. Разходи					
2.1. Разходи за електрическа енергия	2 884 952	2 481 758	2 187 391	3 095 927	3 789 614
	-	-14,0%	-11,9%	41,5%	22,4%
2.1.1. Разходи за електрическа енергия от ТЕЦ	1 410 307	1 853 147	1 889 662	2 784 325	3 252 127
	-	31,4%	2,0%	47,3%	16,8%
2.1.2. Разходи за електрическа енергия от АЕЦ "Козлодуй"	130 868	131 691	162 049	161 588	228 114
	-	0,6%	23,1%	-0,3%	41,2%
2.1.3. Разходи за електрическа енергия от възобновяеми източници, средно и високо напрежение	1 067 098	431 286	127 651	128 481	107 364
	-	-59,6%	-70,4%	0,7%	-16,4%
2.1.4. Разходи към други доставчици на електрическа енергия, вкл. ВЕКП и др.	222 133	49 899	3 023	28 661	140 586
	-	-77,5%	-93,9%	848,1%	390,5%
2.1.5. Разходи за електрическа енергия за балансиращ пазар	34 442	10 618	3 182	6 469	41 374
	-	-69,2%	-70,0%	103,3%	539,6%
2.2. Разходи за материали	5 948	6 284	5 813	5 951	6 668
	-	5,6%	-7,5%	2,4%	12,0%
2.3. Разходи за външни услуги	40 246	40 412	41 529	47 059	45 593
	-	0,4%	2,8%	13,3%	-3,1%
2.4. Разходи за персонала	77 182	83 529	89 653	95 373	111 324
	-	8,2%	7,3%	6,4%	16,7%
2.5. Разходи за амортизация	56 569	56 871	56 515	56 331	55 580
	-	0,5%	-0,6%	-0,3%	-1,3%

Финансови показатели	Стойност (в хил. лв.) на показателя към:*				
	31.12.2018 г.	31.12.2019 г.	31.12.2020 г.	31.12.2021 г.	31.12.2022 г.
1	2	3	4	5	6
2.6. Разходи за преценка на ИМС	477	-	-	199	11 680
	-	-100,0%	-	-	5769,3%
2.7. (Начислена)/Възстановена обезценка на финансови активи и инвестиции	31 665	-500	-3 013	-4 616	193
	-	-101,6%	502,6%	53,2%	-104,2%
2.8. Други разходи	19 669	15 666	5 351	26 017	10 897
	-	-20,4%	-65,8%	386,2%	-58,1%
2.9. Финансови разходи	127 757	132 831	137 437	108 555	65 691
	-	4,0%	3,5%	-21,0%	-39,5%
2.10. Суми с корективен характер и приход/разход от възстановяване на провизии	59 616	-2 115	-3 773	-1 452	-1 744
	-	-103,5%	78,4%	-61,5%	20,1%
Общо разходи	3 304 081	2 814 736	2 516 903	3 429 344	4 095 496
	-	-14,8%	-10,6%	36,3%	19,4%
3. Финансов резултат					
3.1. Финансов резултат преди данъци	-77 527	1 646	43 323	688 684	1 181 032
	-	-102,1%	2532,0%	1489,6%	71,5%
Разходи/приходи за данъци върху дохода	3 733	2 906	-2 991	38 588	97 776
3.2. Печалба (загуба) за годината	-73 794	-1 260	46 314	650 096	1 083 256
	-	-98,3%	-3775,7%	1303,7%	66,6%
<p>* В таблицата са представени данни за стойността на съответния показател, както и за неговото изменение (в %) на верижна база (т.е. спрямо предходната година).</p> <p>** В стойността на показателя за 2018 г. са включени приходи в размер на 318 137 хил. лв. от цена за задължение към обществото.</p> <p>Източник: Годишни финансови отчети и доклади за дейността на НЕК ЕАД.</p>					

Решения на КЕВР относно некомпенсирани разходи на НЕК ЕАД за предходни регулаторни периоди

С Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г.⁹⁷⁸ КЕВР признава общ дефицит на обществения доставчик от регулирана дейност, генериран през предходни ценови периоди (до 30.06.2014 г.), в размер на 1 493 785 хил. лв. За част от признатите некомпенсирани разходи – 998 769 хил. лв., от Комисията е приет план, предвиждащ тяхното поетапно възстановяване на дружеството (чрез определяне цената на обществения доставчик) през следващите пет регулаторни периода или до 30.06.2019 г., в т.ч.:

- 269 271 хил. лв. през периода 01.07.2014 г. – 30.06.2015 г.
- 247 754 хил. лв. през периода 01.07.2015 г. – 30.06.2016 г.
- 160 581 хил. лв. през периода 01.07.2016 г. – 30.06.2017 г.
- 160 581 хил. лв. през периода 01.07.2017 г. – 30.06.2018 г.
- 160 581 хил. лв. през периода 01.07.2018 г. – 30.06.2019 г.

За остатъка от сумата – 495 016 хил. лв., включваща 259 000 хил. лв. невъзстановени разходи от Фонд за въглеродни емисии (ФВЕ) е постановено, че през следващи регулаторни периоди Комисията ще определи подходящ механизъм за възстановяване, базиран на анализ на финансовото състояние на обществения доставчик и с оглед недопускане на рязко увеличение на цените на крайните клиенти.

С Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г.⁹⁷⁹ КЕВР признава за възстановяване на НЕК ЕАД некомпенсирани разходи от ФВЕ в размер на 253 481 хил. лв.⁹⁸⁰. От това следва, че първоначално признатата стойност от 259 000 хил. лв. на тези разходи е коригирана на 253 481 хил. лв., което води и до намаление на общо признатият ценови дефицит от 1 493 785 хил. лв. на 1 488 266 хил. лв. (в т.ч. 1 234 785 хил. лв. по Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. и 253 481 хил. лв. по Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г.). В цитираното решение⁹⁸¹ на КЕВР е постановено, че некомпенсираните от ФВЕ разходи на НЕК ЕАД (253 481 хил. лв.) следва да се възстановят на дружеството за период от 4 години – чрез ежегодно възстановяване на сума от 63 370 хил. лв., която да бъде отразена в цената, по която обществения доставчик продава електрическа енергия на крайните снабдителите и цената за „задължение към обществото“, в зависимост от съотношението на потреблението на регулирания и свободния пазар на електрическа енергия.

Приетите от КЕВР погасителни планове са приложени само през първия регулаторен период (01.07.2014 г. – 31.07.2015 г.⁹⁸²), когато, чрез цената за обществена доставка и цената за задължение към обществото, на НЕК ЕАД са възстановени 332 641 хил. лв. (в т.ч. 269 271 хил. лв. по първия план, приет с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. и 63 370 хил. лв. по втория план, приет с Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г.).

През 2015 г. със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 56 от 24.07.2015 г.) е създаден фонд СЕС, чиято цел е да управлява средствата за покриване на разходите, извършени от обществения доставчик, произтичащи от

⁹⁷⁸ Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. на КЕВР за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ [Решения за 2014 год | KEVR \(dker.bg\)](#).

⁹⁷⁹ Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г. на КЕВР за изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. [Решения за 2014 год | KEVR \(dker.bg\)](#).

⁹⁸⁰ Невъзстановени разходи от Фонда за въглеродни емисии чрез Министерството на икономиката и енергетиката за ценовия период 2013 г. – 2014 г.

⁹⁸¹ Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г. на КЕВР за изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г.

⁹⁸² Съгласно Решение № Ц-23 от 29.06.2015 г., регулаторният период, приключващ на 30.06.2015 г. е удължен до 31.07.2015 г. [Решения за 2015 год | KEVR \(dker.bg\)](#).

задълженията му по чл. 93а, определени с решение на комисията, включително за минали регулаторни периоди (чл. 36б, ал. 1 и чл. 36д, ал. 2).

През следващите регулаторни периоди (от 01.08.2015 г. до 30.06.2019 г. вкл.), с решенията на КЕВР за определяне на цени в сектор „Електроенергетика“, на НЕК ЕАД са възстановявани некомпенсирани разходи⁹⁸³ (чрез фонд СЕС и формирането на цената за задължение към обществото), представляващи част от сумите на погасителния план, приет с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г., както следва:

- 79 500 хил. лв. в ценовия период 01.08.2015 г. – 30.06.2016 г.
- 79 500 хил. лв. в ценовия период 01.07.2016 г. – 30.06.2017 г.
- 79 530 хил. лв. в ценовия период 01.07.2017 г. – 30.06.2018 г.
- 79 530 хил. лв. в ценовия период 01.07.2018 г. – 30.06.2019 г.

По отношение на останалите некомпенсирани разходи, въпреки решенията от 2014 г.⁹⁸⁴ и приетите с тях погасителни планове, в ценовите решения на КЕВР за регулаторните периоди след 31.07.2015 г. е посочено, че следва да се извърши допълнителен анализ и проверка за установяване на точния размер на разходите, вкл. каква част от тях могат да бъдат класифицирани като реален тарифен дефицит, и съответно да се разработи дългосрочен механизъм за тяхното възстановяване на дружеството от фонд СЕС, при спазване на принципите, заложи в ЗЕ, за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите (чл. 23, т. 4), както и за осигуряване на балансирано изменение на цените за краен клиент (чл. 24, ал. 1, т. 3). След установяване на точния размер на тарифния дефицит и разработване на компенсаторния механизъм, следва да се предприеме процедура по нотификация пред Европейската комисия относно предоставянето на държавна помощ.⁹⁸⁵

⁹⁸³ Невъзстановени разходи от Методиката за компенсиране на разходи за задължително изкупуване на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници.

⁹⁸⁴ Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. и Решение № Ц-16 от 01.10.2014 г.

⁹⁸⁵ Решение № Ц-19 от 30.06.2016 г. (стр. 28), Решение № Ц-19 от 01.07.2017 г. (стр. 28 и 29), Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г. (стр. 11), Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г. (стр. 55), Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. (стр. 42), Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. (стр. 49), Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. (стр. 47), Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. (стр. 52) (<https://www.dker.bg/bg/resheniya>).

Финансова помощ, предоставена на НЕК ЕАД за изплащане на присъдени суми по Арбитражно дело № ICC Case 18086/GZ/МНМ⁹⁸⁶, заведено от „Атомстройекспорт“

На 28.09.2016 г. от 43-то Народно събрание е приет Закон за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на „Национална електрическа компания“ ЕАД (Обн., ДВ, бр. 76 от 30.09.2016 г.), съгласно който Министерският съвет (МС), чрез бюджета на Министерството на енергетиката (МЕ), осигурява възмездна финансова помощ на НЕК ЕАД за изплащане от дружеството на присъдените суми по Арбитражно дело № ICC Case 18086/GZ/МНМ⁹⁸⁷, заведено от „Атомстройекспорт“ във връзка с прекратяването на проекта за изграждане на АЕЦ „Белене“. За ползваната помощ НЕК ЕАД не заплаща лихви и не предоставя обезпечения.⁹⁸⁸ Условието и реда за предоставяне и възстановяване на финансовата помощ се определят от МС въз основа на споразумение между министъра на енергетиката и НЕК ЕАД.⁹⁸⁹

Съгласно Споразумение от 05.12.2016 г., одобрено с РМС № 1024 от 30.11.2016 г.⁹⁹⁰, МЕ предоставя на НЕК ЕАД възмездна финансова помощ в размер на 601 617 133 евро, равняващи се на 1 176 660 837 лева, която подлежи на възстановяване в срок от 7 години, като погасяването се извършва еднократно на падежа на заема (м. декември 2023 г.).⁹⁹¹

На 10.03.2022 г. Министерският съвет взема решение⁹⁹², с което задължава НЕК ЕАД да възстанови финансовата помощ на МЕ предсрочно – до 31.03.2022 г. Впоследствие, с РМС № 224 от 13.04.2022 г.⁹⁹³, този срок е променен на 15.04.2022 г. (т.е. финансовата помощ следва да се възстанови близо 1 година и 8 месеца по-рано спрямо първоначално определения през 2016 г. срок).

За възстановяване на сумата в определения от МС срок, на 14.04.2022 г. от НЕК ЕАД е сключен договор с БЕХ ЕАД за получаване на заем в размер на 700 000 хил. лв.⁹⁹⁴ Първоначално определеният срок на действие на договора за заем е 33 месеца от датата на сключване с 12-месечен гратисен период за плащания по главницата, като месечните плащания са, както следва: 1 423 хил. лв. за първите 12 месеца (лихва); и 34 084 хил. лв. (главница плюс лихва) за оставащия период. Впоследствие, през м. юли 2023 г. е подписано допълнително споразумение, съгласно което срокът на договора е удължен на 86 месеца от датата на подписване, като датата на последната вноска е определена на 31.05.2029 г. Съгласно новия погасителен план, месечните плащания по кредита са в размер на 9 484 хил. лв. (главница плюс лихва).⁹⁹⁵

⁹⁸⁶ Чл. 1, ал. 1 от Закона за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на НЕК ЕАД.

⁹⁸⁷ Чл. 1, ал. 1 от Закона за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на НЕК ЕАД.

⁹⁸⁸ Чл. 1, ал. 2 от Закона за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на НЕК ЕАД.

⁹⁸⁹ Чл. 2 от Закона за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на НЕК ЕАД.

⁹⁹⁰ [Решение 1024 / 30.11.2016 г. \(government.bg\)](#). Виж и ПМС № 328 от 30.11.2016 г. (ДВ, бр. 96 от 2016 г.).

⁹⁹¹ **Одитно доказателство № 1** (т. II.23/II.23.4).

⁹⁹² Решение № 142 от 10.03.2022 г. на МС. [Решение 142 / 10.3.2022 г. \(government.bg\)](#).

⁹⁹³ [Решение 224 / 13.4.2022 г. \(government.bg\)](#). Виж и ПМС № 52 от 13.04.2022 г. (ДВ, бр. 31 от 2022 г.).

⁹⁹⁴ **Одитно доказателство № 1** (т. II.23/II.23.5; т. II.11.2/Протокол № 15 от 31.03.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.3 към протокола; Протокол № 17 от 12.04.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.8 към протокола).

⁹⁹⁵ **Одитно доказателство № 1** (т. II.23/II.23.5; т. II.11.2/Протокол № 15 от 31.03.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.3 към протокола; Протокол № 17 от 12.04.2022 от заседание на СД на НЕК ЕАД и приложение по т. I.8 към протокола).

Изпълнение към 31.12.2023 г. на договорите по проекта за рехабилитация на хидроенергиен комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“ и рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол

Проектът се финансира от Международен фонд „Козлодуй“ (съгласно подписани споразумения⁹⁹⁶ с ЕБВР за предоставяне на безвъзмездна помощ в размер на 26 580 хил. евро) и със собствени средства на НЕК ЕАД.

За реализацията на проекта са сключени три договора за рехабилитация/реконструкция на съоръжения на основни производствени мощности на НЕК ЕАД (Договор № GA049A-3 от 18.05.2018 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“ и ВЕЦ „Момина клисура“; Договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Чаира“; и Договор № GA049A-4 от 27.08.2019 г. рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол) и един договор за консултантски услуги (Договор № GA049A-1 от 05.08.2015 г.).

1. Изпълнение на договорите към 31.12.2023 г.

Договор № GA049A-4 от 27.08.2019 г. рехабилитация на ОРУ 110 kV на ВЕЦ „Въча 1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол⁹⁹⁷	
Стойност на договора (EUR без ДДС)	5 001 100,50
Изпълнител	Консорциум „KONCAR KET – CKD BLANSKO for Vacha-1 HPP“
Статус на изпълнение към 31.12.2023 г.	Дейностите са приключени в цялост. От РДНСК е издадено е разрешение за ползване № СТ-05-165 от 11.04.2023 г.
Фактурирани дейности по договора към 31.12.2023 г. (EUR без ДДС)	4 934 150,63
Остатъчна стойност, подлежаща на фактуриране (EUR без ДДС)	3 678,00
Разходвани средства към 31.12.2023 г. (лева без ДДС)	9 636 102,91 лева без ДДС , в т.ч.: - 6 807 163,38 лв. по грантовите споразумения с ЕБВР. - 2 828 939,53 лв. собствени средства на НЕК ЕАД.
Бележки/коментари относно причините за забавяне на изпълнението	Изпълнението на дейностите по договора е забавено, като основните причини за това са свързани с възникването на форсмажорни обстоятелства по смисъла на договора, които са възпрепятствали изпълнението.
Договор № GA049A-3 от 18.05.2018 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“ и ВЕЦ „Момина клисура“⁹⁹⁸	
Стойност на договора (EUR без ДДС)	19 997 642,45
Изпълнител	Консорциум „KONCAR KET – CKD BLANSKO – RUDIS“
Статус на изпълнение към 31.12.2023 г.	ВЕЦ „Момина клисура“ . Изпълнението на дейностите включва два етапа, в т.ч.: - Етап 1: Приключил. Издадено разрешение за ползване № СТ-05-143 от 23.02.2021 г. - Етап 2: Приключил. Издадено разрешение за ползване № СТ-05-189 от 27.04.2023 г. ВЕЦ „Сестримо“ . Изпълнението на дейностите включва два етапа, в т.ч.: - Етап 1: Приключил. Издадено разрешение за ползване № СТ-05-439 от 25.08.2022 г. - Етап 2: Приключени монтажни работи. Предстоящи изпитвания и 72-часови проби. ПАВЕЦ „Белмекен“ . Изпълнението на дейностите включва три етапа, в т.ч.: - Етап 1: Приключил. Издадено разрешение за ползване № СТ-05-440 от 25.08.2022 г. - Етап 2: Приключил. Издадено разрешение за ползване № СТ-05-190 от 27.04.2023 г. - Етап 3: Приключени монтажни работи. Подписан Акт, обр. 15 от 12.02.2024 г. Очаква се разрешение от ЕСО за провеждане на общи функционални тестове, като

⁹⁹⁶ Grant Agreement № № 049 от 06.12.2013 г., 049А от 28.05.2014 г. и 049Б от 04.11.2019 г.

⁹⁹⁷ **Одитно доказателство № 9** (приложение по т. 4).

⁹⁹⁸ **Одитно доказателство № 9** (приложение по т. 4).

	след успешното им приключване следва процедура по приемане на обекта от държавна приемателна комисия.
Фактурирани дейности по договора към 31.12.2023 г. (EUR без ДДС)	19 686 303,60
Остатъчна стойност, подлежаща на фактуриране (EUR без ДДС)	311 338,85
Разходвани средства към 31.12.2023 г. (лева без ДДС)	36 458 180,38 лв. без ДДС , в т.ч.: - 21 441 232,90 лв. по грантовите споразумения с ЕБВР. - 15 016 947,48 лв. собствени средства на НЕК ЕАД.
Бележки/коментари относно причините за забавяне на изпълнението	Изпълнението на дейностите по договора е забавено, като основните причини за това са свързани с: - Възникването на форсмажорни обстоятелства по смисъла на договора, които са възпрепятствали изпълнението. - Забавянето от страна на НЕК ЕАД при предаването за рехабилитация на част от хидроагрегатите, поради отказ на ЕСО за по-ранното им извеждане от експлоатация предвид необходимостта от наличие на разполагаеми мощности (ХА5 на ПАВЕЦ „Белмекен“ е предаден на изпълнителя на 27.02.2023 г., а ХА1 на ВЕЦ „Сестримо“ е предаден на 13.03.2023 г.). - Намален брой персонал на един от изпълнителите в консорциума и некачествени дюзи, вложени при рехабилитацията, което е наложило тяхната неколкократно преработка (при ПАВЕЦ „Белмекен“ и ВЕЦ „Сестримо“). ⁹⁹⁹
Договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г. за рехабилитация на ПАВЕЦ „Чаира“¹⁰⁰⁰	
Стойност на договора (EUR без ДДС)	21 443 899,21
Изпълнител	Консорциум „ABB AG & Voith Hydro GmbH & Co. KG“.
Статус на изпълнение към 31.12.2023 г.	- Хидроагрегат 4 (ХА4): Извършена е рехабилитация на ХА4. Дейностите по договора са преустановени поради възникнал инцидент на 22.03.2022 г. при провеждане на водни проби (тестове за „хвърляне на товар“). Съгласно подписаното на 22.12.2023 г. цялостно изменение на договора, повече дейности по ХА4 няма да се извършват. - Хидроагрегат 3 (ХА3): Дейностите по рехабилитация на ХА3 са изпълнени до провеждането на водни проби. Извършването на пробите е преустановено превантивно след инцидента с ХА4 на 22.03.2022 г. Съгласно подписаното на 22.12.2023 г. цялостно изменение на договора, повече дейности по ХА3 няма да се извършват. Необходимо е ново възлагане за оценка на състоянието на турбината. - Хидроагрегат 2 (ХА2): Дейностите по рехабилитация са спрени на 28.02.2023 г. по едностранно решение на изпълнителя. Съгласно подписаното на 22.12.2023 г. цялостно изменение на договора, рехабилитацията на ХА2 продължава с извършване на допълнителни дейности, свързани с модификация на турбината, което да позволи пускането ѝ в експлоатация. Срокът за завършване на ремонтните дейности на ХА2 е до края на 2024 г. - Хидроагрегат 1 (ХА1): Рехабилитация на ХА1 не е извършвана. Доставено е ново оборудване, което е платено на изпълнителя. Поради установени дефекти в турбината, по договора няма да се изпълняват дейности по ХА1.
Фактурирани дейности по договора към 31.12.2023 г. (EUR без ДДС)	16 265 645,06
Остатъчна стойност, подлежаща на фактуриране (EUR без ДДС)	5 178 254,15
Разходвани средства към 31.12.2023 г. (лева без ДДС)	20 342 845,87 лв. без ДДС , в т.ч.: - 12 868 298,47 лв. по грантовите споразумения с ЕБВР. - 7 474 547,40 лв. собствени средства на НЕК ЕАД.

⁹⁹⁹ **Одитно доказателство № 3** (т. 5/Папка „Работна група – проверка ПАВЕЦ Чаира“/Доклад от проверка от 11.01.2022 г. и Отговори на НЕК ЕАД от 21.01.2022 г., Приложение № 5).

¹⁰⁰⁰ **Одитно доказателство № 9** (приложение по т. 4).

Бележки/коментари относно причините за забавяне на изпълнението	С подписаното на 22.12.2023 г. цялостно изменение на договора са определени нов обхват и срок на дейностите, в т.ч. извършване на допълнителни дейности по ХА2 (свързани с модификация на турбината на хидроагрегата, което да позволи пускането ѝ в експлоатация) и преустановяване на по-нататъшното изпълнение на дейности по останалите хидроагрегати (ХА1, ХА3 и ХА4). Определеният срок за завършване на ремонтните дейности на ХА2 е до 31.12.2024 г.
Договор № GA049A-1 от 05.08.2015 г. за консултантски услуги¹⁰⁰¹	
Стойност на договора (EUR без ДДС)	611 571,22
Изпълнител	„AF-Consult Switzerland“ Ltd
Статус на изпълнение към 31.12.2023 г.	Изпълнението на договора е съобразно изпълнението на договорите за рехабилитация на основни съоръжения на НЕК ЕАД.
Фактурирани дейности по договора към 31.12.2023 г. (EUR без ДДС)	397 660,98
Остатъчна стойност, подлежаща на фактуриране (EUR без ДДС)	До 213 910,24
Разходвани средства към 31.12.2023 г. (лева без ДДС)	777 735,61 лв. без ДДС , в т.ч.: - 611 981,98 лв. по грантовите споразумения. - 165 753,63 лв. собствени средства на НЕК ЕАД.
Бележки/коментари относно причините за забавяне на изпълнението	Съгласно подписано изменение № 5, срокът на договора е до 31.05.2025 г.

2. Дейности по Договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г., отнасящи се към турбината и турбинното оборудване на Хидроагрегат 4 (ХА4) на ПАВЕЦ „Чаира“¹⁰⁰²

Дейности по Договор № GA049A-2A от 25.04.2019 г. с Консорциум „ABB AG & Voith Hydro GmbH & Co. KG“, отнасящи се към турбината и турбинното оборудване на хидроагрегат № 4 (ХА4) на ПАВЕЦ "Чаира"	Обща стойност в евро (EUR) за всички хидроагрегати	Стойност за ХА4 (1/4 от общата стойност)
1	2	3
Доставка на турбинни регулатори (Позиция 4 от КСС, Schedule № 1)	1 358 070,00	339 517,50
Доставка на турбинно оборудване (Позиция 7 от КСС, Schedule № 1)	1 127 272,00	281 818,00
Доставка на помпи, технически води (Позиция 8 от КСС, Schedule № 1)	129 200,00	32 300,00
Стойност на доставките:	2 614 542,00	653 635,50
Инсталиране на нови турбинни регулатори и ново турбинно оборудване (Позиции 5 и 8 от КСС, Schedule № 4)	1 267 480,00	316 870,00
Инсталационни работи на помпи, технически води (Позиция 9 от КСС, Schedule № 4)	16 000,00	4 000,00
Стойност на услугите:	1 283 480,00	320 870,00
Обща стойност в EUR (доставки и услуги):	3 898 022,00	974 505,50
<i>Източник: НЕК ЕАД.</i>		

¹⁰⁰¹ Одитно доказателство № 9, приложение по т. 4

¹⁰⁰² Одитно доказателство № 14.2, отговори и приложения по т. III, т. 2